Jilid V
No. 1

Hari Khamis
6hb Jun, 1968

PERBAHATHAN PARLIMEN

DEWAN RA'AYAT YANG KEDUA

PENGGAL KELIMA

PENYATA RASMI

KANDONGAN-NYA

PEMASHHORAN OLEH TUAN YANG DI-PERTUA:

Titah Uchapan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong [Ruangan 9]

Perutusan daripada Dewan Negara [Ruangan 37]

Memperkenankan Rang Undang² [Ruangan 39]

RANG UNDANG² DI-BAWA KA-DALAM MESHUARAT [Ruangan 40]

USUL²:

Jalan² Masok Ka-Parlimen [Ruangan 42]

Jawatan-Kuasa Pemileh [Ruangan 43]

Public Accounts Committee (Appointment of Chairman) [Ruangan 44]

Undang³ Kastam, 1967—

Perentah Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968 [Ruangan 45]

Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 2), 1968 [Ruangan 49]

Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4), 1968 [Ruangan 50]

Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 3), 1968 [Ruangan 58]

Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 5), 1968 [Ruangan 59]

Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966—

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968 [Ruangan 46]

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 4), 1968 [Ruangan 47]

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4), 1968 [Ruangan 48]

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 5), 1968 [Ruangan 63]

Undang² Eksais, 1961—

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968 [Ruangan 51]

Undang² Eksais Sabah, No. 18, 1959—

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968 [Ruangan 55]

Undang² Eksais Sarawak (Bab 27)—

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968 [Ruangan 56]

HUJONGAN KHAS [Ruangan 77]

DI-CHETAK DI-JABATAN CHETAK KERAJAAN
OLEH THOR BENG CHONG, A.M.N., PENCHETAK KERAJAAN
KUALA LUMPUR
1969

MALAYSIA

DEWAN RA'AYAT YANG KEDUA

PENGGAL YANG KELIMA

Penyata Rasmi

Hari Khamis, 6hb Jun, 1968

Persidangan bermula pada pukul 4.00 petang

YANG HADHIR:

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, DATO' CHIK MOHAMED YUSUF BIN SHEIKH ABDUL RAHMAN, S.P.M.P., J.P., Dato' Bendahara, Perak.

,, Menteri Kewangan, Y.A.B. TUN TAN SIEW SIN, S.S.M., J.P. (Melaka Tengah).

,, Menteri Pengangkutan, Yang Berbahagia TAN SRI HAJI SARDON BIN HAJI JUBIR, P.M.N. (Pontian Utara).

,, Menteri Ke'adilan, TUAN BAHAMAN BIN SAMSUDIN (Kuala Pilah).

,, Menteri Perdagangan dan Perusahaan, Yang Berbahagia TAN SRI DR LIM SWEE AUN, P.M.N., J.P. (Larut Selatan).

,, Menteri Kebajikan 'Am, Yang Berbahagia TAN SRI HAJI ABDUL HAMID KHAN BIN HAJI SAKHAWAT ALI KHAN, P.M.N., J.P. (Batang Padang).

,, Menteri Muda Kebudayaan, Belia dan Sokan, ENGKU MUHSEIN BIN ABDUL KADIR, D.P.M.T., J.M.N., P.J.K. (Trengganu Tengah).

,, Menteri Muda Pelajaran, TUAN LEE SIOK YEW, A.M.N., P.J.K. (Sepang).

,, Menteri Muda Hal Ehwal dalam Negeri, TUAN HAMZAH BIN DATO' ABU SAMAH (Raub).

,, Menteri Muda Perdagangan dan Perusahaan, TUAN ABDUL TAIB BIN MAHMUD (Sarawak).

,, Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kesihatan, TUAN IBRAHIM BIN ABDUL RAHMAN, J.M.N. (Seberang Tengah).

,, Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Buroh, TUAN LEE SAN CHOON, K.M.N. (Segamat Selatan).

,, Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kewangan, TUAN ALI BIN HAJI AHMAD (Pontian Selatan).

,, Setia-usaha Parlimen kapada Timbalan Perdana Menteri, TUAN CHEN WING SUM (Damansara).

,, NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT (Kelantan Hilir).

,, TUAN HAJI ABDUL GHANI BIN ISHAK, A.M.N. (Melaka Utara).

,, TUAN ABDUL KARIM BIN ABU, A.M.N. (Melaka Selatan).

,, WAN ABDUL KADIR BIN ISMAIL, P.P.T. (Kuala Trengganu Utara).

,, WAN ABDUL RAHMAN BIN DATU TUANKU BUJANG, A.B.S. (Sarawak).

Yang Berhormat TUAN SULAIMAN BIN HAJI TAIB (Krian Laut).
„ TUAN TAJUDIN BIN ALI, P.J.K. (Larut Utara).
„ TUAN TAI KUAN YANG, A.M.N. (Kulim-Bandar Bharu).
„ TUAN TAMA WENG TINGGANG WAN (Sarawak).
„ TUAN TAN CHENG BEE, A.M.N., J.P. (Bagan).
„ TUAN TAN TOH HONG (Bukit Bintang).
„ TUAN TAN TSAK YU, P.B.S. (Sarawak).
„ TUAN TIAH ENG BEE (Kluang Utara).
„ TUAN TOH THEAM HOCK (Kampar).
„ TUAN YEH PAO TZE, A.M.N. (Sabah).
„ TENGKU ZAID BIN TENGKU AHMAD (Pasir Mas Hulu).
„ TUAN HAJI ZAKARIA BIN HAJI MOHD. TAIB, P.J.K. (Langat).

YANG TIADA HADHIR:

Yang Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Luar Negeri, Y.T.M. TUNKU ABDUL RAHMAN PUTRA AL-HAJ, K.O.M. (Kuala Kedah).
„ Timbalan Perdana Menteri, Menteri Pertahanan, Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, Y.A.B. TUN HAJI ABDUL RAZAK BIN DATO' HUSSAIN, S.M.N. (Pekan).
„ Menteri Kerja Raya, Pos dan Talikom, Y.A.B. TUN V. T. SAMBANTHAN, S.S.M., P.M.N. (Sungai Siput).
„ Menteri Pelajaran, TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kedah Tengah).
„ Menteri Kerajaan Tempatan dan Perumahan, TUAN KHAW KAI-BOH, P.J.K. (Ulu Selangor).
„ Menteri Hal Ehwal Sarawak, Yang Berbahagia TAN SRI TEMENGGONG JUGAH ANAK BARIENG, P.M.N., P.D.K. (Sarawak).
„ Menteri Buroh, TUAN V. MANICKAVASAGAM, J.M.N., P.J.K. (Klang).
„ Menteri Penerangan dan Penyiaran dan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sokan, TUAN SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kubang Pasu Barat).
„ Menteri Pertanian dan Sharikat Kerjasama, TUAN HAJI MOHAMED GHAZALI BIN HAJI JAWI (Ulu Perak).
„ Menteri Hal Ehwal Tanah dan Galian, DATO' HAJI ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB (Sarawak).
„ Menteri Kesihatan, DR NG KAM POH, J.P. (Telok Anson).
„ Menteri Muda Ta' Berjabatan, TUAN HAJI ABDUL KHALID BIN AWANG OSMAN (Kota Star Utara).
„ TUAN ABDUL RAHMAN BIN HAJI TALIB, P.J.K. (Kuantan).
„ TUAN HAJI ABDULLAH BIN HAJI MOHD. SALLEH, A.M.N., S.M.J., P.I.S. (Segamat Utara).
„ PUAN AJIBAH BINTI ABOL (Sarawak).
„ WAN ALWI BIN TUANKU IBRAHIM (Sarawak).
„ TUAN C. V. DEVAN NAIR (Bungsar).
„ DATU GANIE GILONG, P.D.K. (Sabah).

Yang Berhormat TUAN HAJI HAMZAH BIN ALANG, A.M.N., P.J.K. (Kapar).
„ TUAN HANAFIAH BIN HUSSAIN, A.M.N. (Jerai).
„ TUAN HARUN BIN ABDULLAH, A.M.N., J.P. (Baling).
„ TUAN STANLEY HO NYUN KHIU, A.D.K. (Sabah).
Yang Amat Berbahagia TUN DR ISMAIL BIN DATO' HAJI ABDUL RAHMAN, S.S.M., P.M.N., S.P.M.J. (Johor Timor).
Yang Berhormat PENGHULU JINGGUT ANAK ATTAN, Q.M.C., K.M.N., A.B.S. (Sarawak).
„ TUAN KADAM ANAK KIAI (Sarawak).
„ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA (Sarawak).
„ DATO' LING BENG SIEW, P.N.B.S. (Sarawak).
„ DR LIM CHONG EU (Tanjong).
„ TUAN LIM KEAN SIEW (Dato Kramat).
„ TUAN PETER LO SU YIN (Sabah).
„ DATO' HAJI MOHAMED ASRI BIN HAJI MUDA, S.P.M.K. (Pasir Puteh).
„ TUAN MOHD. DAUD BIN ABDUL SAMAD (Besut).
„ TUAN HAJI MOHAMED YUSOF BIN MAHMUD, A.M.N. (Temerloh).
„ TUAN MOHD. ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, J.M.N. (Sungai Patani).
Yang Amat Berbahagia TUN HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., P.D.K. (Sabah).
Yang Berhormat TUAN ONG KEE HUI (Sarawak).
„ TUAN D. R. SEENIVASAGAM (Ipoh).
„ DATO' S. P. SEENIVASAGAM, D.P.M.P., P.M.P., J.P. (Menglembu).
„ TUAN SIOW LOONG HIN, P.J.K. (Seremban Barat).
„ TUAN SNG CHIN JOO (Sarawak).
„ PENGIRAN TAHIR PETRA (Sabah).
„ DR TAN CHEE KHOON (Batu).
„ TUAN TAN KEE GAK (Bandar Melaka).
„ TUAN STEPHEN YONG KUET TZE (Sarawak).

YANG HADHIR BERSAMA:

Yang Berhormat Menteri Ta' Berjabatan, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA.

DO'A

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Meshuarat*)

PEMASHHORAN[2] OLEH TUAN YANG DI-PERTUA

TITAH UCHAPAN DULI YANG MAHA MULIA SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG

Tuan Yang di-Pertua: Ahli[2] Yang Berhormat, saya hendak mema'alumkan ada-lah pagi tadi Majlis ini bersama[2] dengan Majlis Dewan Negara mengadap Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di-dalam Dewan ini. Duli Yang Maha Mulia dengan limpah kurnia telah mengeluarkan titah uchapan kapada kedua[2] Majlis Parlimen. Saya telah pun mengadakan satu salinan uchapan itu di-beri kapada tiap[2] Ahli Majlis ini dan juga di-chetak dalam Parliamentary Debates.

Tuan Yang di-Pertua Dewan Negara, Tuan Yang di-Pertua Dewan Ra'ayat dan Yang Berhormat Ahli² Dewan Negara dan Dewan Ra'ayat:

Sekali lagi Beta berasa sangat sukachita menyampaikan uchapan Beta kapada Ahli² Yang Berhormat kedua² Dewan Parlimen dalam perhimpunan ini pada meshuarat pembukaan Penggal Kelima bagi Parlimen Malaysia. Dalam masa yang pendek ini Beta hanya akan menyentoh dasar Kerajaan Beta yang penting sahaja sementara perkara² yang menyentoh dasar² Kerajaan Beta dan kejayaan² yang telah di-chapai dalam Kementerian² sechara lebeh luas ada-lah di-sediakan dalam satu penyata khas yang akan di-bahagi²kan kapada Ahli² sekalian.

Pada 31hb Ogos tahun yang lalu, negara kita telah merayakan Hari Ulangtahun Kemerdekaan yang kesepuloh dengan penoh kegembiraan dan kebanggaan. Ra'ayat negeri ini sa-harus-nya berasa demikian memandangkan bagaimana negara kita telah menchapai kemajuan yang chemerlang dalam segala lapangan dalam masa yang sengkat ini. Kemajuan² yang telah di-chapai telah Beta sebut-kan satu persatu dalam uchapan Beta tahun yang lalu dan tidak-lah payah Beta mengulangi-nya semula. Beratus² batu jalan baharu dan tali-ayer telah di-bena; beribu² ekar ladang getah dan kelapa sawit telah di-buka; beratus² sekolah baharu dan pusat² kesihatan baharu telah di-dirikan di-segenap cherok rantau negeri ini. Ini dengan terang menunjokkan apa yang telah di-jalankan oleh Kerajaan Beta dalam lapangan pembangunan.

Dalam masa sa-puloh tahun ini, negara kita telah dapat mengujudkan satu keadaan politik, ekonomi dan sosial yang setabil yang telah memberi kema'a-moran dan kebahagiaan kapada ra'ayat dan kehormatan kapada negara. Tidak-lah shak lagi ia-itu kejayaan² ini telah dapat kita chapai oleh sebab kebijaksanaan dan pimpinan memanda Beta Perdana Menteri Tunku Abdul Rahman Putra yang telah memimpin negara ini dengan jujor dan setia. Bagi pehak diri Beta dan bagi pehak ra'ayat negeri ini Beta suka mengambil peluang ini untok meng-uchapkan terima kaseh kapada-nya. Beta juga bershukor kapada Tuhan Yang Maha Kuasa yang telah memberi kapada kita taufik dan hidayah untok meng-hadapi masaalah yang kita telah tempohi dalam tahun yang bergelora ini dan berdo'a supaya Tuhan akan terus menurunkan rahmat-nya kapada kita semua dalam tahun² yang akan datang.

Sunggoh pun kita telah menchapai kejayaan yang chemerlang dalam masa sa-puloh tahun yang lampau, tidak-lah boleh kita berpeloktuboh dan berpuashati dengan kejayaan sa-takat itu sahaja kerana dalam beberapa tahun yang akan datang kita akan menghadapi chabaran yang lebeh hebat lagi. Dunia dalam masa hadapan akan hadapi pertandingan dan pergolakan yang memerlukan usaha² yang tegas, kechergasan dan kepintaran ra'ayat sekalian untok menghadapi apa² jua chabaran. Kita mesti berusaha dengan sa-penoh jiwa dan semangat bagi menyesuaikan diri untok mengatasi chabaran² itu. Kerajaan Beta ada-lah sedar terhadap janji²-nya kapada ra'ayat dan tanggong-jawab-nya yang besar, ia-itu memberi kesenangan dan kemewahan hidup kapada ra'ayat jelata serta memper-tahankan kedaulatan dan kemerdekaan negara. Untok menchapai maksud² ini Kerajaan Beta ada-lah sentiasa menchari jalan yang boleh memberi kebaikan dan kema'amoran kapada Negara.

Sebagaimana yang Ahli² Yang Berhormat ma'alum Kerajaan Britain telah mengambil keputusan hendak mengundorkan semua pasokan tentera-nya dari kawasan ini sa-belum hujong tahun 1971. Oleh sebab pengundoran ini tanggong-jawab yang lebeh besar akan terletak ka-atas Pasokan² Keselamatan kita untok mempertahankan kedaulatan negara. Tugas ini mungkin memerlukan tambahan kapada kekuatan pertahanan kita.

Pengundoran tentera British ini juga akan menimbulkan satu masaalah baharu dari segi politik dan pertahanan bagi kawasan ini. Ada-lah mustahak sekarang ini bagi Kerajaan Australia, New Zealand, Singapura, Britain dan Malaysia yang turut sama di-dalam Perjanjian Pertahanan Malaysia/British menimbangkan semula keadaan ini dan juga peratoran pertahanan yang berjalan sekarang untok menyesuaikan kapada keadaan yang sudah berubah. Bagi menchapai matalamat ini, satu persidangan perengkat Menteri² negara² yang bersangkutan akan di-adakan di-sini dalam bulan Jun ini. Kerajaan Beta juga telah beberapa kali menegaskan serta memberi jaminan bahawa peratoran pertahanan kita dengan negara² komanwel tidak akan di-tujukan kapada negara² jiran kita atau pun mana² negara lain. Beta juga ingin menegaskan di-sini bahawa peratoran pertahanan sa-umpama itu tidak akan sama sekali menyekat usaha² kita untok bekerjasama dengan negara² jiran kita.

Oleh sebab keselamatan di-Malaysia Timor, terutama-nya di-Sabah, telah terancham, Kerajaan Beta telah mengambil langkah² saperti mengadakan Pasokan Pertahanan Tempatan, mengadakan semula latehan perkhidmatan negara dan pendaftaran perkhidmatan negara di-Sabah. Kerajaan Beta juga telah mengadakan semula Pasokan Kawalan Kampong di-negeri itu. Sokongan yang di-terima dari Negeri Sabah termasok sokongan kewangan menunjokkan dengan jelas-nya, ia-itu Kerajaan dan ra'ayat negeri Sabah mahu tinggal kekal dalam Malaysia dan Kerajaan Beta berazam untok mempertahankan negeri itu dari sebarang pencherobohan.

Beta suka mengingatkan lagi supaya ra'ayat sekalian sentiasa berwaspada kapada tindak tandok yang tidak bertanggong-jawab dari sebilangan kechil ra'ayat negeri ini yang suka menimbulkan kekachauan. Tidak-lah payah Beta menegaskan bagaimana perlu-nya kita mengadakan satu keadaan yang selamat dan setabil di-negeri ini jika kita hendak menarek tanaman modal baik dari luar atau dalam negeri, demi kepentingan pembangunan dan kemajuan negeri ini. Oleh yang demikian, kita mesti-lah sentiasa berjaga² dan berusaha bersunggoh² untok menghanchorkan gerakan itu.

Beta sukachita mendapat tahu ia-itu Pasokan Keselamatan kita selain daripada menjalankan tugas² ketenteraan telah juga memberi pertolongan kapada orang² 'awam dalam masa banjir baharu² ini dan juga dalam usaha² pembangunan luar bandar. Oleh itu Beta suka menguchapkan penghargaan Beta kapada Pasokan Keselamatan atas segala usaha²-nya itu.

Dalam bidang perhubongan luar Beta sukachita mengingatkan kembali tentang lawatan resmi Perdana Menteri Beta ka-Indonesia dari 4hb hingga 8hb Mach tahun ini. Sebagai hasil dari lawatan ini kedua negara kita telah bersetuju untok bekerjasama dengan lebeh erat lagi atas dasar saling hormat menghormati

dalam berbagai bidang terutama dalam bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan. Dan, sesuai dengan hasrat persahabatan dan persaudaraan yang sentiasa ujud itu, kita telah bersetuju akan menanda tangani satu Perjanjian Persahabatan dan juga berikhtiar menchari penyelesaian sechara damai melalui perundingan² apabila timbul perselisehan mengenai soal² yang menyangkut kedua negara. Kerajaan Beta perchaya bahawa perhubongan dan kerjasama yang lebeh rapat dan mesra akan dapat di-jalinkan dalam masa hadapan.

Satu perkembangan lagi yang memberi pengertian yang besar dan penting bukan sahaja bagi Malaysia tetapi, Beta perchaya juga, bagi seluroh ra'ayat kawasan Tenggara Asia ini, ia-lah upachara menanda tangani Perishtiharan ASEAN pada 8hb Ogos, 1967, oleh Menteri² Luar Indonesia, Filipina, Thailand, Singapura dan Malaysia yang melahirkan Pertubohan Negara² Asia Tenggara, atau pun "Association of South East Asian Nations", ia-itu ASEAN. Beta berharap konsep ASEAN ini akan berjaya dan kejayaan ini sudah pasti jika sekira-nya negara² ahli semua-nya menghormati perjanjian itu dengan jujur dan ikhlas.

Beta ingin mengulangi sekali lagi di-sini tentang ketegasan Kerajaan Beta terhadap satu dasar luar negeri yang bebas saperti terdapat dalam tahun² yang sudah. Kerajaan Beta akan terus berusaha bagi mengekalkan perhubongan baik lagi berfaedah dengan semua negara² bersahabat tanpa mengira sistem ekonomi dan kemasharakatan mereka. Berdasarkan atas perinsip² hidup bersama, saling hormat menghormati kemerdekaan dan kedaulatan negara², tidak menchampor tangan dalam hal ehwal negara² lain dan juga bekerjasama bagi faedah kedua² pehak, Malaysia telah mengadakan perhubongan diplomatik dengan beberapa buah negara lagi termasok Russia dan Yugoslavia. Maka ada-lah menjadi harapan Beta muga² perhubongan antara Malaysia dengan negara² lain itu akan melahirkan kerjasama yang berfaedah supaya sama² mendapat munafa'at. Beta sukachita ia-itu Timbalan Perdana Menteri Beta baharu sahaja balek dari lawatan-nya yang amat berjaya ka-negeri² Eropah dan Soviet Russia dan Beta perchaya ia-itu lawatan-nya itu telah mengokohkan lagi tali persahabatan kita dengan negara² yang berkenaan.

Beta sekali lagi ingin menegaskan di-sini tentang sokongan yang kukoh dan berlanjutan Kerajaan Beta atas Pertubohan Bangsa² Bersatu dalam usaha-nya ka-arah keamanan dan keselamatan antarabangsa dan juga untok menghapuskan sama sekali kekejaman penjajahan, rasa perkauman dan juga kemiskinan yang maseh di-derita oleh beberapa negara di-dunia sejak bertahun² lama-nya. Kerajaan Beta penoh keyakinan bahawa keamanan antarabangsa, ke'adilan dan kema'amoran ekonomi ada-lah satu dan tidak dapat di-pisahkan² dan Kerajaan Beta akan sentiasa berusaha bagi menchapai matalamat² ini.

Dalam lapangan pelajaran pula Kerajaan Beta akan berusaha menegohkan lagi pelajaran rendah dengan menyesuaikan sukatan pelajaran bagi mata² pelajaran rendah mengikut aliran perkembangan pelajaran moden. Bagi pelajaran menengah pula keutamaan akan terus di-beri kapada pelajaran vokeshenal dan teknik untok menyesuaikan dengan keperluan ekonomi yang sedang membangun dan Pepereksaan Sijil Pelajaran Vokeshenal Malaysia akan di-mulakan dalam tahun 1969. Bagi pelajaran tinggi pula Kerajaan Beta sedang lagi menguruskan

penubohan Universiti Kolej di-Pulau Pinang. Dalam segi ini juga Penyata Jawatan-kuasa Pelajaran Tinggi akan menjadi asas bagi perkembangan² pelajaran tinggi bagi tempoh dua puloh tahun yang akan datang dan Kerajaan Beta akan menyediakan jenis pelajaran tinggi yang belum di-dapati di-dalam negeri dalam tempoh tersebut.

Sebagaimana yang Beta sebutkan dalam uchapan Beta pada tahun yang lepas, ada-lah menjadi dasar Kerajaan hendak mengadakan satu ranchangan perumahan dalam tiap² bandar di-Malaysia. Usaha² untok menchapai matalamat ini ada-lah sedang pesat di-jalankan dalam tahun ini. Kerajaan Beta telah melancharkan satu ranchangan kilat yang akan mengadakan di-antara tiga puloh dua hingga lima puloh biji rumah dalam tiap² bandar yang belum ada ranchangan perumahan dan ada-lah di-jangkakan ia-itu empat ribu pintu rumah akan di-siapkan di-bawah ranchangan kilat dalam tahun ini selain daripada ranchangan² rumah murah yang di-jalankan oleh Kerajaan Negeri atau ranchangan² Persekutuan yang di-jalankan di-bandar² besar saperti di-Kuala Lumpur dan Pulau Pinang di-mana dua ranchangan perusahaan rumah telah di-mulakan, dan lebeh dari 7,000 buah rumah akan di-siapkan dalam ranchangan ini. Sementara itu pakar² dalam bidang pembiayaan ranchangan perumahan dari Amerika Sharikat telah mengkaji berkenaan dengan penubohan satu Persatuan Simpanan dan Pinjaman sebagai langkah untok mengumpulkan modal tempatan bagi membiayai ranchangan perumahan dan kemajuan. Laporan pakar² ini ada-lah sedang dalam kajian.

Beta gembira mendapat tahu ia-itu angka kematian dan angka kematian kanak² telah jauh berkurangan dari tahun² yang lalu. Ini ada-lah menunjokkan ia-itu kesehatan ra'ayat telah bertambah baik. Sunggoh pun begitu Kerajaan Beta terus menumpukan perhatian-nya kapada mengembangkan dan meninggikan lagi mutu perkhidmatan Perubatan dan Kesihatan kapada semua pendudok² terutama-nya di-luar bandar supaya mereka boleh memperbaiki lagi kesehatan mereka untok menchapai kedudokan taraf sosial dan ekonomi yang lebeh tinggi. Penyakit malaria maseh lagi menjadi masaalah kesihatan umum di-kawasan luar bandar dan Kerajaan Beta telah memulakan satu ranchangan sapuloh tahun untok menghapuskan malaria di-seluroh negara. Beta sukachita mendapat tahu ia-itu kekurangan doktor yang di-alami dalam beberapa tahun yang lalu akan di-atasi tidak berapa lama lagi. Fakulti Perubatan di-Universiti Malaya dengan Hospital Pengajaran yang tersergam indah dan terbesar serta moden sekali di-kawasan sa-belah sini akan mula mengeluarkan doktor dalam tahun 1969.

Kerajaan Beta telah terus mengikuti satu dasar-buroh yang bergerak maju dan pada tahun yang lalu banyak kejayaan telah di-chapai. Lembaga Kewangan Pemindahan Malaysia telah memberi hasil lebeh daripada apa yang di-jangkakan dan sekarang ini ada-lah mengambil bahagian yang penting dalam pembangunan ekonomi negeri Sabah. Beta juga sukachita mengetahui ia-itu perhubongan yang baik di-antara pekerja² dan majikan telah di-teruskan dan ini ada-lah menunjokkan ia-itu Ketua² Kesatuan² Sekerja di-negeri ini telah matang.

Tidak berapa lama lagi Kerajaan Beta akan memulakan satu sekim Keselamatan Sosial bagi pekerja² yang mendapat kechachatan yang kekal di-sebabkan oleh apa² jua sekali pun atau mendapat kemalangan semasa

Sa-imbang dengan usaha menambah pengeluaran negara dari perusahaan dan pertanian, Kerajaan Beta akan menggandakan usaha-nya untok meluaskan perdagangan dengan negara² luar dan juga untok mendapatkan harga yang berpatutan daripada barang² eksepot. Kerajaan Beta telah mengadakan Perjanjian Perdagangan dengan beberapa negara termasok negara² Eropah Timor dan akan menubohkan lagi beberapa banyak Surohanjaya Perdagangan di-luar negeri untok meluaskan lagi pasaran barang keluaran Malaysia. Beta berasa bangga ia-itu negara kita telah mengambil peranan yang penting dalam Persidangan Antara Bangsa untok mendapatkan harga yang berpatutan dari hasil² pengeluaran² barang mentah di-pasar dunia. Semua usaha² Kerajaan ini ada-lah dengan satu tujuan ia-itu untok meninggikan taraf hidup ra'ayat jelata dan kema'moran negara.

Sambil menerangkan ranchangan² Kerajaan Beta ini, patut-lah juga Beta menarek perhatian Ahli² Yang Berhormat kapada kemerosotan harga getah yang besar akibat-nya kapada ekonomi negara kita. Getah ia-lah pengeluaran negeri ini yang terpenting sekali sekarang ini dan buat beberapa tahun yang akan datang sunggoh pun perusahaan telah maju dan Kerajaan mengamalkan dasar memperbagaikan pertanian. Harga getah telah merosot lagi tahun ini jika dibandingkan dengan harga tahun yang lepas. Sa-benar-nya harga-nya sekarang ada-lah yang sa-habis rendah sekali dalam tempoh sembilan belas tahun yang lalu. Ini ada-lah di-sebabkan oleh kemerosotan ekonomi dunia yang tidak dapat di-elakkan. Oleh yang demikian keadaan kewangan kita ada-lah genting dan keadaan ini bertambah burok di-sebabkan juga oleh kebimbangan terhadap bila dan berapa chepat-kah ekonomi negara² yang menggunakan getah asli puleh semula. Oleh sebab keadaan yang membimbangkan ini, perbelanjaan² 'awam hendak-lah di-kurangkan dan tidak boleh berlebeh dari apa yang telah di-hadkan dalam perbekalan bagi tahun 1968 melainkan oleh sebab² yang tidak dapat di-elakkan. Jika sekira-nya kita tidak berbuat demikian, keadaan kewangan dan ekonomi negara akan terancham. Dengan lain perkataan, kita hendak-lah memileh sama ada kita berkehendakkan satu keadaan kewangan dan ekonomi yang setabil atau berkehendakkan Kerajaan menambah perbelanjaan-nya yang akan mengancham ekonomi negara. Kita tidak-lah boleh mendapatkan kedua²-nya ini sekali dan pemilehan yang mana satu hendak-lah di-buat sekarang ini juga.

Walau pun demikian kita boleh menghadapi masa depan dengan penoh keyakinan. Dengan ranchangan dan dasar yang baharu sahaja Beta huraikan tadi dan dengan ra'ayat negeri ini menyedari akan keadaan kewangan negara di-sertai dengan pengorbanan dan keazaman ra'ayat sekalian Beta yakin bahawa kebahagian dan kema'moran ra'ayat jelata sekalian akan bukan sahaja terjamin tetapi juga akan bertambah² lagi.

Terima kaseh.

The English Translation is as follows:

Mr President, Mr Speaker, Honourable Members of both Houses of Parliament:

Once again it gives me great pleasure to address Honourable members of both Houses gathered here in joint assembly at this opening of the Fifth Session of

Parliament of Malaysia. In the short time available, it will only be possible for me to touch on the major policies and programmes of my Government while the other policies and achievements of each Ministry in greater detail will be included in a special paper which will be distributed to members of both Houses.

On 31st, August last year, the nation celebrated the Tenth Anniversary of our Independence with great rejoicings and glowing pride and our people have good reason to do so in the light of the tremendous progress that we have achieved in every field in that short period of time. I have already mentioned the various achievements we have made and the problems that we have faced in my address to this House last year and there is no need for me to repeat them today. However, the hundreds of miles of new roads and irrigation canals and the vast stretches of newly planted rubber and oil palms, new schools, new health centres, and other amenities throughout the length and breadth of the country are tangible evidence of what my Government has done in the field of development in this country.

During these ten eventful years our nation has maintained political, economic and social stability which has brought happiness and prosperity to our people and dignity and respect to the nation. Needless for me to say that these successes have been achieved through the wisdom and leadership of our beloved Prime Minister, Tunku Abdul Rahman Putra, who has guided the nation with sincere devotion, dedication and vision. On behalf of myself and on behalf of the people of this country, I wish to take this opportunity of paying tribute to him and I also wish to offer our thanks to God Almighty who has given us strength and guidance to face the various trials and tribulations during those difficult years and I pray that we may continue to receive His blessings during the equally challenging years ahead.

Although we have achieved a considerable amount of success during the last ten years we should not allow ourselves to be complacent and rest on our laurels as the next few years will be yet more challenging. In this competitive age, our nation requires the best and determined effort of every Malaysian and we must constantly struggle to improve and adapt ourselves to meet this challenge. My Government is fully conscious of its promise to the people and its responsibility to bring peace, happiness and prosperity to all and also its duty to defend and protect our sovereignty and independence. To achieve these my Government will spare no efforts to find ways and means that will be of benefit to the nation.

As you are aware the British Government has already decided to withdraw her forces from this region by the end of 1971. In view of this accelerated withdrawal our Armed Forces will have to shoulder a greater responsibility in the defence of our nation's sovereignty and in the efforts to defend ourselves, it may be necessary to increase our defence capability further.

The withdrawal of British forces will also create a new military and political situation in this region. It has become necessary now for the partners to the Anglo-Malaysia Defence Agreement, i.e., the Governments of Australia, Britain,

Malaysia, New Zealand and Singapore to review the situation and the present Defence Arrangements to meet the changing circumstances and to that end a Ministerial meeting of the Governments concerned will take place here in June. My Government has taken steps to ensure that our Defence Arrangements with our Commonwealth Allies are not and will not be a threat to any of our neighbours or to any other country. It will not inhibit in any way our co-operation with our neighbouring countries.

In view of the security threat in East Malaysia, in particular Sabah, it becomes necessary for my Government to take certain defence measures which include the establishment of Local Defence Corps, the introduction of National Service Training and National Service Registration in Sabah. My Government has also decided to re-establish the Vigilante Corps in that State. The strong support including finance that has been forthcoming from the State of Sabah re-affirms the wishes of the Sabah Government and its people to remain in Malaysia and my Government is determined to defend that country from any form of aggression.

I wish also to remind my people to be always on guard against the irresponsible action of a small section of the people of this country who are bent on causing trouble. It is needless for me to stress the importance of maintaining a peaceful and stable social and political atmosphere if we want to attract local and foreign investments for the economic development of this country. We must always be vigilant against such elements and marshal our efforts to destroy them.

I am very glad to note that the Armed Forces, besides shouldering their military responsibility, have also provided assistance to the public during the recent floods and also in the field of rural development. I would, therefore, like to pay tribute to our Armed Forces for all their magnificent work.

In the field of foreign relations, I wish to recall in particular the official visit which my Prime Minister made to Indonesia from 4th to 8th March this year. As a result of this visit, our two countries have agreed to co-operate even more closely on the basis of mutual respect and amity in various fields, particularly in the economic, social and cultural fields. Furthermore, in line with the spirit of friendship and brotherhood which has always existed we have agreed to conclude a new Treaty of Friendship and also to seek peaceful settlement through negotiations of any difficulties which may arise between us. My Government is confident that there will be close relationship and greater co-operation between the two countries in the years ahead.

A development of far-reaching importance not only for us in Malaysia but, I believe, for all the people of this region, is the signing of the ASEAN Declaration on 8th August, 1967, by the Foreign Ministers of Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore and Thailand which gave birth to the Association of South-East Asian Nations. I hope this ASEAN concept will succeed, as I am sure it will, if all member countries honour their obligations sincerely and faithfully.

I wish to reiterate here my Government's firm adherence, as it has always been in the past, to an independent foreign policy. My Government will continue to strive to maintain cordial and fruitful relations with all friendly countries, irrespective of their economic and social systems. Based on the principles of peaceful co-existence, genuine respect for the independence and territorial integrity of states, non-interference in the internal affairs of states and co-operation for mutual benefit, Malaysia has over the past year extended further her diplomatic links with many other countries including the Soviet Union and Yugoslavia. It is my earnest hope that these relations will lead to fruitful co-operation between these countries and Malaysia. I am happy to note that our Deputy Prime Minister has just returned from a successful visit to European countries and Soviet Russia and I am sure that his visit will strengthen further our friendly ties with those countries.

I wish also to reiterate here the continued and firm support of my Government for the United Nations in its efforts to maintain international peace and security and to eradicate the evils of colonialism, racialism and poverty from which so many countries of the world have suffered for so long. It is the deep conviction of my Government that international peace, human justice and economic prosperity are indivisible and my Government will constantly strive for their realization.

In the field of education, my Government will consolidate and strengthen primary education by the orientation of its curriculum with modern educational trends. At the secondary level, priority will continue to be given to technical and vocational education to fit in with the requirements of our developing economy and in this respect the Malaysia Vocational School Certificate Examination will be introduced in 1969. As regards higher education, my Government is still making preparations for the establishment of a University College in Penang. In this field too the Report of the Higher Education Planning Committee will become the blueprint for the development of higher education for the next twenty years and my Government will provide various categories of higher education that are not yet available in this country within that period.

As I mentioned in my address last year, it is the policy of my Government to provide a housing scheme in every town in Malaysia and every effort is now being made to achieve this aim. My Government has launched a crash programme which will provide from thirty-two to fifty units per scheme in every town where there is as yet no low cost housing scheme. It is expected that this scheme will produce about four thousand units of terrace brick houses this year apart from the other low cost housing schemes carried out by State Governments or Federal schemes in big towns like Kuala Lumpur and Penang, where two pilot industrial housing projects, which will eventually yield a total number of over 7,000 units, have been launched. Experts in the field of house financing from the United States have conducted a feasibility survey on the establishment of savings and loans Association as a measure to mobilise domestic capital for house and development financing and their report is now being studied.

I am glad that the death rate and the infant mortality rate have steadily decreased over the last few years. This indicates the steady improvement of the health of our people. My Government, however, continues to pay attention to improving and expanding further the medical and health services particularly to the people in the rural areas with the objective of further improving their health and consequently the attainment of a higher socio/economic status. Malaria is still posing a threat in the rural areas and my Government has embarked on a ten year programme to eradicate malaria from this country. I am glad that the shortage of doctors which was experienced for many years, will soon be overcome. The Medical Faculty in the University of Malaya, with its teaching hospital, which is said to be the best in this region, will produce its first graduates from 1969.

My Government has continued its active labour policy and the past year had witnessed some significant achievements in this field. The Malaysian Migration Fund Board has more than fulfilled its original targets and expectations and is now firmly established as a positive participant in the economic development of Sabah. I am also glad to note that industrial relations have been maintained at a high level and this, to a certain extent, reflects the growing maturity of Trade Union leaders in this country.

The new Social Security Scheme to cater for workers who suffer permanent invalidity from whatever cause or meet with accidents during the course of their employment, is to be introduced soon. My Government attaches the greatest importance to this Scheme, as it lays the foundations for the promotion of the welfare of a large section of our population—the workers. It is expected that the necessary legislation for the scheme will be introduced in Parliament shortly and actual implementation will start soon thereafter. I am happy that in introducing this scheme, we have the unanimous support and co-operation of the Government, employers and the workers.

The industrial training programme will receive added impetus in the course of the next year. Substantial assistance from both friendly Governments and the United Nations Agencies is expected to be forthcoming to enable my Government to expand and intensify the industrial training programme and to train the corps of instructor personnel to carry out this programme. Besides the proposal to establish a new Industrial Training Institute in Butterworth, the facilities of the Institute at Kuala Lumpur are also to be expanded. My Government hopes, by these steps, to equip our growing youthful population with the skills demanded by our industrial growth. This will not only help to find employment for them but also to assist in further and accelerated expansion of our industrial sector.

My Government will also pay greater attention to the question of the safety and health of workers in all types of employment. The new legislation in this regard passed by Parliament last year will be brought into operation shortly and the newly-established Industrial Health Unit will commence full-fledged activities to promote a healthier work environment.

The youths of today will provide the future leaders of tomorrow. Upon them lies the destiny of this nation. It is, therefore, important that they should be

instilled with the sense of patriotism and loyalty towards this country. For this purpose my Government has declared 31st July as a national Youth Day throughout Malaysia.

In the field of administration, efforts are continuously being made to re-adjust our administration procedures and to train our officers. The Anti-Corruption Agency, which has gained some measure of success since its re-organisation, will pursue with greater vigour its aim of creating a more honest and efficient civil service.

In our efforts to develop our natural resources my Government encourages prospecting for tin ore and other minerals. An agreement was recently signed with two oil firms for the prospecting of oil in the continental shelf areas of West Malaysia. We hope this will become a new source of natural wealth in this country.

In the field of national economic development, it is a matter of pride that our nation has, in the past ten years, laid down a strong foundation in the field of industry and agriculture. My Government is determined to push economic development forward. It is the policy of my Government to expand and diversify manufacturing industries while at the same time to develop and diversify agriculture. The Government's policy of free private enterprise, the pioneer industries legislation and the Investment Incentive Act which was recently passed by Parliament are steps which have been taken to promote industrial development in this country. My Government is fully aware of the need to take such steps not only to increase national production but also to provide employment to the thousands of youths who will be leaving schools and universities each year.

Another landmark in the progress of industrial development has been the establishment of assembly plants to assemble motor vehicles locally while every encouragement is given to the setting up of industries manufacturing component parts for motor vehicles. I am glad to note that resulting from our industrial development our country is now producing goods not only for local consumption but also for the export market. The FIDA which was established in 1967 is actively conducting studies on various aspects of industrial development. This authority will make available any advice or information to those who wish to invest in this country.

My Government is simultaneously concentrating its efforts on the agricultural sector of our economy. It has taken steps for the greater and better utilisation of our land. Efforts are being made to increase our agricultural production both for the home and export markets. New areas will be opened up for agriculture and with modern techniques existing agricultural land will be improved. One of the biggest agricultural projects that will be undertaken will be the opening of large areas of new padi lands in Sabah and Sarawak. With many irrigation schemes already completed or in the various stages of completion like the Muda Scheme in Kedah and the Kemubu Scheme in Kelantan hundreds of thousands of acres of padi land will be made possible for double cropping. Apart from the Jengka Triangle my Government is also planning to open up thousands of acres in Pahang and Johore.

Research is being actively carried out to find new varieties of crop and new methods of planting which can give maximum yields. Meanwhile, agricultural extension services are being intensified to change the attitude of farmers so that they can benefit from modern technical advancement. It is of vital importance that our farmers should adopt a more dynamic attitude and use new techniques to achieve maximum benefits from their labour. As a means of achieving this, the Government proposes to open up lands in specific areas for agricultural development where concentrated efforts will be carried out with modern techniques while at the same time, expansion services to existing smallholders will be continued and expanded.

My Government will continue to find ways and means to improve marketing facilities so that farmers can get a fair price for their produce. The FAMA is actively engaged in this field. In addition the Padi Cultivators' (Control of Rent and Security of Tenure) Act passed by Parliament last year will bring further benefits to the padi planters.

In conjunction with our efforts to increase production, my Government is doubling its efforts to expand our foreign trade. Continuous efforts are also being made to get a fair and reasonable price for our export products. My Government has entered into Trade Agreements with a number of countries including those in Eastern Europe and many more Trade Commission will be established to find new markets and expand present ones for Malaysian products. It is with a sense of pride that our nation has actively participated in International Conferences in the fight for a fair and reasonable price for our export commodities. All these efforts are for one sole purpose, that is, to raise the standard of living of my people.

While explaining the brighter side of my Government's policy programme, I should also draw your attention to the fall in the price of rubber which has grave effects on our economy. The price of rubber, which is by far the most important sector of our economy, and which will remain so for a long time more to come in spite of industrialisation and our policy of agricultural diversification, has, in 1968, dropped even lower than it did in 1967. Indeed, it has dropped to its lowest level in nineteen years. This was due to world recession, a situation beyond the control of my Government. As a result, our financial difficulties are acute and have been aggravated by not only this factor but by the uncertainty which still prevails in regard to the timing and pace of economic recovery in the countries which are the main consumers of natural rubber. The immediate outlook, therefore, is both uncertain and discouraging. Under these circumstances, public expenditure must be cut to the barest minimum and must not be allowed to increase beyond the level envisaged in the 1968 Budget under any but the most exceptional circumstances. Failure to do this will, without any doubt at all, jeopardise our financial and economic stability. In other words, we must choose between financial and economic stability on the one hand and increased Government expenditure with its undesirable effects on the other. We cannot have both. It must be one or the other and a choice must be made now.

In spite of this, we can face the future with confidence. With my Government's policy programme which I have just enumerated, and with the people fully

realising the difficult financial situation of the country and their preparedness to sacrifice and determination to strive, I am confident that the prosperity and progress of the people will not only be maintained but also be further enhanced.

Thank you.

PERUTUSAN DARIPADA DEWAN NEGARA

Tuan Yang di-Pertua: Ahli[2] Yang Berhormat, saya hendak mema'alumkan ia-itu saya ada menerima satu Perutusan yang bertarikh 8hb Mach, 1968, daripada Yang di-Pertua, Dewan Negara berkenaan dengan perkara[2] tertentu yang dahulu di-hantar oleh Majlis ini pada Dewan Negara meminta persetujuan. Setia-usaha Dewan akan membachakan Perutusan yang saya sebutkan itu:

(Setia-usaha Dewan membacha Perutusan).

"8hb Mach, 1968.

Tuan Yang di-Pertua,

Dewan Negara telah bersetuju dengan Rang Undang[2] yang berikut tanpa pindaan:

1. bagi menggunakan wang daripada Kumpulan Wang Yang di-Satukan untok perbelanjaan tambahan bagi perkhidmatan tahun 1967 dan bagi memperuntokkan wang itu bagi maksud[2] yang tertentu;
2. to amend the Excise Act, 1961;
3. to amend the Malayan Estates Staff Provident Fund Ordinance, 1947;
4. to amend the Hire-Purchase Act, 1967;
5. to amend the Federal Capital Act, 1960;
6. to amend the Municipal Ordinance;
7. to amend the Town Boards Enactment of the Federated Malay States;
8. bagi menggunakan sa-jumlah wang daripada Kumpulan Wang yang di-Satukan untok perkhidmatan bagi tahun 1968 dan bagi memperuntokkan wang itu dan lain[2] wang sa-bagaimana yang telah di-benar di-keluarkan untok perkhidmatan bagi tahun itu;
9. bagi mengadakan peruntokan berkenaan dengan chara yang lebeh baik dan lebeh berkesan bagi menguatkuasakan perentah[2] nafkah;
10. to amend the Banking Ordinance, 1958;
11. to amend the Central Bank of Malaysia Ordinance, 1958;
12. to amend the laws relating to income tax in Sabah, Sarawak and West Malaysia and the law relating to supplementary income tax;
13. bagi membuat peruntokan bagi menggalakkan, dengan jalan dilepaskan daripada chukai pendapatan dan chukai daftargaji, penubohan dan pembangunan perusahaan dan lain[2] usaha perdagangan dalam Malaysia bagi memajukan eksepot dan bagi maksud[2] yang bersangkut dan berkaitan;
14. to amend the law relating to excise;
15. bagi memberi kuasa kapada Badan Perundangan Sarawak membuat undang[2] berkenaan dengan penggunaan wang[2] yang di-pinjam di-bawah Ordinance Pinjaman (Pengurusan Sekolah), 1964, Negeri Sarawak untok maksud[2] yang tertentu;
16. untok membuat peruntokan bagi mengawal benda[2] radioaktif dan radas pendiangan dan bagi perkara[2] yang berhubong dengannya;
17. to amend the National Land Code (Penang and Malacca Titles) Act, 1963;
18. to amend the Wild Animals and Birds Protection Ordinance, 1955;

19. bagi membuat peruntokan berkenaan dengan Lagu Kebangsaan; Persekutuan;
20. to amend the Wages Councils Ordinance, 1947.

(sd.) Abdul Rahman Mohd. Yassin
Yang di-Pertua,
Dewan Negara."

MEMPERKENANKAN RANG UNDANG²

Tuan Yang di-Pertua: Ahli² Yang Berhormat, saya hendak mema'alumkan kapada Majlis ini bahawa Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah memperkenankan Rang Undang² berikut yang telah di-luluskan oleh Parlimen baharu² ini. Ada 20 Undang², saya bacha satu persatu.

1. Act Perbekalan Tambahan (1967), 1968.
2. Act Perbekalan. 1968.
3. Malayan Estates Staff Provident Fund (Amendment) Act, 1968.
4. Hire Purchase (Amendment) Act, 1968.
5. Federal Capital (Amendment) Act, 1968.
6. Municipal (Amendment) Act, 1968.
7. Town Boards (Amendment) Act, 1968.
8. Act (Menguatkuasakan Nafkaf) Perempuan Bersuami dan Kanak², 1968.
9. Excise (Amendment) Act, 1968.
10. Finance Act, 1968.
11. National Land Code (Penang and Malacca Titles) (Amendment) Act, 1968.
12. Wild Animals and Birds Protection (Amendment) Act, 1968.
13. Act Galakan Pelaboran, 1968.
14. Excise (Amendment) (No. 2) Act, 1968.
15. Wages Councils (Amendment) Act, 1968.
16. Act Badan Perundangan Sarawak (Penggunaan Wang² yang dipinjam daripada Persekutuan) 1968.
17. Act Benda² Radioaktif, 1968.
18. Banking (Amendment) Act, 1968.
19. Central Bank of Malaysia (Amendment) Act, 1968.
20. Act Lagu Kebangsaan, 1968.

RANG UNDANG² DI-BAWA KA-DALAM MESHUARAT

THE CONSTITUTION (AMENDMENT) BILL

Rang Undang² "The Constitution (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Kewangan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada meshuarat akan datang.

RANG UNDANG² PERBEKALAN TAMBAHAN (1968)

Rang Undang² "Perbekalan Tambahan (1968)" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kewangan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE TARIFF ADVISORY BOARD (AMENDMENT) BILL

Rang Undang² "The Tariff Advisory Board (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kewangan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE EMPLOYEES PROVIDENT FUND (AMENDMENT) BILL

Rang Undang² "The Employees Provident Fund (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kewangan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE EXCISE (AMENDMENT) BILL

Rang Undang² "The Excise (Amendment) (No. 3) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Setia-usaha Parlimen

kapada Menteri Kewangan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE SABAH PORTS AUTHORITY (CONSEQUENTIAL PROVISIONS) BILL

Rang Undang[2] "The Sabah Ports Authority (Consequential Provisions) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Pengangkutan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE EDUCATION (AMENDMENT) BILL

Rang Undang[2] "The Education (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Muda Pelajaran; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE COURTS OF JUDICATURE (AMENDMENT) BILL

Rang Undang[2] "The Courts of Judicature (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Ke'adilan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE CONTROL OF RENT (AMENDMENT) BILL

Rang Undang[2] "The Control of Rent (Amendment) Bill" di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Perdagangan dan Perusahaan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

RANG UNDANG[2] PERBADANAN PADANG GOLF SUBANG

Rang Undang[2] Perbadanan Padang Golf Subang di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Muda Kebudayaan, Belia dan Sokan; di-bachakan kali yang pertama; pada di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

THE CO-OPERATIVE COLLEGE (INCORPORATION) BILL

Rang Undang[2] "The Co-operative College (Incorporation) Bill"; di-bawa ka-dalam Meshuarat oleh Menteri Muda Kebudayaan, Belia dan Sokan; di-bachakan kali yang pertama; akan di-bachakan kali yang kedua pada persidangan akan datang dalam Meshuarat kali ini.

USUL[2]

JALAN[2] MASOK KA-PARLIMEN

Menteri Muda Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini memerentahkan Ketua Polis Negara menjaga supaya, sa-panjang Penggal Dewan Ra'ayat yang ada sekarang, jalan[2] dan lorong[2] menuju ka-Dewan ini hendak-lah sentiasa terbuka dan boleh di-laluï, dan jangan ada apa[2] halangan menggalang ahli[2] hendak pergi dan balek dari Dewan ini, jangan berlaku apa[2] kachau-bilau, di-jalan[2] menuju ka-arah Dewan ini, dan supaya jangan ada apa[2] gangguan di-Bangunan Dewan ini dan berhampiran dengan-nya; dan Setia-usaha Dewan Ra'ayat hendak-lah menyampaikan perentah ini kapada Ketua Polis Negara tersebut.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah (Bachok): Tuan Yang di-Pertua, dengan izin Tuan saya ingin berchakap sadikit berkenaan dengan chadangan ini. Pada tiap[2] tahun, kita mengemukakan chadangan ini dan saya tidak-lah hendak membantah dari segi tujuan chadangan itu, tetapi tahun 1966 Kerajaan, kalau tidak silap saya, pernah berjanji di-dalam Dewan ini akan menyemak chara[2] pengawalan di-Parlimen, ia-itu kalau-lah perkara ini mustahak pada tiap[2] kali kita meshuarat tidak-lah payah kita bawa dalam Dewan ini tetapi biar-lah menjadi perkara biasa dan yang kedua kalau kita kekalkan sa-bagai yang ada di-hadapan kita ini juga, erti-nya hari ini petang, baharu kita hendak membahath dan kita hendak meminta Inspector-General menjaga apa hal

pagi tadi dan apa hal sa-malam yang berlaku ada-kah perkara itu tidak siapa yang bertanggong-jawab? Saya tidak tahu ada-kah Menteri Muda Keselamatan yang ada sekarang ini tahu kesah[2] ini dan tahu kesah[2] yang telah di-janji oleh Menteri yang lama itu. Ini-lah yang saya harapkan Menteri Muda ini menjawab apa-kah dia membawa *motion* ini dengan sa-mata[2] sa-bagai *formality* dengan tidak teringat langsong apa yang di-janji oleh Kerajaan pada tahun lalu.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, usul ini yang sa-benar-nya ada-lah usul sa-rupa sachara buat rasmi pada tiap[2] mula persidangan, tetapi pada pendapat saya ini ada-lah mustahak mengikut sa-bagaimana yang biasa di-buat untok menjaga keselamatan Ahli[2] termasok juga Yang Berhormat Ahli dari Bachok.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini memerentahkan Ketua Polis Negara menjaga supaya, sa-panjang Penggal Dewan Ra'ayat yang ada sekarang, jalan[2] dan lorong[2] menuju ka-Dewan ini hendak-lah sentiasa terbuka dan boleh di-laluï, dan jangan ada apa[2] halangan menggalang Ahli[2] hendak pergi dan balek dari Dewan ini, jangan berlaku apa[2] kachau-bilau, di-jalan[2] menuju ka-arah Dewan ini, dan supaya jangan ada apa[2] gangguan di-Bangunan Dewan ini dan berhampiran dengan-nya; dan Setia-usaha Dewan Ra'ayat hendak-lah menyampaikan perentah ini kapada Ketua Polis Negara tersebut.

JAWATAN-KUASA PEMILEH

Menteri Kewangan (Tun Tan Siew Sin) (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, I beg to move that in pursuance of paragraph (2) of Standing Order 76, a Committee consisting of the Speaker as Chairman and the following six Members of the House be appointed to serve as a Committee of Selection:

The Deputy Prime Minister

The Minister of Finance

The Minister of Education

The Minister of Labour

The Honourable Tuan Chia Chin Shin.

The Honourable Dato' Haji Mohamed Asri bin Haji Muda.

As Honourable Members will be aware, this House is required to appoint a Committee of Selection at the beginning of every session of Parliament in accordance with Standing Order No. 76. The function of this Committee is to appoint the various committees required by Standing Orders. Honourable Members will also be aware that the composition proposed for this Committee is identical with that of the previous Committee and since the previous Committee has functioned well enough, it is proposed that no change be made.

Menteri Kebajikan 'Am (Tan Sri Haji Abdul Hamid Khan): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong chadangan ini.

Question put, and agreed to.

Resolved,

"That, in pursuance of paragraph (2) of Standing Order 76, a Committee consisting of the Speaker as Chairman and the following six Members of the House be appointed to serve as the Committee of Selection—

The Deputy Prime Minister

The Minister of Finance

The Minister of Education

The Minister of Labour

The Honourable Tuan Chia Chin Shin

The Honourable Dato' Haji Mohamed Asri bin Haji Muda.

PUBLIC ACCOUNTS COMMITTEE (APPOINTMENT OF CHAIRMAN)

Tun Tan Siew Sin (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, I beg to move the motion standing in my name, viz:

That the Honourable Tuan Tan Toh Hong be appointed Chairman of the Public Accounts Committee.

Standing Order No. 77 of this House requires that a Public Accounts Committee should be constituted at the beginning of each Session of Parliament and that a Chairman for the Committee should be appointed. The Committee of Selection will in due course appoint the other members of the Committee.

The Honourable Tuan Tan Toh Hong has served as Chairman of the Commottee for the previous three sessions, viz. since 1965, and he has discharged his duties with ability and devotion. It would be of considerable advantage to the Committee in carrying out this important branch of parliamentary work to have a Chairman, who has had much experience and who has done such good work for the past three years. Honourable Members will, therefore, probably agree with me that the House should again call upon the same Honourable Member to serve as Chairman of the Committee for another session.

I would also like to take this opportunity, in proposing the Honourable Member's re-appointment, to express on behalf of the House and myself, our gratitude to him and his colleagues in the Committee for having rendered such invaluable service during the previous session, and to Tuan Tan Toh Hong himself for agreeing to serve again as Chairman of the Committee. I have no doubt that he will continue to perform creditably.

Sir, I beg to move.

Tan Sri Haji Sardon bin Haji Jubir: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong.

Usul di-kemukakan bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

That the Honourable Tuan Tan Toh Hong be appointed Chairman of the Public Accounts Committee.

UNDANG² KASTAM, 1967

Perentah Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968

Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Kewangan (Tuan Ali bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) sekshen 147, Undang² Kastam, 1967, Perentah Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 61 tahun 1968, di-sahkan.

Ahli² Yang Berhormat barangkali maseh ingat di-dalam persidangan Belanjawan yang lepas, chukai² eksais telah di-kenakan di-atas barang² saperti "monosodium glutamate", chat dan varnis, ubat² gigi, sabun mandi dan sabun kasar. getah lembut (foam rubber), tayar, simen dan tilam² di-perbuat daripada getah lembut dan sa-bagai-nya. Oleh kerana barang² ini tidak di-kenakan chukai apabila di-impot ka-Pulau Pinang maka ini berma'ana pengilang² di-Tanah Besar yang hendak memasar barang² itu ka-Pulau Pinang mendapati kedudokan yang kurang baik berbanding dengan pengimpot² di-Pulau Pinang. Untok membetulkan kedudokan ini, ada-lah di-putuskan bahawa chukai impot di-kenakan di-atas barang² tersebut di-Pulau Pinang. Tujuan perentah ini ia-lah untok melaksanakan tujuan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Setia-usaha Parlimen kapada Menteri Buroh (Tuan Lee San Choon): Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) sekshen 147, Undang² Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 61 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM (TARIF BERSAMA MALAYSIA), 1966

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 62 tahun 1968, di-sahkan.

Permohonan telah di-terima untok memasokkan peti² sabun daripada Pulau Pinang kapada Kawasan Utama Kastam dengan di-kechualikan daripada bayaran chukai kastam. Peti² sabun ini di-bawa masok daripada Pulau Pinang kapada kilang² di-Seberang Prai untok di-gunakan menyimpan sabun.

Peti² sabun ini di-perjeniskan di-bawah Tarif Kod 632 101, 632 102 dan 632 103 dan sekarang di-kenakan chukai sa-banyak 20% bagi seluroh Malaysia kechuali Pulau Pinang dan Labuan. Ada-lah di-putuskan bahawa daripada memberi kemudahan kemasokan bebas daripada chukai kastam elok-lah chukai impot di-kenakan di-Pulau Pinang. Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini ada-lah untok melaksanakan tujuan ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon supaya usul ini di-luluskan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1968, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 3), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 62 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM (TARIF BERSAMA MALAYSIA), 1966

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 4), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencha-dangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 4), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 63 tahun 1968, di-sahkan.

Semua jenis barang² plastik dahulu di-kenakan chukai sa-banyak 25% (Chukai penoh dan chukai istimewa) bagi seluroh Malaysia. Chukai impot bagi sa-bahagian barang² ini yang di-perjeniskan di-bawah Tarif Kod No. 893 201, 893 203, 893 204, 893 207, 893 209-2 dan 894 427 telah di-naikkan kapada 50% atau 50 sen tiap² satu 1b. bergantong kapada mana satu yang lebeh tinggi bagi seluroh Malaysia. Chukai impot bagi "lampu dan fitting lampu" yang di-perbuat daripada plastik telah di-naikkan kapada 30%. Kenaikan chukai² impot ada-lah mustahak kerana melindongkan pembuat² barang² plastik tempatan daripada kemasokan barang² plastik yang murah daripada luar negeri. Kesempatan juga di-ambil bagi memasokkan di-bawah Perentah ini Tarif Kod No. 581 213 "Kulit Tiruan" polyvinyl-chloride in sheets, not further worked yang chukai-nya telah di-turunkan daripada 35% (chukai penoh) dan 25% (chukai istimewa) kapada 25% (chukai penoh dan chukai istimewa) bagi seluroh Malaysia. Chukai impot yang di-turunkan ini akan menolong pembuat² tempatan yang menggunakan kain² kulit (leather cloth) sa-bagai bahan² mentah bagi membuat beg duit, beg tangan dan sa-bagai-nya.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 4), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 63 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM (TARIF BERSAMA MALAYSIA) 1966

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan Kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencha-dangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan

kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4) Perentah 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 64 tahun 1968, di-sahkan.

Apabila membuat usul bagi Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 4), 1968 yang baharu sahaja di-sahkan oleh Dewan ini, ada-lah di-nyatakan bahawa chukai bagi "unsupported p.v.c. leather cloth" yang di-perjeniskan di-bawah Tarif Kod No. 581 213 di-turunkan kapada 25% (Chukai Penoh dan Chukai Istimewa) bagi seluroh Malaysia. Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini sekarang ada-lah melaksanakan keputusan itu tetapi bagi Pulau Pinang sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Lanjutan kapada Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 64 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM, 1967

Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 2), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 11, Undang² Kastam, 1967 Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 2), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 65 tahun 1968, di-sahkan.

Dalam Meshuarat Dewan Ra'ayat pada bulan Jun, 1968, satu kenyataan telah di-buat ia-itu chukai impot sa-banyak 19 sen satu 1 lb (chukai penoh) dan 15 sen satu 1lb (chukai istimewa) yang di-kenakan di-atas susu pekat manis (sweetened condensed milk) ada-lah di-kenakan untok melindongi dan menggalakkan perusahaan tempatan. Pada masa itu chukai impot tidak di-kenakan di-atas susu chayer tidak manis (unsweetened condensed milk) kerana perusahaan tempatan belum lagi mengeluarkan sa-bahagian besar daripada kehendak² di-negeri ini. Sekarang ada-lah di-dapati bahawa perusahaan tempatan itu boleh mengeluarkan semua susu yang di-kehendaki ia-itu di-anggarkan sa-banyak 206,000 katon sa-tahun. Perusahaan membuat susu itu pada masa ini mempunyai kebolehan mengeluar yang berlebeh²an dan susu² itu akan di-eksepot. Memandang kapada perkembangan baharu itu, maka ada-lah di-fikirkan bahawa perlindongan tarif patut-lah di-beri sa-banyak 15 sen satu 1b (chukai penoh) dan 11 sen satu 1b (chukai istimewa) bagi susu chayer tidak manis bagi seluroh Malaysia termasok Pulau Pinang. Perentah tersebut di-atas ada-lah untok melaksanakan tujuan itu.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 11, Undang² Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 2), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 65 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM, 1967

Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 147, Undang² Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 66 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini sekarang ada-lah sama dengan Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 2), 1968 yang baharu sahaja di-sahkan oleh Dewan ini melainkan ia di-kenakan kapada Pulau Pinang sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 147, Undang[2] Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 4) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 66 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG[2] EKSAIS, 1961

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 7, Undang[2] Eksais 1961, Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 67 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini meminda chara mengutip chukai[2] eksais di-atas dua jenis barang buatan tempatan ia-itu minyak pekat (fuel oil), chat[2] ayer jenis "distemper" dan jenis "cement based."

Chukai eksais bagi minyak pekat dahulu di-kenakan sa-banyak 7 sen satu gelen. Baharu[2] ini chukai itu telah di-tukarkan kapada $17 satu ton. Penukaran ini ada-lah di-fikirkan mustahak kerana pengalaman telah menunjokkan bahawa chara mengutip chukai dahulu berdasarkan kapada isi persegi telah menimbulkan beberapa kesusahan kapada pengimpot[2] minyak pekat kerana tidak dapat menetapkan harga barang[2] mereka. Ini ada-lah di-sebabkan isi persegi bagi minyak pekat itu bertukar mengikut darjah panas tinggi-nya. Oleh itu, sangat-lah muna-sabah jika chukai itu di-asaskan kapada berat minyak pekat itu.

Chara mengutip chukai eksais pun di-tukarkan bagi chat[2] ayer jenis "distemper" dan jenis "cement based" daripada 50 sen satu gelen kapada 3 sen satu lb. Penukaran chara[2] mengutip chukai eksais di-atas kedua[2] barang tersebut tidak menaikkan beban chukai[2] mereka.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Lee San Choon: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah (Bachok): Tuan Yang di-Pertua, dengan izin Tuan saya berchakap sadikit berkenaan dengan *motion*[2] yang di-kemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan, terutama *motion* yang ada di-hadapan kita ini.

Tuan Yang di-Pertua: Saya suka hendak mengingatkan ia-itu *motion*[2] yang itu berma'ana *motion* yang telah lalu. *Motion*[2] yang telah lepas, tidak payah lagi di-sentoh; *motion* Nomber 10 sahaja-lah.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, saya ikut nasihat itu.

Tuan Yang di-Pertua, *motion* yang ada di-hadapan kita ini berkenaan dengan Kertas Undangan 67 nyata-lah bahawa Kerajaan kita mempunyai pengalaman dalam mengutip chukai—dua pengalaman. Yang pertama susah hendak mengutip chukai[2] itu. Yang kedua dengan ada-nya chukai ini memberi satu keberatan atau pun kesusahan kapada ra'ayat yang bekerja di-dalam perkara ini—import-nya dan export-nya.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya hendak katakan dalam Dewan ini ia-lah berapa banyak-kah yang Kerajaan kita membelanjakan wang, kerana mengutip chukai[2] yang sama dengan chukai ini, ia-itu pada mula-nya dia berniat hendak mengutip chukai, tetapi belanja

kerja[2] hendak mengutip chukai itu lebeh banyak daripada chukai yang di-kutip. Jadi ini, Tuan Yang di-Pertua, menunjokkan bahawa Kerajaan kita termasok-lah Dewan kita ini sendiri sama ada pehak Kerajaan atau pun Pembangkang, di-waktu kita meluluskan undang[2] dahulu, kita tidak memikirkan ada-kah chukai yang akan kita kenakan itu membawakan kapada satu chara yang ekonomik, ia-itu kita mengutip chukai itu kira[2] kalau tidak untong pun padan dengan belanja yang kita belanjakan untok mengutip chukai itu, maka dengan ada-nya *motion* ini dan dengan ada-nya Kertas Undangan 67 ini nyata-lah bahawa kerja[2] kita itu banyak belanja-nya lebeh daripada apa yang hendak kita kutip dan itu patut-lah kita hati[2] pada chukai[2] yang lain.

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak nampak bahawa apa yang di-katakan oleh pehak Kerajaan, ia-itu hendak memberi kemudahan kapada ra'ayat jelata atau pun kapada peniaga[2] yang membawa masok minyak[2] jenis ini. Apa yang saya nampak ia-lah Kerajaan berasa tersilap dia kutip oleh kerana ia belanja banyak duit tidak dapat, maka di-turunkan ini. Kalau-lah wang yang di-pungut itu banyak, atau pun kira[2]-nya sa-imbang dengan apa yang di-belanjakan, saya tidak fikir Kerajaan yang ada sekarang ini akan merasa sa-barang kasehan kapada ra'ayat.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, kalau Ahli Yang Berhormat dari Bachok itu mengikuti dengan teliti akan sidang[2] Dewan Ra'ayat pada kali[2] yang telah lalu, maka beliau tidak-lah akan berkata, ia-itu belanja untok mengutip chukai itu lebeh daripada hasil chukai yang di-dapati. Chuma, Tuan Yang di-Pertua, perentah yang ada di-dadapan kita pada masa ini ia-lah hendak mengubah chara mengutip chukai itu. Jadi soal yang lain[2], Tuan Yang di-Pertua, tidak-lah timbul dan juga soal Kerajaan salah kutip ini tidak-lah timbul. Dengan chara yang baharu ini ada-lah di-fikirkan lebeh mudah untok Kerajaan mengutip chukai dan lebeh mudah lagi untok peniaga[2] menetapkan harga[2] minyak yang hendak di-jual-nya. Jadi, soal belanja mengutip chukai lebeh daripada hasil chukai yang di-dapati itu tidak-lah timbul sama sa-kali dan juga soal silap kutip itu tidak juga sama sa-kali timbul.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, saya akan mendapat banyak pelajaran, kalau sa-kira-nya Menteri ini suka memberi keterangan sadikit lagi ia-itu apa yang saya maksudkan salah itu bukan kerana satu kesalahan criminal atau pun satu kesalahan zalim, ia-itu yang saya maksudkan chara kita memungut tentu-lah kita belanja dahulu, sebab kita hendak ubah ini kerana kita hendak chari satu chara yang mudah; itu-lah chara yang ekonomik-nya, ia-itu kita boleh dapat wang dan orang lain pun tidak susah. Ada pun chara yang kita jalankan dahulu nyata-lah tidak dapat di-gunakan lagi, sebab itu kita pinda sekarang, jikalau tidak, apa guna kita pinda—membuang masa sahaja. Jadi, saya minta-lah pehak Kerajaan tolong beri erti apa yang di-katakan ubah chara baharu itu, kalau tidak chara ini lebeh ekonomik dari-pada chara yang dahulu.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soal chara mengutip lebeh ekonomik atau tidak ekonomik tidak timbul, chuma sa-bagaimana yang telah saya katakan dalam uchapan saya pada mula[2] tadi, ia-itu chara mengutip yang baharu ini lebeh mudah bagi semua pehak dan lebeh mudah bagi orang yang hendak berniaga dan lebeh mudah bagi Kerajaan menentukan. Jadi, soal ekonomik atau tidak ekonomik, tidak timbul. Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bachok itu sengaja hendak mengelirukan dengan membawa soal yang berbelit[2] di-hadapan Majlis ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 7, Undang[2] Eksais 1961, Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 67 tahun 1968, di-sahkan.

Tuan Yang di-Pertua: Persidangan ini di-tempohkan sa-lama 30 minit.

Persidangan di-tempohkan pada pukul 5.00 petang.

Persidangan di-sambong sa-mula pada pukul 5.30 petang.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusi-kan Meshuarat*)

UNDANG² EKSAIS SABAH No. 18, 1959

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon men-chadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 3, Undang² Eksais Sabah, No. 18 tahun 1959, Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 68 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini ada-lah sama dengan Peren-tah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968 bagi Malaysia Barat yang baharu sahaja di-sahkan oleh Dewan ini, tetapi Perentah ini di-kenakan kapada Sabah sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon supaya usul ini di-luluskan.

Setia-usaha Parlimen kapada Men-teri Kesihatan (Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 3, Undang² Eksais Sabah, No. 18 tahun 1959, Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 68 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² EKSAIS SARAWAK (BAB 27)

Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon men-chadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 3, Undang² Eksais Sarawak (Bab 27) Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 69 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini ada-lah sama dengan Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968 bagi Malaysia Barat yang baharu sahaja di-sahkan oleh Dewan ini, tetapi Perentah ini di-kenakan kapada Sarawak sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon supaya usul ini di-luluskan.

Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong usul ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, mengubah peratoran chukai yang di-kenakan kapada Sarawak dalam motion ini saya dapati kita akan tukarkan dari-pada 50 sen yang di-kutip kapada tiap² satu gelen kapada 3 sen kapada tiap² satu paun.

Tuan Yang di-Pertua, dari segi ilmu hisab memang benar boleh jadi 50 sen itu bagi satu gelen akan kita dapati sama juga dengan 3 sen kapada satu paun, tetapi di-dalam amalan apabila kita mengutip chukai akan menimbul-kan beberapa kesulitan dan keluchuan, ia-itu kalau sa-saorang itu membawa barang ini dengan satu paun dan dia hendak membayar chukai dan di-dapati barang itu tidak sampai satu paun atau pun di-bawa kerak², ia-itu satu paun, satu paun tiap² kali yang kita hendak mengeluarkan resit itu, kita hendak ambil 3 sen dan harga resit itu lebeh daripada 3 sen. Ini sudah berlaku di-Pulau Pinang. Saya lupa tahun-nya, ia-itu garam di-kenakan pada tiap² satu kati satu sen, di-masa itu kalau saya tidak salah, Tuan Yang di-Pertua,

Enche' Sophi bin Haji Ibrahim di-dalam Parti Buroh itu telah beramai² dengan kawan²-nya membawa sa-orang satu kati garam dan membayar pergi kapada kastam meminta resit bayaran chukai, ia-itu satu kati di-bawa keluar satu resit, bayar satu sen. Kemudian satu kati lagi di-bayar lagi satu sen. Apa kata, Tuan Yang di-Pertua, kalau perkara ini berlaku lagi dalam negara kita di-bawa-nya satu paun, bayar 3 sen, ambil satu resit. Kemudian bawa lagi 3 paun, satu resit.

Ini. Tuan Yang di-Pertua, menjadi luchu kalau kita menggunakan gelen atau pun tan, maka itu saya rasa itu lebeh ekonomik lagi chara kita mengutip chukai, dan saya meminta Kerajaan memikirkan dan perkara ini saya perchaya Menteri Perdagangan sendiri pun maseh ingat lagi peristiwa garam yang di-kenakan satu sen pada satu kati di-Pulau Pinang itu.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, perkiraan 3 sen pada satu paun ini ia-lah di-jadikan sa-bagai dasar atau asas untok perkiraan chukai dan tidak-lah bererti bahawa orang² yang hendak membawa minyak tersebut itu mesti-lah satu paun satu paun, tetapi hanya merupakan satu unit bagi Kerajaan hendak mengira berapa chukai-nya.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Saya minta ma'af, Tuan Yang di-Pertua, saya faham dan yang saya maksudkan bagini bukan saya kata saya menapikan yang kita hendak menerima, tetapi ra'ayat itu membawa satu paun untok membayar chukai, resit yang kita hendak beri 3 sen itu, jadi kalau-lah di-buat amalan itu, harga resit jadi lebeh mahal daripada harga chukai yang hendak di-ambil 2 sen itu. Ini yang saya minta Kerajaan timbangkan.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sa-bagai mana saya kata tadi 3 sen pada satu paun ini ia-lah bagi unit pengiraan dan chukai eksais ini di-bayar oleh producer dan bukan di-bayar oleh orang² bersendirian yang kechil² membawa-nya.

Tan Sri Haji Nik Ahmad Kamil: Tuan Yang di-Pertua, oleh sebab kertas ini baharu hari ini dapat di-tangan Ahli² Dewan, maka tidak dapat kami menyemak balek apa yang sa-benar-nya, Excise Duties (Amendment) (No. 2) Order, 1968. Boleh-kah di-terangkan apa dia barang yang bersangkut, ma'ana-nya boleh-kah di-terangkan apa dia barang yang bersangkut, yang boleh di-bawa saperti yang di-sebut oleh Ahli Yang Berhormat dari Bachok, bawa sa-kati-kah atau bawa sa-gelen-kah atau sa-paun-kah. Saya fikir harus terlepas daripada keraguan kami sakalian kalau boleh di-sebutkan apa dia jenis barang yang hendak di-chukaikan 3 sen atas satu paun itu.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, perkara yang di-sebut dalam usul yang ke-12 ini ia-lah untok di-kenakan bagi negeri Sarawak, tetapi dalam usul yang ka-10 telah di-terangkan tadi dengan jelas dalam uchapan saya tatakala mengemukakan usul yang ka-10 itu.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 3, Undang² Eksais Sarawak (Bab 27) Perentah Chukai Eksais (Pindaan) (No. 2) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 69 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM, 1967

Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 3), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

"Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 11, Undang² Kastam 1967, Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 3), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 70 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini meminda chara mengutip chukai impot di-atas minyak pekat (fuel oil) daripada 7 sen satu gelen kapada $17 satu tan. Sebab² chara mengutip chukai impot di-tukarkan ada-lah saperti yang di-terangkan dahulu apabila membuat usul bagi Perentah

Chukai *Eksais* (Pindaan) (No. 2), 1968 yang telah pun di-sahkan oleh Majlis ini. Penukaran chara mengutip chukai itu ada-lah di-kenakan di-seluroh Malaysia melainkan Pulau Pinang dan Labuan.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 11, Undang[2] Kastam 1967, Perentah Chukai Kastam (Pindaan) (No. 3), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 70 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG[2] KASTAM, 1967

Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 5), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 147, Undang[2] Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 5), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 71 tahun 1968, di-sahkan.

Sayor[2] jerok yang di-simpan dalam takar[2] bertutup (Tarif Kod No. 055 522) dahulu tidak di-kenakan chukai di-Pulau Pinang tetapi di-kenakan chukai sa-banyak 25% apabila di-impot ka-dalam Kawasan Utama Kastam. Sayor[2] ini yang kebanyakan-nya datang daripada Negeri China ada-lah di-simpan dalam takar[2] tembikar yang bertutup. Baharu[2] ini pengimpot[2] sayor itu telah di-dapati mengelakkan bayaran chukai sa-banyak 25% itu dengan menebok lubang dalam tutup[2] takar itu dan ada juga yang mengeluarkan sayor[2] itu daripada takar[2]-nya supaya mereka dapat membuat ikrar kastam di-bawah Tarif Kod No. 055 529 dan membayar chukai yang lebeh rendah ia-itu $10 satu tan. Perbuatan mengeluarkan barang[2] makanan yang sudah pun di-muatkan dalam takar[2] bertutup bukan sahaja mengakibatkan kerugian hasil kapada Kerajaan tetapi juga sangat-lah merbahaya dari segi kesihatan orang ramai. Tujuan Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini ada-lah melanjutkan chukai impot di-atas sayor[2] jerok kapada Pulau Pinang supaya masaalah saperti tersebut di-atas tidak lagi timbul.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, dalam turut berchakap atas *motion* ini, saya menunggu daripada pehak Kerajaan mencheritakan sa-kurang[2]-nya sudah berapa banyak perkara[2] ini berlaku dan menyebabkan kerugian kapada Kerajaan. Ada pun alasan hendak mengatakan bahawa sayor[2] ini telah di-buka oleh para pengimpot-nya untok menurunkan chukai sa-bagai satu jalan atau helah tidak mahu membayar chukai dengan sa-penoh-nya tetapi hanya $10 pada satu tan. Dari segi kesihatan, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak pernah dengar pun Menteri Kesihatan mencheritakan perkara ini kapada masharakat atau pun ada satu[2] kejadian orang[2] di-Pulau Pinang atau Tanah Besar di-Malaysia ini memakan barang[2] itu di-bawa masok ka-dalam hospital; sa-kurang[2]-nya Menteri Perdagangan dan Perusahaan yang juga mempunyai pengalaman dalam perubatan sa-patut-nya mencheritakan sabagai satu hakikat untok keperchayaan masharakat bahawa sayor[2] yang samacham ini merbahaya kapada kesihatan. Ini kesemua tidak berlaku. Jadi apa yang ada, Tuan Yang di-Pertua, ia-lah takut negara kita ini tidak dapat chukai banyak, itu yang sa-benar-nya. Apa pun masaalah orang[2] sakit, makanan sayor umpamanya, kalau bagitu perasaan Kerajaan kita, Tuan Yang di-Pertua, saya rasa negeri kita ini tidak susah bagini, tetapi Kerajaan ini tidak ada memikir kapada ra'ayat, yang ada memikir-nya kurang hendak dapat wang.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak hendak menchabar, tetapi saya suka hendak memberi tahu kapada Kerajaan kita, ia-itu sayor ada-lah barang makanan, makanan itu bukan tahan sampai bertahun[2] sebab itu di-namakan sayor, tinggi[2] di-letakkan di-dalam tembikar atau apa-kah. Di-sini di-sebut vegetables—sayor[2]an. Jadi, kita hendak mengenakan chukai kapada barang[2] makanan, pada hal barang makanan ini termasok dalam perkara yang kita habiskan hari[2] bukan barang[2] yang mahal. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya lebeh suka chukai[2] yang sa-macham ini tidak di-kenakan, sebab barang[2] makanan ini tidak-lah saperti barang[2] yang lain, tetapi kalau Kerajaan mempunyai alasan[2] yang lain, maka saya akan menerima. Kalau Kerajaan hanya memberi alasan[2] hendak mengambil chukai banyak daripada barang makanan sayor bererti-lah Kerajaan tumpang menghisap sama darah vitamin yang ra'ayat hendak makan itu dan ini akan di-tulis dalam sejarah bahawa Kerajaan Perikatan kita tumpang menghisap vitamin ra'ayat yang hendak makan di-negeri ini.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, tadi kalau Ahli Yang Berhormat itu mengikuti dengan teliti uchapan saya, sebab yang pertama yang di-berikan tadi ia-lah kerana hendak mengelakkan kerugian hasil kapada Kerajaan dan sebab yang kedua ia-lah sebab kesihatan. Jadi, saya rasa kalau Ahli Yang Berhormat itu fahamkan chakap Melayu atau bahasa kebangsaan betul[2], tidak payah dia menimbulkan soal itu.

Tuan Yang di-Pertua: Dia kata tadi vitamin, jawab-lah (*Ketawa*).

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Jadi, soal kesihatan ia-lah sebab yang menjadi tambahan kapada sebab kerugian hasil bagi Kerajaan.

Point yang kedua yang di-timbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bachok itu ia-lah soal mengenakan chukai kapada sayoran[2] yang hendak di-jadikan bahan makanan dan untok vitamin kapada orang ramai. Patut-lah Ahli Yang Berhormat itu sa-kali lagi mendengar uchapan saya dengan teliti. Yang hendak kita kenakan chukai dengan perentah chukai ini ia-lah sayoran[2] yang di-impot daripada luar negeri. Munasabah-lah kita kenakan chukai kapada barang[2] yang di-import daripada luar negeri dengan tujuan supaya hasil sayoran[2] yang di-terbitkan di-dalam negeri ini lebeh di-utamakan oleh ra'ayat negeri ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, kalau itu sudah menjadi satu tariff, saya pun bersetuju. Tetapi alasan . . . . .

Tuan Yang di-Pertua: Minta penerangan atas apa?

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Minta penerangan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Atas apa?

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Atas satu benda yang dia tidak ceritakan alasan di-sini.

Tuan Yang di-Pertua: Sebutkan benda itu.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Alasan-nya di-kechualikan barang[2] yang budak[2] hendak makan, infant food. Jadi kalau sayor dia tidak peduli budak tidak budak, jadi alasan itu berlainan daripada yang bertulis di-dalam kertas yang di-beri oleh Setia-usaha Parlimen—yang di-chetak berlainan, yang di-chakapkan berlainan, mana satu yang hendak pakai.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, yang saya chakap ini tidak lain, tetapi pemahaman Ahli Yang Berhormat dari Bachok itu-lah yang lain daripada erti yang sa-benar.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (2) dalam sekshen 147, Undang[2] Kastam, 1967, Perentah Chukai Kastam (Pulau Pinang) (Pindaan) (No. 5), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 71 tahun 1968, di-sahkan.

UNDANG² KASTAM (TARIF BERSAMA MALAYSIA), 1966

Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 5), 1968

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa² yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang² Kastam (Tarif Bersama Malaysia), 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 5), 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 72 tahun 1968, di-sahkan.

Perentah yang ada di-hadapan Dewan ini memberi perlindongan tarif kapada pembuat² barang² untok perjalanan (Travel goods), perkakas² tandas, dawai aluminium dan dawai tembaga tempatan. Barang² untok perjalanan yang di-perjeniskan di-bawah Tarif Kod No. 831 001 hingga 831 006 yang dahulu-nya di-kenakan chukai impot di-antara 15% dengan 25% sekarang di-kenakan chukai sa-banyak 25% bagi seluroh Malaysia termasok Pulau Pinang. Perlindongan tarif ini ada-lah mustahak kerana pada masa ini pembuat² tempatan tidak dapat bertanding dengan pembuat² negeri asing yang mendapat bahan² mentah sa-chara murah.

Perkakas² tandas yang di-perjeniskan di-bawah Tarif Kod No. 812 200 yang dahulu di-kenakan chukai sa-banyak $5 tiap² satu perkakas (chukai penoh dan chukai istimewa) sekarang di-kenakan chukai sa-banyak $8 bagi seluroh Malaysia. Kenaikan chukai itu boleh menolong pembuat² tempatan bertanding dengan pembuat² asing yang dahulu selalu menjual barang² mereka dengan harga terlebeh murah daripada harga² tempatan. Untok menghalang pembuat² mengambil kesempatan daripada perlindongan tarif itu mereka telah di-minta memberi Kerajaan akuan bertulis supaya tidak menaikkan harga lebeh daripada harga yang ada sekarang.

Perentah ini juga menaikkan chukai bagi dawai tembaga kechuali "brass wire or copper alloys" (Tarif Kod No. 682 211) kapada 20%. Ini akan membolehkan pembuat² tempatan bertanding dengan pembuat² asing yang dahulu mendapat galakan eksepot daripada Kerajaan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan.

Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya menyokong usul ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, sa-kali lagi, saya hendak mengemukakan kapada Kerajaan tentang dasar menaikkan chukai. Di-sini nyata kapada saya bahawa chukai ini ia-lah chukai hendak melindongkan pembuat barang² ini di-negeri kita supaya pembuat² ini dapat bersaing dengan pembuat² di-luar negeri yang daripada mereka itu di-bawa masok barang² yang sama dengan barang² ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak nampak di-mana dudok-nya kebaikan kita memberi perlindongan kapada pembuat² tempatan, kalau sa-kira-nya barang² yang di-importkan itu lebeh murah sampai sa-kali ganda chukai-nya atau pun sa-kurang²-nya dahulu di-antara 15% dengan 25% sekarang kita kenakan 25% chukai-nya. Sebab yang kita mahu ini ia-lah barang² murah yang boleh di-gunakan oleh ra'ayat kita di-sini. Kita tidak peduli daripada mana barang² itu datang. Ada pun alasan kita hendak mengatakan hendak bagi pembuat² kita ini dapat bertanding, saya tidak fikir dengan alasan itu barang itu boleh turun murah, ia-itu nyata kapada kita baharu² ini pehak Kerajaan mengatakan pembuat² itu hendak-lah memberi surat mengaku kapada Kerajaan bahawa mereka itu tidak akan menaikkan harga barang² ini mahal apabila di-adakan chukai yang menolong mereka.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak fikir surat² itu valid dari segi perniagaan, sebab kalau sa-kira-nya demand itu sudah banyak, supply-nya kurang, dengan sendiri-nya, Tuan Yang di-Pertua, barang itu naik dan surat itu nanti di-simpan sahaja di-belakang-nya; saya tidak fikir Menteri Kewangan sendiri akan menahan satu² barang itu daripada naik harga kalau demand-nya terlampau banyak dan supply-nya kurang; itu sudah berlawanan

dengan kebebasan perniagaan pada negeri ini.

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, boleh juga orang[2] dapat faham di-dalam Dewan ini bahawa Kerajaan ini tiap[2] kali mengadakan chukai perlin-dongan ini dia hendak menolong capitalist[2] yang membuat barang[2] ini supaya dia tidak ada competition dengan orang lain supaya dia boleh jual dengan mahal dan boleh hidup dengan lama dan di-khuatir, Tuan Yang di-Pertua saya tidak menudoh, di-khuatir, barangkali pembuat[2] ini ada kena mengena dengan Kerajaan, maka di-berikan perlindongan yang sa-macham ini, boleh orang menudoh macham itu—saya tidak menudoh—tetapi tendency itu, sense itu—boleh di-fikirkan bagitu.

Jadi, saya tidak fikir, Tuan Yang di-Pertua, perkara[2] presumption yang sa-macham ini, bukan-lah tiap[2] satu rumah hendak beli tandas sampai 20 sa-orang. Jadi barang[2] yang di-gunakan pada tiap[2] hari bagini kita mengada-kan chukai[2] perlindongan, padahal bila di-adakan harga barang[2] buatan tempatan ini sudah tentu tidak turun sa-bagaimana yang di-harapkan oleh Kerajaan. Jikalau tidak, saya minta-lah kapada Kerajaan menunjokkan ba-hawa chontoh di-mana[2] barang yang presumption yang sa-macham ini bila di-kenakan chukai perlindongan, pem-buat[2] kita itu memberi keuntongan kapada negara kita, saya minta tunjok-kan satu chontoh supaya saya dapat menerima dengan mudah.

Tan Sri Dr Lim Swee Aun (*dengan* izin): Mr Speaker, Sir, this has been a perpetual question: "Why should we give protection for local industries?" It is a question we have to face. Do we want more employment in this country through industrialisation; (ii) do we want savings in foreign exchange through import substitution; and (iii) do we want foreign exchange as a result of exports of our manufac-tured goods? Unless factories are given protection nobody would want to invest or rather it would be very diffi-cult to attract investments in manu-facture. Every country in the world, be it of whatever ideology, has protection for its own factories.

We have started industralisation very late and, as a result, we have been a market for foreign competition, so much so, as a result of competition by foreign imports, the prices have been relatively low—sometimes the prices of imported goods are even lower than the cost of production. So, if we want industralisation and if we do not give protection to these factories, then there never will be any factory set up in this country, which means that we will have to continue to spend foreign exchange, which is getting very short, to import manufactured goods and at the same time do not create new employment, whereas every year, as you know, about 90,000 school children leave school and we have got to create new employment.

Sir, whilst we are prepared to give protection, we do not give protection where it does not deserve. That is why every case seeking protection appears before the Tariff Advisory Board. This Tariff Advisory Board has a per-manent Chairman and members of the Board are drawn from all sectors of the community, including Members of the Opposition, and Dr Tan Chee Khoon, an Honourable Member of this House, is a Member on the Tariff Advisory Board. This Tariff Advisory Board examines every case carefully to see whether the quality of the goods produced is up to standard, to see whether the quantity produced is sufficient so as not to create a shortage, and whether or not the cost of produc-tion is reasonable. After all these factors have been gone into, they make a recommendation to the Minister of Finance as to the degree or level of protection, and more often than not, a rider is put on, and that is that the fac-tories given protection will not exceed a ceiling price without the written consent of the Minister of Commerce and Industry. We have found in prac-tice that these factories have honoured this undertaking. Where they do not honour the undertaking, the Minister of Finance has the power and has exercised that power by reducing the import duty as has happened in the case of cement. So, there are safe-guards and checks to look after the interest of the people. That is why, unless there is adequate protection,

we will not get industralisation in this country.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, kalau kita terima-lah elok apa yang di-katakan oleh Menteri dari segi competition di-antara barang buatan dalam negeri ini dengan barang² dari luar, maka kita kenakan chukai yang sa-macham ini, apa-kah faktri² kita itu tidak membeli barang² mentah, ia-itu raw material yang kita hendak proseskan jadi barang ini daripada luar negeri yang barang² mentah itu pula di-kenakan harga lebeh mahal lagi, ia-itu untok hendak menutup kerugian yang mereka itu hilang dari segi barang² buatan?

Tan Sri Dr Lim Swee Aun: Sir, the factories use as much as possible local raw materials, but inevitably not 100% of the raw materials are available in this country. So, these raw materials have to be imported from abroad and the prices paid sometimes may be higher than used by a foreign factory where it is produced in that country. To help these manufacturers, the Minister of Finance has on occasions given exemption of import duty on certain of the raw materials.

Tuan Geh Chong Keat (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, it is quite interesting to hear the reasons given by the Honourable Mover for the protection of the listed items, and also it is very interesting to hear the Honourable Minister of Commerce and Indusry explain the reasons for attracting foreign investors. However, I would like to request the Honourable Minister of Commerce and Industry to bear in mind this: the people of Malaysia will make sacrifice and they will buy Malaysian-made goods, in order to make our industry go. However, we must also ask from the Minister to be fair to the public in return for the sacrifice. People are aware that factories have been established, and they have applied for pioneer status, which is just like striking a lottery; the cost of production, the running of the machinery, the yearly renewal and extensions, and, of course, the trading system—all of these lead to monopoly.

Now, Sir, the people also expect that the goods produced must be of good quality, or suitable quality, that can last, which will make them worth the money spent in purchasing them. On the other hand, the only way to make a factory to produce a higher quality product at a lower price would be to set up competition. It is normally known that if you have a factory, there is always monopoly, if we have two, they have a racket, or they gang up; if you have three, they find a way to knock each other down, or to compete. But, the Minister always has the fear that if you have too many, they will knock each other down, and then the machinery will stop and the country will be at a loss. However, we feel that if you have two, or three, or more—and as "necessity is the mother of invention"— in order to survive, these factories, these investors must think of ways and means to cut down costs and produce higher quality finished products.

Sir, take the case of motor car tyres. If you allow the public to choose, if they want a higher quality, they will have to pay a little more; if they want to support a local factory, a local product, they pay this price. The Minister will be surprised to know that many people would prefer to pay a higher price for the foreign, imported, tyres, Why? Because they last longer.

What has happened to the tyre factories? When they first started they said, Well, to start off it is very good, we have reconditioned machineries from India". People started with seven-ply tyres, but they had only five plies; and today even in respect of the five plies, the other countries are producing nylon layers. In order to compete, our local factories must also find ways and means to improve even to the extent of putting nylon plies or reinforcing the structure of the tyres in order to compete. If they could manage to do that, then the public will say, "Well, it it worth the money to buy this product to support local industry, because even if I do not get the full span of the mileage, at least if I get three-quarters, or 80%. I am quite satisfied

because I am loyal and am supporting my country's product." But, as it is, sometimes we do not have the chance. If you use a tyre and it cracks, they want to know why and how you used it, and so on, before arriving at the figure of rebate! Because of all this this inconvenience, people say, "Let us buy foreign tyres and pay a little more." Therefore, we see that those who can afford buy foreign tyres. It is not because they are not loyal, but because they say they want to be safe. They do not want to have a blow-out in the middle of the night somewhere in a long stretch of road along the jungle, when they have a long journey to do. So, for safety they prefer to pay a little more. So, we say, "To support local products, we do not mind paying but give us better and higher quality products".

Sir, I would also like to ask the Minister to bear in mind the feelings of the people. The feelings of the people are that they do not mind making sacrifices; they will keep on supporting and giving protection; but what they do mind is this: the Government must be aware of what goes on inside the factories. What is the manipulation? How do you account for the cost of production? Is it the straightforward buying of the raw materials, or is it through another agent—a factory down here setting up an agency in Hongkong or in Japan and then purchasing the materials from Australia or from the other free world markets, shipping the goods direct to Malaysia and sending the bills across from Hongkong or Japan over to Malaysia, thus adding to the cost by way of handling charges, agency charges and everything else? The result of all these is that the cost of production will go up. When you ask them to give a break-down of the cost, all these things will come out and they will say that this is natural, it is business—and that is how they survive and that is how the bigger fish eat the smaller fish. Therefore, Japan, even if they have 49% share, their dividend is more than 49%, it is somewhere around 80% interest, and that is how they soak up our foreign exchange. The Minister may say, "No", but that is how our foreign exchange has been drained. They supply the machinery, they add other charges, they add their agency costs.

What happens, Sir, to some of the raw materials which are supposed to be imported into this country? They buy a certain size of iron rods—for example, iron rods of 1" or $\frac{3}{4}$"; and if the country does not have 1/8" or 3/16" rods, they start drawing from the 1" roads. You call that raw materials? They are finished products coming here to be softened, and re-drawn. Those are not locally smelted iron rods.

What I would say is this. If they had imported directly to the factory the cost would be at a certain amount, namely, the imported price would be comparable to that in India and other countries, but by 1" or $\frac{3}{4}$" rods being imported into the country through the mill to be re-drawn the price is boosted up. Instead of $245 per ton, the cost will be somewhere around $400. Therefore, it is cheaper for the factory to buy finished products re-drawn and get a higher price than the market price, because there is a short supply to meet demand and the Government says that it must be bought from the steel mill. Therefore, the cost of things, the cost of building products and other materials, have gone up. Why? Because the Government has clamped it down and says, "Only from the local factory".

Sir, at one time, if I am not mistaken, in this House, it was stated that instead of buying rock sugar for refining, sugar came in for repacking. That was the talk everywhere—it was not a talk in this House; it was an echo of the voices of the public. Therefore, in view of this, I request the Minister to have a look at this, and let us have a break-down of these, let us study the cost of production, let us find out the actual cost, in order to see if we can really knock down the marketable price in order to protect the public. There are too many agencies, too many distributors, to handle the products, which usually emerge from the same Board, or are part interests of members of the Board. You can say that the local investors have their fingers in too many pies, and if they do elect their own

local distributors, they also soak the public and the consumers. In view of this, I would request the Minister to please study the whole thing, in order to bring down the price. I am sure, and the public is also sure, that if the Minister will knock hard, study hard, the prices of all these commodities will come down, especially the primary products which must be looked into. Thank you, Sir.

Tan Sri Dr Lim Swee Aun (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, I am surprised that the Honourable Member for Pulau Pinang Utara, who is himself a businessman, should make such wild statements. He complains that there is manipulation by the manufacturers to put up their costs, so that they can have bigger profits, particularly the foreigners. Sir, may I point out to him that even without any manufacture in this country, imported goods also go through many hands, go through many distributors, who can also manipulate the market. The people who are complanning about industrialisation are not the consumers. The consumers have been always exploited, even by the importers; but because we have local manufacture and because there is protection and because there is continued distribution, the people who have been in the distribution trade, who cannot get the agencies for distributing the local products, they are the people who complain. Sir, I said that protection is necessary, as otherwise there will be no investment. I did not say, "investment by foreign companies only". Industrialisation has been carried out with local and foreign capital. Some of the factories are 100 per cent owned locally, and protection is given not only to factories with pioneer status but to all factories whether they are pioneer or non-pioneer, even including vegetable gardeners. If they produce sufficient vegetables and fruits, we will give protection to them and they have been given protection, the idea being to use more of locally produced goods. Unless we diversify our economy, we would be in serious trouble as the price of rubber and tin has been steadily going down, and we cannot depend on rubber and tin forever for our export earnings. Therefore, we must diversify.

Sir, I am shocked that the Honourable Member should charge that to get pioneer status is like striking a lottery. May I enlighten him and all Honourable Members of this House that anybody can apply for pioneer status. There are rules and regulations. If they apply according to Section 4 with all the forms, the application is received by my Ministry, and it is processed by FIDA. All applications appear before a Committee called the Action Committee on Tariff and Industrial Development under the chairmanship of Tuan Haji Sujak, the Chairman of the Advisory Board. On that Committee sits representatives from the Treasury, my Ministry, the Ministry of Labour and any other Ministry concerned. These people go through the applications and decide whether or not they deserve pioneer status. So how can it be like striking a Lottery?

The tragic part, however, is that we do not encourage monopoly in this country, but it has been perversely accused that there is monopoly in this country, and the famous case cited again and again in this House, despite many explanations, is the Dunlop Tyre Factory.

Sir, in industrialisation we must look at the market available. Nobody is going to put up a factory if it is not profitable, not even the Honourable Member for Pulau Pinang Utara. He would not put up a bank, if it is not profitable. As profit is the only motive . . . . .

Tuan Geh Chong Keat: Tuan Yang di-Pertua, minta ma'af. Untok penjelasan. Saya ingat Menteri kita ada sadikit panas. Dia sudah lupa kawan di-sini. Saya ia-lah Ahli dari Pulau Pinang Utara—bukan Ahli dari Tanjong. Ahli dari Tanjong, Parti Pembangkang, ada di-sana. (*Ketawa*).

Tan Sri Dr Lim Swee Aun: The Honourable Member for Pulau Pinang Utara realises and admits that nobody is going to put money into any venture, if there is no profit. Now, before anybody puts any money into

any venture he does a feasibility survey to find out whether he can or cannot make a profit—nobody does it out of charity.

Now, if the market in the country is limited, as we do know from our import and export figures, from our trade figures, from our population basis and all these statistics, then it would be foolish to put in excess capacity, or put in three or four factories producing the same things if we cannot export those products. If one factory can produce all the goods and more for the market at home without easy access to export market, nobody would put up two factories to do the same amount of work. That is why there is a market survey, and this market survey is one of the important things considered by the Action Committee on Tariff and Industrial Development to decide whether or not there should be one or more factories given pioneer status.

Whilst we want to encourage free competition, there are certain cases like the tyre factory where there is not sufficient market to have more than one factory. If we have small factories to manufacture tyres, the cost of production would be higher than the present one because of the small volume involved. In trying to bring down the cost of production, there must be an adequate volume.

Sir, we all accept that the quality of the product must be up to standard. That is why we have set up the standard Institute of Malaysia to see that the standards of the local products are up to standard. But to make the wild allegations that if you use the local tyre it will explode and kill you at night is a bit unfair. Most cars have been using locally-made tyres. There may be one or two cases of not being up to standard, but every factory in the whole world that produces tyres has also produced some tyres which are not up to standard. You cannot be 100 per cent perfect; and from our records we find that the Dunlop Tyre Factory in Kuala Lumpur has a defective rate which is comparable and more favourable than other factories in the whole world.

On the other question of wire rods being imported to be drawn, Sir, there are types and types of factories. The Steel Mill in Prai converts iorn ore into steel and rolls it into rods, but there are other factories who buy steel wire and draw it into smaller size wire, but that is nothing wrong. What is wrong with that? If the local production is not sufficient to produce a certain sufficient quantity, then we allow import of other sizes for drawing down. Same like copper. We do not smelt, but we allow our factories to import copper wire to be drawn into finer wire to make electrical cables, because we have not reached the stage of our industrialisation, where we can smelt copper to make copper wire. The same is the case with aluminium wire. We have import to thick aluminium wire to be drawn into smaller wire to be made into cables. That is a stage in the process of manufacturing, although it is not 100 per cent manufacture. So, I hope Honourable Members will appreciate the difficulties that the Government is facing. Our problem is not only to try and diversify our economy but also to attract investment—not only foreign but also local investment—to go into new industries that will create new employment to help solve the problem of the 80,000 to 90,000 school children who leave school every year. If we do not industrialise and keep on importing and importing, then they will say, "What is the Government doing about employment? Where are you creating new employment?"

Tuan Geh Chong Keat: Sir, the Minister asked, "That is wrong with importing rods?"

Tuan Yang di-Pertua: Is it on a point of clarification, or are you going to make another speech?

Tuan Geh Chong Keat: No, Sir. It is just a *penjelasan.*

Tuan Yang di-Pertua: Are you going to ask for clarification?

Tuan Geh Chong Keat: Yes, Sir.

Tuan Yang di-Pertua: On what?

Tuan Geh Chong Keat: On what the Minister said about the importing of steel wire—he asks what is wrong. Mr Speaker, Sir, he has asked, "What is wrong with importing bigger size iron rods to draw into smaller size?" Therefore I ask . . . .

Tuan Yang di-Pertua: That is not clarification. I cannot allow that. You understood that quite well.

Tuan Geh Chong Keat: Sir, I am asking him to clarify on this question.

Tuan Yang di-Pertua: I do not wish to enter into debate with you.

Tuan Geh Chong Keat: Thank you, Sir. (*Ketawa*).

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan ia-itu menurut kuasa[2] yang di-berikan kapada-nya oleh sekshen-kechil (4) dalam sekshen 2, Undang[2] Kastam (Tarif Bersama Malaysia) 1966, Perentah Kastam (Tarif Bersama Malaysia) (Pindaan) (No. 5) 1968, yang telah di-bentangkan di-hadapan Majlis ini sa-bagai Kertas Undangan No. 72 tahun 1968, di-sahkan.

Meshuarat di-tanggohkan pada pukul 6.30 petang.

HUJONGAN KHAS KAPADA TITAH UCHAPAN DULI YANG MAHA MULIA SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG DALAM MAJLIS PEMBUKAAN PARLIMEN PADA HARI KHAMIS, 6 HARIBULAN JUN, 1968

Kertas ini ia-lah Hujongan Khas kapada Titah Uchapan yang di-lafadzkan oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dalam Majlis Pembukaan Parlimen pada hari Khamis, 6 haribulan Jun, 1968 yang mengandongi lain² penerangan yang lengkap

---

JABATAN PERDANA MENTERI

KEADAAN EKONOMI SA-CHARA UMUM DALAM TAHUN 1967 DAN KEMUNGKINAN BAGI 1968

Tahun 1967 merupakan satu tahun lagi perkembangan ekonomi Malaysia, walau pun kadar keluaran bertambah dalam tahun kedua Ranchangan Malaysia Pertama ini kurang dari kadar tahun 1966, di-sebabkan terutama-nya oleh faktor² yang tidak dapat di-kawal.

2. Keluaran Negara Kasar (KNK) mengikut harga pasaran telah bertambah sa-banyak 2.8%, dari $9,243 juta dalam tahun 1966 kapada $9,502 juta dalam tahun 1967. Keluaran sa-chara benda (physical output) ada-lah di-anggarkan bertambah sa-banyak 5.8% dalam tahun 1967 berbanding dengan 6.4% dalam tahun 1966; ini hanya menunjokkan kadar tambahan yang kurang sadikit sahaja.

3. Ekonomi negara telah terpaksa menampong kesan harga² dunia yang lebeh rendah bagi barang² ekspot-nya yang utama—getah asli, timah dan kelapa sawit— dan ini telah mengurangkan hasil dari ekspot. Tambahan lagi, kesan² permulaan dari pengundoran tentera British dan keadaan yang tidak tenteram di-Tenggara Asia ini telah juga memberi kesan atas kemasokan modal per-sendirian dari luar. Pembentokan modal kasar telah berkurangan dari 18.5% dari jumlah keluaran negara kapada 17.6% dalam tahun 1967 dan tabongan kasar dalam negeri (gross domestic savings) juga telah berkurangan dari 19% dari jumlah keluaran negara kasar kapada 17% dalam tahun 1967. Kedua² penggunaan dan penanaman modal di-bahagian 'awam telah terus bertambah.

4. Walau pun ada aliran ekonomi yang meleset, usaha² untok mendapatkan chukai dari puncha² dalam negeri untok pembangunan telah pun dapat di-kekal-kan dan ini merupakan satu bukti kapada negara² luar yang Malaysia tidak berkechuali untok giat menolong diri sendiri.

5. Tahun 1967 merupakan satu tahun untok menyesuaikan dengan faktor[2] luar yang tidak sehat. Dengan ada-nya kegiatan[2] ekonomi yang terus maju di-negeri[2] perusahaan terbesar di-dunia, harga[2] barang[2] ekspot yang utama di-negeri ini akan menjadi lebeh baik dan dengan pengeluaran yang di-jangka bertambah serta kedudokan ekonomi, sosial dan siasah yang setabil, maka kedudokan ekonomi akan datang berupa baik juga.

6. Negara ini di-samping mempunyaï banyak tanah subor yang maseh belum di-buka ada juga mempunyaï masa'alah[2] penganggoran dan tenaga buroh yang tidak di-gunakan sa-penoh-nya. Tahun ini sa-patut-nya dapat menghasilkan faedah[2] besar dengan menggunakan kedua[2] tanah dan tenaga buroh sa-telah di-jalankan dasar[2] pembahagian tanah yang lebeh sesuai untok kemajuan pertanian.

7. Malaysia ada-lah bernasib baik kerana mempunyaï bahan[2] untok menjaya-kan pembangunan ekonomi yang realistik. Dalam Kajian Pertengahan Ranchangan Malaysia Pertama yang di-jalankan dalam tahun 1968 ini, semua faktor[2] yang memberi kesan ka-atas kemajuan ekonomi akan di-timbangkan.

Kemajuan Tanah

8. Penting-nya kemajuan tanah untok meneruskan kemewahan ekonomi yang ada sekarang tidak-lah payah di-jelaskan. Untok membiayaï ranchangan[2] yang besar ini, maka sangat-lah mustahak bagi Kerajaan meminta bahagian per-sendirian juga bersama[2] memikul beban pembangunan.

9. Keputusan[2] dari Ranchangan Pemetaan Tanah sekarang amat-lah berguna bagi meranchang pembangunan negara. Banyak perojek[2] pembangunan meliputi kawasan[2] tertentu sekarang ini sedang di-ranchangkan di-kawasan[2] yang sangat sesuai bagi pertanian dan perkampongan. Kawasan[2] yang terbesar ada-lah di-dapati di-Tenggara Negeri Pahang, di-mana lebeh kurang 1.1 juta ekar tanah ada-lah di-perchayaï sesuai untok pertanian, berserta dengan beratus[2] ribu ekar kawasan perhutanan kekal yang perodaktif. Kawasan ini sangat-lah sesuai untok pembangunan sa-chara besar-besaran kerana, pada umum-nya, kawasan ini ada banyak hasil asli yang tinggi mutu-nya dan berdekatan dengan kawasan[2] pembangunan. Kerana penting-nya kawasan ini dari segi setrategi, maka pem-bangunan-nya mungkin akan memberi kesan penggerak kapada ekonomi yang akan menembusi batasan pembangunan sa-benar, di-mana lebeh kurang sa-juta orang akan dapat tinggal.

10. Dua kawasan lagi telah di-pileh untok di-tumpukan usaha[2] pembangunan. Kawasan[2] ini yang mempunyaï kemungkinan pertanian sa-banyak 350,000 ekar ada-lah terletak di-Negeri Johor dan kedua[2] kawasan ini ada-lah sama besar-nya atau mempunyaï peluang yang sama dengan kawasan Tiga Segi Jengka yang sekarang ini sedang di-buka dengan pesat-nya.

Pertanian Aneka-Jenis

11. Kerajaan telah berusaha untok mempelbagaikan ekonomi Malaysia dengan menegaskan khas kapada bahagian pertanian sebagai bahagian yang di-utama-kan. Satu permohonan untok mendapat bantuan daripada Ranchangan

Pembangunan Bangsa[2] Bersatu (UNDP) untok ranchangan[2] penyelidekan pertanian akan di-kemukakan tidak lama lagi.

12. Satu kemajuan lagi ia-lah keputusan Kerajaan baharu[2] ini hendak menubohkan Pusat Penyelidekan dan Kemajuan Pertanian Malaysia atau "Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI)" yang bertugas untok menyelidek semua tanaman (kechuali getah dan nenas) dan ternakan termasok ayam itek. Ranchangan[2] lanjutan yang di-kehendaki bagi menyebarkan hasil[2] penyelidekan kapada pekebun[2] kechil, ladang[2] dan perusahaan[2] akan juga di-selenggarakan. Kerajaan akan menubohkan MARDI dengan seberapa segera dengan pertolongan pehak antarabangsa. Kemajuan telah juga di-chapai untok menentukan pengeluaran[2] yang patut di-besarkan lagi, saperti ubi kayu, jagong, pisang dan cocoa.

Pembangunan Perusahaan

13. Di-dalam perkara kemajuan perusahaan, satu lapangan yang memberi harapan untok perkembangan pembangunan perusahaan ia-lah perusahaan[2] yang menggunakan kayu. Malaysia sekarang ini ia-lah pengeluar utama bahan[2] kayu keras dan kayu balak mungkin akan bertambah dalam beberapa tahun di-hadapan. Peluang[2] lain untok berkembang termasok-lah kemajuan perusahaan plywood dan veneer. Dengan pertolongan Ranchangan Pembangunan Bangsa[2] Bersatu (U.N.D.P.), satu perjanjian telah terchapai supaya satu perojek pembangunan perusahaan hutan di-laksanakan di-Malaysia selama lima tahun.

Ranchangan Tenaga Ra'ayat dan Pelajaran

14. Kerajaan sedar peri mustahak-nya menyelaraskan sa-berapa boleh keluaran daripada sistem pelajaran dengan keperluan[2] ekonomi, supaya dapat mengurangkan masaelah[2] penganggoran yang bertambah tiap[2] tahun dengan ada-nya lepasan[2] sekolah. Sangat-lah mustahak perubahan mata pelajaran 'am kapada jurusan[2] teknikal dan vokeshen di-perbanyakkan. Bank Dunia telah bersetuju memberi pertolongan kapada Kerajaan untok menubohkan banyak lagi sekolah[2] vokeshen dan sekolah[2] menengah pertanian di-Malaysia Barat. Di-Malaysia Timor, bantuan[2] akan di-beri untok menubohkan sekolah[2] semacham ini juga dan maktab[2] latehan guru.

Pengangkutan

15. Satu kajian pengangkutan sa-chara meluas sedang di-jalankan oleh satu pasokan penasihat yang di-bentok oleh Bank Dunia dan Kerajaan. Kajian[2] ini akan membuat satu ranchangan yang lengkap mengenai penanaman modal di-bahagian pengangkutan bagi tahun 1969-75, dengan berasaskan keutamaan[2] dari segi ekonomi bagi perojek[2] yang tertentu, dan juga ranchangan jangka panjang bagi jangka masa 1967-85. Chadangan[2] dalam kajian itu termasok juga perkara memperbaiki lagi perjalanan, kerja[2] meranchang, susunan, pentadbiran dan pengurusan tiap[2] jenis pengangkutan, memperbaiki dasar[2] pengangkutan Kerajaan serta melateh orang[2] Malaysia dalam bidang meranchang pengangkutan.

16. Malaysia telah juga mengambil daya utama menganjorkan Persidangan Pegawai² Tenggara Asia mengenai Pengangkutan dan Perhubongan kerana memandang kapada perlu-nya pengangkutan dan perhubongan kapada pembangunan kawasan Tenggara Asia ini. Dengan shor daripada Persidangan tersebut, Kerajaan Malaysia telah meminta Bank Pembangunan Asia supaya menjalankan satu kajian pengangkutan meliputi Negeri² Tenggara Asia dan kajian sedang berjalan. Kerajaan telah menubohkan satu Jabatan Setia-usaha Sementara untok menjalankan perkara² berkaitan dengan hal ini.

Bantuan² Pembangunan Luar Negeri

17. Dengan usaha mendapat dan menggunakan bantuan luar, Kerajaan telah menerima daripada beberapa buah negeri dalam Kumpulan Kelab Membantu Malaysia tawaran yang konkerit mengenai bantuan wang dan teknik; dan peratoran undang² untok menggunakan tawaran daripada luar ini sedang di-siapkan. Bagaimana pun, oleh sebab ekonomi Malaysia ada-lah berasaskan kapada pertanian dan perojek² yang di-jalankan kechil² belaka serta tiada sa-tempat dan tiada banyak pula berkehendakkan bahan² impot, maka perojek² itu tidak-lah dapat di-biayai dengan pinjaman yang di-tawarkan mengikut sharat² yang ada sekarang. Oleh itu, Bank Dunia telah menjadi puncha besar untok mendapat pinjaman. Perengkat pertama perojek Tiga Segi Jengka yang meliputi kawasan 34,000 ekar telah mendapat pinjaman AS$14 juta ringgit daripada Bank Dunia. Bank Dunia telah pun menolong untok kemajuan sistem talikom, pembekalan ayer bagi kawasan Kuala Lumpur dan mengembangkan ranchangan sekolah teknik, vokeshen dan pertanian dalam bahagian pelajaran.

18. Satu puncha pinjaman wang lagi ia-lah Bank Pembangunan Asia yang mengutamakan pembangunan pertanian. Di-antara perojek² yang di-kemukakan kapada Bank Pembangunan Asia untok di-tanggong perbelanjaan-nya ia-lah ranchangan kilang² memperoses kelapa sawit yang di-laksanakan oleh Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan dan juga pembekalan ayer di-Pulau Pinang dan Seberang Perai.

19. Lain² perojek yang berkehendakkan bantuan dari luar negeri ia-lah untok membesarkan alat memanaskan ayer (thermal units) di-pusat² letrik di-Prai dan di-Port Dickson, dan juga menajok bentok jurutera yang lengkap di-pembangunan perojek letrik haidro di-Perak Utara, serta juga satu kajian ranchangan tanah yang luas di-sabelah selatan Pahang. Kerajaan British telah pun menawarkan bantuan untok mengatasi masaelah² yang akan timbul di-sebabkan oleh penarekan tentera²-nya dari kawasan ini.

Tugas Menyatu-padukan Bangsa

20. Meshuarat antara Kerajaan² Negeri dan Kerajaan Pusat di-beberapa perengkat dari satu masa ka-satu masa telah pun menolong mengatasi masaelah² menyatu-padukan negeri² di-Malaysia ini. Menteri² dan pegawai² Kerajaan Persekutuan, termasok juga Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri, telah kerap kali membuat lawatan yang berguna ka-Malaysia Timor dan tagitu juga Menteri² dan pegawai² daripada Sabah dan Sarawak telah datang ka-Kuala

Lumpur untok merundingkan beberapa perkara bersangkutan dengan negeri[2] mereka. Sementara itu, seminar[2] pentadbiran dan pentadbiran negara yang telah di-adakan pada tahun yang lepas bukan sahaja makin bertambah tetapi juga di-hadziri oleh pegawai[2] dari Malaysia Barat dan Malaysia Timor. Lawatan[2] dan seminar[2] serta juga pertukaran pegawai[2] antara Malaysia Timor dan Malaysia Barat sangat-lah mengelokkan lagi perhubongan antara Kerajaan[2] Negeri dan Kerajaan Pusat dan dapat menentukan bahawa perojek[2] pembangunan negara di-negeri[2], terutama-nya di-negeri[2] Malaysia Timor, dapat berjalan dengan lanchar.

Lawatan Sambil Belajar

21. Kerajaan telah meneruskan ranchangan Lawatan Sambil Belajar dan lawatan[2]-nya telah di-uruskan dan sumbangan[2] sa-chara langsong dan tiada langsong telah di-beri kapada pertubohan[2] sokan dan seni yang membuat lawatan[2] ka-negeri[2] Asia Tenggara. Achara[2] lawatan dalam negeri termasok lawatan[2] dari Malaysia Timor ka-Malaysia Barat dan sa-balek-nya.

22. Dengan tujuan untok berjimat chermat, Kerajaan telah mengurangkan peruntokan Lawatan Sambil Belajar bagi tahun 1968 kapada $286,000 sahaja berbanding dengan $400,000 pada tahun 1967.

Tugu Peringatan

23. Di-Tugu Peringatan Negara dalam bulan November 1967, Perdana Menteri telah mengishtiharkan pemasangan lambang[2] dan lenchana[2] pasokan keselamatan Komenwel yang mengambil bahagian dalam masa Dharurat dahulu. Kerajaan sedang meranchangkan hendak menambah pula lambang[2] dan lenchana[2] Pasokan Keselamatan Malaysia.

Membaiki Perkhidmatan 'Awam

24. Semenjak tahun 1967, Bahagian Kemajuan Pentadbiran melaluï empat chawangan-nya, ia-itu Chawangan Pentadbiran Kakitangan dan Latehan, Chawangan Belanjawan dan Pentadbiran Kewangan, Chawangan Perkhidmatan Pengurusan (Management Services) dan Chawangan Pentadbiran Negeri dan Tempatan, telah dapat mengatorkan ranchangan latehan dan chara[2] meninggikan mutu pentadbiran di-dalam perkhidmatan 'awam di-Malaysia Barat supaya nemperelokkan lagi kechekapan perkhidmatan 'awam dalam menjalankan tugas[2]-nya sebagai alat pembangunan negara.

25. Satu laporan mengenaï ranchangan[2] latehan yang meliputi seluroh Jabatan Kerajaan di-Malaysia Barat sedang di-kaji oleh satu Jawatan-kuasa Kebangsaan bagi Kemajuan Pentadbiran. Penubohan Rekod Kakitangan Kerajaan (Central Staff Record) yang mustahak bagi peranchang (planning) dan belanjawan (budgeting) sedang di-atorkan dengan pertolongan satu komputer; ma'alumat[2] yang di-keluarkan daripada rekod ini akan menjadi pertolongan besar kapada Pebendaharaan, Pejabat Perjawatan, Kementerian[2] dan Jabatan[2] yang berkaendakkan ma'alumat[2] itu dengan segera.

26. Dengan pertolongan sa-orang pakar dari luar negeri, satu sistem baharu mengenaï "programme and performance budgeting" sedang di-dalam penyiasatan. Sistem ini akan membolehkan Kerajaan mengawal dengan lebeh berkesan segala perbelanjaan sama ada untok urusan sa-hari[2] atau pun untok ranchangan[2] kemajuan dan pembangunan. Penyiasatan sedang di-jalankan di-dalam enam buah Jabatan sebagai permulaan.

27. Sunggoh pun Bahagian Kemajuan Pentadbiran ini telah dapat mengeluarkan satu Buku Susunan Kerajaan (Handbook of Government Organisation) yang sangat berguna, terutama-nya kapada orang[2] 'awam, di-dalam menentukan serta mengetahuï tanggong-jawab tiap[2] Kementerian, Jabatan dan pegawai[2] Kerajaan, tetapi kechekapan[2] Kementerian[2] dan pejabat[2] mesti-lah di-perbaiki supaya pentadbiran sa-hari[2] dapat berjalan dengan lebeh lichin dan segera. Satu kursus latehan yang intensib untok pegawai[2] pentadbiran dan pegawai[2] iktisas (professional) sedang di-atorkan supaya dapat mereka kemudian-nya di-hantar ka-Kementerian[2] dan Jabatan[2] untok menjadi yunit[2] analisa pengurusan (management analysis units) di-Kementerian[2], yang boleh membantu Kementerian[2] serta Jabatan[2] menyelaraskan dan melichinkan sistem pentadbiran sa-hari[2].

28. Di-dalam perkara pentadbiran tanah, Bahagian Kemajuan Pentadbiran ini telah pun mengadakan berbagai[2] projek untok memperkemaskan sistem pentadbiran tanah dan juga peratoran[2] di-pejabat tanah mengikut teknik yang moden supaya dapat pejabat[2] tanah memberi perkhidmatan yang lebeh chepat dan lebeh memuaskan kapada orang ramai, dan juga memperchepatkan pelaksanaan ranchangan pembangunan luar bandar. Di-antara projek[2] yang sunggoh pun kechil tetapi mustahak kapada Kerajaan, boleh-lah di-sebutkan anjoran[2] seminar[2] untok Setia-usaha[2] Tetap dan Setia-usaha[2] Kementerian serta Ketua[2] Jabatan, satu ranchangan permulaan untok memperbaiki dan memperlichinkan lagi pentadbiran sa-hari[2] di-Kementerian[2] dan di-Jabatan[2], satu sistem baharu mengenaï tawaran untok membeli alat[2] pejabat yang mahal yang boleh menjimatkan wang, dan juga menyediakan satu sistem baharu yang kemas dan terator bagi memungut hasil[2] tanah di-pejabat[2] tanah.

Bahasa Kebangsaan

29. Dengan berkuat-kuasa-nya Act Bahasa Kebangsaan mulaï daripada 1hb September, 1967, yang berkehendakkan semua urusan resmi di-dalam Kementerian[2] dan Jabatan[2] Kerajaan di-selenggarakan dalam Bahasa Kebangsaan, maka kursus yang intensib bagi pegawai[2] yang bukan Melayu telah pun di-atorkan oleh Pejabat Perjawatan Malaysia dengan mendapat sambutan yang menggalakkan.

Lembaga Kenaikan Pangkat

30. Lembaga[2] Kenaikan Pangkat telah di-tubohkan di-bawah "Public Servies Promotion Board Regulations 1967". Lembaga[2] ini yang mempunyaï kuasa menaikkan pangkat pegawai[2] dalam perkhidmatan Persekutuan telah pun berjalan dengan tiada menghadapi kesulitan[2] yang besar. Perkara mengulangkaji Perentah[2] 'Am belum lagi di-siapkan kerana perkara itu ada berkaitan dengan

Laporan Surohanjaya Gaji Khas Suffian yang sedang di-dalam timbangan Kerajaan. Bagaimana pun, kajian ada di-jalankan mengenai perkara[2] yang tiada di-sentoh oleh Laporan Surohanjaya itu.

Latehan Pegawai[2] Malaysia Timor

31. Dengan melaksanakan ranchangan pertukaran pegawai[2] di-antara Malaysia Barat dan Malaysia Timor, Pengarah Perjawatan dapat-lah memberi latehan kapada pegawai[2] anak negeri Malaysia Timor supaya dapat mereka bersedia untok mengambil aleh jawatan[2] yang penting yang di-kosongkan oleh pegawai[2] dagang di-negeri mereka.

Biasiswa dan Latehan

32. Di-dalam perkara biasiswa dan latehan bagi tahun 1967, Kerajaan telah pun membelanjakan lebeh kurang $3.4 juta untok biasiswa, dermasiswa dan hadiah[2] latehan termasok peruntokan bagi negeri[2] Malaysia Timor, untok berbagai[2] kursus dan mata pelajaran sama ada di-Universiti Malaya atau pun di-seberang laut. Bagi tahun 1968, Kerajaan akan menambah lagi perbelanjaan bagi biasiswa dan dermasiswa, termasok juga peruntokan yang lebeh bagi negeri[2] Sabah dan Sarawak supaya dapat pegawai[2] Malaysia mengikuti berbagai[2] kursus di-seberang laut termasok kursus "post graduate".

Kursus di-Dewan Latehan, Petaling Jaya

33. Dewan Latehan Pegawai[2] Kerajaan sedang membentok dan mengatorkan berbagai[2] kursus bagi pegawai[2] pentadbir dan pegawai[2] iktisas sa-telah berhubong rapat dengan Kementerian[2] dan badan[2] berkanun. Dewan Latehan itu juga akan membena bangunan[2] tambahan untok memperluaskan lagi bidang latehan pegawai[2] di-semua peringkat Kerajaan. Supaya pegawai[2] yang baharu masok dalam Perkhidmatan Dalam dan Luar Negeri pada masa yang akan datang, dan juga pegawai[2] yang sedang berkhidmat di-dalam perkhidmatan itu dapat di-lengkapkan dengan pengetahuan dan pengalaman yang melayakkan mereka di-tempatkan dalam bidang keahlian dan sa-terus-nya dalam lapangan yang tertentu, satu sistem penempatan pegawai[2] yang terator dan beranchang dengan di-sulami oleh latehan[2] yang lengkap sedang di-kaji.

Surohanjaya Pilehanraya

34. Dalam tahun 1967 dari bulan September hingga bulan Oktober, daftar[2] pemileh Malaysia Barat dan Sabah telah di-semak, dan hasil-nya sa-ramai 138,593 pemileh[2] baru telah di-daftarkan. Jumlah bilangan pemileh[2] berdaftar kini meningkat pada 3,325,264.

35. Enam pilehanraya[2] kechil telah di-adakan di-Malaysia Barat berikutan dengan kematian enam orang wakil ra'ayat. Bahagian[2] pilehanraya itu ia-lah Raub di-Negeri Pahang, dan Pasir Mas Hulu dan Kelantan Hilir di-Negeri Kelantan bagi Parlimen, dan bagi Negeri ia-lah Kampong Bahru di-Selangor, Tampoi di-Johor dan Chukai di-Trengganu.

36. Pengundian dalam Pilehanraya Dewan Negeri Sabah yang pertama kali di-adakan sechara terus telah berjaya di-adakan daripada 8hb April, hingga 23hb April, 1967.

37. Penyata mengenaï persempadanan Bahagian[2] Pilehanraya Parlimen dan Negeri dalam Negeri Sarawak telah di-serah kapada Perdana Menteri dalam bulan Ogos, 1967 mengikut kehendak[2] Sekshen 96 Act Malaysia. Beberapa undang[2] pilehanraya telah di-perluaskan ka-Sarawak.

38. Kerja[2] awal untok mengkaji semula Bahagian[2] Pilehanraya di-Malaysia Barat telah di-mulakan oleh Surohanjaya Pilehanraya dalam bulan Mei, 1967 dan kerja[2] itu hampir[2] siap pada akhir tahun itu. Surohanjaya berharap kerja ini dapat di-siapkan kira[2] pertengahan tahun 1968 dan menyampaikan penyata-nya kapada Perdana Menteri sa-belum akhir tahun 1968.

39. Surohanjaya ini berharap dapat mengemukakan kapada Kerajaan suatu penyata mengandongi pengeshoran[2]-nya mengenaï pendaftaran pengundi[2] sechara terus menerus tidak berapa lama lagi. Sistem baru mendaftar pemileh[2] ini ada-lah sa-bagai memperbaiki sistem yang berjalan pada masa ini.

40. Sa-panjang tahun 1968, Surohanjaya akan membuat persediaan[2] untok men-jalankan Pilehanraya Umum yang akan datang dengan giat-nya.

Ranchangan Keluarga

41. Sa-bagai sa-bahagian daripada ranchangan pembangunan ekonomi dan sosial, tujuan ranchangan keluarga, Lembaga Peranchang Keluarga, ia-lah untok menolong memperbaiki kesihatan ibu[2] dan kanak[2] dan juga menimbulkan suasana rumah tangga yang aman dan sejahtera. Lembaga itu telah menjalankan ranchangan-nya dengan lanchar-nya dalam tahun yang lepas. Dari segi ekonomi, peranchang keluarga juga akan menolong mengurangkan kadar penambahan jumlah pendudok. Tujuan Lembaga Peranchang Keluarga ini ia-lah untok membentok dan melaksanakan ranchangan bagi mengurangkan kadar penam-bahan jumlah pendudok negara ini yang pada masa ini sangat tinggi, ia-itu daripada 3% sa-tahun kapada 2%. Jika penambahan jumlah ini dapat di-kurangkan satu taraf hidup yang lumayan bagi ra'ayat di-negara ini akan dapat di-jaminkan.

42. Mulaï daripada bulan Mei tahun yang lalu, Lembaga ini telah mengadakan pada kali pertama-nya dalam sejarah negara ini perkhidmatan peranchang keluarga untok orang ramai di-kelinik[2] yang bertempat di-hospital[2] di-bandar[2] besar di-Malaysia Barat. Ranchangan ini mendapat sokongan yang baik dari-pada semua lapisan pendudok dan telah pun menarek lebeh kurang 90% daripada ibu[2] untok ranchangan peringkat pertama ini. Ini ada-lah menunjokkan bahawa peranchang keluarga ada-lah di-terima dengan mudah-nya oleh masharakat kita. Ranchangan[2] ini kemudian akan di-jalankan di-bandar[2] yang kechil dan akhir-nya sa-belum 1969 kapada kawasan[2] yang lain di-seluroh Malaysia.

Arkib Negara

43. Dalam tahun 1967 kerja[2] Arkib Negara telah banyak bertambah akibat penglaksanaan Undang[2] Arkib Negara dan Undang[2] Pemeliharaan Buku[2] yang kedua[2]-nya telah di-kuatkuasakan dalam tahun 1966. Bahan[2] yang di-terima

telah meningkat jumlah-nya menyebabkan kesukaran menyelenggarakan-nya oleh kerana jumlah kakitangan kechil sahaja. Di-samping itu jumlah penerbitan[2] yang makin banyak telah di-terima untok simpanan mengikut undang[2].

44. Arkib Negara dalam usaha-nya untok mendapatkan rekod[2] persendirian yang mempunyai mutu kebangsaan atau sejarah telah menerima satu kumpulan besar rekod[2] persendirian mendiang Tun Tan Cheng Lock, sa-orang jagoh politik yang terkenal. Pilehan daripada kumpulan ini telah di-pamerkan dalam satu pameran khas yang pertama kali di-adakan, dalam bulan November, 1967, dan telah di-buka dengan resmi-nya oleh Timbalan Perdana Menteri.

45. 290 penyelidek[2] dari negeri ini dan juga dari seberang laut telah menggunakan arkib[2] di-pejabat ini dan juga perkhidmatan menyalin dokumen dengan sa-penoh-nya, dan lawatan hari[2] ada-lah lebeh kurang 1,265. Bagi pertama kali-nya, dua kursus kediaman pendek telah di-adakan untok beberapa orang pegawai[2] rekod di-Dewan Latehan Pegawai[2] Kerajaan supaya pegawai[2] itu dapat mentadbirkan rekod[2] dalam Jabatan masing[2] dengan chara yang terator.

46. Di-peringkat antara bangsa, kemajuan telah di-chapai untok menubohkan satu Chawangan Majlis Arkib Antara Bangsa bagi Asia Tenggara dengan sokongan daripada negara[2] ASA. UNESCO telah berjanji akan memberi bantuan untok membiayai persidangan penubohan-nya yang akan di-adakan di-Kuala Lumpur dalam tahun ini.

47. Mengenai perkara Perpustakaan Negara, teras perpustakaan itu di-Arkib Negara akan di-perkuatkan lagi pada tahun ini dengan di-tambahkan pegawai[2]-nya.

KEMENTERIAN BUROH

48. Kerajaan telah meneruskan dasar-nya di-dalam hal meninggikan kebajikan dan kesejahteraan pekerja[2] pada 'am-nya dan menyatukan dengan lebeh baik lagi peranan mereka dalam proses pembangunan negara. Dalam tahun yang sudah, langkah[2] yang lanjut telah di-buat dalam melaksanakan tujuan utama dasar perburohan ini.

Undang[2] Perburohan

49. Usaha[2] untok mengkaji semula dan melengkapi semua undang[2] perburohan di-negara ini maseh di-teruskan. Pindaan[2] yang mustahak telah di-buat kapada Ordinance Penggajian, 1955, untok memperluaskan bidang lingkongan-nya kapada semua jenis pekerja[2] yang bergaji tidak lebeh daripada $500 sa-bulan. Ordinance tersebut dahulu-nya hanya di-hadkan kapada orang[2] yang bekerja sebagai buroh kasar. Dengan pindaan itu, kemudahan[2] dan perlindongan yang di-wujudkan oleh perbekalanan[2]-nya sekarang ini ada-lah di-rasai juga oleh sa-bilangan besar orang[2] yang makan gaji di-negeri ini dan orang[2] gaji di-rumah[2] boleh-lah, jika mereka mahu, mendakwa kenaikan gaji dan lain[2] perkara yang berkaitan dengan pekerjaan mereka dalam Mahkamah Buroh.

50. Ordinance Majlis Penetapan Gaji, 1947, telah juga di-pinda dalam bulan Mach tahun ini untok melichinkan perbekalan[2]-nya dan untok membolehkan ia-nya di-kuatkuasakan dengan mudah-nya.

51. Ordinance Chuti Mingguan, 1950 telah juga di-ulangkaji dan kedai[2] yang menjual alat[2] perkakas kereta motor, bunga[2], tanaman[2] dan binatang[2] permainan juga termasok di-dalam Jadual kapada Ordinance itu; dengan itu tidak-lah mustahak lagi kedai[2] tersebut di-tutup sa-hari dalam seminggu. Pekerja[2] dalam kedai[2] tersebut, walau bagaimana pun, ada-lah di-kehendaki di-berikan sa-hari chuti dalam seminggu.

52. Usaha[2] menyatukan undang[2] buroh di-seluroh Malaysia di-teruskan dalam tahun yang sudah dan ini di-harap akan selesai dengan segera-nya.

Perkhidmatan Pekerjaan

53. Tindakan telah di-ambil dalam tahun sudah untok mengkaji semula dan menyamakan tugas Perkhidmatan Pekerjaan yang di-jalankan oleh Kementerian ini. Dengan pertolongan Penasihat dari Pertubohan Buroh Antarabangsa, chara[2] pendaftaran, temuduga dan penempatan penchari[2] kerja sechara yang baharu telah di-buat dan perkara menempatkan berbagai Pejabat[2] Pekerjaan di-kaji. Pejabat[2] Pekerjaan di-Petaling Jaya, Butterworth dan Johor Bharu telah pun bergerak dengan chara[2] yang baharu ini dan hasil-nya telah pun di-rasai dengan penggunaan yang lebeh ka-atas Pejabat[2] tersebut oleh majikan[2] dan penchari[2] kerja. Penempatan semula Pejabat[2] Pekerjaan telah di-buat untok menumpukan usaha[2] dengan lebeh giat lagi di-daerah[2] yang mempunyai aktiviti[2] ekonomi yang pesat dan untok memberikan perkhidmatan yang chekap kapada penchari[2] kerja dan majikan[2] di-seluroh negara ini. Dengan lebeh banyak lagi pegawai[2] yang terlateh dalam chara[2] dan atoran[2] yang baharu ini, maka lebeh banyak lagi di-antara 26 buah Pejabat[2] Pekerjaan di-Malaysia Barat dan juga Pejabat[2] di-Malaysia Timor yang akan di-susun mengikut chara[2] yang baharu ini.

Penyelidekan Tugas[2]

54. Kementerian ini telah menubohkan satu Bahagian Penyelidekan Tugas[2] dan dengan pertolongan sa-orang pakar Pertubohan Buroh Antarabangsa, satu sistem Penjenisan Tugas[2] di-Malaysia telah di-wujudkan. Persediaan[2] sedang di-buat untok menchetak sistem yang baharu ini. Penchetakan ini, yang mengandongi sebagai permulaan ta'arif lebeh daripada 1,000 tugas[2] yang lazim terdapat di-negara ini, akan membolehkan pengertian tajok[2] tugas[2] yang sama yang lazim di-gunakan dalam menyediakan ranchangan[2] pembangunan, peranchangan dan pelaksanaan kursus[2] latehan perusahaan, penganalisaan tenagamanusia dan pimpinan bakatkerja dan juga kerja[2] perkhidmatan pusat pekerjaan. Sistem Penjenisan ini akan di-ulangkaji mengikut perusahaan[2] dan peluang[2] pekerjaan yang baharu yang terdapat berikutan dengan kemajuan ekonomi Malaysia. Sejumlah pegawai[2] telah pun di-lateh untok pekerjaan yang khusus ini.

Majlis[2] Penetapan Gaji

55. Ada beberapa kegiatan[2] dalam lapangan Majlis Penetapan Gaji dalam tahun sudah. Majlis[2] Penetapan Gaji bagi kedai[2], dengan bidang-kuasa ka-atas 26 buah bandar[2] besar di-Malaysia Barat, telah merangkakan chadangan Peratoran Gaji yang baharu untok memperbaiki sharat[2] minima Perentah Peratoran Gaji tahun 1964 dahulu. Chadangan yang baharu ini juga telah menghapuskan

beberapa kekurangan yang terdapat di-dalam menguatkuasakan Perentah yang dahulu. Penguatkuasaan Perentah tahun 1964, meliputi lebeh 11,000 kedai[2] dalam 9 buah Ibu[2] Negeri, ada-lah memuaskan dan hampir kesemua kedai[2] yang di-kenakan oleh Perentah tersebut telah di-lawati. Chadangan yang baharu ini ada-lah di-jangka akan di-kemukakan untok persetujuan Menteri tidak lama lagi. Majlis Penetapan Gaji bagi Perhidangan Makanan dan Hotel telah mengemukakan chadangan-nya bagi satu Perentah Peratoran Gaji, meliputi 9 buah Ibu[2] Negeri dan lebeh 2,000 pertubohan[2], tahun sudah. Satu Perentah Peratoran Gaji telah di-buat oleh Menteri pada 1hb Julai, 1967 dan sejak itu lebeh 60% pertubohan[2] yang di-liputi telah pun di-lawati. Satu Majlis Penetapan Gaji telah juga di-tubohkan bagi perusahaan wayang gambar dalam bulan Mei, 1967 dan kemajuan yang agak besar telah pun di-chapai oleh Majlis ini dalam menyediakan chadangan[2] bagi satu Perentah Peratoran Gaji. Sa-buah Majlis Penetapan Gaji yang baharu untok meliputi pembantu[2] kedai di-Sarawak telah juga di-tubohkan tahun sudah dan Majlis ini telah pun mengadakan beberapa meshuarat. Sementara itu, Majlis Penetapan Gaji bagi Pelabohan Pulau Pinang meneruskan tugas[2]-nya dan satu pindaan telah di-buat kapada Perentah Peratoran Gaji 1966 yang meliputi pekerja[2] pelabohan mengenai masa bekerja bagi pekerja[2] punggah memunggah dan pengandali[2] muatan.

Keselamatan, Kesihatan dan Kebajikan Pekerja[2]

56. Act Kilang dan Kejenteraan yang baharu telah di-luluskan oleh Parlimen tahun sudah bagi memperbaiki dan mengadakan perbekalan[2] yang lebeh berkesan mengenai keselamatan, kesihatan dan kebajikan pekerja[2], bukan sahaja di-tempat[2] di-mana jentera[2] yang menggunakan kuasa enjin jentera ada digunakan tetapi juga di-lain[2] tempat pekerjaan yang besar. Peratoran[2] yang mustahak bagi membuat perbekalan[2] yang lebeh lanjut lagi bagi piawaian[2] adalah sedang di-rangkakan dan Act ini di-jangkakan akan di-kuatkuasakan dalam dua atau tiga bulan lagi. Satu Unit Kesihatan Perusahaan telah juga di-tubohkan di-Kementerian ini di-awal tahun ini. Perkhidmatan sa-orang doktor telah pun di-perolehi bagi mengetuai Bahagian ini dan kakitangan[2] lain-nya yang diperlukan ada-lah sedang di-ambil sekarang. Bahagian ini telah pun mula bertugas; perhatian-nya sekarang ini bertumpu kapada kajian 'am ka-atas soal[2] kesihatan dalam perusahaan, pertanian dan perlombongan dan penyiapan kehendak[2] kesihatan dan kebajikan di-bawah Act Kilang dan Kejenteraan.

Lembaga Kumpulan Wang Perpindahan Malaysia

57. Lembaga Kumpulan Wang Perpindahan Malaysia yang di-tubohkan dalam bulan September, 1966 telah menunjokkan usaha[2] yang berjaya. Dalam tahun 1967, sa-jumlah 1,069 pekerja[2] dan 1,217 orang tanggongan[2] mereka telah dihantar untok bekerja dalam ladang[2] di-Sabah di-bawah perlindongan Lembaga itu. Dalam tempoh 4 bulan pertama tahun 1968, seramai 295 pekerja[2] lagi dan 307 orang tanggongan[2] mereka telah pun di-hantar. Lembaga ini berchadang hendak menghantar 1,800 keluarga[2] ka-Sabah bagi tahun 1968 tetapi ini akan bergantong kapada permintaan majikan[2] yang sa-benar-nya. Soal[2] permulaan yang di-hadapi oleh Lembaga ini, saperti suasana keliling semulajadi yang dihadapi oleh pekerja[2] di-tempat[2] baharu, nampak-nya dapat di-atasi dan Lembaga

ini sekarang ini mengambil bahagian yang mempunyai harapan dalam kemajuan ekonomi Sabah. Berikutan dengan pemberhentian kemasokan buroh Filipina ka-Sabah, ada-lah di-jangkakan bahawa perusahaan kayu balak dan perladangan di-Sabah akan mengalami lebeh terok sedikit kekurangan tenaga buroh dan Lembaga ini telah pun membuat penyiasatan[2] yang perlu mengenai kedudokan permintaan yang terpendam itu dan sharat[2] serta keadaan pekerjaan dalam perusahaan kayu balak, dalam usaha persediaan menghadapi permintaan tersebut.

Kesatuan Sekerja

58. Jumlah Kesatuan[2] pekerja[2] di-Malaysia Barat di-akhir tahun 1967 ia-lah 258 dengan keahlian yang berjumlah 307,000. Ini di-bandingkan dengan 277 kesatuan[2] sekerja dengan 315,000 ahli[2] di-akhir tahun 1966. Keahlian[2] di-dalam daftar berbagai[2] kesatuan sekerja, walau bagaimana pun, menunjokkan tambahan lebeh kurang 22,000 daripada jumlah 348,000 bagi tahun 1966. Angka[2] ini jelas menunjokkan bahawa proses penyatuan pergerakan Kesatuan Sekerja berjalan dengan maju-nya walau pun bentok kesatuan sekerja seluroh-nya menunjokkan banyak kesatuan[2] sekerja yang mempunyai ahli[2] yang sadikit. Kira[2] 226 buah kesatuan[2] sekerja daripada jumlah 258 kesatuan[2] pekerja mengandongi hanya 18% daripada jumlah keahlian kesatuan[2] sekerja sementara 51% daripada jumlah keahlian ada-lah terdapat pada 9 buah kesatuan sekerja yang lebeh besar lagi. Tahun 1968 telah memperlihatkan tanda[2] penyatuan kesatuan sekerja yang lebeh dan di-akhir bulan Mach, 1968, proses pergabongan dan pemansohan telah mengurangkan jumlah kesatuan pekerja[2] kapada 249 kesatuan.

Perhubongan Perusahaan

59. Kemajuan yang penting dalam tahun 1967 dalam lapangan perhubongan[2] perusahaan ia-lah penerimaan Act Perhubongan Perusahaan yang berkuatkuasa pada 7hb Ogos, 1967. Act ini memansohkan Essential Regulations yang telah di-siarkan dalam tahun 1965 dan menyatukan semua perundangan[2] yang ada mengenai perhubongan perusahaan di-seluroh Malaysia. Pada keselurohan-nya perbekalan[2] Act tersebut telah memenohi kehendak[2] yang di-harapkan dan telah pun di-laksanakan dalam chara yang pada 'am-nya memuaskan semua pehak yang berkenaan. Walau bagaimana pun, pengawasan ada-lah di-buat atas kesulitan[2] dan hal[2] yang timbul daripada penguatkuasaan Act tersebut untok membuat apa[2] pindaan kapada-nya, jika ini di-rasakan perlu.

60. Act ini mempunyai pengaroh yang mensetabilkan dalam bidang aktiviti perhubongan[2] perusahaan. Perbekalan[2] baharu yang terdapat dalam-nya bagi tujuan soal[2] saperti pengiktirafan kesatuan sekerja dan tudohan[2] penindasan pegawai[2] kesatuan sekerja dan ahli[2]-nya ada-lah di-dapati berguna bukan sahaja bagi menyelesaikan beberapa soal[2] yang telah timbul dalam hal ini tetapi juga, dengan chara yang meluas, untok menghalang soal[2] itu timbul hasil dari pengetahuan yang luas mengenai prinsip[2] yang terkandong dalam Act ini. Perbekalan[2] mengenai rujokan pertikaian[2] kapada Mahkamah Perusahaan di-dapati sangat[2] di-terima baik dalam bahagian ekonomi di-mana pertubohan kesatuan sekerja tidak begitu berkesan dan dalam hal[2] di-mana perkara[2] yang berkenaan itu tidak sesuai bagi penyelesaian menerusi saloran yang biasa, ia-itu perundingan bersama dan perdamaian.

61. Di-sepanjang tahun 1967, sejumlah 161 pertikaian[2] perusahaan telah timbul dan dengan 34 kes yang di-bawa kehadapan dari tahun sudah, jumlah pertikaian ia-lah 195. 162 daripada pertikaian[2] tersebut telah di-selesaikan, lebeh 100 daripada-nya dengan pertolongan Kementerian Buroh. 42 daripada pertikaian[2] itu telah di-rujokkan ka-Mahkamah Perusahaan untok penyelesaian, 7 daripada-nya ada-lah di-atas permintaan pehak[2] yang bertikai itu sendiri.

62. Kesemua-nya, 38 perjanjian[2] bersama telah di-chapai di-antara majikan[2] dan kesatuan[2] sekerja, 28 daripada perjanjian[2] ini telah di-buat selepas penguat-kuasaan Act Perhubongan Perusahaan. Perjanjian[2] ini telah di-perchayai meng-untongkan lebeh daripada 20,000 pekerja[2], dengan kenaikan[2] gaji di-antara 4% hingga 6% dan mengadakan juga kemajuan[2] yang lain dalam hal sharat[2] dan keadaan pekerjaan.

63. 45 pemogokan berlaku dalam tahun 1967, melibatkan 9,452 pekerja[2] dan mengakibatkan jumlah kerugian 157,980 hari bekerja bagi pekerja[2]. Lebeh dari-pada 100,000 hari bekerja bagi pekerja[2] yang rugi itu ada-lah akibat dari 7 pemogokan[2] yang berlangsong lebeh satu bulan. 15 daripada 44 pemogokan[2] itu hanya berumor 1 hari sahaja.

64. Bagi tahun ini, sebanyak 47 pertikaian[2] perusahaan telah di-ambil tindakan dan 42 daripada-nya telah di-selesaikan. 19 daripada pertikaian[2] ini membawa kapada pemogokan yang melibatkan 5,148 pekerja[2] dan kerugian 22,681 hari bekerja bagi pekerja[2]. Hanya satu pemogokan menunggu penyelesaian di-akhir bulan Mach. Sehingga akhir bulan April, 8 perjanjian[2] bersama telah di-rujokkan ka-Mahkamah Perusahaan, sementara 5 kes telah di-rujokkan kapada Mahkamah tersebut oleh Menteri untok penyelesaian, 3 daripada-nya ada-lah di-atas per-mintaan bersama pehak[2] yang berkenaan itu.

65. Angka[2] di-atas itu telah menunjokkan dengan tidak ada waswas lagi bahawa Act Perhubongan Perusahaan tidak-lah, dalam apa chara pun, menjadi satu faktor yang mengechewakan; tegas-nya walau pun terdapat banyak kechaman[2] bahawa ia-nya akan menghapuskan perundingan bersama sechara bebas, pehak[2] yang berkenaan telah mendapati yang di-sebalek-nya telah timbul.

Latehan Perusahaan dan Pekerjaan

66. Dalam tahun 1967, Jabatan Pekerjaan dan Latehan yang baharu di-tubohkan itu telah berusaha dengan giat-nya menyediakan bagi perkembangan kemudahan[2] latehan perusahaan dan mengatorkan ranchangan[2] yang khas untok latehan yang di-perchepatkan yang akan di-mulakan bagi julong[2] kali-nya itu dalam tahun ini. Kerja pembinaan bagi asrama[2] dan wokshop[2] baharu untok menambah kemudahan[2] yang telah sedia ada di-Pusat Latehan Perusahaan di-Kuala Lumpur telah di-mulakan dalam bulan Disember, 1967 dan di-jangka akan siap tidak berapa lama lagi.

67. Untok mengatasi masaalah kekurangan jurulateh di-Pusat itu, maka permohonan telah pun di-kemukakan kapada Bantuan Tabong Khas Ran-changan Pembangunan Bangsa[2] Bersatu bagi menubohkan Ranchangan Latehan Jurulateh bukan sahaja untok memenohi kehendak[2] Kementerian ini bahkan juga kehendak[2] Kementerian[2] yang lain serta berbagai-bagai badan[2] berkanun

yang menjalankan Ranchangan[2] Latehan mereka masing[2]. Rundingan[2] sedang juga berjalan dengan beberapa Kerajaan dengan tujuan mendapatkan jurulateh[2] asing bagi memenohi kekosongan yang ada sekarang ini supaya ranchangan bagi latehan perusahaan yang di-perchepatkan itu boleh di-mulakan dengan tiada lengah[2] lagi.

68. Ranchangan bagi pembinaan sa-buah Pusat Latehan Perusahaan yang kedua di-Butterworth telah juga berjalan dengan memuaskan. Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah bermurah hati memperuntokkan sa-buah tapak sa-luas 27 ekar di-kompleks perusahaan di-dalam kawasan itu dan rundingan[2] sekarang ini sedang berjalan dengan Negeri[2] yang bersahabat bagi bantuan teknik yang berupa alat[2] dan ahli[2] pakar untok memulakan perojek ini sa-belum akhir tempoh Ranchangan Malaysia Yang Pertama. Kemajuan dalam rundingan[2] ini ada-lah sangat[2] memuaskan dan di-jangka bahawa Kerajaan[2] ini akan memberi-kan keputusan[2] yang tegas tidak berapa lama lagi.

69. Sementara itu Pusat Latehan Perusahaan di-Kuala Lumpur meneruskan ranchangan-nya bagi Latehan Perintisan. Enam buah kursus sa-penoh-masa telah di-jalankan dalam tahun ini bersama[2] dengan beberapa buah kursus sambilan. Sa-jumlah 1,003 orang pelateh[2] dari semua bahagian Malaysia Barat telah mengambil bahagian dalam kursus[2] latehan ini dalam tahun yang lalu.

70. Ranchangan latehan yang di-perchepatkan yang akan di-mulakan tidak berapa lama itu akan melateh pada 'am-nya pelajar[2] yang keluar sekolah di-perengkat Sijil Rendah Pelajaran dalam berbagai[2] pekerjaan. Ada-lah di-ranchangkan bahawa ranchangan latehan itu akan di-jalankan untok tempoh sa-lama lebeh kurang enam bulan, tempoh kursus itu yang sa-benar ada-lah berubah[2] mengikut jenis pekerjaan itu. Walau bagaimana pun, kemungkinan bagi mengadakan ranchangan latehan pendek-masa saperti itu bagi mereka yang di-dapati sesuai daripada di-antara pekerja[2] yang akan di-berhentikan kerja akibat pengundoran Tentera British dari Malaysia sedang juga di-kaji.

Ranchangan Perlindongan Keluarga Pekerja

71. Laporan Pakar Ranchangan Kolombo, Enche' A. N. Ambo, mengenai Ranchangan[2] Perlindongan Keluarga Pekerja meliputi kemalangan[2] ketidak-upayaan yang kekal dan kechederaan pekerjaan telah pun di-terima dan di-binchangkan dengan kumpulan[2] majikan dan pekerja[2] dalam Majlis Penasehat Bersama Buroh Kebangsaan. Kedua-dua kumpulan itu dan juga Kerajaan telah menerima dengan sa-bulat suara perakuan[2] yang terkandong dalam Laporan itu.

72. Telah pun di-persetujui bahawa ranchangan mengenai ketidakupayaan yang kekal itu hendak-lah di-pakai di-seluroh Malaysia Barat bagi permulaan-nya, sementara ranchangan yang berperengkat-perengkat akan di-mulakan meliputi kechederaan pekerjaan, bagi mula[2]-nya meliputi bandar raya Georgetown, Ipoh, Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Johor Baharu sahaja. Sa-lepas itu ranchangan itu sedikit demi sedikit akan di-lanjutkan ka-seluroh negeri.

73. Telah juga di-persetujui bahawa sumbangan sa-banyak 1% daripada gaji[2] pekerja, yang di-beri dengan sama banyak oleh majikan[2] dan pekerja[2] hendak-lah di-kenakan bagi ranchangan ketidakupayaan yang kekal, sementara

majikan hendak-lah memberi sumbangan kira[2] 1% daripada gaji itu bagi ranchangan kechederaan pekerjaan.

74. Rang Undang[2] bagi sekim ini akan di-kemukakan kapada Parlimen tidak lama lagi untok sekim tersebut di-mulakan dalam tahun ini juga.

KEMENTERIAN HAL EHWAL DALAM NEGERI

Fahaman Komunis dan Gerakan[2] Sabersif

75. Kedua[2] chorak anchaman komunis, ia-itu keganasan dan gerakan[2] sabersif, maseh menjadi masa'elah keselamatan yang besar yang memerlukan tentangan yang kuat dan berpanjangan untok menchegah-nya.

76. Di-Malaysia Timor, Pertubohan Komunis Sarawak maseh lagi meneruskan dasar persediaan[2]-nya yang chergas bagi perjuangan gerila dan, dalam pada itu, berusaha mengukohkan sokongan ramai terhadap gerakan-nya melaluï ranchangan sabersif yang lengkap. Walau bagaimana pun, dengan bertambah-nya gerakan Angkatan[2] Keselamatan Indonesia ka-atas gerila[2] yang bersembunyi di-hutan[2] Kalimantan Barat, dan dengan kejayaan[2] Angkatan Keselamatan Malaysia bagi memechahkan pertubohan Komunis di-bawah tanah di-Sarawak, maka usaha pertubohan itu telah terkandas dan semangat ahli[2]-nya telah lemah. Walau pun demikian hal-nya, Pertubohan ini amat-lah sukar di-hapuskan dan penganjor[2]-nya ada-lah orang[2] yang keras hati. Pada ketika ini, satu anchaman baharu telah munchul, ia-itu kemungkinan gerila[2] komunis yang bersenjata kembali sa-mula ka-Sarawak kerana melarikan diri daripada Angkatan Tentera Indonesia.

77. Walau pun gerakan[2] bersama di-antara Angkatan[2] Keselamatan Malaysia/Thai maseh terus di-jalankan di-Malaysia Barat terhadap Pertubohan[2] Pengganas Komunis di-daerah[2] sempadan, tetapi mereka telah berjaya mengelakkan diri daripada tertawan dan maseh menjadi anchaman besar kapada keselamatan negeri ini. Keadaan ini ada-lah jelas dengan bertambah-nya perbuatan[2] keganasan yang telah di-lakukan oleh Pertubohan ini melaluï kegiatan[2] dan di'ayah mereka. Dalam lapangan sabersif, Barisan Bersatu Komunis maseh meneruskan dasar hendak menchapai chita[2] dengan kekerasan senjata. Dasar ini terbukti daripada kekachauan[2] pada akhir tahun lepas.

78. Kerajaan ada-lah berjaga[2] terhadap kegiatan[2] tenaga sabersif yang menchari jalan merosakkan keselamatan negara dan Kerajaan berazam hendak menjalankan tanggong-jawab yang di-beri oleh ra'ayat untok mengekalkan keselamatan dan ketenteraman dalam negeri ini.

Pasokan Polis Di-Raja Malaysia

79. Pasokan Polis Di-Raja Malaysia yang telah di-ganti seluroh-nya dengan pegawai[2] anak negeri di-Malaysia Barat, ada-lah bertugas bagi memelihara undang[2] dan ketenteraman, mengekalkan keamanan dan keselamatan Persekutuan, menchegah dan mengesan jenayah, menangkap serta menda'awa orang yang bersalah di-sisi undang[2] dan mengumpulkan keterangan[2] perisekan. Ia

telah menjalankan tugas[2] yang sukar ini dengan chemerlang-nya walau pun Pasokan Polis terpaksa menghadapi desakan[2] berikutan dengan keadaan ketenteraman awam yang di-lakukan oleh anasir[2] sabersif dan gulongan[2] yang menentang masharakat.

80. Tidak-lah perlu di-huraikan dengan lanjut tentang berbagai[2] masa'elah yang di-hadapi oleh pehak Polis. Amat-lah menggembirakan bahawa perasaan keyakinan orang ramai serta kerjasama yang di-beri kapada pehak Polis makin sa-hari makin bertambah dan dengan tiada-nya ini sudah tentu tidak akan terchapai kejayaan yang chemerlang saperti yang telah terbukti. Demi kepentingan keselamatan dan keamanan serta persefahaman di-antara masharakat yang berbilang bangsa di-Malaysia, ada-lah mustahak orang ramai akan terus memberikan kerjasama kapada pehak polis.

81. Pasokan Polis Di-Raja Malaysia telah menseragamkan tugas[2]-nya di-segala lapisan dengan tujuan hendak mengadakan perkhidmatan yang lebeh sempurna. Pegawai[2] yang berpengalaman di-hantar untok bertugas di-merata[2] tempat. Kaedah[2] baharu ada-lah di-laksanakan dengan tujuan menyatu padukan anggota[2] Polis dengan pehak masharakat.

82. Pada 1hb Januari, 1968, Pasokan Senoi Pra'aq yang dahulu-nya menjadi satu badan yang berasing, telah di-satukan dengan Polis Di-Raja Malaysia dan di-letakkan di-bawah kawalan dan perentah Ketua Polis Negara. Sa-lain daripada menyamakan segala gerakan[2]-nya dengan Pasokan Polis Hutan, tujuan utama menyatukan pasokan ini ia-lah bagi menyerapkan orang[2] asli dengan ahli[2] masharakat yang lain demi kepentingan masa hadapan mereka.

83. Kerajaan tentu tidak akan memperolehi satu Pasokan Polis yang sempurna dan bermutu tinggi jika sa-kira-nya kebanyakan anggota[2]-nya, terutama sa-kali ahli[2] Polis biasa, tidak di-beri tempat[2] tinggal yang sesuai. Dengan itu, Kerajaan akan terus memberi keutamaan kapada masa'elah perumahan untok pegawai[2] pangkat rendah.

84. Semenjak Ranchangan Pembangunan Lima Tahun Pertama dan Ke-dua di-lancharkan, 3,224 yunit rumah bagi ahli[2] Polis biasa telah di-bena di-seluroh Malaysia. Di-bawah Ranchangan Malaysia Pertama (1966-1970) sa-banyak 2,784 yunit lagi telah di-bena dalam tahun[2] 1966 dan 1967 menjadikan jumlah-nya 6,008 yunit. Pembenaan 1,533 yunit lagi sedang di-jalankan.

Jabatan Imigeresen

85. Jawatan-kuasa Tetap Pegawai[2] untok menggantikan pegawai[2] dagang dengan pegawai[2] anak negeri dalam lapangan perdagangan dan perusahaan, terus menjalankan dasar Kerajaan berkenaan perkara menggantikan pegawai[2] dagang dengan pegawai[2] anak negeri dalam lapangan perdagangan dan perusahaan sa-bagaimana yang di-tentukan oleh Jawatan-kuasa Juma'ah Menteri mengenai soal ini. Dalam tahun 1967, Jawatan-kuasa tersebut telah mengkaji kedudokan jawatan[2] di-dalam 485 buah sharikat[2] bersendirian yang mempunyai 4,004 orang pegawai[2] dagang. Pada akhir tahun itu, 225 jawatan pegawai[2] dagang telah di-ganti dengan pegawai[2] anak negeri. Satu persetujuan telah terchapai di-antara

Kerajaan dengan Persatuan Penanam[2] Getah ia-itu persatuan tersebut telah berjanji hendak menggantikan 7% jawatan[2] yang di-pegang oleh pegawai[2] dagang dengan pegawai[2] anak negeri pada tiap[2] tahun.

86. Dasar Kerajaan bagi mengenakan kawalan imigeresen di-Tambak Johor telah di-jalankan dengan baik.

87. Perjanjian Menchegah Penyeludupan yang telah di-tandatangani di-antara Filipina dengan Malaysia pada 1hb Disember, 1967, telah memberatkan lagi tanggong-jawab Jabatan ini dan kakitangan baharu kena di-ambil di-Sabah bagi menjalankan tugas[2] mengeluarkan pas[2] sempadan dan mengawal warga-negara Filipina yang keluar dan masok ka-negeri ini.

Jabatan Pendaftaran Negara

PENDAFTARAN NEGARA

88. Dalam tempoh kajian ini, 221,638 kad[2] pengenalan baharu berbagai jenis telah di-keluarkan di-Malaysia Barat. Dengan ini, kad[2] plastik yang di-keluarkan semenjak bulan Ogos tahun 1960, ia-lah sa-banyak 5,628,312. Sa-lain daripada itu, sa-banyak 71,990 kad[2] baharu telah di-keluarkan dalam tahun 1967 menggantikan kad[2] lama.

89. Kad[2] pengenalan yang di-terima dari Sarawak, Sabah dan Brunei untok di-salutkan dengan plastik ia-lah saperti berikut:

Sarawak	265,104
Sabah	14,052
Brunei	7,233

PENDAFTARAN WARGANEGARA

90. Sa-banyak 5,655 permohonan di-terima dari Malaysia Timor dalam tahun 1967. Jumlah Sijil yang di-keluarkan ia-lah 5,359—(Sarawak—3,102 dan Sabah—2,259).

91. Di-Malaysia Barat, sa-banyak 56,589 sijil telah di-keluarkan dalam tahun itu.

Jabatan Penchegah Rasuah

92. Kerajaan telah menyusun sa-mula Badan Penchegah Rasuah dengan tujuan hendak menghapuskan sama sa-kali perbuatan rasuah di-dalam Perkhidmatan 'Awam. Badan tersebut telah di-beri kuasa menyiasat dan menda'awa serta juga di-lengkapkan dengan kakitangan[2] yang chukup bagi melaksanakan tugas[2] tersebut. Badan tersebut telah mula bertugas di-bawah susunan baharu itu pada 1hb Oktober, 1967.

93. Dengan ada-nya susunan baharu itu, maka Badan tersebut mempunyai suatu bentok baharu. Orang ramai mulai bertambah yakin tentang faedah-nya dan ini terbukti dengan bertambah-nya ma'alumat[2] yang telah di-terima. Ada-lah di-harap ia sentiasa mendapat kerjasama orang ramai bagi menghapuskan rasuah.

KEMENTERIAN HAL EHWAL TANAH DAN GALIAN

JABATAN GALIAN

BIJEH TIMAH

94. Bijeh timah, hasil logam Malaysia yang terutama, maseh lagi menjadi satu daripada pasak² utama ekonomi negara ini dan terus memberi sumbangan yang besar kapada hasil negara dan mendapatkan tukaran mata wang asing. Malaysia telah menjadi negara yang banyak sekali mengeluarkan dan mengeksepot bijeh timah di-dunia selama lebeh daripada 80 tahun. Pengeluaran bijeh timah bagi tahun 1967 telah menchapai rekod yang tertinggi sekali sejak tahun 1941 ia-itu 72,119 tan dan menunjokkan tambahan sebanyak 3,235 tan atau pun 4.7% jika di-bandingkan dengan pengeluaran tahun lepas. Jika di-bandingkan dengan jumlah pengeluaran dunia pula, pengeluaran negeri ini ia-lah lebeh kurang 43%. Tambahan pengeluaran yang banyak ini, sunggoh pun tidak di-sangka² sangat-lah menggalakkan oleh kerana harga timah mengikut hetong panjang pada tahun 1967 telah pun kurang sebanyak $45 sa-pikul berbanding dengan harga tahun 1966 dan banyak-nya lombong yang bekerja telah kurang sebanyak 65.

95. Logam timah yang di-eksepot di-dalam tahun 1967 berjumlah 73,525 tan dan bernilai $743.8 juta dan angka ini ia-lah 25% daripada jumlah nilaian eksepot Malaysia pada tahun itu. Kutipan hasil daripada eksepot logam timah berjumlah $114.4 juta dan ini ia-lah 60.49% daripada jumlah kutipan hasil eksepot pada tahun itu.

96. Ada-lah di-jangka aliran pengeluaran untok tahun 1968 dan tahun² yang berikutan akan menurun. Sunggoh pun banyak penyiasatan telah di-jalankan dengan giat-nya, tetapi tiada kawasan² yang besar yang mengandongi bijeh timah telah di-jumpai pada tahun 1967. Walau bagaimana pun, penyiasatan² di-atas kawasan² yang baru di-buka di-Perak dan juga di-lain² negeri terus di-jalankan dan keputusan daripada sebahagian penyiasatan ini menggalakkan.

BIJEH BESI

97. Pengeluaran bijeh besi bagi tahun 1967 telah merosot sebanyak 412,660 tan ia-itu daripada 5,762,440 tan dalam tahun 1966 bernilai sebanyak $138,125,687 kapada 5,349,780 tan yang bernilai $124,382,385. Kemerosotan pengeluaran ini ada-lah di-sebabkan merosot-nya simpanan bijeh besi. Sunggoh pun banyak pekerjaan charigali telah di-jalankan di-dalam tahun 1967, tetapi tidak ada kawasan yang ada bijeh besi yang agak besar di-jumpai.

98. Di-dalam tahun 1967, 25 lombong bijeh besi telah menjalankan pekerjaan berbanding dengan 31 pada tahun 1966. Daripada 25 lombong yang bekerja ini, chuma 2 sahaja yang boleh di-anggap sebagai lombong yang besar. Pengeluaran daripada 2 lombong ini berjumlah lebeh kurang 70.9% daripada jumlah pengeluaran negara. Aliran pengeluaran bagi tahun² yang akan datang akan menurun di-sebabkan merosot-nya kawasan simpanan bijeh besi.

BOKSAIT

99. Pengeluaran Boksait bagi tahun 1967 berjumlah 885,389 tan yang bernilai $14,785,996. Pengeluaran ini menunjokkan kekurangan sebanyak 55,058 tan jika

di-bandingkan dengan tahun yang lepas. Ada-lah di-jangka bahawa pengeluaran bagi tahun 1968 akan sama aras-nya dengan pengeluaran tahun 1967.

MINYAK MENTAH

100. Pengeluaran minyak mentah daripada Padang Minyak Miri di-Sarawak telah merosot lagi. Dalam tahun 1967 pengeluaran-nya ia-lah 45,102 tan bersamaan dengan 328,334 U.S. barrel bernilai sebanyak $1,844,486 yang menunjokkan kekurangan sebanyak 2,234 tan jika di-bandingkan dengan tahun yang lepas. Menggerok di-kawasan perayeran Sarawak di-jalankan oleh Sarawak Shell Oil Field Ltd dan satu simpanan minyak telah di-jumpai di-perayeran di-pantai Lutong. Kerja mengeluarkan minyak di-kawasan itu di-jadualkan bermula pada penghujong tahun ini.

101. Dalam tahun 1967, Chawangan Gerudi Menyiasat Galian telah menyambong pekerjaan penyiasatan kasar di-dalam kawasan Simpanan Melayu dalam negeri Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang. Penyiasatan[2] ini akan di-lanjutkan hingga semua kawasan[2] Simpanan Melayu dalam negeri ini dapat di-siasat. Sa-hingga penghujong tahun 1967, 59 Kawasan Simpanan Melayu yang berjumlah 167,528 ekar telah di-siasat dan, daripada ini, 21 Kawasan Simpanan Melayu yang berjumlah 13,131 ekar di-anggap ada mengandongi bijeh timah. Shor[2] telah di-buat kepada Kerajaan[2] Negeri supaya menggalakkan permohonan[2] daripada orang[2] Melayu, Sharikat[2] dan Sharikat[2] Kerjasama Melayu untok melanjutkan penyiasatan di-kawasan[2] ini dengan bertujuan untok membesarkan dan menchergaskan pengambilan bahagian orang[2] Melayu di-dalam perusahaan perlombongan. Kerajaan telah juga membekalkan satu Kumpulan Wang di-bawah "Pinjaman Kumpulan Wang Kira[2] Amanah untok melombong dalam kawasan Simpanan Melayu" supaya dapat orang[2] Melayu meminjam wang untok memulakan pekerjaan melombong di-dalam Kawasan Simpanan Melayu. Dua Sharikat lombong Melayu telah di-tubohkan oleh tuan[2] punya tanah yang telah di-pileh di-dalam kawasan Simpanan Melayu Negeri Perak dengan tujuan untok melombong tanah[2] mereka. Ada-lah di-jangka sharikat[2] lombong ini akan memulakan pekerjaan mereka pada awal tahun 1968.

102. Pertimbangan[2] yang teliti telah di-beri kapada semua permohonan[2] untok mencharigali bijeh timah dan juga minyak di-kawasan perayeran Malaysia Barat. Undang[2] dan Peratoran berkaitan dengan pengeluaran surat[2] kebenaran mencharigali telah pun di-rumuskan dan satu perjanjian minyak (petroleum agreement) telah di-tandatangani di-antara Kerajaan dan dua buah sharikat minyak, ia-itu "Esso Exploration (Malaysia) Inc." dan "Continental Oil Company". Kawasan yang di-luluskan untok mencharigali itu termasok-lah kawasan "continental shelf" di-Pantai Timor Malaysia Barat.

103. Lesen mencharigali telah di-keluarkan kapada Sharikat Persatuan Perlombongan Jepun untok menyiasat dan mencharigali Bijeh Tembaga di-Mamut (di-lereng Kinabalu), Sabah. Pekerjaan permulaan telah pun di-jalankan oleh Sharikat tersebut sa-belum menjalankan penyiasatan teliti. Keputusan penyiasatan ini akan dapat di-ketahui di-dalam dua atau tiga tahun lagi.

PESUROHJAYA TANAH, NEGERI² TANAH MELAYU

MELANJUTKAN UNDANG² PESUROHJAYA TANAH PERSEKUTUAN KA-MALAYSIA TIMOR

104. Ada pun tugas² besar bagi Pesurohjaya Tanah, Negeri² Tanah Melayu, ia-lah memberi nasehat kapada Kerajaan Pusat dan Kerajaan² Negeri dan juga kapada pehak² Berkuasa 'Awam (Public Authorities) mengenaï hal ehwal tanah, serta memiliki tanah bagi pehak Kerajaan Persekutuan mengikut Kuasa² Undang² Pesurohjaya Tanah Persekutuan Tanah 1957. Hingga masa ini, kuasa memiliki tanah itu telah di-hadkan meliputi Malaysia Barat sahaja. Tetapi dalam bulan September, 1967, Undang² itu telah di-lanjutkan ka-Malaysia Timor oleh satu Perentah yang telah di-perkenankan oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di-bawah "Undang² Pindaan" (Pesurohjaya Tanah Persekutuan) (Melanjutkan Undang² ka-Negeri² Borneo) Tahun 1967.

105. Sebagai sa-orang penyatu dan perunding, Pesurohjaya Tanah telah mengadakan dua meshuarat Pesurohjaya² Tanah dan Galian dalam bulan Jun dan November, 1967. Di-dalam meshuarat² itu berbagai² masaelah bagi melaksanakan peruntokan² Kanun Tanah Negara telah di-binchangkan. Meshuarat² itu sangat berguna dan telah memberi satu chara yang sesuai bagi menyelesaikan masaelah² tanah.

106. Pesurohjaya Tanah dan Penolong²-nya telah memereksa 14 buah Pejabat² Tanah dalam tempoh yang sedang di-kaji dan laporan² mengenaï pemereksaan itu telah di-serahkan kapada Kerajaan² Negeri dan Jabatan² yang berkenaan.

107. Kursus² Pentadbiran Tanah telah di-jalankan di-dalam tahun ini di-Dewan Latehan Pegawai² Kerajaan, di-mana pegawai² tanah dan kaki-tangan² lain telah di-beri cheramah² berkenaan dengan hal ehwal tanah dan juga di-dalam perkara² yang lain yang berkaitan dengan-nya. Dua kursus untok pegawai² tanah dan satu kursus untok pegawai² pertempatan dan kerani² telah di-adakan dalam tahun 1967 di-mana tiap² kursus telah di-hadziri oleh 24 orang peserta.

108. Kemajuan Ranchangan Penyelesaian Tanah² di-Kelantan dan Perlis terus berjalan dengan memuaskan. Di-Kelantan, 16,266 keping tanah telah di-siasat di-dalam pejabat dan 16,438 keping tanah telah di-siasat di-luar, dan jumlah-nya, hingga masa ini menjadi 129,658 keping di-dalam pejabat dan 126,487 di-luar. Bilangan surat hakmilek yang telah di-keluarkan di-dalam tahun ini ia-lah 11,389. Jumlah bilangan hakmilek yang telah di-keluarkan semenjak ran-changan ini di-mulakan ia-lah 85,269.

109. Di-Perlis, 2,204 keping tanah telah di-siasat di-dalam pejabat dan 3,275 keping tanah telah di-siasat di-luar. Di-dalam tahun ini, 1,857 Surat Hakmilek telah di-keluarkan dan telah berjumlah 7,651 Surat Hakmilek di-keluarkan semenjak Ranchangan itu di-mulakan di-dalam Negeri ini.

LEMBAGA PEMULEHAN DAN PENYATUAN TANAH NEGARA

110. Pada tahun 1967, ia-itu tahun pertama Lembaga Pemulehan dan Penyatuan Tanah Negara menjalankan tugas-nya, Lembaga ini telah dapat memulakan pemulehan 4 kawasan Ranchangan Tanah Pinggir, ia-itu, Ranchangan Tanah Pinggir Ayer Hitam, Ranchangan Tanah Pinggir Kampong Rasau "A" (Slim

River), Ranchangan Tanah Pinggir Gong, Temerloh, dan Ranchangan Tanah Pinggir Simpang Rengam, Kluang. Tiga daripada kawasan² itu, ia-itu Ranchangan Ayer Hitam, Kampong Rasau "A" dan Simpang Rengam, ada-lah di-dalam tanaman pokok² getah berumor di-antara 3-5 tahun semasa ranchangan² ini di-ambil aleh oleh Lembaga itu, dan kerja² pemulehan di-kawasan² ini tertumpu kapada membersehkan kawasan tanaman, menyulam, menchatas, membaja, membena jalan dalam kawasan dan sebagai-nya. Bagi Ranchangan Gong, kawasan ini mula-nya kawasan hutan belukar (secondary jungle) sa-belum di-ambil aleh oleh Lembaga itu. Walau pun, pada mula²-nya, ranchangan ini di-chadangkan di-tanam dengan pokok² getah, tetapi, oleh sebab ada kemungkinan bagi kawasan ini di-tanam dengan kelapa sawit, persediaan telah di-buat untok kawasan ini di-tanam dengan kelapa sawit.

111. Kemajuan dalam kerja² pemulehan dalam ranchangan² ini ada-lah memuaskan.

112. Dalam tahun 1968, Lembaga ini akan terus memulehkan Ranchangan² Tanah Kerajaan² Negeri saperti Ranchangan Pemulehan Tanah Sri Wangi, Batu Pahat, Ranchangan Pemulehan Tanah Temeris, Kuala Pilah, Ranchangan Pemulehan Tanah Nasaruddin, Kuala Kangsar, dan Ranchangan Pemulehan Tanah Berhala Gantang, Temerloh, Pahang.

113. Kesemua ranchangan² ini ada-lah di-tanami dengan pokok² getah. Tetapi, jika ada kemungkinan untok di-tanami dengan kelapa sawit, tanaman akan di-ubah kapada kelapa sawit. Kenyataan² tawaran tender bagi kerja² pemulehan telah di-keluarkan dan ada-lah di-jangka kerja² pemulehan akan di-mulakan dalam bulan April atau Mei, 1968.

114. Dasar² Lembaga dalam menjalankan usaha pemulehan ada-lah saperti di-bawah ini:

(*a*) bahawa, sa-belum menerima chadangan atau pun permohonan memuleh semula apa² ranchangan tanah, kemampuan peserta² membayar balek wang pinjaman hendak-lah di-kaji;

(*b*) bahawa perbelanjaan pentadbiran, sa-umpama perbelanjaan menguruskan sa-suatu ranchangan, akan di-tanggong oleh Kerajaan Pusat manakala perbelanjaan pemulehan akan di-kira sebagai pinjaman kapada peserta² ranchangan;

(*c*) bahawa kerja² pemulehan di-buat melalui kontrek tetapi, untok memberi peluang kapada peserta² mengambil bahagian, peruntokkan di-buat dalam surat perjanjian kontrek supaya, setakat mana yang boleh, peserta² di-ambil oleh kontrektor bekerja dengan-nya sa-bagai pekerja² kontrek;

(*d*) bahawa Lembaga akan menjaga tanah yang di-puleh sa-mula sa-hingga ka-suatu masa yang di-fikirkan sesuai bagi menyerahkan balek tanah² itu kapada peserta²;

(*e*) bahawa, untok menjamin pungutan wang pinjaman daripada peserta², Lembaga akan menguruskan kerja² memperoses, mengangkut dan

menjual getah atau lain[2] hasil serta memotong wang pinjaman dari hasil jualan; dan

(*f*) bahawa, sa-masa menjalankan usaha[2] memuleh, galakan di-beri untok memperbagaikan tanaman dan hasil terutama sa-kali dengan chara menanam pokok[2] hasilan sementara dan juga membela ternakan.

115. Lembaga ini belum lagi dapat menjalankan tugas[2]-nya yang lain saperti menyatu dan memuleh sa-mula tanah[2] yang telah di-beri milek (alienated land). Penyiasatan[2] dan penyelidekan di-kehendaki di-buat untok mengkaji serta menyusun chara[2]-nya Lembaga itu boleh menjalankan tuags[2]-nya dalam bidang ini. Dalam perkara ini, tindakan telah di-ambil untok mendapatkan perkhidmatan pakar[2] luar negeri.

JABATAN HUTAN

116. Sa-bagaimana telah di-nyatakan dalam titah uchapan pada bulan Jun 1967, Jabatan Hutan Malaysia Barat akan menubohkan ladang pemandu dari jenis umbor dengan tujuan mengkaji penubohan ladang dari semua segi, teknik dan ekonomi, untok di-buat panduan bagi meluaskan lagi ladang perusahaan yang ada di-beberapa buah negeri[2] sekarang ini. Bantuan telah di-terima dari pertubohan Bangsa[2] Bersatu dan sa-ramai lapan orang pakar telah pun mulai bertugas. Sa-jumlah 11 orang pakar semua-nya akan di-perolehi bagi melaksanakan ranchangusaha ini. Enam orang lagi akan di-perolehi dari masa ka-samasa mengikut kemajuan susunan ranchangusaha.

117. Berkaitan dengan penubohan ladang jenis umbor ini, kajian telah di-buat bagi menubohkan ladang yang luas-nya tidak kurang daripada 50,000 ekar untok di-tanam dengan jenis "pine". Penyata kajian ini yang hampir siap di-susun akan di-kemukakan kapada Jabatan Perdana Menteri untok di-timbangkan.

118. Di-dalam bidang Pemetaan Jenis Tanah yang di-anjorkan oleh Jabatan Perdana Menteri, Jabatan Hutan ada-lah di-tugaskan bagi menyiasat serta membuat penyata berkait dengan sumber[2] hutan mengikut daerah[2] dalam negeri[2] dalam Malaysia Barat ini. Ini berma'ana sa-jumlah 40 penyata akan di-sediakan. Sa-hingga sekarang, 15 penyata telah di-sempurna dan di-terbitkan meliputi daerah[2] dalam negeri[2] Pahang, Johor, Negeri Sembilan, Perak, Selangor dan Melaka. Kerja[2] menyiasat serta menyediakan penyata itu sedang terus di-usahakan dengan pesat dan penyata[2]-nya akan di-terbitkan dari masa ka-masa.

119. Chadangan Jabatan Hutan bagi menubohkan sa-buah Pusat Penyelidekan Pengeluaran Hutan di-Malaysia Barat telah mendapat sambutan yang baik dari pehak Pertubohan Bangsa[2] Bersatu dan kelulusan telah di-beri dalam bidang Ranchangan Kemajuan Perusahaan Perhutanan bagi seluroh Malaysia. Ranchangan ini akan di-mulakan apabila sahaja pakar[2] dari pehak Pertubohan Bangsa[2] Bersatu tiba. Mereka akan menguruskan ranchangan ini dengan kerjasama Jabatan ini. Mereka di-jangka akan datang dalam tahun 1968.

120. Pengeluaran kayu balak ada-lah di-dapati sa-makin bertambah dan memjadikan bertambah-nya hasil kapada negara. Dalam tahun 1967, sa-jumlah lebeh kurang 3.0 juta tan kayu balak telah di-keluarkan dengan mendatangkan hasil

lebeh kurang $27 juta berbanding dengan keluaran bagi tahun 1966 yang berjumlah lebeh kurang 2.7 juta tan yang mendatangkan hasil lebeh kurang $23.7 juta. Keluaran hutan, sa-lain daripada balak, telah mendatangkan hasil sabanyak $8.6 juta menjadikan jumlah besar hasil yang di-pungut oleh Jabatan Hutan Malaysia Barat sa-banyak $35.5 juta.

121. Hingga masa ini, sa-jumlah 437 buah kilang papan, besar dan kechil, dan 13 buah kilang kayu lapis telah tertuboh sa-lain daripada 6 buah kilang² lain saperti kilang manchis, pensel, papan serpai dan papan "wood wool". Ada-lah di-anggarkan perusahaan ini dan perusahaan balak sedang memberi pekerjaan kapada sa-jumlah 25,000 orang sa-lain daripada pekerja² dalam bahagian pengangkutan yang berkait dengan perusahaan ini.

122. Perusahaan perhutanan ada-lah satu puncha bagi mendapatkan pertukaran wang asing. Dalam tahun 1967, sa-jumlah lebeh dari 822,000 tan balak yang bernilai lebeh kurang $60 juta dan 408,000 tan kayu gergaji yang bernilai lebeh kurang $70 juta, telah di-jual ka-luar negeri. Nilaian eksepot sa-lain-nya berjumlah lebeh kurang $10 juta menjadikan nilaian eksepot tahun 1967 bagi Malaysia Barat bagi semua jenis keluaran hutan berjumlah lebeh kurang $140 juta berbanding dengan $104 juta bagi tahun 1966.

123. Langkah² bagi menggalakkan penyertaan bumiputra dalam perusahaan hutan terus di-ambil. Bagi sa-tengah² negeri kejayaan yang penoh belum lagi terchapai. Tetapi, di-sa-balek-nya pula, bagi sa-tengah² negeri lain di-mana chatuan tahunan bagi kawasan Hutan Simpan maseh ada lagi dan kawasan² hutan tanah Kerajaan (State land) maseh ada yang belum di-buka, peruntokan kawasan kapada bumiputra ada-lah memuaskan.

124. Memandang kapada pesat-nya perkembangan yang berlaku akibah pembangunan yang sedang bergerak sekarang, bilangan kakitangan Jabatan maseh kekurangan. Langkah² telah pun di-ambil bagi mengkaji sa-mula susunan Perkhidmatan Perhutanan dalam Malaysia Barat ini bagi mensesuaikan dengan keadaan tersebut.

Jabatan Ukor

125. Pekerjaan memeta telah berjalan terus-menerus dengan giat-nya. Sajumlah 479,710 helai peta telah di-terbitkan dalam tahun ini. Ini termasok-lah 98,650 peta baharu yang bersekil 1 inchi sa-batu, 241,870 helai chetak sa-mula dan 139,190 helai peta berbagai jenis. Dengan ini, pemetaan 1 inchi sa-batu bagi Malaysia Barat telah siap sa-banyak 74% dan bagi Malaysia Timor 36%. Kerjasama yang di-beri oleh dua anggota pemetaan British di-Malaysia Timor telah berjalan terus.

126. Bagi melaksanakan Perjanjian Penukaran Peta antara Malaysia dan Thailand untok menchapai kerjasama yang penoh di-kalangan mengukor untok pemetaan, suatu persetujuan telah terchapai di-antara Jabatanarah Pemetaan Negara, Malaysia, dan Jabatan Ukor Di-Raja Thai bagi menjalankan kerja² ukor bersama di-kawasan sempadan Malaysia/Thailand. Kerja² telah di-atorkan kapada dua peringkat, peringkat pertama terhad kapada mengukor jauh dengan menggunakan tellurometer, dan yang kedua, mengukor sudut² ufuk dengan menggunakan tiodolait jodesi. Kerja² ini telah dapat di-jalankan dengan ada-nya

kerjasama daripada Assistant Director of Survey, Far East Land Forces yang telah meminjamkan alat[2] ukor letronik dan kenderaan serta dengan latehan dan penyeliaan yang perlu.

127. Oleh sebab ada-nya gambar[2] udara yang elok, pekerjaan menyusun peta[2] rupabumi bagi Malaysia Barat sangat-lah memuaskan, dan pekerjaan ini telah pun siap sebanyak 90%.

128. Perpustakaan Pemetaan Negara telah terdiri dan mula menapak. Beribu[2] gambar udara chetak lekap dan juga chetak di-besarkan untok membuat peta[2] ranchangan pembangunan telah di-keluarkan kapada Jabatan[2] Kerajaan yang lain saperti Jabatan Kerja Raya, Jabatan Peranchang Bandar dan Kampong, Jabatan Parit dan Taliayer, Lembaga Letrik Negara dan Universiti Malaya.

129. Di-dalam bahagian pembangunan negara dan luar bandar pula, 56,063 lot tanah telah di-ukor berbanding dengan 46,875 lot dalam tahun 1966. Ada pula beberapa ranchangan tanah yang besar yang telah di-ukor oleh Juru Ukor Berlesen.

130. Ada-lah menjadi dasar Kerajaan memberi keutamaan yang tinggi kapada kerja[2] mengukor dan memeta untok pembangunan dan pertahanan. Jabatan ini berharap pertolongan yang sekarang di-beri oleh dua anggota pemetaan British, ia-itu Directorate of Overseas Survey, dan Directorate of Military Survey, akan di-langsongkan sekurang[2]-nya hingga pemetaan asas bagi Malaysia Timor telah siap.

131. Dalam Bahagian kerja[2] ukor kadastera pula, Jabatan ini telah dapat menjalankan semua kerjaluar yang di-kehendaki bagi semua permintaan yang datang menchurah[2] itu sunggoh pun kerja dalam pejabat telah beransor[2] menjadi bertimbun. Ranchangan telah di-buat untok menggunakan Komputer Letronik untok merengankan sadikit kerja ini. Perkhidmatan Juru[2] Ukor Berlesen mungkin di-kehendaki terutama-nya dalam Negeri Pahang di-mana kawasan[2] besar untok kelapa sawit sedang di-buka.

Penyiasatan Kajibumi—Malaysia Barat

132. Sunggoh pun Jabatan Penyiasatan Kajibumi mengalami banyak kekurangan kakitangan[2]-nya, kejayaan[2] yang telah di-chapai-nya pada tahun yang lalu ada-lah memuaskan. Pemetaan kajibumi yang tersusun bagi seluroh negara sedang di-jalankan kerana ini ada-lah satu[2]-nya kerja yang sangat di-utamakan supaya dapat di-nilai kemungkinan puncha ekonomi bagi negara ini. Penyiasatan kajibumi dan penyiasatan kajipunchayerbumi di-kawasan Jengka Tigasegi bagi faedah pembangunan tanah, telah pun selesai di-jalankan dengan jaya-nya. Penyiasatan berkenaan dengan ranchangan bekalan ayer bagi Kuala Lumpur yang melibatkan lebeh daripada 22 batu lubang dalam tanah yang hendak di-gali dari Jalan Kuala Kubu-Segenting Semangkok hingga ka-Ulu Klang, telah pun selesai dan satu Penyata berkenaan dengan-nya telah di-keluarkan. Nasehat[2] berkenaan dengan kemungkinan puncha ekonomi dari kawasan[2] perlombongan dan pergunaan kawasan[2] tanah-nya telah banyak di-perolehi kerana penyiasatan dan penentuan bijeh[2] telah bertambah dalam tahun[2] yang lalu di-sebabkan

banyak Sharikat[2] lombong bersendirian yang telah menjalankan penyiasatan dan mencharigali di-dalam negara ini. Hampir[2] sa-paroh daripada kawasan tanah sa-luas 35,000 batu persegi yang di-chadangkan untok kawasan Pembangunan Tanah di-Selatan Negeri Pahang, dan di-Utara Negeri Johore itu telah siap di-siasat supaya dapat di-nilai kemungkinan galian di-dalam kawasan tersebut dan ini juga dapat membantu Ranchangan Penyama Pemetaan Tanah. Dalam pada itu juga, membenarkan kawasan[2] tanah untok di-lombong telah di-jalankan di-beberapa buah Negeri di-Malaysia Barat. Kajian dan Penyelidekan kapada batu[2] dalam tanah yang mengandongi galian dan lain[2] galian yang berfaedah kapada ekonomi sa-lain daripada bijeh timah, timah hitam, tembaga, zinc (timah sari), aluminium dan lain[2] galian, sedang di-jalankan mengikut dasar Jabatan ini, ia-itu menyiasat dan memajukan lain[2] galian yang berfaedah kapada ekonomi negara ini. Penyelidekan kapada satu chara baharu untok menganalisa dan mengkaji galian[2] dengan menggunakan alat[2] yang paling moden saperti "Spectrophotometer" yang menggunakan penyerapan kuasa atom dan alat[2] "X-ray flourscene and diffraction", telah dapat memesatkan lagi kerja[2] menganalisa galian[2] dengan lebeh tepat lagi dan menentukan di-mana letak-nya galian[2] dalam negara ini.

133. Kerja Jabatan Penyiasatan Kajibumi ini mengikut berbagai[2] aliran yang berlainan dan yang di-utamakan ia-lah kerja[2] yang berkaitan dengan kemajuan ekonomi dan pembangunan masharakat dalam negara ini. Ada-lah di-harapkan bahawa segala chatetan[2] kajibumi yang telah di-pungut itu dan di-laksanakan perusahaan-nya dengan berasaskan chatetan[2] tersebut itu, akan membawa kapada satu fahaman kajibumi yang terator dan sistemetik dan yang akan menambahkan lagi pengetahuan manusia dalam segi ilmu[2] sain tanah dan meninggikan lagi taraf hidup manusia di-dunia di-bahagian kita ini.

Penyiasatan Kajibumi—Malaysia Timor

134. Dalam tahun 1967, Jabatan Penyiasatan Kajibumi, Malaysia Timor, telah menchapai kemajuan[2] yang baik di-dalam lapangan penyelidekan ekonomi, membuat peta[2] yang sistematik dan juga penyelidekan kajibumi dan bagi menerbitkan hasil[2] kegiatan[2] itu. Perhatian utama ada-lah di-tumpukan kapada "geochemical surveys" oleh kerana chara penyiasatan ini telah berjaya menjumpai satu kawasan tembaga yang penting di-Mamut, Sabah. Tiga penyiasatan yang serupa itu sedang di-jalankan dan satu daripada-nya menunjokkan hasil[2] yang menggalakkan.

135. Kejayaan yang chemerlang telah di-perolehi oleh Penyiasatan Kajibumi dengan kerjasama Jabatan Galian dalam usaha menchari "kaolinitic clay" di-Sarawak Barat. Semenjak Mach, 1967, 25 kawasan baharu yang mengandongi lebeh 9 juta tan "kaolinitic clay" telah di-jumpai dan kerja penyiasatan itu sedang di-teruskan.

136. Laporan[2] dan peta[2] mengenai dua kawasan (Bidu-Bidu Hills dan Krokong) telah di-siapkan oleh dua orang ahli kajibumi yang berkenaan sa-belum tamat konterek mereka dalam pertengahan tahun 1967, dan telah pun di-terbitkan. Penyelidekan kawasan Silam yang di-mulakan dalam tahun 1966 telah di-sambong sa-mula dan di-jalankan sebagai sa-bahagian daripada pengajian

sa-mula penyiasatan tinjauan kawasan Semam dan Darvel Bay, Sabah. Kawasan ini ia-lah satu daripada kawasan² yang pertama di-peta oleh Penyiasatan Kajibumi ia-itu dalam tahun 1954. Semenjak itu kemajuan² dalam perhubongan, gambar-udara² yang baharu dan ma'alumat² baharu mengenaï jalan raya memerlukan penyiasatan yang baharu bagi kawasan itu. Pemetaan sechara lebeh luas lagi telah di-mulakan dalam dua kawasan (Kuap dan Sandakan) yang dahulu-nya di-buat sechara tinjauan sahaja. Kedua² kawasan Kuap yang berhampiran dengan Kuching itu dan kawasan Sandakan tiada mempunyaï apa² kemungkinan galian, akan tetapi, oleh kerana kedudokan mereka berdekatan dengan kedua² bandar yang besar sekali di-Malaysia Timor, maka kawasan² tersebut akan di-jadikan kawasan² pembangunan umum. Penyusunan dan penerbitan chatetan² asas kajibumi akan menolong ranchangan dan ini akan membawa kapada faedah² ekonomi dalam perkara² saperti bekalan batu², bekalan ayer dan lain² kajian kejuruteraan.

137. Sunggoh pun keluaran galian di-Malaysia Timor ada-lah sadikit pada masa ini, tetapi pehak Penyiasatan Kajibumi ada harapan baik untok masa hadapan dan ini ada-lah juga pendapat kebanyakan Sharikat² minyak dan galian yang sedang giat membuat penyelidekan. Lima buah Sharikat sedang menggunakan teknik moden untok mencharigali minyak dengan belanja yang di-anggarkan lebeh daripada $40 juta dalam tahun 1968 ini. Dua buah Sharikat sedang mencharigali bijeh tembaga dan banyak lagi Sharikat² yang chenderong hendak mengusahakan tanah liat puteh, dan pasir² kacha dan juga "nickel".

138. Jabatan Penyiasatan Kajibumi dapat mengekalkan mutu khidmat-nya yang tinggi dan juga pengeluaran-nya, sunggoh pun jabatan ini telah banyak kehilangan kakitangan² dagang yang telah bersara atau pun telah habis tempoh konterek-nya. Dua orang siswazah anak² Malaysia Timor telah pulang dari seberang laut untok memenohi jawatan² dalam tahun itu dan yang lain² lagi yang maseh belajar akan membolehkan Jabatan Penyiasatan Kajibumi memenohi semua jawatan² dengan Anak² Malaysia Timor menjelang tahun 1970.

Jabatan Mergastua

139. Tugas utama Jabatan Mergastua ia-lah melindongi dan mengawal binatang² liar. Semenjak bulan September 1966 sa-orang Pakar Ranchangan Colombo yang bertugas di-Jabatan ini sedang menjalankan kerja² perengkat akhir terhadap penyelidekan dan penyiasatan atas keadaan² di-sekeliling dan kehidupan binatang liar di-Malaysia Barat. Apabila penyelidekan dan penyiasatan itu selesai, shor² akan di-buat untok mengadakan satu kawasan Simpanan Binatang² Liar yang baharu dan mengelokkan lagi kawasan² Simpanan yang ada sekarang.

140. Pada tahun yang lalu, pembangunan Taman Negara di-bawah Ranchangan Malaysia Pertama telah di-jalankan dengan jaya-nya. Dua chalet baharu, delapan yunit rumah² kakitangan, sa-buah surau dan satu janakuasa telah di-beli dan di-pasangkan. Taman Negara boleh-lah di-katakan sangat di-gemari jika di-pandang dari segi bertambah-nya pelanchong² yang melawati-nya. Wang sajumlah $200,000.00 akan di-belanjakan untok membena sa-buah yunit asrama yang mengadakan 24 buah tempat² tidor, sa-buah kolam perbekalan ayer dan 15 yunit rumah² untok kakitangan².

JABATAN ORANG ASLI

141. Ranchangan Pembangunan Luar Bandar bagi Orang Asli dalam tahun 1967 ada-lah berjaya. Semua-nya, sembilan buah ranchangan perumahan telah siap dan telah memberi rumah[2] kapada lebeh kurang 1,000 Orang Asli di-beberapa tempat. Selain daripada itu beberapa buah perojek pertanian yang kechil telah juga di-jalankan. Ini termasok-lah memberikan binatang[2] terenak, beneh[2] tanaman dan juga pembenaan kolam[2] ikan.

142. Dua buah sekolah telah di-bena pada tahun yang lalu untok kanak[2] Orang Asli yang tinggal jauh daripada lain[2] kaum. Sekarang ada 80 buah sekolah[2] khas saperti itu. Lebeh daripada 5,000 orang kanak[2] pada masa ini sedang bersekolah di-sekolah[2] yang di-kelolakan oleh Jabatan ini atau sedang bersekolah[2] biasa. Kelas[2] pelajaran dewasa juga di-adakan di-Balai[2] Raya yang di-bena di-beberapa kawasan kediaman Orang[2] Asli dan lebeh kurang 4,000 orang dewasa belajar di-kelas[2] dewasa itu.

143. Kemudahan[2] perubatan bagi Orang Asli ada-lah tersusun dengan rapi-nya. Pada akhir-nya yang lalu, sa-ramai 19,000 orang pesakit telah di-beri rawatan perubatan di-Pos[2] Perubatan di-dalam hutan. Sa-ramai 3,200 orang pesakit telah di-rawat di-dua buah Rumah Sakit Orang Asli. Jika di-hetong panjang, pesakit[2] luar yang di-rawat di-Rumah Sakit Gombak itu tiap[2] hari ada-lah sa-ramai 350 orang dan sa-ramai 1,730 telah di-X-ray. Usaha[2] Jabatan ini untok memberi kemudahan[2] perubatan kapada Orang Asli ada-lah berjaya.

144. Kerajaan akan terus berusaha untok mengelokkan lagi keadaan ekonomi dan kebajikan masharakat Orang Asli menurusi ranchangan pembangunan luar bandar, pelajaran dan kesihatan. Banyak lagi ranchangan[2] tersebut ada-lah di-masokkan ka-dalam Ranchangan Malaysia yang Pertama. Tiada-lah shak lagi bahawa kerja[2] pembangunan ini akan membantu meninggikan lagi taraf hidup Orang[2] Asli dan, dengan itu juga, akan dapat membawa masharakat Orang[2] Asli ini untok menyatukan mereka dengan gulongan[2] lain di-Malaysia.

KEMENTERIAN KE'ADILAN

JABATAN PERUNDANGAN

145. Act Bahasa Kebangsaan, No. 7 tahun 1967, telah di-kuatkuasakan mulai daripada 1hb September, 1967, dan semua undang[2] baharu sekarang ini di-karang dalam dua bahasa ia-itu Bahasa Kebangsaan dan Bahasa Inggeris. Ini menyebabkan Jabatan Perundangan menanggong beban yang berat. Beban ini yang di-jangka akan berterusan bagi beberapa lama akan beransor[2] kurang apabila siswa[2] yang di-hantar mengaji undang[2] di-luar negeri dalam tahun 1967 akan balek dalam tahun 1969.

146. Kerja untok mengubah undang[2] persekutuan bagi Malaysia Timor untok mensesuaikan-nya dengan Perlembagaan sa-bagaimana di-pinda oleh Act Malaysia telah di-selesaikan; akan tetapi kerja untok memakai undang[2] Persekutuan Tanah Melayu yang dahulu di-Malaysia Timor maseh di-jalankan sa-bagai sa-bahagian daripada kerja menyatukan undang[2] mengenai perkara[2]

persekutuan di-seluroh Malaysia. Penyemakan undang[2] persekutuan, sama ada yang terkhas kapada Malaysia Barat atau yang di-pakai di-seluroh Malaysia, sedang di-jalankan dengan menerbitkan chetakan[2] sa-mula yang lengkap dengan memasokkan segala pindaan[2] dan ubahan[2]. Kerja ini sedang di-perchepatkan.

147. Mulaï dari bulan Ogos 1967, sa-orang pegawai kanan undang[2] telah di-pinjamkan kapada Badan Penchegah Rasuah untok menjadi Pengarah-nya. Badan ini bertugas sa-bagai badan yang bebas tetapi bekerjasama dengan rapat-nya dengan Jabatan Peguam Negara oleh kerana Peguam Negara atas sifat-nya sa-bagai Penda'awa Raya mempunyaï kuasa atas segala penda'awan jenayah dalam negeri ini.

Jabatan Kehakiman

148. Dalam tempoh yang di-kaji, kemajuan Jabatan Kehakiman ada-lah saperti berikut:

(*a*) Dua orang Hakim Mahkamah Tinggi telah di-naikkan taraf menjadi Hakim Mahkamah Persekutuan, dan dua orang ra'ayat Malaysia dari-pada Perkhidmatan Perundangan Persekutuan telah di-lantek menjadi Hakim.

(*b*) Tiga orang biasiswa kehakiman telah balek dari United Kingdom, dua orang dalam bulan Julai 1967 dan sa-orang lagi dalam bulan November 1967 sa-telah lulus Pepereksaan Bar Final mereka dan telah di-lantek ka-jawatan dalam Perkhidmatan Perundangan Persekutuan.

(*c*) Bangunan Mahkamah baharu di-Kuala Selangor, suatu projek di-bawah Ranchangan Pembangunan Malaysia Lima Tahun Yang Pertama (1966-1970), telah siap di-bena dan telah di-resmikan pembukaan-nya oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan Selangor pada 16hb Mach, 1968.

(*d*) Pelan[2] untok pembenaan bangunan[2] Mahkamah Baharu di-Kota Bharu, Kulim, Kajang, Pontian dan Butterworth sedang di-sediakan dan ada-lah di-jangka bahawa kerja[2] membena-nya akan di-mulakan dalam pertengahan tahun 1968.

(*e*) Bangunan Mahkamah Tinggi baharu di-Kota Kinabalu telah hampir siap di-bena apabila siap kelak akan mengandongi sa-buah bilek Mahkamah Tinggi dan dua buah bilek Mahkamah Pengadil lengkap dengan kemudahan[2] bagi banduan dan saksi dan juga kemudahan yang chukup untok orang ramai hadzir. Sa-lain daripada itu, akan ada juga Bilek[2] bagi Hakim[2] tempatan dan Hakim[2] pelawat, dan juga tempat untok Pengadil[2], Peguam[2] dan kakitangan pentadbiran Mahkamah[2].

Jabatan Pemegang Amanah Raya

149. Jabatan Pemegang Amanah Raya telah menubohkan dua buah lagi chawangan Pejabat di-Malaysia Barat—satu di-Seremban dan satu lagi di-Kangar untok berkhidmat bagi ra'ayat Negeri Sembilan dan Negeri Perlis. Dengan dua buah chawangan ini, Jabatan ini sekarang mempunyaï satu chawangan Pejabat dalam tiap[2] tiga belas Negeri dalam Malaysia.

150. Jabatan Pemegang Amanah Raya ada-lah sekarang memegang tanggong-jawab di-seluroh Malaysia. Trustee Ordinance, 1949, Trustee Investment Act, 1965 dan Public Trustee Ordinance, 1950, serta undang[2] tambahan yang telah di-perbuat di-bawah-nya, telah di-pakai di-Negeri Sabah dan Sarawak. Tindakan sedang di-ambil untok memakai Undang[2] Wasiat dan Pentadbiran Harta Pesaka, 1959 di-Malaysia Timor dan apabila hal ini sudah di-sempurnakan, maka undang[2] mengenai pentadbiran amanah[2] dan pesaka[2] akan di-jalankan sama di-seluroh Malaysia.

151. Kerja[2] di-Jabatan Pemegang Amanah Raya ini ada-lah sa-makin bertambah tentang banyak-nya dan faedah-nya terutama sa-kali dalam hal[2] amanah. Pada masa sekarang ganti-rugi yang di-perentahkan oleh Mahkamah[2] di-bawah Undang[2] Civil supaya di-beri kapada budak[2] (minors) ada-lah di-bayar kapada Pemegang Amanah Raya untok di-simpan sa-bagai amanah bagi mereka itu hingga mereka itu chukup umor. Dengan jalan ini, maka kepentingan dan kebajikan waris[2] itu ada-lah terpelihara dengan sempurna-nya dan lagi wang[2] amanah itu ada-lah di-perniagakan untok mendapat faedah dan ada-lah di-jamin oleh Kerajaan. Pendek kata, wang[2] amanah yang di-pegang oleh Pemegang Amanah Raya itu bertambah[2] banyak-nya dari sa-tahun ka-satahun. Jabatan Pemegang Amanah Raya ini (termasok Pentadbir Pesaka), pada menjalankan tugas[2]-nya ada-lah sa-benar-nya memberi pertolongan yang besar kapada orang[2] ramai dalam hal masharakat dan undang[2]. Pemegang Amanah Raya ada-lah sentiasa berusaha, untok menchapai tujuan-nya hendak menjadikan kewajipan-nya sama saperti kewajipan[2] pemegang amanah bersendirian yang chekap, chermat lagi berperasaan belas kasehan.

152. Act Kemuflisan yang baharu bagi Malaysia telah di-luluskan dan di-kuatkuasakan pada 30hb September, 1967. Kaedah[2] Kemuflisan untok menjalankan Act tersebut telah di-buat dan sekarang sedang di-terjemahkan ka-Bahasa Kebangsaan oleh Jabatan Peguam Negara dan di-harap akan dapat di-kuatkuasakan dalam beberapa bulan lagi.

153. Sa-buah Chawangan Pejabat Pegawai Muflis telah di-tubohkan di-Kota Bharu pada 10hb Januari, 1968. Pejabat tersebut akan meyelenggarakan kes[2] kemuflisan yang telah di-jatohkan hukuman di-Mahkamah Tinggi Kota Bharu, Kuala Trengganu dan Kuantan.

154. Langkah[2] sedang di-ambil untok menubohkan Chawangan[2] Pejabat Pegawai Muflis di-Kota Kinabalu dan Kuching di-Malaysia Timor.

Jabatan Penjara

155. Di-bawah Biasiswa[2] Latehan dan Hadiah Ranchangan Colombo. Pegawai[2] Penjara terus di-hantar tiap[2] tahun untok menghadziri kursus[2] latehan "di-United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and Treatment of Offenders" di-Fuchu, Tokyo, Negeri Jepun. Dalam tahun 1967 sa-orang Pegawai Penjara telah menghadziri kursus latehan tersebut sa-lama 3 bulan dari 12hb September hingga 13hb Disember, 1967.

156. Mengikut dasar-nya hendak mengadakan satu latehan yang lengkap di-semua perengkat dalam pentadbiran penjara, maka Sekolah Latehan Pegawai² Penjara di-Taiping selalu mengadakan kursus untok kakitangan berpakaian seragam. Dalam tahun 1967 dua kursus telah di-adakan yang di-hadziri oleh 150 orang kakitangan berpakaian seragam termasok tiga orang daripada Brunei.

157. Di-bawah Ranchangan Malaysia Yang Pertama, beberapa rumah tempat tinggal telah di-bena untok kakitangan Penjara. Dalam tahun 1967 88 buah rumah telah di-bena di-Malaysia Barat. Di-samping itu, langkah² menjaga keselamatan telah di-tambah kapada tembok² Penjara Kuala Lumpur dan satu blok bilek kurongan terasing di-bena di-Penjara Kelantan.

158. Di-Sarawak, Penjara Limbang telah siap di-bena dalam tahun 1967 dengan tiga unit rumah untok Wadar² berkelamin.

159. Di-Sabah, empat yunit rumah kelas II telah siap di-bena untok kakitangan Penjara Kota Kinabalu.

160. Perojek² yang tersebut di-bawah ini telah siap atau akan di-jalankan di-bawah Ranchangan Pembangunan tahun 1968:

(1) Benaan 2 unit blok² bilek tidor di-Penjara Alor Setar yang telah siap dalam bulan Mach 1968.

(2) Memasang jerjak² besi kapada lubang² udara di-Penjara Kuala Lumpur.

(3) Tambahan kapada Pejabat Perusahaan di-Penjara Johor Bahru.

(4) Benaan 20 yunit tangsi wadar² berkelamin untok Penjara Sibu.

(5) Benaan 16 yunit rumah kelas IV untok Penjara Kota Kinabalu.

(6) Benaan 1 blok penjara yang boleh mengisi 40 orang di-Penjara Perempuan, Kota Kinabalu.

161. Akhir²-nya tanah telah di-perolehi di-Ayer Kroh, Melaka bagi menjalan-kan satu ranchangan mengadakan sa-buah ladang pertanian untok mengajar dan melateh budak² yang sesuai di-Sekolah Henry Gurney, Telok Mas, Melaka dalam 'ilmu pertanian. Ranchangan ini dan ranchangan membena 9 buah sekolah dan 30 yunit rumah kakitangan telah di-utamakan dalam peringkat pertama di-bawah Ranchangan Pembangunan tahun 1968.

162. Untok merundingkan mas'elah² dan lain² hal yang bersangkutan dengan pentadbiran penjara, satu meshuarat Penguasa² di-adakan tiap² tahun di-Ibu Pejabat Penjara, Malaysia, Taiping. Penguasa² dari semua penjara ada-lah di-kehendaki hadzir dalam meshuarat itu dan meshuarat yang terakhir baharu sahaja di-adakan pada awal bulan Mach tahun ini.

Jabatan Kimia

163. Jabatan Kimia ia-lah jabatan perkhidmatan yang menjalankan kerja cherakinan sains, penyiasatan dan nasihat bagi semua Jabatan² Kerajaan lain yang tiada mempunyai kemudahan² ini. Ini termasok-lah Kementerian Kesihatan, Polis di-Raja Malaysia, Kastam dan Eksais di-Raja Malaysia, Angkatan Tentera Malaysia, Jabatan Kerja Raya, Jabatan Penchetak, Pejabat Pos,

Perbendaharaan dan lain² badan separoh-kerajaan saperti Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan, Lembaga Letrik Negara, Keretapi Tanah Melayu dan MARA.

164. Kerja² utama Jabatan ini ia-lah:

(1) Memberi bantuan² sains dan latehan kapada Polis di-Raja Malaysia dalam pemereksaan dan penjelasan bukti² phisikal yang di-dapati di-tempat² jenayah.

(2) Membantu Jabatan Kastam dalam memungut dan menjaga hasil dengan memberi kerja² cherakinan dan nasihat teknikal di-atas barang² masok dan keluar supaya barang² itu di-perjeniskan dengan betul-nya dalam Perjenisan Perniagaan Malaysia dan Tarif Kastam.

(3) Mencherakin—dari segi kimia dan bakteria—chontoh² ayer daripada semua bekalan² ayer negeri ini bagi menentukan bahawa ayer² itu boleh di-gunakan dan tidak membahayakan kesihatan orang ramai.

(4) Menjalankan tugas sebagai pencherakin resmi di-bawah berbagai undang² berkanun saperti "Food and Drugs Ordinance, the Criminal Procedure Code, the Customs Ordinance, the Poisons Ordinance" dan lain².

(5) Menyiasat udara dalam kawasan loji perusahaan saperti gudang² simen, "quaries", gudang penapis minyak dan kerja² asid bagi kepentingan kesihatan orang ramai.

(6) Mencherakin chontoh² tawaran makanan dan lain² bekalan (tidak termasok alat² letupan dan senjata api) bagi Perbendaharaan, Angkatan Tentera dan Polis di-Raja Malaysia supaya mematohi penentuan, "shelf-life" dan jaminan.

165. Dasar Jabatan ini ia-lah untok memechahkan kerja² mencherakin dengan mendirikan ma'amal² daerah. Di-bawah Ranchangan Malaysia yang Pertama, dua ma'amal chawangan di-jangka akan di-dirikan. Kerja telah pun di-mulakan bagi membena chawangan ma'amal di-Kuala Trengganu yang akan di-siapkan pada hujong tahun 1968. Satu lagi ma'amal chawangan yang di-chadangkan di-jangka akan di-dirikan di-Johor Bahru pada hujong tahun 1970. Ada-lah di-fikirkan bahawa ma'amal² daerah ini dan satu lagi di-Kuching akan membantu memberi kerja² mencherakin yang sesuai yang di-kehendaki oleh Jabatan² Kerajaan lain di-seluroh Malaysia.

Pejabat Chetak, Sarawak

166. Bangunan tambahan kapada Pejabat Chetak Kerajaan, Sarawak berharga $175,000 di-bawah Ranchangan Pembangunan Malaysia yang pertama telah siap di-bena. Bahagian² Pengator Huruf, Linotaip, Monotaip dan Bachaan Peruf telah di-tempatkan di-Bangunan baru itu. Dua bilek besar dalam bangunan lama yang di-kosongkan itu di-gunakan untok menempat alat² tulis dan borang² Kerajaan. Dengan yang demikian kekurangan tempat untok menyimpan barang² yang menjadi masaelah besar pejabat ini, telah pun dapat di-selesaikan.

JABATAN PERANGKAAN

167. Satu penyiasatan sampel isi-rumah yang lengkap telah di-lancharkan dalam bulan Jun 1967 dengan kerjasama Kementerian Buroh untok memperolehi data[2] pekerjaan, penganggoran dan guna-tenaga ta' penoh. Bidang penyiasatan ini termasok satu pungutan data yang meliputi berbagai sifat[2] sosio-ekonomi pendudok Malaysia. Penyiasatan sepanjang tahun ini ada-lah terbahagi kapada tiga pechahan-pusingan, ia-itu empat bulan tiap[2] satu. Keputusan sementara daripada pechahan-pusingan pertama telah di-masokkan dalam uchapan Belanjawan Menteri Kewangan.

168. Pengajian perchubaan berkenaan dengan penyiasatan Tanaman Negara, ia-itu satu penyiasatan yang bertujuan untok memperolehi data luas-ekar yang tepat bagi berbagai tanaman[2] kebun-kechil, telah selesai bagi negeri[2] Melaka, Johor dan Pulau Pinang. Berikutan dengan pengajian perchubaan ini, Penyiasatan Tanaman Negara telah di-perluaskan untok meliputi semua negeri[2] Malaysia Barat dalam tempoh tahun 1968. Langkah[2] telah juga di-ambil untok menyatukan Penyiasatan Tanaman Negara dengan Penyiasatan tahunan Menuai Padi. Ini akan menentukan bahawa anggaran[2] tepat bagi pengeluaran padi akan di-perolehi. Persiapan[2] untok menjalankan Penyiasatan Belanjawan Isi-rumah di-Sabah dan Sarawak telah pun di-siapkan. Penyiasatan itu telah di-mulakan di-Sarawak pada penghujong tahun. Tujuan utama penyiasatan ini ia-lah untok memperolehi ma'alumat pokok bagi mengira angka-tunjok harga jualan-runchit, yang akan membolehkan Jabatan ini mengkaji perubahan[2] harga jualan-runchit.

169. Masaelah[2] tenaga maanusia bagi Malaysia Timor yang ada kaitan penting dengan ranchangan kemajuan telah menerima perhatian yang sewajar-nya. Satu Penyiasatan Tenaga Maanusia yang bertujuan untok mendapatkan gambaran terbaharu bagi tenaga maanusia yang mahir, dan kekurangan[2] dalam kumpulan[2] terpenting, telah pun di-selenggarakan di-kedua[2] negeri Sabah dan Sarawak. Manakala kerja luar telah di-siapkan dalam tempoh tahun itu, keputusan[2] mu'tamad akan hanya boleh di-perolehi dalam tempoh tahun 1968. Di-Malaysia Barat, Penyiasatan Peranchang Keluarga yang di-mulakan pada pertengahan yang kedua tahun 1966 telah selesai pada akhir tahun 1967. Keputusan[2] awal telah di-kemukakan kapada Lembaga Peranchang Keluarga Negara untok membantu Lembaga ini dalam menguruskan dan menjalankan ranchangan-nya. Satu nilaian mendalam bagi keputusan[2] itu telah pun di-selenggarakan di-Pusat Penyelidekan Pendudok, Universiti Michigan, di-Amerika Sharikat. Laporan yang penoh dan lengkap akan di-terbitkan dalam tempoh tahun 1968.

170. Untok menemui permintaan[2] bagi memperoseskan sa-bahagian besar data dan membaiki chara[2] analisa, Jabatan Perangkaan telah membeli dan memasangkan sa-buah Elektronik Komputer berharga $1 juta. Komputer itu, yang di-buka dengan resmi-nya oleh Perdana Menteri dalam bulan Februari, 1967, sedang di-gunakan dengan sa-penoh-nya. Bahagian[2] memperoses data, Jabatan ini memberi perkhidmatan bukan sahaja kapada Jabatan ini tetapi juga kapada

lain[2] Kementerian[2] Kerajaan/Jabatan[2]. Mithal-nya, komputer itu telah di-gunakan dalam Pengajian Pengangkutan Bangsa[2] Bersatu yang di-selenggarakan dalam tahun 1967.

171. Banchi Perdagangan[2] Agehan, yang ulong sekali di-selenggarakan di-Malaysia, telah di-jalankan dalam tahun 1967. Pada akhir 1967, hampir semua kerja luar yang berkaitan dengan pengajian ini telah di-siapkan di-kawasan[2] bandar. Pekerjaan di-kawasan[2] luar bandar ada-lah di-jadualkan siap dalam masa 6 bulan pertama, tahun 1968.

172. Memandangkan kapada keperluan untok memperbaiki anggaran[2] Pengimbangan Kira[2] Bayar Membayar bagi negara, satu perojek terbesar telah di-lancharkan untok memungut data kewangan dari perniagaan[2] yang di-jalankan di-Malaysia. Perojek ini yang telah di-selenggarakan dengan bantuan sa-orang pakar dari Kumpulan Wang Antarabangsa, telah di-lancharkan pada akhir tahun 1967. Keputusan[2] di-jangka akan di-perolehi pada tahun 1968.

173. Meski pun terdapat kekurangan pegawai[2] iktisas, Jabatan ini telah memperkukohkan perjawatan-nya di-pejabat[2] chawangan di-Malaysia Timor. Tahun 1967 ia-lah juga tahun pelancharan ranchangan melateh pegawai[2] sechara besar[2]an. Tidak kurang daripada enam orang pegawai[2] kanan Jabatan ini telah di-hantar ka-luar negeri untok mendapatkan latehan dalam berbagai[2] bidang dalam tempoh dari 1 hingga 18 bulan.

174. Satu perubahan besar yang telah berlaku pada permulaan tahun 1968 ia-lah pertukaran Jabatan Perangkaan dari portfolio Perdana Menteri kapada Kementerian Ke'adilan. Berkenaan dengan ranchangan kerja Jabatan ini, tugas[2] utama merupakan pelancharan Penyiasatan Belanjawan Isi-rumah di-Malaysia Barat. Penyiasatan tersebut yang terakhir sekali, telah di-selenggarakan dalam tahun 1957/58. Ada-lah di-fikirkan bahawa angka[2]-tunjok harga jualan-runchit yang ada sekarang perlu di-semak. Penyemakan tersebut hanya boleh di-buat sa-lepas selesai-nya penyiasatan Belanjawan Isi-rumah yang di-chadangkan itu.

175. Jabatan ini ada-lah terlibat penoh dengan pengkajian sa-mula pertengahan-penggal bagi Ranchangan Lima Tahun Malaysia Yang Pertama. Tugas Jabatan ini ia-lah memberi kapada pehak[2] peranchang, data[2] yang lengkap bagi menaksirkan kedudokan ekonomi sekarang dan untok menaksir sa-mula keutamaan negara.

176. Jabatan ini akan terus memperkukohkan dan memperluaskan pungutan[2] perangkaan di-Malaysia Timor. Dengan tertuboh-nya Lembaga Kemajuan Perusahaan Persekutuan, ia akan menchuba memberi ma'alumat perangkaan yang lebeh luas bagi kegunaan menchepatkan kemajuan perusahaan dalam negeri ini.

177. Dalam tahun 1970, Jabatan Perangkaan akan menyelenggarakan suatu tugas yang penting, ia-itu, Banchi Pendudok dan Perumahan. Persiapan[2] bagi menyelenggarakan banchi ini telah pun di-mulakan dan bagi maksud ini, perkhidmatan sa-orang Penasehat Ranchangan Colombo telah di-perolehi dari Kerajaan Australia. Banchi Pendudok akan menjadi satu tugas yang terbesar, jika tidak terbesar sekali, di-jalankan oleh Jabatan ini. Bagi tujuan ini, tambahan

berkaitan peralatan dan tenaga maanusia sedang di-perolehi. Persediaan[2] akan juga bermula di-akhir tahun 1968 bagi menjalankan satu tugas lain yang besar ia-itu, Banchi Pertanian yang di-jadualkan bagi tahun 1971.

178. Dasar Jabatan ini menghantar pegawai[2] kanan untok mendapat latehan di-luar negeri akan di-turuti dengan giat-nya dalam tahun ini.

KEMENTERIAN KEBAJIKAN 'AM

179. Kementerian Kebajikan 'Am bukan sahaja akan menumpukan perhatian-nya kapada keperluan[2] sa-saorang dan kumpulan[2] khas dalam masharakat—gulongan[2] yang tiada bernasib baik—dengan tujuan supaya mereka dapat sa-mula hidup dalam masharakat dengan sempurna, tetapi juga kapada keperluan pembangunan seluroh negara termasok ranchangan[2] besar[2]an yang di-reka untok menimbulkan keadaan yang baik dalam masharakat orang ramai supaya mereka lebeh banyak bertenaga dalam masharakat dan supaya mereka tiada menjadi orang[2] yang merugikan masharakat. Bagi menchapai tujuan ini, Jabatan Kebajikan Masharakat telah menjalankan kajian[2] dan penyiasatan[2] untok mengetahui di-kawasan[2] mana perojek[2] ranchangan pembangunan Kerajaan dapat di-jayakan dengan lebeh chepat jika di-bantu dengan kerja kemasharakatan. Sa-bagai langkah yang pertama, Kementerian ini dengan kerjasama Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar akan mengendalikan penyiasatan untok merangka satu ranchangan mengubah keadaan dalam masharakat di-kawasan Ranchangan Kuala Muda supaya boleh di-dapati orang[2] yang lebeh berkebolehan dalam usaha pembangunan antara petani[2] dan, dengan hal yang demikian, dapat-lah mereka meni'mati sa-penoh[2] faedah daripada ranchangan taliayer itu. Sambil menjalankan langkah[2] bagi menyempurnakan keperluan[2] yang munchul ini, Kementerian ini akan terus memperkukoh dan membesarkan perkhidmatan[2] masharakat yang biasa untok faedah orang[2] yang kesusahan di-sebabkan oleh kemajuan ekonomi dan masharakat.

180. Kerja meranchang yang telah di-mulai pada tahun lepas bagi perkhidmatan[2] untok orang[2] sakit yang melarat supaya rumah[2] sakit tiada penoh sesak sangat telah di-siapkan dan kerja membena sa-buah yayasan untok menjaga dan mengubat mereka di-jadualkan bermula pada pertengahan tahun ini. Kerja meranchang sa-buah lagi Rumah untok orang[2] itu di-Kuala Lumpur sedang di-selenggarakan.

181. Perkhidmatan[2] pemulehan bagi budak[2] nakal akan juga di-perbesarkan. Sa-buah Rumah Tahanan Sementara telah siap di-Pulau Pinang pada tahun lepas dan sa-buah lagi untok budak[2] nakal di-Pantai Timor akan mula di-bena dalam tahun ini. Di-Sabah, kerja meranchang yayasan pemulehan untok budak[2] nakal hampir akan siap dan kerja membena yayasan itu di-harap akan di-mulakan dalam tahun ini. Di-Sarawak, Rumah Budak[2] Sarawak yang ada sekarang sedang di-perbesarkan dan kerja meranchang sa-buah Sekolah Akhlak baharu sedang di-jalankan.

182. Perkhidmatan[2] bagi pengemis[2], kuturayau dan orang[2] yang melarat akan juga di-perbesarkan. Kerja membena sa-buah Rumah baharu di-Johor sedang berjalan mengikut jadual, termasok kerja membesarkan Rumah[2] yang ada sekarang bagi pengemis[2] dan kuturayau[2] yang kena di-ambil oleh kerana Act Kuturayau.

183. Satu Badan Pemasaran yang julong yang telah di-mulakan dalam tahun lepas bagi menyediakan kemudahan[2] mengeluar dan memasarkan barang[2] yang di-buat oleh orang[2] chachat, sekarang sudah pun berjalan dengan baik. Orang[2] chachat yang mengambil bahagian di-dalam ranchangan ini sekarang tiada lagi berharapkan kapada bantuan orang dan dapat hidup bahagia dengan tiada bergantong kapada Kerajaan.

184. Perkhidmatan[2] bagi kanak[2] yang susah, ia-itu perkhidmatan mendidek dan memberi nasihat dan perkhidmatan[2] yang lain, sedang di-perkukoh dan di-perbesarkan. Kerja meranchang sa-buah Rumah Kanak[2] baharu di-Pulau Pinang bagi kanak[2] negeri Kedah, Perlis dan Pulau Pinang, yang telah di-mulakan dalam tahun lepas, telah pun siap dan kerja membena Rumah itu di-jadualkan akan di-mulakan dalam tahun ini.

185. Ranchangan latehan sambil bekerja akan di-kaji sa-mula bukan sahaja bagi memberi pelajaran mengenai kerja masharakat kapada kakitangan[2] untok menjalankan perkhidmatan[2] biasa, tetapi juga untok melengkapkan kakitangan dengan pengetahuan untok menjalankan kerja masharakat yang di-perlukan bagi membantu pembangunan negara.

186. Bantuan akan terus di-beri kapada sanak saudara orang[2] dalam tahanan.

KEMENTERIAN KEBUDAYAAN, BELIA DAN SOKAN

Umum

187. Dalam tahun 1967, Kementerian ini telah menjalankan tugas[2]-nya dengan lebeh berkesan lagi di-perengkat Negeri dan Daerah, kerana bertambah-nya kakitangan dan pegawai[2] Kementerian baik di-perengkat Negeri atau di-perengkat Daerah.

188. Kementerian ini telah menjalankan projek[2] pembangunan sambongan saperti Pusat Belia di-Kampong Pandan, Pusat Pimpinan Belia Kebangsaan, di-Kuala Kubu Bharu dan Muzium Negara. Ia telah juga melaksanakan dua projek baru di-bawah Ranchangan Malaysia Pertama, ia-itu Penubohan Angkatan Belia Pelupor Negara dan Pembenaan Pusat[2] Pelbagai-guna Negeri.

189. Semenjak di-tubohkan pada tahun 1966, Angkatan Belia Pelupor Negara ada seramai 462 orang belia yang sedang mengikuti kursus[2] latehan bagi mendapat kemahiran dalam perkara[2] pertanian, jahitan, pertukangan, pembenaan rumah, dan membaiki jentera[2], talivishen dan radio. Daripada 462 orang peserta itu, 361 orang ada-lah sedang mengikuti kursus khas dan 101 orang sedang mengikuti kursus asas (kursus permulaan) yang memakan masa selama 2 bulan.

Dalam tahun 1968, seramai lebeh kurang 800 orang belia akan di-ambil untok mengikuti kursus[2] tersebut dan ada-lah di-harap bahawa pada penghujong tahun ini seramai lebeh kurang 1,000 orang belia akan mengikuti kursus[2] tersebut.

190. Pada akhir tahun 1967, peranchangan untok pembenaan Pusat[2] Pelbagai-guna Negeri telah di-siapkan dan Pusat pertama yang akan di-benakan ia-lah Pusat Pelbagai-guna Negeri Perlis yang akan di-mulakan pembenaan-nya pada awal tahun 1968. Dengan ada-nya Pusat Pelbagai-guna ini, dapat-lah di-adakan ranchangan[2] latehan untok tujuan memajukan kegiatan[2] kebudayaan, belia dan sokan.

Kebudayaan

191. Dalam tahun 1967, Kementerian ini telah mengadakan pertunjokan[2] kebudayaan sama ada untok meraikan perayaan[2] Negara atau pun mengadakan pertunjokan bagi orang ramai. Kementerian ini telah membantu menjayakan Pesta menyambut 10 Tahun Kemerdekaan Malaysia.

192. Kementerian ini terus juga mengadakan kursus[2] tarian, muzik dan seni lukis untok orang ramai. Di-samping mengadakan kursus[2] tersebut, Kementerian ini juga menganjorkan pertandingan. Dalam tahun 1967, pertandingan tersebut hanya-lah di-tumpukan kapada kawasan Kuala Lumpur, tetapi pada tahun 1968, pertandingan tersebut akan meluas ka-semua Negeri[2] di-Malaysia.

193. Kementerian ini, dengan kerjasama pehak T. V. Malaysia, telah mengadakan ranchangan[2] talivishen yang merupakan ranchangan pertunjokan tarian[2] Malaysia. Kementerian ini terus menjalankan tugas[2]-nya untok memberi bantuan dan juga untok menyatukan badan[2] kebudayaan dengan tujuan memajukan kebudayaan.

Belia

194. Dalam tahun 1967, di-dapati banyak lagi kelab[2] belia di-tubohkan.

195. Kementerian ini terus menjalankan tugas[2]-nya untok memberi latehan[2] kapada belia[2]. Latehan[2] pimpinan telah di-adakan dan jurulateh[2] gerakan telah di-adakan untok menjalankan latehan[2] tersebut.

196. Dalam tahun 1967, sebanyak 49 kursus telah di-adakan di-Pusat Latehan Pimpinan Belia di-Kuala Kubu Bharu dan telah di-hadhiri oleh seramai 801 pemimpin[2] belia. Ini termasok-lah kurus jangka panjang bagi Urusan Rumah Tangga yang memakan masa selama 3 bulan. Untok tahun 1968, kursus[2] ini di-ranchangkan lebeh intensif lagi dengan mata-pelajaran[2] berdasarkan ka-arah pembangunan.

197. Dalam tahun yang di-kaji, Kementerian ini, dengan kerjasama pehak Radio Malaysia, telah mengadakan ranchangan[2] radio "Belia Bergerak Maju" yang maseh di-siarkan. Kementerian ini sedang juga menjalankan ranchangan "Belia Bergerak Maju" ini di-T.V. Malaysia. Dalam tahun 1968, Kementerian ini berchadang hendak menjalankan perfileman berkenaan Khidmat[2] Belia di-Malaysia.

198. Kementerian ini terus menjalankan kerja² untok menyatukan kelab² belia dan memberi bantuan² dan perkhidmatan² kapada belia.

SOKAN

199. Dalam tahun 1967, Kementerian ini terus memberi bantuan kapada Pertubohan Sokan Kebangsaan dan lain² badan sokan untok menjalankan ranchangan² masing².

200. Dalam pertandingan sokan SEAP pasokan Malaysia di-dapati tidak mendapat kejayaan sebagaimana yang sudah². Usaha² ada-lah sedang di-jalankan untok memajukan sokan oleh Kementerian ini. Dalam tahun itu, di-Kementerian ini telah di-tubohkan satu unit "Sports Medicine". Tujuan unit ini ada-lah untok menyelideki lagi chara² memajukan sokan. Dengan ada-nya unit ini, Kementerian telah mengadakan perchubaan latehan di-parasan tinggi, ia-itu di-Cameron Highlands dengan tujuan mengujikan kebolehan serta menyesuaikan peserta² sokan kapada keadaan iklim yang berlainan dengan negeri ini.

201. Achara istimewa dalam tahun 1967 ada-lah tertumpu kapada kejayaan Malaysia memenangi pertandingan badminton bagi merebutkan Piala Thomas.

MUZIUM NEGARA

202. Dalam tahun 1967, di-dapati jumlah pelawat² ka-Muzium ini ada-lah seramai 1,220,404, ia-itu satu jumlah yang lebeh tinggi daripada tahun² yang lalu.

203. Enam pameran besar telah di-adakan di-Muzium ini. Pameran yang istimewa sekali ada-lah pameran 10 Tahun Malaysia Merdeka berkenaan Sejarah dan Perlembagaan.

204. Bilek pameran di-tingkat kedua yang menunjokan Sejarah Alam (Natural History) telah pun di-buka dengan resmi-nya dalam bulan Februari, 1968. Kerja² persiapan telah di-jalankan di-sabuah bilek pameran di-tingkat yang sama. Bilek ini akan menunjokan perkara² berkenaan ekonomi dan teknologi Malaysia.

205. Hubongan rapat telah di-kekalkan dengan Universiti Malaya. Badan Penyelidekan Perubatan dan lain² institusi yang telah memperuntokan ahli²-nya untok menjadi curator² kehormat di-Muzium ini. Hubongan dengan badan² luar negeri juga di-perkekalkan dan Muzium ini telah mengatorkan achara per-tukaran penerbitan dengan 99 buah institusi.

KEMENTERIAN KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN

KERAJAAN TEMPATAN

206. Laporan Surohanjaya Penyiasat Di-Raja yang telah di-lantek pada akhir tahun 1965 bagi menyiasat perjalanan pehak² berkuasa tempatan, sedang di-tunggu² dengan penoh minat oleh pehak Kerajaan dan orang ramai. Ada-lah di-harap bahawa pendapat² serta shor² Surohanjaya tersebut, apabila di-terima

oleh Kerajaan, boleh menolong bukan sahaja mengelokkan lagi mutu dan kechekapan pentadbiran Kerajaan Tempatan bahkan juga membolehkan pehak² berkuasa ini memainkan peranan yang lebeh penting dalam masharakat demokrasi.

PEMBANGUNAN DAN KERJA² KECHIL DALAM KAWASAN PEHAK² BERKUASA TEMPATAN (TERMASOK KAWASAN² MAJLIS TEMPATAN)

207. Kerajaan Persekutuan terus membantu usaha pembangunan kawasan² Pehak² Berkuasa Tempatan dengan menguntokkan wang bagi perojek² pembangunan umum. Perojek² ini ia-lah jalanraya² serta jambatan kechil, parit² dan kelubong², memasang dan menyambong bekalan letrik, pasar² dan gerai², mengelokkan lagi kemudahan² kesihatan 'awam, kemudahan² riadah, balai² raya dan pelbagai kerja yang lain.

208. Tidak ada perojek² besar yang telah di-laksanakan dalam tempoh ini kerana kebanyakan daripada bantuan² itu ia-lah untok kerja² yang tidak lebeh daripada $10,000 tetapi jumlah peruntokan yang di-keluarkan dalam tahun 1967 ia-lah $640,242. Tanggong-jawab terhadap pembangunan pehak² berkuasa tempatan terletak kapada Kerajaan Negeri masing², tetapi ada-lah di-harapkan bahawa peruntokan² daripada Kerajaan Pusat melalui Kementerian Kerajaan Tempatan dan Perumahan telah menjadi sumbangan yang agak besar juga terhadap pembangunan kawasan pehak² berkuasa tempatan.

PERUMAHAN

209. Kemajuan berhubong dengan ranchangan rumah murah dalam tahun kedua bagi Ranchangan Malaysia, ia-itu tahun 1967, ada-lah memuaskan. Dalam tempoh ini, sa-banyak 1,697 buah rumah telah siap di-bena dengan wang yang di-beri oleh Kerajaan Persekutuan. Dari segi wang yang telah di-belanjakan, hampir² $10 juta telah di-gunakan daripada peruntokan sa-banyak $17 juta. Hendak-lah di-nyatakan ia-itu tidak-lah dapat di-elakkan bahawa bilangan rumah dalam dua tahun yang mula² itu akan kurang dari bilangan dalam tiga tahun yang akhir bagi Ranchangan itu oleh kerana pengambilan masa antara membuat ranchangan melaksanakan dan menyiapkan-nya. Tambahan pula, kebanyakan ranchangan² rumah yang bertingkat² akan di-bena pada peringkat akhir Ranchangan Malaysia itu (1968-1970) dan sa-jumlah besar wang peruntokan yang di-sediakan bagi 5 tahun itu akan juga di-belanjakan dalam tempoh itu.

210. Sa-bagaimana yang telah di-nyatakan dalam titah uchapan tahun lalu, kebanyakan daripada ranchangan² rumah murah ini di-tumpukan di-bandar Kuala Lumpur dan di-bandar² besar. Di-Ibu Kota, dalam tahun 1967, telah di-siapkan sa-banyak 80 yunit rumah (Peringkat Pertama) dalam Ranchangan Perumahan Bukit Bungsar dan ranchangan² di-Jalan Shaw (808 yunit), Tun Tan Cheng Lok Mansion (Peringkat IV) (400 yunit), Jalan Pekeliling (3,009 yunit), Wardieburn Estate (Peringkat I) (1,130 yunit) dan di-Jalan Cheras (640 yunit), semua-nya dalam berbagai² peringkat pembenaan. Kerja peran-changan telah juga di-jalankan dengan giat-nya bagi ranchangan yang berikut:

(1) Cheras (Peringkat II, III dan IV—2,090 yunit).

(2) Sentul (1,088 yunit).

(3) Wardieburn Estate (Peringkat II—256 yunit).

(4) Bungsar (960 yunit).

(5) Jalan Peel (2,768 yunit).

(6) Jalan San Peng (272 yunit).

Untok menyempurnakan kehendak[2] masa hadapan, pehak Kementerian telah mengambil milek tanah sa-luas 806 ekar di-Ladang Getah Seaport berdekatan dengan bandar Kuala Lumpur. Pehak Ibu Kota telah juga melancharkan ranchangan perumahan-nya yang mengandongi 84 buah rumah kembar dan 120 buah rumah berderet di-Gombak untok kakitangan-nya. Ranchangan ini telah pun siap di-bena dan rumah[2] itu akan di-jual kapada kakitangan-nya dengan mengenakan sharat[2] bayaran yang mudah. Seluroh ranchangan ini akan menyediakan rumah sa-banyak 419 yunit untok kakitangan Perbandaran Ibu Kota.

211. Pulau Pinang juga mempunyai ranchangan rumah murah yang besar juga. Beberapa buah ranchangan yang telah di-luluskan bagi Negeri itu sedang di-jalankan, ia-itu Ranchangan Perumahan di-kawasan perusahaan di-Mak Mandin (Rumah[2] pangsa 4 tingkat mengandongi 672 yunit), di-Ayer Itam (Peringkat Ke-empat—sa-buah belok 16 tingkat mengandongi 448 yunit) dan di-Noordin Street Ghaut (satu belok 17 tingkat mengandongi 398 yunit). Lagi sa-buah ranchangan yang sedang dalam pembenaan ia-lah di-Jalan Rifle Range. Ranchangan ini ia-lah Ranchangan Perchubaan yang kedua dengan menggunakan teknik pembangunan kilang yang akan menggunakan belanja lebeh $20 juta. Semua ranchangan ini di-jadualkan akan siap pada awal tahun 1970. Ranchangan di-Mak Mandin dan Jalan Chain Ferry itu di-untokkan bagi pekerja[2] yang bekerja dalam kawasan perusahaan Mak Mandin dan juga setinggan[2] yang terlibat dalam pembenaan jalan besar yang baru itu. Baki dari wang peruntokan ranchangan rumah murah itu akan di-bahagi[2]kan kapada pekan[2] kechil dan daerah[2] dalam negeri.

212. Untok menambah lagi ranchangan[2] yang ada sekarang dalam negeri[2], Kementerian ini telah melancharkan Ranchangan Perumahan Kilat yang mengandongi rumah[2] antara 32 hingga 50 yunit bagi satu[2] ranchangan di-tiap[2] bandar yang maseh belum ada lagi ranchangan rumah murah. Ini ada-lah suatu usaha yang berani jika di-fikirkan bahawa Kementerian ini terlalu kurang kakitangan-nya terutama sekali dalam peringkat teknik. Walau pun demikian, Kementerian ini akan berusaha dengan sa-daya upaya-nya melaksanakan Ranchangan Kilat ini dengan sa-berapa segera-nya. Ranchangan Kilat ini di-jangka akan dapat membena kira[2] 4,000 yunit rumah batu berderet dalam tahun 1968. Usaha ini ada-lah juga satu perchubaan kerana boleh memberi maklumat yang berguna dalam menjalankan kerja peranchangan dan penubohan suatu Lembaga Perumahan dan Kemajuan Pusat pada masa hadapan.

213. Dalam titah uchapan yang lalu, telah di-nyatakan bahawa pehak Kementerian akan mengkaji chadangan hendak menubohkan sa-buah Lembaga Perumahan dan Kemajuan Pusat untok menyatukan perkara[2] yang membolehkan pehak perusahaan orang ramai memainkan peranan-nya bagi membiayai ranchangan perumahan 'awam dan kemajuan, khas-nya pembaharuan bandar.

Bagi maksud ini, Menteri Kerajaan Tempatan dan Perumahan telah pergi ka-Amerika untok mengkaji sendiri bagaimana pehak perusahaan orang ramai dapat memainkan peranan dalam bidang ranchangan perumahan 'awam tersebut. Sa-bagai hasil dari lawatan itu, Kementerian ini telah meminta dua atau tiga orang pakar dalam bidang pembiayaan ranchangan rumah dengan tujuan hendak menjalankan kajian sama ada penubohan "Savings and Loans Association" dan sa-bagai-nya berfaedah atau tidak sa-bagai langkah mengumpulkan modal tempatan bagi membiayaï ranchangan perumahan dan kemajuan. Pakar[2] ini telah tiba di-negeri ini pada akhir bulan April untok menjalankan kajian mereka dan penyata sedang di-kaji oleh Kerajaan.

JABATAN PERANCHANG BANDAR DAN KAMPONG

214. Kemajuan besar telah dan sedang di-chapai oleh Jabatan Peranchang Bandar dan Kampong dalam berbagai[2] aspek kerja[2]-nya—membuat ranchangan pembangunan bandar dan luar bandar dan kemajuan kawasan[2] dalam negeri ini.

215. Tugas Jabatan ini yang sangat mustahak di-jalankan dengan segera ia-lah membantu dalam usaha hendak melaksanakan Ranchangan Kilat Rumah Murah di-seluroh negara bagi menchapai tujuan Kerajaan hendak mengadakan ranchangan rumah murah dalam tiap[2] bandar di-negeri ini. Kerja menyelidek dan memileh tapak[2] yang sesuai untok ranchangan[2] ini dan meranchang supaya kemudahan[2] 'awam di-adakan menurut konsep ranchangan kawasan ada-lah amat rumit. Walau bagaimana pun, Jabatan ini telah pun berjaya menyelidek dan meranchang sa-jumlah 127 ranchangan di-seluroh negeri dalam tempoh tiga bulan sahaja.

216. Lain[2] perojek perumahan Kerajaan yang telah di-ranchangkan dengan teliti-nya oleh Jabatan ini ia-lah Ranchangan Perumahan Ladang[2] Seaport dan Wardieburn. Dalam Ranchangan Ladang Wardieburn, kerja dalam Peringkat Pertama-nya, ia-itu membena rumah pangsa mengandongi 1,130 yunit, rumah deret 260 yunit dan kawasan perusahaan, telah pun di-mulakan.

217. Dalam bidang pembangunan luar bandar pula, Jabatan ini telah meranchang perkampongan untok tiga ranchangan Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan yang besar beberapa bulan yang lepas, ia-itu di-Bukit Ramum, Johor dan di-Bukit Puchong dan Bukit Mendi, Pahang. Jabatan ini telah menggunakan kemahiran dan pengalaman-nya dengan bijak untok memelihara kesempurnaan hidup pendudok[2] luar bandar dengan chara mengadakan kemudahan[2] dan kesenangan[2] hidup kapada masharakat[2] luar bandar.

218. Ranchangan kawasan ia-lah satu aspek Peranchang Bandar yang paling penting. Tujuan-nya ia-lah menempatkan pendudok[2] supaya peluang yang baik boleh di-dapati untok pekerjaan, peruntokan kemudahan yang berpatutan dengan kehendak tiap[2] kampong dan bandar dan mengelakkan orang[2] luar bandar daripada berpindah ka-bandar hingga di-bandar[2] itu menjadi sesak dan kekurangan kemudahan[2]. Di-sabalek-nya pula, kemudahan[2] dan peluang[2] pekerjaan di-kawasan luar bandar hendak-lah di-pelihara. Oleh yang demikian, ranchangan kawasan ada-lah usaha bagi meranchang kehidupan di-bandar dan luar bandar supaya sa-imbang. Jabatan ini terus memainkan peranan-nya yang

penting, memandu pembangunan di-kawasan Kuala Lumpur dan Lembah Kelang dan Jabatan Peranchang Bandar dan Kampong Negeri Kelantan di-Kota Bharu pula telah menyiapkan satu pelan Chorak Penempatan Kawasan untok Kelantan dan Trengganu dan pelan kawasan untok Bandar Kota Bharu.

219. Dalam bidang peranchangan badar, Jabatan ini telah membantu Lembaga Penyiasat mendengar segala bantahan[2] terhadap Deraf Pelan Bandar Kuala Lumpur. Tidak shak lagi bahawa Lembaga itu akan mengambil ingatan tentang sikap orang[2] 'awam terhadap Pelan itu dan betapa mustahak-nya membuat ranchangan untok masa hadapan supaya Ibu Kota kita akan menjadi salah satu daripada Kota yang termoden lagi terindah di-dalam dunia.

220. Jabatan ini terus memberi perkhidmatan[2] peranchang kapada Universiti Malaya. Baru[2] ini, Jabatan ini telah membantu menjalankan satu kajian lalu-lintas di-Kampus dan sekarang telah pun mengeluarkan satu laporan mengenai kajian itu. Laporan ini kelak akan menjadi sa-bahagian daripada bahan untok meranchang Universiti itu.

221. Akhir-nya, tahun yang lepas ada-lah satu tahun yang chemerlang bagi Jabatan ini terutama sekali di-Negeri Pulau Pinang, Perak dan Johor di-mana Jabatan[2] Negeri di-negeri[2] itu telah mendapat perkhidmatan Penolong[2] Pegawai Peranchang Negeri dan, dengan yang demikian, menambahkan lagi banyak kerja[2] dan tanggong-jawab Jabatan[2] itu.

PERKHIDMATAN BOMBA

222. Jema'ah Pemereksa Perkhidmatan Bomba Persekutuan telah terus memberi nasehat kapada Pehak[2] Berkuasa Negeri dan lain[2] Pehak Berkuasa Bomba mengenai perkara[2] yang bersangkut-paut dengan perkhidmatan bomba supaya dapat mengekalkan mutu perkhidmatan selaras dengan keperluan negara dan mengurangkan kerosakan akibat kebakaran sedapat[2]-nya. Suatu kajian lengkap tentang latehan bomba telah di-jalankan dan beberapa Pehak Berkuasa telah di-beri nasehat tentang langkah[2] yang patut di-ambil bagi mengelokkan lagi latehan[2] itu. Ada-lah di-jangka bahawa ini akan menimbulkan kerjasama yang lebeh baik dan tindakan yang lebeh berkesan dalam hal memadamkan kebakaran[2].

223. Sekolah Pusat Latehan Bomba yang di-selenggarakan oleh Kerajaan Pusat telah juga memainkan peranan-nya menambahkan lagi kechekapan perkhidmatan bomba. Sa-banyak 11 Kursus telah di-adakan di-Sekolah itu dalam tahun 1967, dan sa-ramai 229 orang dari beberapa perkhidmatan bomba di-seluroh Malaysia telah menuntut-nya. Perkara yang di-ajar dalam kursus itu bukan sahaja mengenai chara[2] melawan kebakaran, bahkan juga chara menchegah kebakaran.

224. Supaya semua bangunan[2] dan lain[2] hartabenda Kerajaan Pusat chukup terpelihara daripada bahaya[2] kebakaran, Jema'ah Pemereksa Perkhidmatan Bomba telah membuat 911 pemereksaan mengenai menchegah kebakaran dalam tahun 1967, dan telah menyelenggara dan memelihara lebeh daripada 13,000 alat pemadam api daripada berbagai[2] jenis. Jabatan ini juga telah membuat shor[2] untok meranchangkan langkah menchegah kebakaran bagi bangunan[2] baru.

IBU KOTA KUALA LUMPUR

225. Banyak kemajuan telah di-chapai dalam bahagian Kerajaan dan persendirian menyebabkan bertambah-nya nilai tahunan bagi hartabenda dari $72,282,305 pada 1hb Januari, 1967, menjadi $81,919,442 pada 31hb Disember, 1967. Angka ini tidak-lah termasok nilai tahunan harta[2] yang di-kechualikan di-bawah Perkara 156 dalam Perlembagaan Persekutuan yang berjumlah $28,572,628.

226. Satu deraf Pelan Bandar sekarang ini sedang di-timbangkan dengan teliti. Pelan ini, apabila siap dan di-luluskan dengan rasmi-nya oleh Y.B. Menteri, akan menggantikan Pelan Bandar yang ada sekarang yang telah di-luluskan dan di-istiharkan dalam *Warta* Kerajaan dalam tahun 1939.

227. Dengan lulus-nya Act Kawalan Sewa No. 56 tahun 1966 yang di-kuatkuasa pada 1hb Januari, 1967, Pesurohjaya Ibu Kota Kuala Lumpur telah di-berikan tugas menjalankan peruntokan[2] Act tersebut dalam lengkongan kawasan Ibu Kota bagi pehak Kementerian Kerjaan Tempatan dan Perumahan.

228. Perjalanan lalu-lintas baru—Sistem "Gelombang Hijau"—telah di-jalankan di-Kawasan Pusat Bandar dalam bulan Januari tahun ini. Sistem ini telah di-chipta untok mengelokkan lagi perjalanan lalu-lintas di-jalan[2] yang terhad bilangan-nya di-Kawasan Pusat Bandar. Kini, Sistem ini sedang berjalan dengan memuaskan. Semua jalan[2] yang menghala keluar dari Kawasan Pusat Bandar telah di-lebarkan lagi dan, pada masa ini, kerja[2] maseh lagi di-jalankan untok melebarkan jalan[2] berikut:

(1) Jalan Pahang: untok lalu-lintas ka-Pantai Timor,

(2) Jalan Kelang, Jalan Bangsar dan Jalan Travers: bagi lalu-lintas ka-Petaling Jaya dan Port Swettenham,

(3) Jalan Ampang.

229. Langkah[2] sedang di-ambil untok membena sa-batang jalan baru dari Jalan Parlimen ka-Jalan Ipoh untok mengurangkan lalu-lintas di-Jalan Tuanku Abdul Rahman.

230. Perbelanjaan untok menyiapkan kerja[2] yang tersebut berjumlah lebeh kurang $3½ juta.

231. Usaha[2] sedang di-jalankan sekarang untok membuat parit[2] yang sesuai untok mengatasi masa'elah banjir di-Ibu Kota.

232. Kerja memasang paip[2] betongan di-Kawasan Pudu telah hampir[2] siap dan kerja sedang di-jalankan untok menyambongkan tandas[2] di-situ kapada betongan 'awam. Apabila ranchangan ini siap kelak, kira[2] 200,000 orang pendudok kawasan itu dapat menggunakan tandas[2] pam.

233. Lampu[2] jalan raya di-Kawasan Pusat Bandar telah di-tambah dan di-elokkan lagi. Ini ada-lah selaras dengan dasar Pesurohjaya untok menambah dan mengelokkan lagi lampu jalan raya di-Kuala Lumpur untok menjadikan Ibu Kota sa-buah bandar yang lebeh menarek.

234. Satu perchubaan sedang di-jalankan sekarang di-Kuala Lumpur untok menempatkan penjaja[2] dalam dua buah Emporium—sa-buah di-Jalan Raja Bot dan yang sa-buah lagi di-Jalan Sekolah. Belanja membena dua Emporium ini ia-lah $1.3 juta.

235. Jika perchubaan ini berjaya, banyak lagi Emporium akan di-bena supaya masa'elah penjaja di-Ibu Kota ini dapat di-atasi.

236. Pesurohjaya Ibu Kota terus memberi Perkhidmatan Bomba untok memelihara keselamatan nyawa dan harta benda di-Kuala Lumpur.

KEMENTERIAN KERJA RAYA, POS DAN TALIKOM

237. Satu perubahan yang besar yang telah di-jalankan di-Kementerian Kerja Raya, Pos dan Talikom pada akhir tahun 1967 ada-lah perkara menyusun sa-mula Jabatan Pos dan Talikom, Wilayah Borneo. Sa-belum daripada 1hb Januari, 1968, perkara Pos dan Talikom ada-lah di-tadbirkan oleh satu Jabatan. Oleh kerana Jabatan itu telah menjadi besar dan kerja[2]-nya sa-makin rumit, maka telah di-putuskan bahawa pegawai[2] Jabatan itu hendak-lah menumpukan usaha mereka kapada satu[2] perkara dan oleh hal yang demikian hendak-lah di-adakan Jabatan[2] Pos dan Talikom yang berasingan di-Sabah dan Sarawak. Perkara menyusun sa-mula ini telah pun di-laksanakan dan tiap[2] Ketua Jabatan Pos dan Jabatan Talikom bertanggong-jawab terus kapada Ketua[2] Jabatan yang berkenaan di-Kuala Lumpur, ia-itu Pengarah Talikom Negara dan Ketua Pos Negara.

238. Pada masa ini, di-Sabah tidak ada kemudahan[2] bank simpanan pejabat pos. Keputusan telah di-ambil untok mengadakan perkhidmatan ini dan pegawai[2] di-Sabah sedang di-lateh untok membuat kerja ini. Sa-lain daripada itu, satu kajian sistem kiriman[2] pos sedang di-buat di-Sabah dan Sarawak. Pada masa ini, kiriman[2] pos ada-lah di-hadkan kapada kawasan[2] pekan sahaja.

239. Pada penghujong tahun 1967, tiga Act baru, ia-itu Act Akitek[2], Act Jurutera[2] dan Act Juru[2] Ukor, telah di-kanunkan supaya membolehkan Lembaga Jurutera[2], Lembaga Akitek[2] dan Lembaga Juru[2] Ukor di-tubohkan untok menetapkan kod (code) tingkah-laku pada masa Jurutera[2], Akitek[2] dan Juru[2] Ukor menjalankan pekerjaan mereka dan juga chara pembayaran (scale of fees) yang boleh mereka kenakan. Pada masa[2] yang sudah, chuma Undang[2] Akitek sahaja yang ada dan Jurutera[2] dan juga Juru[2] Ukor yang ingin menjalankan perusahaan sendiri terpaksa mendaftarkan nama[2] mereka di-bawah peruntokan[2] Undang[2] Akitek. Chara ini tidak adil kapada Jurutera[2] dan Juru[2] Ukor dan Act[2] yang di-sebutkan di-atas telah di-kanunkan untok memperbaiki keadaan itu.

240. Satu langkah yang baharu ia-lah mengenai penggunaan jalan[2] raya, yang di-hadkan kapada kenderaan[2] yang rengan, oleh lori[2] yang berat, khas-nya, lori[2] yang mengangkut kayu[2] balak dan batu besi. Sekarang, ada-lah dasar Kerajaan membenarkan jalan[2] itu di-gunakan oleh kenderaan yang berat dengan sharat pengguna[2] sanggup membayar wang untok penyelenggaraan luar biasa (abnormal maintenance) jalan[2] raya itu.

KERJA RAYA

241. Dalam bulan September 1967, Kajian Pengangkutan Kebangsaan (National Transport Study) telah di-mulakan. Dalam kajian itu Yunit Peranchang Jalan, Ibu Pejabat Jabatan Kerja Raya ada-lah mengambil peranan yang penting. Kajian tersebut di-jangka selesai pada pertengahan tahun ini.

242. Jambatan[2] Muar dan Batu Pahat telah siap dan di-buka dengan resmi-nya di-dalam tahun 1967. Dengan itu, perkhidmatan feri untok menyeberang kedua[2] sungai Muar dan Batu Pahat tidak-lah di-jalankan lagi. Kereta[2] yang menggunakan jambatan[2] itu ada-lah di-kehendaki membayar tol.

243. Pada akhir tahun 1967 kerja membena suatu jambatan jalan raya di-atas jalan keretapi telah di-mulakan di-Bukit Tengah, Seberang Perai. Perojek itu termasok pembenaan sa-buah bulatan yang besar untok menggantikan simpang empat yang ada di-pekan Bukit Tengah. Apabila jambatan itu siap, maka lalu lintas yang menggunakan jalan raya itu tiada-lah terpaksa lagi berhenti apabila keretapi lalu di-situ. Dan lagi, ada-lah di-jangkakan ia-itu dengan siap-nya bulatan di-pekan Bukit Tengah itu, lalu lintas boleh-lah bergerak dengan lanchar dan selamat.

244. Kerja memperbaiki Jalan Kuantan-Maran di-antara batu 36 ka-batu 48 telah siap pada tahun 1967. Pada tahun ini, sa-bahagian jalan di-antara batu 41¼ ka-batu 48 pula akan di-perbaiki. Sa-lain dari itu, sa-bahagian jalan di-antara batu 64 ka-batu 66, Jalan Temerloh-Maran akan di-perbaiki juga.

245. Dalam tahun 1967, hampir[2] $26 juta telah di-belanjakan untok kerja[2] pembangunan jalan raya di-Malaysia Barat. Bagi penyenggaraan pula, lebeh daripada $14 juta telah di-belanjakan.

246. Di-Negeri Sarawak, beberapa kemajuan telah di-chapai di-dalam pem-benaan dan memperbaiki lagi jalan[2] raya menyambongi Bahagian[2] Yang Pertama, Yang Kedua dan Yang Ketiga. Pada masa ini, ada jalan raya terus daripada Sematan di-Bahagian Yang Pertama ka-Sibu di-Bahagian Ketiga kechuali sa-bahagian yang kechil di-Bahagian Yang Pertama yang akan di-buka kapada lalu lintas tidak lama lagi. Pembenaan jalan raya di-antara Bintulu dan Miri di-Bahagian Yang Keempat akan terus di-jalankan dan ada juga peruntokan untok membena satu jalan yang sesuai di-antara Miri dan sempadan Negeri Brunei.

247. Dengan ada-nya jalan[2] raya di-Sarawak, maka kawasan[2] tanah yang besar di-Bahagian Yang Keempat akan dapat di-buka untok perusahaan kayu[2] balak dan untok pertanian.

248. Di-Sabah, kerja mengadakan Jalan Timor-Barat (East-West Road) menyambongkan Ranau di-Barat ka-Sandakan di-Timor akan terus di-jalankan. Pembenaan sa-bahagian jalan ini akan di-jalankan dengan bantuan Kerajaan Australia. Jalan ini akan mengadakan jalan masok ka-kawasan pendalaman Negeri itu dan akan menyambongkan jalan raya di-antara Timor dan Barat Negeri Sabah. Kerja[2] untok memperbaiki jalan[2] di-Sabah akan terus di-jalankan.

249. Usaha telah di-jalankan, pada tahun yang lepas, untok mengadakan bekalan ayer yang berseh bagi seberapa banyak ra'ayat yang boleh mengikut kebolehan Kerajaan dari segi kewangan.

250. Bekalan[2] baharu telah di-adakan di-Pantai Remis dan Dindings, di-Negeri Perak, di-Jerantut, Pahang, di-Ayer Kroh, Melaka dan di-Muar, Johor.

251. Tiga ranchangan Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan telah di-beri bekalan ayer yang berseh dan 16 lagi telah di-beri bekalan ayer sementara sa-hingga ranchangan[2] bekalan ayer yang tetap siap.

252. Sambongan[2] paip ayer terus di-adakan daripada bekalan[2] yang ada sekarang di-seluroh negeri ini ka-tempat[2] di-luar bandar di-Kuala Ketil, Merbau Pulas dan Titi Karang di-Kedah, Tanjong Tualang di-Perak, Gambang dan Gali di-Pahang, Kampong Ladang, Kampong Kuala, Tanjong Bidara, Kampong Solok, Pengkalang Balak, Kuala Tinggi dan Telok Berembang di-Melaka; Kampong Gombang, Kampong Bharu Melayu Lenga, Kampong Sentosa dan Sri Gading di-Johor, dan Kampong Kerjasama, Kampong Pasir Semenyik dan Kampong Batu Tiga di-Selangor.

253. Ada-lah di-anggarkan sa-ramai 280,000 orang lagi telah di-beri kemudahan bekalan ayer daripada ranchangan[2] bekalan Ayer Kerajaan pada tahun ini. Untok menyenangkan lagi orang[2] ramai mendapat ayer, Kerajaan[2] Negeri Kedah dan Pahang telah pun memberi kemudahan supaya pendudok[2] luar bandar boleh membayar harga memasang paip ka-rumah[2] mereka beransor[2] tiap[2] bulan. Kerajaan Negeri Selangor pula terus mengadakan paip[2] ayer di-tepi[2] jalan di-kawasan[2] yang pendudok[2]-nya tidak mampu memasang paip[2] ayer sendiri.

254. Dalam tahun 1967, Chawangan Jentera Jabatan Kerja Raya di-Malaysia Barat terus mengadakan perkhidmatan[2]-nya untok menyelenggara dan memperbaiki semua alat[2] dan loji[2] jentera (mechanical plant and equipment) yang di-gunakan oleh Jabatan Kerja Raya dan sa-bahagian daripada badan[2] yang berkanun. Sa-lain daripada kerja[2] itu, chawangan itu telah juga di-minta, dalam tahun itu, supaya memberi nasihat kejuruteraan kapada beberapa Jabatan Kerajaan dan juga mengusahakan rekaan untok memasang alat[2] hawa dingin, memasang lip[2], pam[2] dan alat[2] yang lain di-bangunan[2] Kerajaan dan bangunan[2] badan[2] berkanun yang peruntokan wang-nya telah di-adakan oleh Kerajaan Persekutuan atau Negeri[2]. Sa-lain daripada itu, chawangan ini telah menyediakan penetapan[2] (specifications) dan dokumen[2] tender untok membeli kereta[2] dan alat[2] jentera di-bawah Anggaran Lain[2] Perbelanjaan Khas sa-bagaimana yang telah di-arahkan oleh Perbendaharaan. Bagi yang pertama-nya, chawangan ini telah di-tugaskan oleh Perbendaharaan untok menyediakan penetapan[2] dan dokumen tender yang sesuai untok mempelawa tender antarabangsa mengikut perjanjian pinjaman wang Luar Negeri untok mendapatkan jentera kerja-tanah yang berat dan kereta[2] yang di-kehendaki oleh Jabatan Kerja Raya, Jabatan Parit dan Tali Ayer dan Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan untok

melaksanakan Ranchangan Malaysia Yang Pertama. Sa-bagaimana tahun² yang lepas, chawangan ini telah di-beri tanggong-jawab untok menyediakan, mengerjakan dan mentadbirkan konterek² ulang tahunan untok membekalkan petrol, minyak dan minyak pelinchir, barang² ganti jentera dan menyelenggara alat² hawa dingin.

255. Kerja² yang telah di-jalankan di-semua Wokshop Jentera Jabatan Kerja Raya dalam tahun itu ada-lah berjumlah lebeh kurang $19 juta.

256. Oleh kerana ada-nya kemudahan² yang lebeh baik di-Wokshop² Persekutuan di-Kuala Lumpur dan juga achara² latehan yang lebeh terator, maka kursus latehan telah di-adakan dalam tahun itu untok memberi faedah kapada pelateh² daripada beberapa Jabatan Kerajaan, badan² yang berkanun dan ahli² tentera. Sa-bagaimana tahun yang lepas, kursus² latehan praktik untok mahasiswa² Universiti Malaya dan Maktab Teknik telah juga di-adakan di-beberapa Wokshop.

257. Chawangan Jentera terus membekalkan permintaan yang semakin bertambah untok batu² daripada kuari bagi penyelenggaraan jalan² raya yang ada sekarang dan untok membena jalan² raya baharu. Keluaran batu² daripada kuari² pusat ada-lah lebeh daripada keluaran dalam tahun 1966 dan ini ada-lah di-sebabkan kuari² itu telah di-perluaskan dan di-perbaiki lagi dan chara² susunan dan perkhidmatan telah bertambah baik. Keluaran batu² dalam tahun 1967 berjumlah 1,586,371 tan. Kerja² bagi perengkat yang pertama di-Pusat Kuari Bukit Jong di-Trengganu telah pun siap dan kerja² bagi perengkat yang kedua akan di-mulakan tidak berapa lama lagi. Ranchangan untok memperluaskan kuari² di-tempat² yang lain telah juga di-buat dan kerja² rekaan di-jangka akan di-mulakan pada tahun 1968.

Perkhidmatan Pos

258. Pada tahun 1967, enam buah pejabat pos baharu telah siap di-dirikan dan di-buka untok menjalankan urusan pos, ia-itu, di-Kuala Trengganu, Kuala Perlis, Kapar, Kelang Utara, Ulu Tiram, dan Sungei Petani. Kerja² membena dua lagi Pejabat Pos di-Jinjang, Selangor, dan Polis Cantonment di-Tanjong Rambutan, Perak, sedang di-jalankan.

259. Sa-banyak 28 Perwakilan Pos telah juga di-adakan di-merata² tempat di-negeri ini dalam tahun 1967 dan dua Pejabat Pos Bergerak telah di-mulakan. Sa-banyak 59 peti² pos di-tepi jalan telah juga di-adakan di-dalam tahun lalu. Kemudahan² ini di-adakan terutama-nya untok kawasan² luar bandar.

260. Untok tahun 1968, Jabatan Perkhidmatan Pos telah membuat ranchangan untok memulakan kerja² membena Pejabat² Pos baharu di-Lanchang, Pahang, Yan, Kedah, Tumpat dan Temangan, Kelantan, Chaah dan Kota Tinggi, Johor, Mak Mandin di-Butterworth, Pulau Pinang, Salak South, Batu Arang, Sentul dan Jalan Pantai Bharu, Kuala Lumpur, Selangor dan Seremban dan Port Dickson di-Negeri Sembilan. Selain daripada itu, suatu pejabat iseh mel akan di-bena di-Butterworth.

261. Sa-banyak 30 buah Perwakilan Pos akan di-buka di-beberapa tempat di-Negeri ini dan empat Pejabat Pos Bergerak akan berkhidmat untok kawasan[2] luar bandar.

262. Kemajuan telah juga di-chapai di-dalam Perkhidmatan Pos di-Negeri[2] Sabah dan Sarawak, saperti berikut:

(i) Di-Negeri Sabah—

(*a*) Pembenaan suatu Pejabat Pos baharu di-Ranau yang bermula dalam bulan Oktober 1967 di-jangka akan siap pada awal tahun 1968.

(*b*) Sa-banyak 8 Perwakilan Pos telah di-tubohkan dalam tahun 1967.

(*c*) Sa-banyak 70 Peti[2] Surat Sewa (private letter boxes) dan Peti[2] Pos di-adakan di-kawasan[2] yang terpileh untok memberi kemudahan kapada orang ramai.

(*d*) Perkhidmatan menghantar kiriman oleh posmen telah di-perbaiki lagi. Perkhidmatan menghantar surat dari rumah ka-rumah telah di-mulakan dalam enam buah bandar. Perkhidmatan menghantar segera telah di-tubohkan di-semua Pejabat[2] Pos yang besar. Menghantar bungkusan[2] yang tidak di-kenakan chukai dari rumah ka-rumah telah di-lakukan di-Kota Kinabalu. Kiriman terus mel udara dan mel biasa telah di-mulakan di-antara Kota Kinabalu dan beberapa tempat di-luar negeri dan Kiriman Wang Taligerap dengan Malaysia Barat dan Singapura telah di-adakan.

(ii) Di-Negeri Sarawak—

(*a*) Bangunan[2] Pejabat Pos baharu di-Lundu dan Lawas telah di-dirikan dan perkhidmatan telah di-mulakan dalam tahun 1967.

(*b*) Empat Perwakilan Pos telah di-tubohkan—dua di-Bahagian Pertama dan satu di-Bahagian Tiga dan satu lagi di-Bahagian Empat.

(*c*) Ranchangan[2] sedang di-buat untok mendirikan tiga buah Pejabat Pos dalam tahun 1968 di-Saratok di-Bahagian Dua, Dulat di-Bahagian Tiga dan Bekenu (Sibuti) di-Bahagian Empat.

TALIKOM

263. Tiap[2] tahun perkhidmatan talipon baharu yang di-kehendaki oleh orang ramai sa-makin bertambah. Perkembangan ekonomi yang pesat, khas-nya dalam lapangan kemajuan perusahaan dan perumahan, telah menyebabkan bertambah-nya keperluan perkhidmatan talipon di-seluroh Negara ini. Keperluan yang berlebeh[2]an ini ada-lah sedang di-atasi dengan seberapa yang dapat mengikut keadaan kewangan. Dalam tahun 1967, tidak kurang daripada $5.5 juta telah di-belanjakan oleh Kerajaan untok alat[2] talipon baharu bagi meng-atasi keperluan[2] tersebut.

264. Bersaingan dengan perkembangan ini, langkah[2] sedang di-jalankan untok memudahkan dan memperbaiki lagi perkhidmatan[2] talikom di-kawasan[2] yang

di-dapati perkhidmatan-nya tidak memuaskan. Pekerjaan[2] sedang di-laksanakan untok meninggikan lagi mutu alat[2] ibusawat dan juga rangkaian talipon dan taligerap.

265. Di-bawah Ranchangan Malaysia Yang Pertama, perkara menambah perkhidmatan[2] talikom di-Negeri[2] Pantai Timor Malaysia Barat ada-lah di-utama-kan. Kerja[2] telah di-mulakan bagi mengadakan gelombang-mikero yang mengan-dongi saloran yang banyak dari Kuala Lumpur ka-Kota Bharu untok talipon dan juga talivishen. Di-samping itu juga, seluroh ibusawat[2] yang besar di-Pantai Timor sedang di-tukarkan daripada ibusawat beropereter kapada ibusawat otomatik dengan menggunakan alat[2] "ibusawat crossbar" yang moden. Perojek ini di-jangka akan siap sa-belum tahun 1970 apabila kemudahan[2] dan taraf rangkaian talikom di-Pantai Timor akan sa-imbang dengan yang ada sekarang di-Pantai Barat Malaysia.

266. Berkenaan dengan perkhidmatan[2] talikom di-Malaysia Timor pula, suatu sistem "troposcatter gelombang mikero" di-antara Kuching di-Malaysia Timor dan Kuala Lumpur di-Malaysia Barat telah di-ranchangkan. Kerja[2] telah di-mulakan dan keselurohan perojek ini di-jangka akan siap dalam tahun 1969. Apabila siap perojek ini kelak, perhubongan di-antara Malaysia Barat dan Sarawak akan lebeh baik lagi. Dengan sistem ini juga, Sarawak akan mendapat perkhidmatan talikom yang baik dengan Sabah melaluï troposcatter ka-Malaysia Barat dan kemudian ka-Sabah melaluï kebel SEACOM. Selain daripada itu, perhubongan gelombang mikero untok menyambongkan Sarawak dan Sabah juga sedang di-ranchangkan.

267. Suatu pesanan bagi 5,000-talian ibusawat talipon telah di-uruskan untok Kota Kinabalu dengan menggunakan alat[2] "crossbar" yang terbaharu. Sa-banyak 3,000-talian ibusawat dengan menggunakan alat serupa telah juga di-pesan untok Sibu. Sa-jumlah 18 ibusawat[2] otomatik yang kechil telah juga di-pesan dengan mengandongi 1,420-talian. Ada-lah di-jangka bahawa Kerajaan akan membelanjakan sa-banyak lebeh kurang $15 juta dalam tahun 1968 bagi memperluaskan lagi perkhidmatan[2] talikom di-seluroh Malaysia Timor.

268. Pada tahun yang sudah, perkhidmatan[2] talikom seberang-laut Malaysia telah menchapai dua kemajuan yang penting. Satu daripada-nya ia-lah siap-nya suatu Pusat Suis Talipon Otomatik Antarabangsa yang julong[2] kali di-bena di-Tenggara Asia (First Intercontinental Automatic Telephone Switching Centre). Pusat suis ini ada-lah mengikut ranchangan dunia di-dalam rangkaian talipon otomatik. Menerusi pusat ini, opereter[2] talipon di-Malaysia boleh memusing terus kapada pelanggan[2] di-Eropah, Amerika Utara, Jepun dan Hongkong. Langkah yang akan datang ia-lah bagi membolehkan pelanggan[2] di-Malaysia memanggil terus pelanggan[2] di-mana[2] tempat di-dunia ini.

269. Kemajuan yang kedua terchapai ia-lah apabila Pusat Geganti Taligerap Separoh-Otomatik Antarabangsa (International Semi-Automatic Telegraph Relay Centre) di-buka di-Kuala Lumpur pada bulan November, 1967. Dengan ada-nya Pusat Geganti (Relay Centre) ini, maka utusan[2] taligerap antarabangsa dapat di-perchepatkan lagi dari pusat[2] taligerap, saperti di-Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Ipoh, Kuching dan Kota Kinabalu.

KEMENTERIAN KESIHATAN

270. Kemajuan yang tetap telah di-chapai dalam perkara menchegah dan mengubat penyakit dalam perkhidmatan perubatan dan kesihatan.

271. Pada keseluroh-nya, kesihatan pendudok[2] terus menerus bertambah baik dengan bertambah dan berkembang-nya perkhidmatan perubatan dan kesihatan. Kerajaan bukan sahaja mengambil berat terhadap perkara mengurangkan bilangan kematian dan berlaku-nya kejadian penyakit, tetapi juga untok men-chapai dan memelihara taraf kesihatan yang tinggi bagi pendudok[2] negeri ini.

272. Malaysia ada-lah bebas dari bahaya penyakit[2] berjangkit dalam tahun 1967. Angka kematian telah kurang dari 7.9 dalam tahun 1965 kapada 7.6 dalam tahun 1966 bagi tiap[2] 1,000 orang pendudok berbanding dengan 12.4 dalam tahun 1957. Angka kematian kanak[2] telah kurang dari 78 bagi tiap[2] 1,000 kanak[2] yang di-lahirkan hidup bagi tahun 1957 kapada 50 bagi tiap[2] 1,000 dalam tahun 1965.

Kesihatan Luar Bandar

273. Dasar Kerajaan ada-lah terus menerus menitekberatkan tumpuan kapada menambah dan mengembangkan perkhidmatan kesihatan bagi pendudok[2] di-luar bandar dengan tujuan meninggikan lagi taraf kesihatan mereka dan, dengan jalan demikian, menchapai kedudokan sosial dan ekonomi yang lebeh tinggi. Pada penghujong tahun 1967, 39 buah pusat kesihatan besar, 139 buah pusat kesihatan kechil dan 703 buah kelinik bidan ada memberi perkhidmatan. Sa-lain dari itu, ada lagi 338 buah dispensari tetap dan 192 buah dispensari pelawat mengikut jalan raya dan sungai bagi mengadakan perkhidmatan[2] kapada kawasan yang terpenchil. Lagi 18 buah pusat kesihatan kechil akan di-siapkan dalam tahun 1968 dan pembenaan sa-banyak 18 buah lagi akan di-mulakan dalam tahun itu juga. Tujoh puloh tujoh buah kelinik bidan akan siap dalam tahun 1968 dan pembenaan sa-banyak 105 buah lagi akan di-mulakan dalam tahun itu.

274. Di-Pusat[2] kesihatan luar bandar ini boleh di-dapati ubat[2] menyembohkan penyakit dan juga kemudahan[2] untok menchegah penyakit[2] saperti layanan per-gigian, layanan kesihatan bagi kanak[2] dan ibu[2], suntekan untok menchegah penyakit[2], pelajaran kesihatan dan ranchangan makanan dan juga langkah[2] untok memperbaiki kesihatan kawasan.

275. Di-Sabah dan Sarawak, Ranchangan Meninggikan Kesihatan di-Luar Bandar telah pun di-perluaskan selaras dengan dasar memperhebatkan lagi langkah[2] menchegah penyakit[2] di-kawasan luar bandar melalui ranchangan[2] yang serupa dengan yang di-jalankan di-Malaysia Barat.

276. Sambutan daripada ra'ayat ada-lah menggalakkan sa-bagaimana yang ternyata dengan tambahan bilangan ibu[2] yang bersalin dengan pertolongan bidan[2] yang terlateh daripada sa-ramai 48,083 orang dalam tahun 1960 kapada sa-ramai 68,105 orang dalam tahun 1966. Bagitu juga bilangan orang yang menggunakan kemudahan[2] kesihatan dan perubatan dalam rumah[2] sakit dan pusat[2] kesihatan yang telah bertambah dari 2,249,816 orang bagi tahun 1963 kapada 2,432,261 orang dalam tahun 1966.

KESIHATAN SEKOLAH

277. Kesihatan murid[2] sekolah ada-lah suatu perkara yang sangat mustahak dan satu Jawatan Kesihatan Sekolah bersama telah di-tubohkan dalam tahun 1967 dengan Kementerian Pelajaran untok mengkaji ranchangan kesihatan sekolah yang ada dalam negeri ini dari semua segi saperti menchegah penyakit dan kemalangan, layanan perubatan dan perkhidmatan selanjut-nya, pelajaran kesihatan dan kebersehan kawasan bagi kanak[2] sekolah. Jawatan-kuasa ini akan mengkaji perojek[2] yang telah di-laksanakan sa-takat ini untok membaiki taraf makanan kanak[2]. Kerja[2] berbagai badan[2] saperti Kesatuan[2] Perubatan, Kemasharakatan dan Kebajikan yang berkaitan dengan usaha[2] untok meninggikan taraf kesihatan kanak[2] sekolah, akan juga di-satukan. Pada akhir-nya, ada-lah di-jangkakan satu perkhidmatan kesihatan sekolah yang berkesan akan tertuboh.

PELAJARAN KESIHATAN

278. Ranchangan pelajaran kesihatan sedang berjalan dengan baik-nya bukan sahaja melaluï saloran[2] yang di-i'tiraf, tetapi juga melaluï kursus[2] dan seminar[2] yang bertujuan menyesuaikan semua kakitangan perubatan dan kesihatan dengan gerakan[2] pelajaran kesihatan dalam tugas[2] mereka hari[2]. Sa-telah di-dapati banyak lagi pegawai[2] penyelia bagi pelajaran kesihatan, ranchangan ini akan di-perbesarkan terutama-nya di-kalangan ra'ayat luar bandar. Pelajaran kesihatan dalam Ranchangan Membasmi Malaria ada-lah di-utamakan supaya ra'ayat akan bersedia menerima ranchangan ini dan mengetahuï peranan mereka dalam ranchangan ini.

MALARIA

279. Malaysia Barat telah melangkah ka-ranchangan menghapuskan malaria seluroh Negara pada hujong tahun 1967. Ranchangan ini telah di-ranchangkan untok meliputi tempoh sa-kurang[2]-nya 10 tahun dengan perbelanjaan di-anggarkan lebeh kurang $85 juta. Dalam melaksanakan ranchangan ini, ada-lah di-chadangkan bahawa kakitangan[2] perkhidmatan kesihatan dan perkhidmatan mengawal malaria yang ada sekarang akan di-gunakan dengan tujuan menyatukan ranchangan menghapuskan malaria dengan perkhidmatan kesihatan dari mula-nya, supaya kakitangan yang terlateh dan sesuai akan di-dapati di-semua perengkat ranchangan ini. Wang yang di-untokkan kapada kerja[2] mengawal malaria akan di-gunakan bersama[2] dengan wang yang di-untokkan kapada kerja[2] menghapuskan malaria dan dengan beransor[2] akan di-gunakan semua-nya kapada ranchangan menghapuskan malaria sa-telah ranchangan ini di-perhebatkan. Bantuan daripada beberapa jabatan[2] Kerajaan serta kerjasama dari pehak ra'ayat sangat-lah di-perlukan untok menjayakan ranchangan ini.

280. Kawasan permulaan gerakan ini ia-lah di-negeri[2] sa-belah utara Malaysia Barat dan kerja[2] persediaan telah pun di-mulakan di-Perlis, di-Daerah[2] Kubang Pasu dan Langkawi dalam Negeri Kedah dan di-Pulau Pinang, meliputi sa-ramai 400,000 orang pendudok. Tempat[2] ini akan mendapat layanan semboran ubat yang sempurna dan chukup dalam tahun ini, dan sa-telah itu satu lagi kawasan tertentu akan di-masokkan ka-peringkat persediaan. Peroses ini akan berjalan

dengan beransor[2] hingga semua kawasan di-Malaysia Barat selesai di-beri layanan. Ada-lah di-jangka apabila tiba tahun 1978 peringkat menghapuskan akan terchapai dan malaria akan di-chegah daripada menjadi lagi.

281. Di-Sarawak, sa-telah tamat-nya konfrantasi, gerakan[2] membasmi telah pun di-perhebatkan di-seluroh kawasan sempadan antara Sarawak dengan Kalimantan Indonesia dan menjadikan penyakit malaria di-kawasan ini banyak berkurangan. Dalam tahun 1968 ada-lah di-chadangkan beberapa kawasan lagi akan mendapat semboran ubat, terutama-nya di-kawasan sempadan, supaya usaha[2] membasmi penyakit itu dapat di-lakukan dengan segera. Kerja[2] membasmi malaria di-Sarawak dalam tahun 1968 di-jangka akan menelan belanja sa-banyak $810,000.

Penyakit Tibi

282. Ranchangan Kawalan Tibi Negara yang telah di-lancharkan dalam tahun 1961 untok menghapuskan tibi sa-bagai satu masaelah kesihatan umum sekarang sedang berjalan dengan sa-penoh-nya dan kemajuan[2] tertentu terus di-chapai. Semenjak permulaan kempen ini seramai 1,500 kakitangan[2] perubatan dan kesihatan telah di-lateh di-dalam berbagai[2] ranchangan mengawal itu. Hingga masa ini, lebeh dari 1.6 juta orang kanak[2] telah di-beri suntekan B.C.G. dan dari bilangan ini lebeh dari 600,000 orang ia-lah kanak[2] yang baharu di-lahirkan. Di-dalam gerakan mengesan penyakit ini 1.7 juta orang dewasa telah di-Xray, dan 70,000 orang daripada-nya ada-lah di-shakki mengidap penyakit tibi dan menghendaki pepereksaan yang lebeh lanjut. Di-antara mereka[2] yang datang apabila di-panggil balek kira[2] sa-suku tidak menyelesaikan pepereksaan penoh.

283. Di-Sarawak, perojek mengawal tibi telah beraleh ka-kawasan luar bandar dari kawasan dalam bandar. Latehan kakitangan telah di-jalankan dalam tahun 1967 kerana chara[2] yang di-gunakan di-kawasan dalam bandar perlu di-sesuaikan dengan keadaan di-luar bandar.

Penyakit Kusta

284. Dalam mengawal penyakit kusta, usaha[2] di-tumpukan kapada memberi pepereksaan dan rawatan awal kapada penyakit ini yang belum berjangkit dan dengan chara ini tiada ramai orang[2] yang mengidap penyakit ini di-masokkan ka-rumah sakit. Kelinik[2] kulit ada-lah sedang di-dirikan untok memberi rawatan luar sa-lanjut-nya kapada orang[2] yang mengidap penyakit ini yang belum menjangkit. Untok menchapai tujuan ini, 150 pegawai perubatan dan pegawai perubatan kesihatan telah pun di-beri latehan yang mendalam kerja[2] memereksa penyakit kusta. Apabila Ranchangan Mengawal Kusta ini mula di-jalankan dengan berkesan, jumlah bilangan orang[2] sakit akan beransor kurang dari sa-tahun ka-sa-tahun dan dengan ini dapat-lah mengurangkan perbelanjaan. Dalam pada itu juga, orang[2] sakit ini tidak akan menjadi mangsa kebenchian masharakat saperti terkena kapada orang[2] yang mengidap penyakit itu yang telah di-masokkan ka-rumah sakit.

Lain[2] Penyakit yang Berjangkit

285. Kawalan penyakit untut di-Negeri[2] Kedah, Pulau Pinang, Perak, Pahang dan Johor sedang berjalan dengan memuaskan. Tujoh pasokan sedang bertugas

di-negeri[2] ini. Kerjasama dari pendudok[2], terutama sa-kali mengambil rawatan dengan sa-penoh-nya, ada-lah mustahak jika penyakit ini hendak di-kurangkan lagi.

286. Penyakit puru telah dapat di-hapuskan daripada hampir[2] semua negeri dan sekarang chuma di-dapati di-kawasan[2] sempadan di-mana penyakit ini kadang[2] berlaku.

287. Penyakit kepialu sudah berkurangan semenjak tahun 1965 apabila 15.10 sahaja di-dapati mengidap penyakit itu pada tiap[2] 100,000 orang pendudok. Dalam tahun 1966 di-dapati 11.4 dari tiap[2] 100,000 orang pendudok. Dengan berjalan-nya kerja[2] menchegah di-semua kawasan, terutama-nya di-kawasan yang telah terkena banjir, maka penyakit ini telah kurang. Sa-jumlah besar daripada penyakit ini maseh lagi di-dapati di-kawasan luar bandar di-mana tiada menchukopi bekalan ayer yang selamat.

288. Penyakit kerongkong telah kurang dari 18.4 tiap[2] 100,000 orang pendudok dalam tahun 1965 kapada 11.7 tiap[2] 100,000 orang pendudok dalam tahun 1966. Ini ada-lah di-sebabkan oleh gerakan menchegah yang di-jalankan dengan menggunakan "triple antigen" kapada semua kanak[2] yang menghadziri kelinik[2] dan pusat[2] kesihatan.

289. Penyakit lumpoh tiada-lah menjadi satu masaalah kesihatan umum dalam negeri ini. Daripada 4.97 bagi tiap[2] 100,000 orang pendudok yang mengidap penyakit ini dalam tahun 1965 angka itu telah pun turun kapada 1.2 bagi tiap[2] 100,000 orang pendudok dalam tahun 1966.

290. Tiada kejadian penyakit chachar yang di-laporkan dalam tahun 1967. Tiap[2] kanak[2] di-wajibkan di-suntek dengan ubat melawan penyakit ini. Bilangan kanak[2] yang biasa-nya di-suntek ada-lah kira[2] 80% dan angka ini ada-lah memuaskan. Kemasokan penyakit ini ka-Malaysia telah di-chegah melaluï kawalan ketat di-semua tempat[2] masok ka-negeri ini. Orang[2] dari luar negeri yang datang ka-Malaysia di-perlukan ada sijil suntekan.

Perkhidmatan Rumah Sakit

291. Kemudahan[2] rawatan orang[2] sakit terus menerus bertambah baik dengan selesai-nya beberapa perojek membaiki dan meluaskan kemudahan[2] yang ada. Tambahan pula, ranchangan[2] membena rumah[2] sakit yang baharu telah di-jalankan mengikut bagaimana yang telah di-ranchangkan. Rumah Sakit Latehan di-Petaling Jaya sekarang memberi perkhidmatan kapada orang ramai serta mengadakan latehan kapada penuntut[2] perubatan. Di-Rumah Sakit Umum, Kuala Lumpur, Jabatan Radiotherapy yang baharu dengan wad-nya sendiri sa-banyak 100 buah katil akan di-siapkan, sementara "North Ward Block" yang mempunyaï 516 buah katil akan siap tidak berapa lama lagi. Kerja[2] dalam perengkat sa-lanjut-nya ada-lah berjalan mengikut ranchangan. Rumah Sakit Umum baharu di-Seremban di-jangka akan siap sa-belum akhir tahun ini. Pembenaan rumah sakit luar bandar di-Changkat Melintang telah tergendala tetapi di-jangka akan di-siapkan sa-belum akhir tahun ini. Semua perkembangan ini akan mengurangkan keadaan penoh sesak yang di-dapati sekarang dalam rumah[2] sakit yang ada.

292. Neuro-Surgical Unit di-Kuala Lumpur akan di-besarkan lagi apabila wang di-dapati daripada Yayasan Neuro-Surgical Malaysia yang berchadang hendak mengeluarkan sa-bahagian daripada belanja membesarkan pusat ini yang di-anggarkan sa-banyak $7 juta.

SABAH DAN SARAWAK

293. Di-Sabah, ranchangan pembangunan ada-lah berjalan dengan memuaskan. Dua pusat pergigian bagi Unit[2] Kawasan Kesihatan di-Kudat dan di-Keningau akan di-bena tidak berapa lama lagi. Pusat Kesihatan Daerah bagi Kudat, Beaufort dan Tenam dan 20 buah pusat[2] kechil bagi kumpulan[2] kampong dan dispensari luar bandar di-ranchang untok di-bena dalam tahun ini. Kemajuan dalam pembenaan rumah[2] sakit kechil baharu di-Semporna ada-lah memuaskan dan kerja[2] di-jangka siap dalam tahun ini. Pembenaan rumah sakit di-Ranau dengan rumah[2] kediaman yang bermula tahun lalu bagi membolehkan pegawai[2] perubatan dan kakitangan[2] pembantu di-hantar dahulu sambil menunggu siap-nya kerja mendirikan rumah sakit itu, sedang berjalan saperti di-ranchangkan dan pembenaan rumah sakit yang sa-betul-nya, akan bermula tahun ini. Tambahan[2] kapada rumah[2] sakit umum, wad[2], asrama[2] jururawat, setor pusat perubatan dan peruntokan wang untok membeli ambulan[2], dispensari[2] berkereta dan motorbot[2] bagi kerja[2] kesihatan luar bandar ada-lah perojek[2] yang akan di-laksanakan.

294. Di-Sarawak, sa-jumlah 15 buah pusat kesihatan kechil sedang di-bena. Kelinik pergigian yang baharu telah di-buka di-Sibu dalam tahun 1967. Rumah[2] sakit baru di-Lundu dan Marudi telah pun memberi perkhidmatan. Sa-buah rumah sakit baharu di-Lawas sedang di-bena. Peruntokan sa-banyak $6,884,684 telah di-adakan bagi tahun 1968 untok menyiapkan perengkat pertama Rumah Sakit Umum baharu, Sarawak. Perojek[2] lain saperti dispensari tetap, dispensari berkereta dan membesarkan wad bahagian bersalin di-Sibu ada-lah sa-bahagian daripada perojek[2] yang akan di-jalankan.

KEDUDOKAN KAKITANGAN

295. Kedudokan doktor[2] telah menjadi baik baru[2] ini dengan banyak-nya bilangan doktor[2] tempatan yang telah masok berkhidmat dengan Kerajaan. Semua jawatan[2] dalam perjawatan Kementerian sekarang telah di-penohi. Akan tetapi doktor[2] gigi dan ahli[2] kimia ubat maseh lagi berkurangan bukan sahaja yang di-perlukan untok berkhidmat dengan Kerajaan tetapi juga di-bidang perniagaan sendiri. Untok mengatasi kekurangan[2] ini langkah[2] akan di-ambil bagi menambah penuntut[2] yang di-masokkan ka-Universiti Singapura dan memenohi semua tempat[2] di-universiti[2] luar negeri yang di-dapati di-bawah Ranchangan Colombo. Kementerian Kesihatan akan juga mengambil langkah meminda Undang[2] Pendaftaran Doktor[2] Gigi bagaimana yang telah di-perbuat kapada Undang[2] Pendaftaran Perubatan untok membolehkan pendaftaran warganegara Malaysia yang beroleh kelayakan dari luar negeri sa-lepas memenohi sharat[2] tertentu.

296. Sa-lain daripada itu, Kerajaan sedang menimbangkan chadangan menubohkan Fakulti Pergigian di-Universiti Malaya supaya ada satu puncha yang tetap untok mengeluarkan doktor[2] gigi di-Malaysia. Kerajaan sedang juga berikhtiar

mengadakan satu Sekolah Kimia Ubat di-Universiti Malaya supaya dapat memenohi keperluan ahli[2] kimia ubat yang berkelayakan.

LATEHAN

297. Latehan bagi semua lapisan kakitangan telah di-jalankan dengan giat dan lanchar-nya. Bilangan biasiswa Kerajaan dan dermasiswa untok penuntut[2] ia-lah 290 bagi perubatan, 15 bagi pergigian dan 8 bagi kimia ubat. Sa-bagai tambahan, sa-ramai 40 orang doktor, 4 orang doktor gigi dan sa-orang ahli kimia ubat telah di-hantar keluar negeri dalam tahun 1967 dengan biasiswa[2] Pertubohan Kesihatan Sa-Dunia dan Kerajaan negeri[2] luar.

298. Latehan bagi kakitangan sa-paroh perubatan ada-lah bertambah baik, dan dalam tahun 1967 satu ranchangan latehan untok 41 pembantu ma'amal muda telah di-jalankan.

299. Untok mengatasi kekurangan jururawat bagi rawatan sakit otak, chadangan[2] sedang di-timbangkan untok melateh banyak lagi jururawat[2] ini di-United Kingdom.

300. Latehan "post graduate" bagi mendapatkan kelayakan yang lebeh tinggi untok doktor[2] dan pakar[2] pergigian ada-lah juga memuaskan sunggoh pun sambutan untok mendapat kelayakan khas bagi ilmu pathology dan ilmu penyakit otak maseh lagi kurang. Latehan kakitangan[2] pembantu untok di-tempatkan di-bahagian[2] khas di-semua pusat[2] sedang di-jalankan. Sa-jumlah 30 kakitangan sa-paroh perubatan telah di-hantar keluar negeri dalam tahun 1967 dengan pertolongan dari Pertubohan Kesihatan Sa-Dunia dan lain[2].

301. Kursus[2] dalam negeri telah di-kelolakan dalam tahun 1967 untok meliputi perkara[2] khas saperti kusta, kesihatan luar bandar, pentadbiran jururawat, pembasmian malaria, pelajaran kesihatan dan ranchangan keluarga untok doktor[2] dan kakitangan[2] sa-paroh perubatan. Dengan kakitangan[2] yang lebeh terlateh ini, kechekapan perkhidmatan akan bertambah lagi.

302. Di-Sarawak dalam tahun 1967 pengiktirafan penoh telah di-beri oleh Majlis Jururawat 'Am England dan Wales kapada Sekolah Latehan Jururawat Kuching. Di-masa yang lampau pelateh jururawat terpaksa di-hantar ka-luar negeri untok mendapatkan Sijil Jururawat Berdaftar Negeri, tetapi sekarang sijil ini boleh di-dapati di-Kuching.

PENYELIDEKAN

303. Pusat Penyelidekan Perubatan sekarang sedang mengambil bahagian dengan chergas-nya bukan sahaja terhadap penyelidekan penyakit[2] teropika tempatan tetapi juga di-dalam pertubohan Sekretariat Kementerian Pelajaran Tenggara Asia. Di-Sekretariat ini, penyatuan yang luas bagi gerakan[2] penyelidekan dalam perubatan teropika sedang di-ator dengan negeri[2] saperti Indonesia, Negeri Thai, Filipina, Vietnam, Laos dan Singapura.

304. Kemajuan telah di-perluaskan lagi dalam tahun 1967 dalam perkara bahagian penyelidekan dan ahli[2] sains dan Pusat Penyelidekan ini dengan beransor[2] mendapat balek kedudokan-nya. Penyelidekan akan di-teruskan dalam perkara penyakit malaria, untut, penyakit chaching dan penyakit[2]

jantong, paru[2] dan mulut. Satu penyelidekan penting sedang di-ranchangkan untok mengkaji dengan teliti-nya kedudokan kesihatan ra'ayat luar bandar dengan bantuan dari puncha[2] tertentu. Sa-lain daripada penyelidekan, Pusat Penyelidekan Perubatan ada juga ranchangan latehan untok pembantu ma'amal muda.

Tabong Darah

305. Tabong Darah dan Perkhidmatan Pemberian Darah seluroh Negara sedang di-susun sa-mula. Satu Majlis Kebangsaan telah pun di-tubohkan untok menyusun sa-mula dan menyatukan gerakan[2] persatuan[2] sukarela di-perengkat Negeri dan Daerah bagi meninggikan mutu dan meluaskan lagi perkhidmatan tersebut.

Pergigian

306. Ranchangan[2] ada-lah di-buat untok membena kelinik[2] pergigian yang baharu di-Melaka, Kulim, Kuala Trengganu dan Kuala Lumpur. Di-tiap[2] pusat kesihatan yang akan siap dalam tahun 1968, perkhidmatan pergigian akan di-adakan. Sekolah Latehan Jururawat Pergigian di-Pulau Pinang mengadakan latehan bukan sahaja untok chalun[2] dari Malaysia Barat, Sarawak dan Sabah, tetapi juga chalun[2] dari negara[2] sahabat jauh dan dekat. Di-akhir tahun 1967 ada sa-ramai 103 orang pelateh jururawat pergigian—67 orang dari Malaysia Barat, 23 dari Sarawak, 4 dari Sabah, 5 dari Nigeria, 2 dari Hongkong dan 2 dari Vietnam Selatan.

307. Di-Sarawak, satu pusat pergigian di-Sibu telah di-buka dalam tahun 1967. Sa-lain daripada 21 kelinik pergigian yang ada sekarang di-sekolah[2] rendah Sarawak, 19 buah lagi kelinik pergigian akan di-buka dalam tahun 1968.

308. Sa-telah pelancharan "Gerakan Mesra" perhubongan antara kakitangan[2] dengan orang ramai telah bertambah baik lagi.

KEMENTERIAN LUAR NEGERI

309. Dengan sebab lawatan Perdana Menteri Malaysia, Yang Teramat Mulia Tunku Abdul Rahman Putra ka-Indonesia pada 4hb hingga 8hb Mach, 1968, kedua[2] negara itu bersetuju menandatangani satu Perjanjian Persahabatan baharu yang sesuai dengan keadaan suasana pada masa ini dan kemesraan perhubongan antara kedua[2] buah negara itu. Sesuai dengan semangat bersahabat dan bersaudara antara dua buah negara itu, Malaysia dan Indonesia telah bersetuju menchari penyelesaian sa-chara damai melalui perundingan[2] jika timbul perselisehan antara dua negara itu.

310. Malaysia dan Indonesia telah bersetuju hendak bekerjasama dengan lebeh rapat lagi terutama sa-kali dalam usaha[2] "mensetabilkan" harga[2] bahan mentah yang menjadi sumber hasil yang penting bagi kedua[2] negara. Bagi menambah perdagangan antara kedua[2] negara, Indonesia dan Malaysia bersetuju hendak menubohkan dengan lebeh chepat lagi Surohanjaya Bersama yang di-tetapkan dalam Perjanjian Asas mengenai Hubongan Perdagangan dan Ekonomi bertarikh 11hb Mei, 1967.

311. Malaysia telah menyatakan maksud-nya hendak menambah wilayah perayeran-nya dari tiga batu laut menjadi 12 batu laut. Kedua[2] Kerajaan bersetuju mengadakan perundingan peringkat pegawai dalam sadikit masa lagi mengenaï wilayah perayeran negara masing[2].

312. Perdana Menteri Malaysia telah menyampaikan undangan dari Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong kapada Yang Mulia Presiden Republik Indonesia untok mengunjongi Malaysia dan Yang Mulia Presiden itu menyatakan bahawa ia akan membuat lawatan itu kemudian kelak.

313. Pengundoran Tentera British dari Malaysia dan Singapura menimbulkan satu keadaan politik dan pertahanan yang baharu di-kawasan ini. Pada penghujong tahun 1971 semua tentera British—darat, laut dan udara—akan di-undorkan dari Malaysia dan Singapura. Oleh hal yang demikian, Perjanjian Pertahanan Britain-Malaysia, yang Australia dan New Zealand juga ada hubongan-nya, kena-lah di-semak sa-mula supaya sesuai dengan keadaan yang berubah. Bagi menghadapi keadaan baharu ini, Kerajaan Malaysia telah, antara lain[2], meminta di-adakan satu rundingan pertahanan lima negara dengan Kerajaan British, Australia, New Zealand dan Singapura pada penghujong bulan Mei, 1968.

314. Mengenaï soal pertahanan bersama dengan Singapura, Kerajaan Malaysia telah menegaskan bahawa ia akan bekerjasama dengan rapat-nya dengan Kerajaan Singapura. Lawatan Yang Amat Berhormat Tun Abdul Razak, Timbalan Perdana Menteri, ka-Singapura pada 4hb Mach ada-lah tanda yang nyata bahawa Kerajaan Malaysia benar[2] hendak bekerjasama dengan rapat-nya.

315. Pertubohan Negara[2] Asia Tenggara atau ASEAN telah di-lancharkan dengan resmi-nya pada 8hb Ogos, 1967, sa-telah selesai sahaja Persidangan Menteri[2] Luar di-Bangkok yang di-adakan dari 5hb hingga 8hb Ogos, 1967. Negeri[2] yang di-wakili di-Persidangan itu ia-lah Indonesia, Filipina, Thailand, Singapura dan Malaysia. Tujuan ASEAN ia-lah hendak mengadakan kerjasama kawasan yang lebeh luas lagi dalam bidang ekonomi, sosial, kebudayaan, teknik, sains dan pentadbiran di-kalangan negara[2] anggota.

316. Bagi melaksanakan tujuan[2] dan objektif[2] ASEAN, satu jawatan-kuasa tetap telah di-tubohkan. Jawatan-kuasa tetap ASEAN itu, pada masa ini, bertempat di-Djakarta dan ahli[2]-nya ia-lah Menteri Luar Indonesia sa-bagai pengerusi dan Ketua[2] Perwakilan negara[2] anggota.

317. Meshuarat pertama jawatan-kuasa tersebut telah di-adakan pada 16hb September, 1967. Hanya perkara[2] yang mengenaï atoran meshuarat telah di-binchangkan. Dalam meshuarat kedua yang telah di-adakan pada 25hb Januari, 1968 keputusan telah di-ambil oleh jawatan-kuasa bahawa, untok permulaan, ASEAN patut mengutamakan usaha[2] ka-arah pelaksanaan projek[2] yang senang di-laksanakan, tidak memerlukan perbelanjaan yang banyak dan chepat memberi hasil.

318. Meshuarat ketiga jawatan-kuasa tetap telah di-adakan pada 23hb Februari, 1968, khas-nya untok mengkaji shor[2] yang telah di-buat oleh Meshuarat Ketua[2] Sekretariat Nasional ASEAN yang telah di-adakan di-Djakarta pada 20hb dan 21hb Februari tahun ini. Meshuarat Ketua[2] Sekretariat

Nasional ASEAN itu telah di-adakan untok membinchangkan projek[2] yang hendak di-laksanakan, baik sa-bagai ranchangan serta-merta atau pun sa-bagai rangka panjang.

319. Berdasarkan atas shor[2] yang telah di-buat oleh Sekretariat Nasional ASEAN maka jawatan-kuasa tetap ASEAN, dalam meshuarat-nya yang ketiga, bersetuju bekerjasama dengan segera-nya dalam perkara mengeluarkan makanan, menggalakkan pelanchongan dan perkara talikom dan pengangkutan.

320. Dalam tempoh yang di-kaji ini, enam orang Ketua Negara/Perdana Menteri telah melawat Malaysia. Dua orang lagi Ketua Negara dan sa-orang Perdana Menteri di-jangka melawat Malaysia pada masa yang tidak lama lagi. Lawatan[2] Ketua[2] Negara dan Perdana[2] Menteri ka-Malaysia ini sudah tentu menguatkan lagi tali persahabatan antara Malaysia dengan negara[2] yang berkenaan. Lawatan[2] itu akan juga meluaskan lagi bidang bekerjasama antara Malaysia dengan negara[2] itu terutama dalam hal memajukan perdagangan dan ekonomi. Nama dan kedudokan Malaysia di-perengkat antarabangsa telah bertambah baik oleh kerana lawatan[2] tersebut.

321. Sesuai dengan dasar-nya hendak mengeratkan lagi tali persahabatan dengan negara[2] lain untok faedah bersama terutama dalam hal[2] perdagangan, Malaysia telah mengadakan perhubongan diplomatik dengan Russia dan Yugoslavia dan menaikkan taraf wakil diplomatik-nya di-Kanada, ia-itu menjadi Pesurohjaya Tinggi yang bertempat di-Ottawa. Di-Djakarta, sa-buah Jabatan Kedutaan telah di-buka pada bulan Ogos, 1967 dan pada masa itu juga sa-buah Pejabat Konsol telah di-buka di-Medan. Sa-buah Pejabat Konsol telah di-buka di-Vienna pada awal tahun ini. Duta Malaysia di-Negeri Belanda akan juga di-beri tauliah untok berkhidmat di-"European Economic Community" di-Belgium untok mengkaji kemungkinan[2] menambah perdagangan dengan "Community" tersebut.

322. Malaysia telah menawarkan kemudahan[2] dalam urusan konsulat kapada dua buah lagi negara[2] Komenwel ia-itu Zambia dan Guyana. Negara[2] itu pula telah bersetuju menjalankan tugas[2] konsulat bagi Malaysia kerana Malaysia belum lagi mengadakan perwakilan dengan negara[2] itu.

323. Tiga orang Konsul Kehormat Malaysia telah di-lantek ia-itu sa-orang di-Helsinki, sa-orang di-Copenhagen dan sa-orang di-San Francisco.

324. Malaysia sentiasa memberikan sokongan yang kuat kapada Bangsa[2] Bersatu dalam usaha-nya hendak mengekalkan keamanan dan keselamatan antara bangsa dan menghapuskan sama sa-kali kekejaman penjajahan, faham perkauman dan kemiskinan yang maseh di-deritaï oleh beberapa negeri di-dunia ini. Dalam peperangan Arab dengan Israel yang meletus pada bulan Jun 1967, Malaysia telah mengecham perbuatan Israel mencheroboh Arab dan telah memberi sokongan penoh kapada Bangsa[2] Bersatu dalam usaha-nya hendak menchari penyelesaian kapada sengketa itu dengan chara yang aman. Sementara itu, Malaysia menegaskan juga dasar-nya menyokong hak[2] mutlak orang[2] pelarian Palestine.

325. Berasaskan kapada dasar hendak bekerjasama untok faedah bersama, Malaysia dan India telah bersetuju hendak mengadakan meshuarat perengkat

pegawai pada tiap² tahun yang akan di-adakan bergilir² di-Kuala Lumpur dan di-New Delhi. Meshuarat tersebut akan membinchangkan segala aspek per-hubongan dan kerjasama antara Malaysia dengan India.

326. Perhubongan Malaysia dengan Jepun telah bertambah erat lagi sa-telah Perjanjian Hutang Darah di-tandatangani pada 21hb September, 1967. Per-janjian tersebut ia-lah sa-benar-nya satu tanda perasaan mesra dan muhibbah Kerajaan Jepun kapada Malaysia.

327. Pada 1hb September, 1967, Perjanjian Menchegah Penyeludupan telah di-tandatangani dengan Filipina dan telah berjalan kuatkuasa-nya pada 1hb Disember, 1967. Sejak itu dengan kerjasama Kerajaan Malaysia, Kerajaan Filipina telah berjaya mengurangkan penyeludupan.

KEMENTERIAN PELAJARAN

'Am

328. Jumlah murid² yang bersekolah di-seluroh Malaysia sa-makin bertambah. Di-Malaysia Barat, angka itu telah miningkat kapada 1,369,000 bagi sekolah² rendah dan 478,000 bagi sekolah menengah. Di-Malaysia Timor pula, jumlah murid² yang bersekolah ia-lah 314,100 orang, ia-itu bertambah sa-banyak 17,600 orang. Berkenaan dengan perbelanjaan pula, peruntokan biasa untok Kementerian Pelajaran ada-lah yang terbesar sa-kali, ia-itu sa-banyak $401 juta bagi tahun ini berbanding dengan $385 juta bagi tahun 1967. Di-bawah ranchangan pembangunan, usaha membena bilek² darjah baharu dan mengganti bangunan² sekolah dan bilek² darjah yang lama terus di-jalankan. Usaha² membena ma'amal sains, bilek sains rumah-tangga dan bengkel 'ilmu perusahaan ada-lah juga di-jalankan untok menyempurnakan dasar Kerajaan hendak memberi pelajaran anika jurusan di-sekolah² menengah. Usaha ini memakan sa-bahagian besar daripada peruntokan pembangunan Kementerian Pelajaran.

329. Sunggoh pun perbelanjaan bertambah, beberapa langkah jimat-chermat telah di-jalankan termasok-lah meminda kadar bantuan kapada sekolah² dan yayasan² yang boleh mendapat bantuan dan juga melaksanakan formula per-jawatan yang tegas mengenai perkara mengadakan jawatan² guru.

Surohanjaya Gaji Guru²

330. Satu peristiwa penting pada tahun lepas ia-lah penubohan Surohanjaya Gaji Guru² bagi mengkaji dan membuat shor² berkenaan dengan gaji dan sharat² perkhidmatan guru² dalam dan di-luar perkhidmatan Kerajaan. Surohanjaya ini yang di-pengerusikan oleh Tuan Hakim Dato' Abdul Aziz sedang lanchar menjalankan tugas-nya dan ada-lah di-harap ia akan menyudahkan kerja²-nya dengan sa-berapa segera.

Lembaga Pepereksaan

331. Satu lagi perkembangan penting pada tahun lepas ia-lah menjalankan pepereksaan Lower Certificate of Education/Sijil Rendah Pelajaran (LCE/SRP) dalam bentok objektif, ia-itu pemereksaan yang menggunakan komputer.

Dengan chara ini, bukan sahaja wang bayaran kapada pemereksa[2] telah di-jimatkan tetapi masa'elah menchari pemereksa[2] yang berkelayakan telah di-atasi Satu lagi perkembangan baharu ia-lah pepereksaan penilaian dalam bentok objektif juga telah di-jalankan dengan jaya-nya dalam semua bahasa pengantar di-sekolah[2] rendah di-Malaysia Barat. Ranchangan sedang di-jalankan bagi mengadakan, pada pertama kali-nya, Pepereksaan Sijil Pelajaran Vokeshenal Malaysia dalam tahun 1969 bagi murid[2] yang mendapat pangkat A atau B dalam pepereksaan LCE/SRP.

Pelajaran Khas

332. Dalam bidang pelajaran khas, lagi tiga buah kelas perchantuman bagi kanak[2] buta di-sekolah[2] menengah telah di-buka pada tahun 1967. Kod beril rengkas Melayu untok pelajaran orang[2] buta telah di-selesaikan dan di-bahagi[2]-kan kapada semua kelas[2] perchantuman murid[2] buta dan yayasan khas bagi orang[2] buta termasok Persatuan Untok Orang[2] Buta Tanah Melayu.

Guru[2] Siswazah

333. Guru[2] Siswazah maseh lagi kurang terutama-nya bagi 4 mata pelajaran ia-itu Fizik, Kimia, Kaji Hayat dan 'Ilmu Hisab. Satu chara jangka panjang untok mengatasi kekurangan ini ia-lah dengan mengeluarkan lebeh banyak lagi biasiswa dan dermasiswa pelajaran. Bagi tahun akademik 1967/68, sa-ramai 2,734 pelajar telah di-hadiahkan dengan biasiswa dan dermasiswa untok mengikuti berbagai[2] kursus di-Universiti Malaya. Sa-lain dari itu, 21 Biasiswa Perguruan telah di-hadiahkan dalam tahun 1967 kapada pelajar[2] bagi mengikuti kursus[2] di-seberang laut yang tiada di-ajar di-Universiti Malaya. Sa-banyak 46 biasiswa pula telah di-hadiahkan oleh Australia, New Zealand dan Canada di-bawah Ranchangan Colombo untok tahun 1967.

Latehan Guru

334. Kesemua 29 buah Pusat Latehan Daerah telah di-tutup pada hujong tahun 1967 dan penuntut[2] Pusat itu telah di-pindahkan ka-Maktab Perguruan Menengah yang berasrama untok menyambong kursus latehan mereka. Dalam tahun 1967, kursus latehan guru dalam masa chuti penggal sekolah telah di-mulakan bagi melateh 76 orang guru ra'ayat, 83 orang guru Tamil dan 869 orang guru ugama yang tidak terlateh. Dari segi perkembangan latehan guru, ada-lah di-jangka Maktab Latehan Guru Pertukangan yang di-chadangkan di-Kuantan itu akan di-bena pada tahun 1968.

Pelajaran Teknik

335. Di-bawah Ranchangan Malaysia Yang Pertama, perkara memperkembang-kan pelajaran teknik dan vokeshenal ada-lah di-ambil berat supaya orang[2] berkelayakan yang di-kehendaki di-negeri ini dapat di-adakan. Pelajaran seni perusahaan, yang telah di-mulakan di-sekolah[2] menengah rendah dalam tahun 1965 sa-bagai sa-bahagian dari pelajaran anika jurusan, telah di-laksanakan dengan jaya-nya dan ada-lah di-harapkan bahawa ranchangan[2] pelajaran teknik dan vokeshenal sa-bagai sambongan kapada pelajaran seni perusahaan akan

348. Briefing itu ada-lah sangat mustahak bagi faedah menyatukan tindakan[2] yang di-buat oleh Kementerian[2] dan Jabatan[2] yang berkenaan dan juga untok menentukan masaelah[2] tertentu yang harus menghalang atau pun melambatkan pelaksanaan sa-suatu ranchangan pembangunan. Teknik yang di-gunakan untok menyatukan kerja[2] ia-lah "Teknik Gerakan" sa-bagaimana yang terkandong di-dalam "Buku Merah". Teknik ini telah sangat memberi kesan di-dalam usaha[2] menchapai matlamat[2] pembangunan yang telah di-tentukan di-dalam Ranchangan Malaysia Pertama.

349. Sa-lain dari bertanggong-jawab menjalankan usaha[2] menyatukan tindakan[2] bagi melaksanakan ranchangan[2] pembangunan, Kementerian ini juga menyedia dan melaksanakan ranchangan[2] Pelajaran Dewasa dan Pembangunan Masharakat melaluï jentera[2] pembangunan yang telah sedia tersusun di-perengkat[2] negeri dan daerah. Kemajuan[2] dan kejayaan[2] yang telah di-chapai pada tahun yang lalu dan ranchangan[2] yang akan di-jalankan dalam tahun ini di-dalam lapangan ini, ada-lah di-laporkan di-dalam perenggan[2] yang berikut di-bawah ini dalam bahagian Pelajaran Dewasa dan Pembangunan Masharakat. Satu lagi tugas yang besar bagi Kementerian ini ia-lah melaksanakan ranchangan[2] kechil pembangunan di-kawasan[2] luar bandar dan juga menjalankan pembenaan rumah[2] 'ibadat di-merata pelusok Malaysia dengan kerjasama Kerajaan[2] Negeri yang berkenaan.

350. Dalam tahun 1966, Kementerian ini telah membelanjakan $3,480,453 untok ranchangan[2] kechil saperti jalan[2] kampong, jambatan[2], balai raya, perigi, bekalan ayer, padang[2] permainan dan lain[2] ranchangan yang sangat[2] utama di-kehendaki oleh pendudok[2] luar bandar bagi kemudahan[2] mereka. Dalam tahun 1967, Kementerian ini telah membelanjakan wang sa-banyak $15,561,464 untok membena dan membaiki masjid[2], surau[2], sekolah[2] ugama, rumah berhala, gereja dan lain[2] rumah 'ibadat.

351. Manakala dalam tahun 1963 dan 1964 keadaan dzarurat di-Malaysia Timor memaksa penempatan sa-mula dan mengumpulkan pendudok[2] di-sa-tengah[2] tempat di-Sabah dan di-Sarawak, Kementerian ini telah menubohkan beberapa ranchangan[2] penempatan sa-mula dan ranchangan[2] kumpulan di-kawasan[2] jalan Serian dan Pandaruan di-Sarawak dan Tawau di-Sabah, sa-bagai satu daripada kerja[2] pembangunan. Sa-sunggoh-nya, ranchangan[2] petempatan sa-mula ini telah di-jalankan dengan jaya-nya. Dalam tahun 1968, Kementerian ini akan menyiapkan ranchangan[2] yang telah di-tentukan bagi tahun ini. Apabila aspek[2] tertentu ranchangan itu telah siap, Kementerian ini akan menyerah-kan ranchangan[2] itu kapada pehak[2] berkuasa tempatan yang berkenaan.

352. Dalam penghujongan tahun 1966, Kementerian ini telah membentok satu bahagian penyelidekan di-dalam Kementerian ini untok menjalankan penyeli dekan atas beberapa aspek pembangunan yang berkaitan dengan pelaksanaa ranchangan[2] pembangunan di-bawah Ranchangan Malaysia Pertama. Peny lidekan tersebut ada-lah sangat mustahak dari segi mengatasi masaelah[2] ya penting yang mungkin di-hadapi dalam lapangan pembangunan dan mustah bagi mendapatkan kesan[2] yang lebeh lagi dari ranchangan[2] pembangu Kerajaan. Bahagian Penyelidekan ini ada-lah di-ketuaï oleh sa-orang pega tempatan dan, dalam tahun 1967, Bahagian ini telah membuat ranchangan[2]

LATEHAN

384. Bahagian Latehan MARA telah menjalankan berbagai[2] ranchangan latehan untok Bumiputera. Latehan[2] ini ada-lah daripada perengkat latehan kemahiran sa-hingga ka-perengkat Universiti. Dari segi latehan kemahiran, hampir 2,000 orang telah di-lateh dalam lapangan[2] saperti:

(i) Mekanik Jentera;

(ii) Mekanik Motor;

(iii) Mekanik Letrik;

(iv) Pembenaan dan Pembangunan;

(v) Mengurus Perusahaan dan Perniagaan;

(vi) Gunting rambut dan solek menyolek;

(vii) Jahit-menjahit.

385. Malaysia sekarang sedang menjalankan ranchangan perusahaan dengan dynamis dan; oleh itu, pekerja[2] yang mahir dan terlateh untok bekerja dalam perusahaan[2] itu semakin di-kehendaki. MARA ada-lah sedang giat berusaha untok melateh Bumiputra[2] bagi mengisi sa-tengah[2] daripada peluang[2] yang di-adakan oleh sebab pelaksanaan ranchangan perusahaan Kerajaan itu.

386. Sa-lain daripada memberi latehan kemahiran. MARA juga memberikan biasiswa[2] untok penuntut[2] belajar di-Kolej[2] dan juga di-Universiti[2] di-negeri ini dan di-seberang laut. Semenjak penggal Parlimen yang lalu, sa-banyak 369 biasiswa telah di-keluarkan dan pechahan mengikut pengajian-nya ia-lah 46% untok jurusan teknik dan sains, 36% untok pelajaran iktisas dalam perusahaan dan perdagangan, dan 18% untok yang lain[2]. MARA sedar bahawa Bumiputra pada hari ini sangat kurang dalam lapangan yang di-sebutkan itu, dan berusaha menggalakkan lagi Bumiputra mempelajari perkara[2] sains dan teknoloji. MARA berharap akan dapat menambahkan bilangan yang kechil ni kapada jumlah yang lebeh menasabah.

37. Satu biasiswa baharu, ia-itu biasiswa pinjaman, telah mula di-jalankan eh MARA tahun ini. Ini akan memberi peluang yang lebeh banyak lagi pada pelajar[2] Bumiputra untok melanjutkan pelajaran mereka. MARA juga ngadakan satu Chawangan Kemajuan Kerjaya (Career Development). Tujuan awangan ini ia-lah untok memberi nasehat kapada bakal[2] penuntut supaya at mereka memileh jurusan[2] pelajaran yang sesuai bagi diri mereka dan keadaan negara pada hari ini. Chawangan ini mengeluarkan majallah[2] dan ah[2] berkenaan dengan pembangunan kerjaya dan juga memberi sharahan[2] asehat kapada beberapa kumpulan pelajar.

Institiut Teknoloji MARA, yang berkembang dengan pesat-nya, pada ng ini mempunyai lebeh kurang 2,000 orang penuntut. Pada awal 1965, hanya ada lebeh kurang 300 orang sahaja. Dalam bulan Oktober, atu asas untok Institiut yang baharu telah di-letakkan di-Batu Tiga

Kelang. Sa-lain daripada menambahkan kursus iktisas dalam perusahaan dan perdagangan, Institiut ini juga telah menambah kursus[2] dalam berbagai[2] jurusan teknik kejuruteraan. Bermula daripada tahun lalu, Institiut ini telah juga membuka kelas[2] untok menyediakan penuntut[2] memasoki Universiti. Kelas[2] menyediakan penuntut[2] ka-Universiti ini akan menambah lagi peluang[2] bagi penuntut[2] dari luar bandar melengkapkan diri mereka untok mendapatkan pelajaran tinggi. Kelas[2] ini memberatkan pelajaran sains. Dalam tahun 1968, Institiut Teknoloji MARA tersebut akan menjalankan kursus[2] persediaan untok ijazah[2] daripada Universiti London. Ini akan di-jalankan dengan kerjasama Universiti London.

389. Untok menambahkan lagi latehan kemahiran untok Bumiputra MARA telah menuboh sa-buah Sekolah Latehan Kemahiran di-Melaka. Apabila siap, sekolah ini di-jangka akan mengeluarkan sa-ramai 200 orang belia mahir di-dalam berbagai[2] kemahiran teknik. Kejayaan[2] yang telah di-chapai dalam usaha melateh Bumiputra sekarang ini dan bertambah-nya bilangan penuntut[2] yang telah mendapat sijil[2], diploma[2] dan ijazah[2], sangat-lah menggalakkan, dan membuktikan bahawa MARA sudah dapat meyakinkan Bumiputra bahawa mereka juga mempunyai kechekapan dan kepandaian untok menunjokkan kebolehan mereka di-berbagai bidang perchubaan termasok lapangan perusahaan dan perniagaan dan juga sains dan teknik.

Bahagian Pinjaman Modal dan Khidmat Penasehat

390. MARA akan terus menjalankan ranchangan memberi pinjaman modal kapada Bumiputra[2] yang memerlukan-nya untok memperluaskan lagi perusahaan atau pun perniagaan mereka. Sa-lepas Konggeres Ekonomi Bumiputra dalam tahun 1965, MARA telah mengubahkan dasar pinjaman-nya. Sekarang MARA akan memberi pinjaman wang untok ranchangan[2] yang berchorak perniagaan, perdagangan dan perusahaan sahaja. Dengan demikian, pinjaman untok ranchangan[2] pertanian, perikanan dan ternakan yang di-sifatkan sa-bagai "keluaran mentah" telah di-berhentikan.

391. Untok menjalankan kerja[2] memperoses permohonan[2] pinjaman dengan lebeh terator, MARA telah mengambil beberapa orang pegawai[2] yang mahir dan berpengalaman dalam bidang[2] kewangan dan perdagangan. Langkah[2] ini perlu di-ambil untok menentukan supaya semua ranchangan[2] yang mendapat pinjaman MARA menchapai kejayaan. Pinjaman[2] wang MARA juga akan di-bantu dengan nasehat tentang teknik, urusan perniagaan, menyimpan kira[2], pasaran dan lain[2]. Berthabit dengan ini, MARA telah menubohkan Bahagian Khidmat Penasehat. Peminjam[2] juga di-galakkan mengikuti berbagai[2] latehan dan kursus yang di-jalankan oleh MARA dalam segi perusahaan perniagaan mereka. Dengan pelaksanaan dasar baharu ini, beberapa perubahan yang menggalakkan dalam gaya permohonan[2] dan kelakuan peminjam[2] boleh di-dapati. Perubahan yang penting yang dapat di-lihat ia-lah ketetapan pembayaran pinjaman dan chara[2] pengusaha[2] (entrepreneurs) Bumiputra yang berkenaan menguruskan perusahaan[2] mereka sendiri. MARA mendapati juga, bahawa sekarang sudah ada permohonan[2] pinjaman untok perusahaan yang lebeh besar. Sa-lain daripada itu, peminjam[2] juga sudah bertukar fikiran. Mereka sekarang

sudah sanggup menerima arahan[2], nasehat[2] dan tunjok ajar daripada pegawai[2] MARA atau pun daripada perusahaan[2] Bumiputra yang lain. Sunggoh pun sekarang ini MARA mengadakan sharat[2] yang ketat untok menjaminkan pembayaran balek, namun di-dapati ahli[2] perniagaan dan perusahaan Bumiputra yang berkenaan telah menchapai kemajuan dan kejayaan dalam perusahaan dan perniagaan mereka. Ini di-sebabkan oleh pertukaran fikiran mereka yang menyebabkan mereka menurut dan patoh kapada nasehat[2] yang telah di-berikan oleh pakar[2] daripada MARA. Ada-lah di-dapati juga bahawa sekarang mereka telah munchul kehadapan untok mendapatkan pinjaman[2] yang lebeh besar untok menjalankan perusahaan[2] yang lebeh besar lagi. Dahulu-nya, kebanyakkan permohonan[2] pinjaman ada-lah untok perniagaan[2] runchit, kereta sewa dan pembenaan. Sekarang, terdapat permohonan[2] untok menjalankan perusahaan[2] perchetakan, membalak, hotel, bengkel, minyak petrol dan sa-bagai-nya.

392. Sa-bagaimana yang telah di-nyatakan, MARA telah menubohkan satu Bahagian Khidmat Penasehat. Bahagian ini tidak-lah sahaja memberi khidmat-nya kapada Bumiputra[2] yang meminjam wang daripada MARA, tetapi juga memberi nasehat kapada pengusaha[2] Bumiputra di-merata[2] negeri. Sa-hingga sekarang ini, lebeh kurang 500 perusahaan telah mendapat pimpinan dan tunjok ajar daripada Bahagian ini. Tugas Bahagian ini, terutama-nya, ia-lah untok menentukan sebab[2] kelemahan sa-suatu perusahaan itu dan mengeshorkan chara[2] bagaimana memajukan perusahaan itu dari segi kewangan mahu pun dari segi teknik. Tawaran[2] ada-lah bantuan[2] daripada MARA dengan berupa lawatan[2] daripada pegawai[2] MARA atau pun menempatkan pegawai[2] MARA di-perusahaan itu untok menolong menjalankan perusahaan tersebut. MARA sedar bahawa bantuan[2] nasehat dari segi pengurusan dan teknik sama-lah juga penting-nya saperti bantuan[2] kewangan.

393. Tujuan Bahagian Perusahaan dan Perdagangan MARA ia-lah untok membantu Bumiputra mengendalikan perusahaan dan perniagaan mereka sendiri atau pun menjalankan perusahaan MARA sendiri dengan tujuan menyerahkan perusahaan[2] itu kapada Bumiputra apabila Bumiputra sanggup dan di-fikirkan boleh mengurus dan menjalankan perusahaan[2] itu. Satu jalan yang telah di-ambil ia-lah memberi bantuan kapada pengusaha[2] kechil untok mendapatkan bahan[2] mentah. Jualan tembaga mentah untok pengusaha[2] barang[2] hiasan daripada tembaga telah bertambah sa-banyak 40% dari tahun lalu. MARA juga membekalkan kain[2] puteh dengan harga yang berpatutan kapada pembatek[2]. Dalam tahun 1967, jualan kain puteh kapada pembatek telah naik 30%. Ini membuktikan bahawa pengusaha[2] Bumiputra dalam perusahaan kechil ini sudah bertambah. Mulai tahun 1967, MARA juga telah membantu mereka dengan menjualkan ubat penchelup jenis yang baik. Berhubong dengan batuan teknik kapada pengusaha[2] tersebut, MARA memberi-nya menerusi Pusat Penyelidekan Perusahaan Tangan, MARA di-Petaling Jaya. Pusat ini telah menjalankan berbagai[2] penyelidekan berkenaan dengan perusahaan kechil yang mengeluarkan barang[2] perak, tembaga, kulit dan belulang serta kain tenun.

394. Dalam pertengahan tahun yang lalu, Pusat tersebut telah dapat membuktikan batek boleh di-chap di-atas kain bergulong yang panjang sa-hingga 50 ela.

Pusat itu juga telah dapat membuktikan praktik-nya mengechap bukan sahaja di-atas kain benang kapas bahkan juga di-atas kain linen, teteron dan sa-bagai-nya. Pusat ini juga telah membuat kajian berkenaan dengan chorak[2] yang baharu yang menarek di-pasaran di-bandar[2] dan di-luar negeri. Satu ma'amal penyelidekan telah di-dirikan untok membuat penyelidekan berkenaan dengan banchohan untok ubat[2] penchelop. Hasil[2] daripada penyelidekan ini telah di-sampaikan kapada pembatek[2] untok memajukan lagi teknik membuat batek mereka. Pembatek[2] telah juga di-jemput untok mempelajari teknik[2] baharu di-Pusat ini.

395. Mengenai belulang pula, MARA telah menubohkan beberapa pusat memperoses belulang di-Kelantan dan di-Trengganu. Pusat[2] saperti itu akan di-buka di-tempat[2] lain juga jika di-dapati menguntongkan. Berhubong dengan ini, Pusat Penyelidekan Perusahaan Tangan akan menjalankan penyelidekan atas chara[2] untok membuat kulit[2] yang baik daripada belulang itu.

396. Satu daripada hasil[2] penyelidekan yang telah di-jalankan oleh Pusat Penyelidekan Perusahaan Tangan itu ia-lah, 3 buah perusahaan telah di-dirikan oleh MARA. Perusahaan[2] itu ia-lah:

(i) Sharikat Batek Malaysia Sendirian Berhad;

(ii) Perusahaan Membuat Baju;

(iii) Sharikat Kulitkraft Sendirian Berhad.

397. Ketiga[2] buah perusahaan ini telah pun di-lancharkan dan akan mula mengeluarkan hasil mereka dalam tahun 1968. Ini ada-lah sa-imbang dengan dasar MARA untok menjalankan berbagai[2] perusahaan dengan tujuan per-usahaan ini di-satu hari nanti dapat di-jalankan oleh Bumiputra sendiri.

398. Untok menggalakkan lagi Bumiputra memperkembangkan perusahaan[2] kechil dan juga menggalakkan mereka di-dalam lapangan perniagaan, MARA terus dengan usaha-nya mendirikan rumah[2] kedai, bazaar dan juga pekan[2] sa-hari. Bangunan ini ia-lah untok memberi peluang kapada Bumiputra men-jalankan perniagaan di-dalam bandar[2] di-mana susah sadikit untok mendapatkan tempat[2] perniagaan. Bagi tahun 1968, MARA akan menyiapkan rumah[2] kedai di-Kuala Kangsar, Telok Anson, Alor Gajah, Melaka dan Kuala Trengganu.

PUSPAMARA

399. PUSPAMARA ia-lah pusat jualan yang di-jalankan oleh MARA sendiri untok menjualkan hasil[2] perusahaan tangan Bumiputra. Pusat[2] Jualan yang berjalan dengan maju-nya ia-lah di-Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Kota Kinabalu dan Kuala Trengganu. MARA sedang menimbangkan kemungkinan bagi memperluaskan lagi Pusat[2] Jualan tersebut di-bandar[2] yang lain pula. Dengan ada-nya kedai[2] ini, MARA dapat memperkenalkan hasil[2] daripada perusahaan tangan Bumiputra di-bandar[2] dan juga kapada pelawat[2] dari luar negeri.

400. Saperti yang telah di-sebutkan di-dalam tahun yang lalu, MARA juga mengambil bahagian di-dalam perusahaan membalak. Tujuan MARA ia-lah untok mengusahakan pembalakan Kawasan Tiga Segi Jengka dan membantu

pembalak[2] Bumiputra yang mahu mengikut shor yang di-tetapkan oleh MARA mengusahakan kawasan[2] membalak. Sharikat Kayu Kayan Kebangsaan Berhad yang telah di-tubohkan dalam tahun 1967, telah mula menjalankan perusahaan-nya bagi perengkat pertama di-Kawasan Tiga Segi Jengka. Perusahaan[2] mengikut jadual dan mengeluarkan hasil yang baik. Dengan Kerjasama dari-pada Kerajaan[2] Negeri, MARA sedang berusaha untok menggalakkan pembalak[2] kechil di-merata[2] negeri ini untok menubohkan satu persatuan supaya mereka akan dapat menjalankan perusahaan balak dengan chara yang sempurna dan lebeh chekap lagi. Sekarang, usaha[2] ini sedang di-jalankan oleh MARA di-Perak, Pahang dan Johor.

401. Tindakan yang saperti itu ada-lah juga di-jalankan dalam lain[2] per-usahaan Bumiputra umpama-nya di-Kelantan, MARA telah memajukan persatuan[2] pembatek dengan tujuan supaya mereka dapat mengatasi berbagai[2] masaelah yang mereka hadapi di-dalam perusahaan mereka. Persatuan ini di-tubohkan dengan tujuan hendak membaiki lagi keluaran dan mutu kain[2] batek. Satu lagi daripada usaha[2] MARA untok menggalakkan Bumiputra menjalankan perusahaan besar di-bandar[2], ia-lah dengan membeli 10 unit bangunan kilang daripada MIEL di-Petaling Jaya. Lapan buah daripada-nya telah pun di-jual kapada Bumiputra dengan bayaran ansoran.

402. Sharikat Amanah Saham MARA Berhad yang telah di-tubohkan dalam tahun 1967 telah pun mula menjalankan kerja-nya. Yunit[2] amanah telah mula di-jual pada awal tahun ini dan, dalam pada itu, Sharikat ini telah pun men-jamin beli (underwrite) saham[2] daripada 2 sharikat besar di-Malaysia.

Kenderaan

403. Bahagian Kenderaan MARA menjalankan dasar untok mengadakan perkhidmatan[2] bas di-jalan[2] baharu yang di-buka di-bawah Ranchangan Pembangunan Luar Bandar. Bahagian ini juga menggalakkan Bumiputra mengambil aleh perkhidmatan[2] bas itu apabila perkhidmatan itu telah maju dan mendatangkan keuntongan dan apabila Bumiputra berkenaan telah men-dapatkan pengetahuan yang perlu dan kebolehan untok menjalankan perkhidmatan[2] itu. Ini ada-lah sa-laras dengan dasar MARA menubohkan perkhidmatan[2] bas ini dengan tujuan sharikat[2] itu akhir-nya kelak akan dapat di-jalankan oleh Bumiputra sendiri.

404. Di-dalam tahun lalu, satu lagi tambahan perkhidmatan bas telah di-lancharkan di-Malaysia Timor. Rundingan[2] sedang di-jalankan dengan pehak[2] berkenaan di-Sarawak untok menjalankan perkhidmatan bas Kuching/Sibu dan Kuching/Sementara. Rundingan[2] juga sedang di-jalankan dengan Kerajaan Negeri Sabah untok mendapatkan jalan[2] baharu di-Negeri Sabah, ia-itu di-antara Kota Kinabalu dan Papar.

405. Bagi tahun 1968, MARA akan menambahkan lagi jumlah[2] perjalanan dengan jalan[2] yang baharu sa-banyak 800 batu lagi dengan menggunakan 56 buah bas. Sa-lain daripada itu, bas[2] akan di-tambah kapada jalan[2] yang sedang ada bagi kemudahan[2] pendudok[2], khas-nya yang dudok di-luar bandar. Buat pertama kali-nya, MARA telah dapat menjalankan bas express dari Johor Bahru ka-Kuantan.

406. Sa-lain daripada menjalankan perkhidmatan bas ini, MARA juga mengadakan bengkel[2] untok membaiki bas[2] kepunyaan MARA sendiri. Pada masa ini, bengkel[2] telah di-buka di-Kuala Lumpur dan Alor Star, dan satu lagi bengkel akan di-buka di-Batu Tiga, Klang. Bengkel[2] ini juga dapat di-gunakan sa-bagai pusat untok melateh pemuda[2] Bumiputra dalam lapangan mekanik dan membaiki kereta. Berkaitan dengan ini, satu ranchangan yang sedang giat di-jalankan oleh MARA ia-lah ranchangan melateh Bumiputra daripada perengkat bawah, saperti mekanik dan sa-bagai-nya, sa-hingga ka-perengkat pengurusan sharikat[2] kenderaan.

KEMENTERIAN PENERANGAN DAN PENYIARAN

407. Kementerian Penerangan dan Penyiaran, dalam tahun lalu, telah terus menjalankan peranan-nya yang amat penting sa-bagai sa-buah jentera perantaraan bagi Kerajaan. Tugas[2] itu termasok-lah kerja menyusun sa-mula dan menyatukan tugas[2] jabatan[2] di-bawah-nya, ia-itu Jabatan[2] Penerangan, Radio, Talivishen dan Filem Negara, yang bertanggong-jawab menjalankan dasar[2] Kerajaan yang tertentu, menyebar dasar[2] tersebut, dan memberi penerangan mengenai ranchangan[2] kemajuan dan sa-bagai-nya. Yang lebeh penting lagi ia-lah tanggong-jawab memainkan peranan membena negara, mengujudkan perpaduan di-kalangan semua kaum dan menanam semangat ta'at setia.

408. Kemajuan telah di-chapai dalam usaha[2] Kementerian hendak menambahkan lagi berita[2] yang di-keluarkan mengenai Malaysia bagi kegunaan dalam dan juga luar negeri dengan pelancharan sa-buah Sharikat "BERNAMA" atau Berita Nasional Malaysia dalam tahun 1967. Sharikat ini telah mula bertugas dalam bulan Mei, 1968.

409. Dalam bulan Februari, 1968 semua Bahagian Pentadbiran, Kewangan dan Perkhidmatan dalam Kementerian ini termasok jabatan[2] Penerangan, Radio dan Talivishen, telah berpindah ka-Angkasapuri, ia-itu bangunan Kementerian Penerangan dan Penyiaran yang baharu di-Bukit Putra. Upachara pembukaan resmi telah di-jalankan pada 17hb Februari, 1968 oleh Yang Teramat Mulia Tunku Perdana Menteri. Ada-lah di-harapkan kerja[2] menyatukan kerja[2] jabatan[2] di-bawah Kementerian ini akan dapat berjalan dengan lebeh segera dan lanchar lagi. Walau bagaimana pun, kakitangan[2] bahagian teknik Talivishen Malaysia akan hanya dapat pindah ka-Angkasapuri dalam tahun hadapan, ia-itu sa-telah kerja[2] memasang alat[2] perkakas electronic dalam Bangunan Talivishen itu siap. Kakitangan teknik Jabatan Radio di-jangka akan berpindah ka-Bangunan Radio dalam tahun 1970 kerana bangunan itu maseh sedang di-bena sekarang ini. Oleh itu, Pusat Penyiaran di-Angkasapuri itu akan lengkap dalam tahun 1970 apabila semua jabatan[2] telah berpindah ka-bangunan masing[2].

410. Satu perkara yang patut di-sebutkan di-sini ia-lah mengenai pungutan hasil Sa-lain daripada memainkan peranan-nya menyatukan kerja[2] sebaran 'an Kementerian Penerangan dan Penyiaran telah barjaya memungut hasil daripad lesen[2] Radio dan Talivishen serta juga bayaran I'klan[2] melaluï Bahagia Perdagangan. Dalam tahun 1967 hasil yang telah di-pungut ia-lah $6,427,56 di-bandingkan dengan $5,262,933 dalam tahun 1966. Ini menunjokka

tambahan sa-banyak $1,640,628 atau 19.8%. Pungutan hasil dalam tahun 1967 bagi Bahagian Perdagangan ia-lah $7,021,815 berbanding dengan $5,810,145 dalam tahun 1966 dan ini menunjokkan tambahan sa-banyak $1,211,670 atau 20.8%.

JABATAN PENERANGAN

411. Perkhidmatan Penerangan, dengan kegiatan² luar-nya yang beranika chara itu, telah dapat mengekalkan hubongan-nya dengan orang² 'awam, dan peranan ini menjadi sa-makin penting kerana kegiatan² Kerajaan sa-makin bertambah banyak dan rumit. Dalam menjalankan tugas²-nya, Jabatan ini sa-chara langsong atau tiada langsong terlibat dalam semua kegiatan Kerajaan di-perengkat² kampong, daerah, negeri dan kebangsaan. Walau bagaimana pun, ada-lah pada asas-nya yang jabatan ini terus memainkan peranan-nya yang penting dalam menggerakkan kegiatan² menanam dan memupokkan semangat tata ra'ayat, dan, di-samping itu, menghapuskan di'ayah² jahat dan dusta.

412. Ranchangan latehan ulangkaji yang di-fikirkan mustahak bagi faedah dan pengetahuan kakitangan Jabatan ini telah di-adakan dari sa-masa ka-samasa dan pegawai² luar pula selalu di-uji dalam hal ehwal umum.

413. Jabatan ini mengutamakan perkara pembenaan negara, pelajaran tata ra'ayat, perpaduan kaum dan negara, dan ta'at setia yang tidak berbelah bagi pada Tanah Ayer. Jabatan ini telah di-minta memainkan peranan-nya yang chergas sa-bagai sa-bahagian daripada ranchangan pelajaran tata ra'ayat-nya, dalam Kempen Gerakan Ra'ayat Setia yang telah di-lancharkan dalam bulan Julai, 1967.

414. Tugas penting Perhubongan Akhbar telah di-sambut baik oleh semua Kementerian dan dengan yang demikian beberapa buah Kementerian telah mengadakan pegawai perhubongan mereka sendiri. Kerana perhubongan dengan akhbar² tempatan sentiasa baik dan rapat, maka Pusat Akhbar Asia Tenggara telah dapat di-tubohkan sa-bagai hasil kerjasama Jabatan ini, akhbar² tempatan, Yayasan Akhbar Antarabangsa, Zurich dan beberapa yayasan lain, untok melateh wartawan² tempatan dan negera tetangga.

415. Perkhidmatan Penerangan Luar Negeri yang telah di-tubohkan dalam tahun 1965 sekarang ini sedang di-perkemaskan untok menjadikan sa-buah bahagian yang berasingan dalam Kementerian Penerangan dan Penyiaran. Sekarang ada sa-banyak 17 jawatan Attache Penerangan dan yang akhir sekali di-luluskan ia-lah untok di-Jakarta dan di-Medan. Kebanyakan jawatan² ini telah di-penohi dan yang baki-nya sedang di-uruskan oleh Surohanjaya Perkhidmatan 'Awam.

416. Penerbitan² yang telah di-terbitkan untok kegunaan luar negeri termasok-lah majallah² yang di-keluarkan dalam beberapa bahasa asing. Walaupun pun, di-sebabkan semata² oleh kekurangan wang, tidak ada filem² penerangan tertentu yang di-buat bagi kegunaan seranta luar negeri, tetapi filem² yang di-khaskan untok tayangan di-Malaysia telah di-sunting dan di-dab ka-dalam bahasa² yang tertentu bagi penuntun² luar negeri.

417. Bahagian Penyelidekan Penerangan yang menjadi sa-bahagian daripada Perkhidmatan Penerangan Luar Negeri maseh terus membuat kajian[2] beberapa surat khabar dan penerbitan[2] luar negeri dan, sa-hingga sekarang, telah mengeluarkan 47 kertas penyelidekan mengenai pelbagai perkara yang menarek termasok-lah intisari bulanan yang mengandongi ulasan[2] surat khabar luar negeri tentang Malaysia.

418. Sa-banyak 1.7 juta helai risalah dalam berbagai[2] bahasa bagi menerangkan kesan[2] Penurunan Nilai Wang Sterling ka-atas nilai wang tempatan telah di-chetak oleh Jabatan ini untok di-sebarkan ka-seluroh negara. Unit Seranta Bergerak Jabatan ini telah juga di-tugaskan ka-kawasan[2] luar bandar untok memberi cheramah[2] kapada ra'ayat atas perkara tersebut dan juga menyebarkan risalah[2].

419. Di-antara kempen seranta yang mustahak yang telah di-anjor dan di-susun oleh Jabatan ini dalam tahun 1967, ia-lah "Tabong Benchana Negara" bagi mangsa[2] banjir, Minggu Perpaduan Negara, Pilehan Raya Sabah yang pertama, penubohan ASEAN, mata-wang baharu Malaysia, Rang Undang[2] Bahasa Kebangsaan, Hari Ulang Tahun Kemerdekaan yang ke-sepuloh, Pertandingan Membacha Quran Antarabangsa, pemulehan sa-mula perhubongan diplomatik dengan Indonesia dan Penurunan nilai mata-wang Sterling dan Jawatan-kuasa[2] Muhibbah.

420. Di-Negeri Sarawak, di-mana undang[2] dzarurat maseh berjalan kuatkuasa-nya di-satengah[2] kawasan, peperangan saraf maseh terus memainkan peranan yang penting bagi mendapatkan pengganas[2] komunis supaya menyerah diri. Pembebasan 180 orang tahanan (45 di-Sarawak, 60 di-Sabah, 75 di-Malaysia Barat) oleh Kerajaan Pusat pada Hari Ulang Tahun Kemerdekaan (31hb Ogos) telah juga di-hebah dengan sa-luas[2]-nya.

421. Pilehanraya Sabah yang pertama telah di-hebah[2]kan dengan sa-luas[2]-nya terus hingga sampai ka-petang hari sa-belum hari membuang undi pada 8hb April. Banyak-nya peratus orang yang mengundi dan kurang-nya peratus undi[2] yang rosak membuktikan bahawa Jabatan ini telah menjalankan tugas-nya dengan sempurna. Satu lagi usaha yang penting di-jalankan ia-lah menyiarkan berita[2] lawatan pemereksaan pemerhati[2] dari lima buah negara asing ka-pilehanraya tersebut dan bantuan yang di-beri kapada akhbar luar negeri.

Jabatan Radio

422. Radio maseh lagi menjadi chara perhubongan 'am yang penting dan amat berkesan di-Malaysia oleh sebab hampir semua keluarga mempunyai peti radio masing[2].

423. Jabatan Radio telah berjaya menjalankan tugas[2]-nya memberi penerangan dan menghebahkan dengan sa-luas[2]-nya usaha[2] dan dasar[2] Kerajaan kapada ra'ayat. Melalui ranchangan[2] dan siaran[2] warta berita-nya, Radio Malaysia telah dapat menentang anasir[2] jahat yang berusaha menyebarkan berita[2] palsu dan menjalankan lain[2] kegiatan subversib di-Malaysia.

424. Turun-nya nilai mata-wang lama, rusohan[2] di-Pulau Pinang dan krisis kewangan antarabangsa, ada-lah perkara[2] yang patut di-sebut. Dalam menjalankan tugas-nya memberi penerangan sa-banyak[2]-nya kapada ra'ayat mengenai perkara[2] yang penting, Jabatan Radio telah dapat mententeramkan hati ra'ayat, menghapuskan khabar[2] angin dan menghalang keadaan kelamkabut di-kalangan ra'ayat.

425. Radio Malaysia juga berusaha mengukohkan lagi semangat ta'at setia dan kemegahan ra'ayat terhadap negara dan juga semangat persefahaman antara kaum.

426. Sa-laras dengan dasar Kerajaan, Bahasa Kebangsaan telah di-gunakan dengan sa-berapa yang boleh dalam menyediakan warta berita dan ranchangan[2] Jabatan Radio dalam tahun lalu.

427. Dalam tahun 1967, beberapa steshen dan pemanchar telah di-siapkan. Steshen pemanchar baharu di-Kajang telah di-buka dengan resmi-nya oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan Selangor. Steshen baharu Radio Malaysia di-Ipoh telah di-buka oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan Perak pada bulan Mei, 1967. Tahun ini, Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang pula telah meresmikan steshen pemanchar baharu di-Kuantan pada 10hb Februari, 1968.

428. Satu lagi kemajuan baharu ia-lah pelancharan siaran daerah Radio Malaysia mulai dari 15hb April tahun ini. Mulai daripada tarikh itu, steshen[2] Pulau Pinang, Ipoh, Melaka dan Johor Baharu mengadakan siaran daerah masing[2] pada tiap[2] malam dari pukul 10.30 malam hingga 12.00 tengah malam. Tujuan utama siaran[2] ini ia-lah hendak memberi peluang kapada pendudok[2] kawasan[2] itu mendengar siaran[2] hal[2] tempatan dan ranchangan[2] yang di-sukai mereka.

429. Dalam usaha[2]-nya hendak berkhidmat kapada ra'ayat, Radio Malaysia telah berjaya merapatkan hubongan antara Kerajaan dengan ra'ayat. Mulai tahun ini, Radio Malaysia telah berusaha dengan lebeh giat lagi merapatkan diri-nya dengan para pendengar dengan mengadakan pertunjokkan[2] anekaragam dan permainan Orkes Radio Malaysia di-luar studio dengan lebeh kerap dan besar[2]an.

430. Sementara kemudahan[2] yang ada itu di-elokkan lagi, usaha[2] sentiasa di-jalankan untok menambahkan lagi kemudahan[2] itu supaya, dalam sadikit masa lagi, Radio Malaysia akan dapat di-dengar di-satiap pelusok negara melalui gelombang pendek dan gelombang sederhana.

Jabatan Talivishen Malaysia

431. Dalam tahun 1968 ini genap-lah empat tahun Talivishen Malaysia memberi perkhidmatan-nya. Jumlah peti[2] talivishen yang di-keluarkan lesen-nya telah bertambah dari 1,000 buah peti dalam tahun 1964 menjadi 106,692 buah pada bulan November, 1967. Oleh itu, talivishen telah menjadi bukan sahaja suatu alat perantaraan, bahkan telah juga menjadi suatu perkara biasa bagi semua pendudok Malaysia.

432. Bermula dengan satu alat pemanchar perojek pemandu untok Kuala Lumpur dan daerah[2] di-sekeliling-nya, perkhidmatan talivishen Malaysia sekarang ini telah di-tambah hingga sampai ka-seluroh Pantai Barat Malaysia dan ka-sabahagian daripada Pantai Timor. Alat[2] pemanchar sekarang ini memancharkan ranchangan[2] melalui sistem gelombang talikom dari Bukit Sungai Besi, Gunong Pulai, Gunong Tampin, Gunong Kledang, Gunong Jerai, Maxwell Hill, Batu Pahat, Kluang, Gunong Brinchang dan Bukit Bakar. Ada-lah di-anggarkan bahawa lebeh daripada ¾ juta orang menuntun Talivishen tiap[2] petang.

433. Ranchangan[2] untok menyampaikan siaran talivishen ka-seluroh kawasan Pantai Timor, Malaysia Barat dan lain[2] kawasan terpenchil, telah pun banyak di-jalankan dan ada-lah di-jangka bahawa pada akhir tahun ini, Kuantan akan mendapat perkhidmatan talivishen. Trengganu akan mendapat perkhidmatan talivishen kemudian-nya apabila sistem gelombang talikom siap di-pasang.

434. Di-Malaysia Timor juga, ranchangan[2] telah hampir[2] siap di-jalankan dan tidak berapa lama lagi, Sabah dan Sarawak akan mendapat perkhidmatan talivishen.

435. Waktu siaran telah di-tambah daripada 22 jam sa-minggu menjadi 48 jam sa-minggu. Waktu siaran talivishen yang biasa ia-lah daripada 5.45 petang hingga hampir[2] tengah malam, tetapi pada hari[2] Juma'at, Sabtu, Ahad dan hari[2] kelepasan, siaran[2] tambahan di-pancharkan.

436. Lebeh kurang 45% daripada ranchangan[2] talivishen yang di-siarkan ada-lah ranchangan[2] pengeluaran tempatan yang di-siarkan chara terus menerus. Ranchangan[2] ini ada-lah tinggi mutu-nya. Pada masa hadapan, apabila lebeh banyak lagi kemudahan[2] di-dapati ada-lah tujuan perkhidmatan ini untok mengadakan ranchangan[2] keluaran tempatan dengan lebeh banyak dan lebeh baik mutu-nya lagi.

437. Ranchangan[2] telah di-susun untok memberi perkhidmatan yang lebeh baik lagi kapada orang ramai. Apabila Jabatan Talivishen selesai pindah ka-Angkasapuri kelak, ada-lah di-harapkan bahawa saloran yang kedua akan di-adakan supaya bertambah banyak lagi ranchangan[2] yang boleh di-pileh oleh orang ramai. Talivishen Pelajaran juga akan di-adakan dan kemudian-nya di-majukan untok memberi perkhidmatan pelajaran kapada sekolah[2] dan juga untok faedah ra'ayat seluroh negara.

438. Sunggoh pun Talivishen Malaysia ada-lah satu Jabatan Kerajaan, tetapi Jabatan ini juga menjalankan satu perkhidmatan perniagaan dengan menawar-kan masa siaran-nya bagi i'klan[2]. Tetapi tiada satu ranchangan jua pun yang di-ganggu oleh ranchangan perdagangan kerana i'klan[2] di-siarkan apabila sa-suatu ranchangan itu tamat. Penuntun[2] puas hati dengan susunan itu. I'klan[2] perniagaan telah di-mulakan dalam tahun 1965. Dalam tahun 1967, hasil dari-pada perkhidmatan ini telah bertambah hingga sampai $3.6 juta banyak-nya.

439. Melaluï ranchangan bertukar[2] filem, Talivishen Malaysia telah dapat menjadikan Malaysia lebeh terkenal di-negeri[2] lain dalam dunia ini, terutamanya sa-kali dalam kawasan Persatuan Penyiaran Sa-Asia (ABU) di-mana filem[2] mengenaï Malaysia di-siarkan tiap[2] bulan dalam rangkaian kebangsaan sembilan buah negeri yang menjadi ahli dalam ranchangan ini.

Filem Negara

440. Meski pun kesukaran mendapat kakitangan[2] yang berpengalaman terus di-alami, Jabatan ini telah dapat juga menchapai kemajuan dalam tahun lalu. Kerja[2] penerbitan yang telah di-jalankan ada-lah lebeh banyak daripada yang telah lalu semenjak bahagian ini di-tubohkan 21 tahun dahulu. Kejayaan ini telah dapat di-chapai terutama sa-kali kerana ketekunan kakitangan[2] Jabatan ini dalam membantu usaha negara hendak mengukohkan semangat ta'at setia dan bersatu padu serta menerangkan kapada ra'ayat[2] Malaysia mengenaï kemajuan dalam negara.

441. Dalam tahun 1967, Filem Negara telah mengeluarkan sa-banyak 107 buah filem yang mengambil masa sa-lama 23 jam 17 minit menayang-nya. Filem Malaysia Sa-minggu yang sangat di-sukaï ramai, sa-buah majallah filem mingguan mengenaï perkara[2] dan peristiwa[2] penting yang sedang berlaku di-sekitar negara, berjumlah 52 buah filem termasok 5 keluaran khas. Banyak perkara dari hampir[2] semua segi kemajuan masharakat, pelajaran, dan pembangunan negara telah di-filemkan.

442. Sa-banyak 22 buah filem dokumentar dan filem pelajaran telah di-terbitkan mengenaï perkara[2] penting saperti 10 tahun Merdeka, lawatan[2] negara oleh pembesar[2] luar negeri, kesihatan luar bandar dan latehan belia di-Sabah, pertandingan[2] akhir Piala Thomas di-Jakarta dan pembangunan negara dan luar bandar. Tiga buah filem berwarna juga telah di-buat ia-itu "Hari Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong", "Pesta di-Pulau Pinang", ia-itu sa-buah filem kebudayaan, dan "Sentiasa di-Angkasaraya", sa-buah filem berkenaan dengan peranan Tentera Udara di-Raja Malaysia.

443. Siri "Kesah Kampong Kita" yang di-sukaï ramai mengesahkan kemajuan masharakat luar bandar di-kampong[2] dan siri "Tongkat Hitam" mengenaï balasan kapada mereka[2] yang membuat salah ada-lah termasok dalam 4 buah penerbitan jenis sa-paroh derama.

444. Dalam tahun 1968, ada-lah di-chadangkan hendak meneruskan penerbitan mingguan Malaysia Sa-minggu dan juga menambahkan penerbitan filem[2] dokumentar mengenaï pembenaan negara dan pembangunan. Banyak lagi filem[2] yang akan di-buat saperti filem "Kesah Kampong Kita" dan "Tongkat Hitam". Satu siri baharu bertajok "Inspektor Zain" mengenaï usaha[2] menentang gulongan budak[2] jahat dan menanam semangat menghormati undang[2] sedang di-ranchangkan. Satu kajian sedang di-buat mengenaï kemungkinan Jabatan Filem Negara membuat filem[2] wayang gambar dan berjalan sa-bagai sa-buah perbadanan.

KEMENTERIAN PENGANGKUTAN

PERKARA[2] 'AM

445. Tugas utama Kementerian Pengangkutan ia-lah hendak menyatukan kemajuan kemudahan[2] pengangkutan dan perkhidmatan-nya supaya kedua[2] kemajuan itu dapat di-jadikan satu sistem yang chekap. Kementerian ini juga bermaksud menentukan supaya kemudahan[2] pengangkutan keretapi, jalan raya, ayer dan udara dapat di-adakan dengan sa-berapa baik dan murah yang boleh.

446. Di-dalam Ranchangan Pembangunan Malaysia Yang Pertama (1966-1970), perbelanjaan Pembangunan mengenai berbagai[2] jenis pengangkutan dan perhubongan ada-lah di-taksirkan hampir[2] $751 juta di-bawah Kementerian Pengangkutan dan Kementerian Kerja Raya, Pos dan Talikom.

447. Pada masa ini, satu Kajian 'Am Pengangkutan berkenaan dengan berbagai[2] jenis pengangkutan yang di-jalankan oleh satu pasokan pakar[2] dari Bangsa[2] Bersatu, ada-lah pada perengkat[2] akhir-nya. Laporan dan chadangan[2] pasokan kajian ini di-jangka siap dalam bulan Oktober ini.

448. Hasil yang di-pungut oleh Jabatan Pengangkutan Jalan telah bertambah sa-banyak lebeh kurang $7 juta dalam tahun 1967. Jabatan Penerbangan 'Awam sedang menjalankan perojek memperbesarkan Lapangan-terbang[2] di-Pulau Pinang dan di-Kuala Trengganu. Walau pun Pentadbiran Keretapi maseh menghadapi kedudokan kewangan yang kurang memuaskan, perojek[2] pembangunan-nya di-teruskan juga.

KESELAMATAN JALAN RAYA

449. Kerajaan memang mengambil berat di-atas masaelah keselamatan jalan raya dan kemalangan yang sentiasa berlaku di-jalan raya yang menyebabkan beberapa kechederaan dan kematian. Masaelah ini ada-lah suatu masaelah yang rumit dan sangat-lah payah hendak mengatasi-nya oleh kerana ia-nya berkait dengan beberapa perkara, umpama-nya perangai dan kelakuan pengguna[2] semasa di-jalan raya, keadaan jalan raya dan kenderaan, keadaan chuacha dan seterus-nya. Pendek kata, untok mengatasi masaelah ini tindakan perlu di-ambil menerusi tiga saloran, ia-itu kejuruteraan, menjalankan kuatkuasa undang[2] dan pelajaran. Tindakan terhadap ketiga[2] saloran ini telah pun di-ambil dan maseh di-selenggara lagi.

450. Mengenai pelajaran keselamatan jalan raya, Kerajaan telah mengadakan kempen dari semasa ka-semasa dan akan berikhtiar lagi mengadakan kempen setakat yang boleh untok memberi kesedaran kapada orang ramai betapa mustahak-nya mereka berperangai baik dan berhati[2] di-jalan raya. Kerajaan juga akan berikhtiar untok mendapat kerjasama pertubohan[2] dan sharikat[2] berkenaan terhadap masaelah ini sa-hingga semua golongan ra'ayat faham dan sedar bahawa perkara ini bukan-lah sahaja tanggong-jawab Kerajaan, bahkan tiap[2] pendudok, untok mengatasi-nya. Kegiatan terhadap pelajaran keselamatan jalan raya akan di-perluaskan dan alat[2] seranta untok panduan orang ramai akan di-tambahkan lagi. Peratoran[2] untok membaiki keselamatan pengguna[2] jalan raya juga akan di-selenggarakan.

451. Dalam kempen tahun sudah, Kerajaan telah menjalankan diayah menerusi saloran[2] seranta Kerajaan, akhbar[2] dan panggong[2] wayang. Beribu[2] buku, risalah dan poster telah di-bahagi[2]kan kapada orang ramai. Filem[2] keselamatan jalan raya dan sisip gambar telah juga di-tayangkan di-seluroh negeri dan beberapa perkara lagi telah juga di-adakan untok mengingatkan orang ramai dan memberi kesedaran terhadap masaelah ini. Kempen ini telah mendapat sambutan yang baik dari orang ramai dan telah memberi kesedaran di-atas perkara keselamatan jalan raya.

Pengangkutan Jalan

452. Saperti mengikut dasar Kerajaan, pembangunan di-dalam bidang peranan orang[2] Melayu dalam perusahaan pengangkutan jalan terus di-kekalkan. Di-dalam lapangan perusahaan kereta sewa/teksi, peratus matlamat bagi peruntokan orang[2] Melayu di-dalam Negeri[2] Melaka, Negeri Sembilan, Selangor, Perak, Pulau Pinang dan Pahang telah pun terchapai. Bagi Negeri Kedah, perbezaan peratus yang belum lagi di-chapai hanya-lah chuma 0.14% lagi. Bagi Negeri[2] Johor, Perlis, Trengganu dan Kelantan, tindakan sedang di-ambil supaya peruntokan itu terchapai dengan seberapa segera. Berkenaan dengan Lesen[2] Pengangkutan yang membenarkan kereta[2] untok membawa barang[2], 393 lesen[2] telah di-keluarkan sa-hingga 31hb Mach, 1968 kapada orang[2] Melayu dan kapada sharikat perkongsian orang[2] Melayu dan orang[2] bukan Melayu. Kemajuan yang terchapai dalam lapangan perkhidmatan bas juga ada-lah memuaskan dan jalan[2] bas yang di-kendalikan oleh orang[2] Melayu hingga 31hb Mach, 1968, ia-lah sa-banyak 268 jalan berbanding dengan 242 pada 1hb Januari, 1967. Sa-hingga 1hb Januari, 1968, jumlah modal yang di-tanam oleh orang[2] Melayu di-dalam sharikat bas kepunyaan orang[2] Melayu dan bukan orang Melayu ia-lah sa-banyak $8,262,725.00.

453. Pada 'am-nya kemajuan pengangkutan jalan raya ada-lah bergerak dengan chepat-nya. Jumlah kereta[2] motor yang telah berdaftar sa-hingga 31hb Mach, 1968, ia-lah 514,927, ia-itu bertambah sa-banyak 62,925 kereta[2] motor daripada tahun yang lalu. Hasil[2] yang di-pungut oleh Jabatan Pengangkutan Jalan Raya dalam tahun 1967 ada-lah sa-banyak $137.7 juta berbanding dengan $130.3 juta pada tahun lalu.

454. Untok memberi perkhidmatan yang lebeh baik kapada orang[2] 'awam di-pejabat[2] Pendaftar seluroh negeri ini, pesanan telah di-buat untok membeli mesin[2] receipting analysis bagi menchepatkan lagi pengeluaran lesen[2]. Ada-lah di-jangka mesin[2] itu akan sampai dan siap di-pasang sa-belum akhir tahun ini.

455. Pembenaan pejabat baru Pendaftar dan Pemereksa Kanan Kereta[2] Motor, Selangor pada masa ini ada-lah berjalan dengan memuaskan, dan di-jangka pejabat ini akan berpindah daripada pejabat-nya yang sempit sekarang ini di-Jalan Tuanku Abdul Rahman ka-pejabat baru-nya itu di-Petaling Jaya di-pertengahan tahun ini.

Penerbangan 'Awam

Malaysia Barat

456. Kemajuan berjalan saperti yang di-jangkakan dalam mengadakan kemudahan[2] yang lebeh sempurna bagi kapal[2] terbang dan penumpang[2].

457. Bersaingan dengan pembesaran sharikat penerbangan kebangsaan, "Malaysia-Singapore Air line" Lapangan Terbang Pulau Pinang sedang di-perbesarkan dengan menambah landasan-nya dan menambah alat² pandu penerbangan serta bangunan.

458. Lapangan Terbang Kuala Trengganu sedang di-elokkan lagi dan di-perbesarkan supaya membolehkan kapal terbang Fokker F27 mendarat. Perhu-bongan² dan "ground aids" yang moden telah pun di-ranchang dan di-pasang-kan.

459. Tahun 1967 telah menunjokkan keselamatan yang chukup dan tiada kemalangan berlaku kapada kapal terbang 'awam yang berjadual di-Malaysia Barat.

460. Lalu lintas udara semakin bertambah di-Lapangan Terbang Antara-bangsa, Kuala Lumpur dan empat buah lagi penerbangan² Antarabangsa telah mendarat di-Kuala Lumpur pada tahun itu.

MALAYSIA TIMOR

461. Dalam tahun 1967, terdapat perluasan yang jelas dalam bidang perkhid-matan dan terafik yang di-bawa oleh Sharikat penerbangan kebangsaan, Sharikat Penerbangan Malaysia-Singapura, sa-bagaimana di-gambarkan dalam angka² berikut:

1966 ... Jumlah penumpang di-semua padang terbang—500,605.

1967 ... Jumlah penumpang di-semua padang terbang—583,054.

Ini ia-lah tambahan sa-banyak 16.4% dalam satu tahun.

462. Dalam tahun 1966, jumlah pergerakan kapal² terbang 'awam ia-lah 48,726. Dalam tahun 1967, jumlah-nya ia-lah 48,222.

463. Kekurangan yang sadikit dalam jumlah pergerakan kapal terbang ini di-sebabkan oleh penggunaan kapal terbang yang lebeh besar, ia-itu Fokker Friendship, untok kegunaan dalam perkhidmatan daerah.

464. Ranchangan untok pembenaan dan perluasan padang² terbang di-Malaysia Timor berjalan dengan memuaskan dalam tahun 1967.

465. Semua kerja² bagi landasan, "taxiway" dan "apron" di-padang terbang Bintulu telah siap, dan pada akhir bulan Disember 70% dari kerja² bagi padang terbang baru di-Miri telah di-siapkan. Kerja² bagi padang terbang Lahad Datu telah siap. Banyak kemajuan yang telah di-chapai dalam usaha memperalatkan sa-mula padang² terbang Jabatan ini dengan alat² perhubongan dan, dalam suku akhir tahun lalu, tender² telah di-tawarkan bagi memasang Very High Frequency Omni Range Beacons di-padang terbang² Kota Kinabalu dan Kuching. "Beacons" ini di-jangka akan siap di-pasang dalam tahun 1968.

466. Kerja² membena 2 buah bangunan padang terbang di-mulakan dalam tahun 1967 dan akan siap pada tahun 1968 ini, ia-itu:

(*a*) Sa-buah bangunan persinggahan dan steshen bomba baru di-Padang Terbang Tawan.

(*b*) Pembesaran bangunan persinggahan Padang Terbang Bintulu.

Dasar[2] Kementerian yang akan di-jalankan termasok-lah:

(i) mengadakan padang[2] terbang dan kemudahan[2] yang bersangkutan di-seluroh Malaysia Timor untok membolehkan Sharikat Penerbangan Malaysia-Singapura menggunakan Kapal Terbang[2] Fokker Friendship di-semua jalan udara tempatan yang penting;

(ii) meneruskan ranchangan yang di-tetapkan sa-bagai sa-bahagian daripada Ranchangan Malaysia Pertama untok meninggikan mutu perkhidmatan[2] alat[2] penerbangan-radio, perhubongan serta kemudahan Lampu Padang Terbang ka-satu perengkat yang perlu bagi penggunaan yang selamat serta sesuai bagi kapal[2] terbang sharikat penerbangan kebangsaan dan bagi mengadakan perkhidmatan udara yang chukup kapada orang ramai.

PERKHIDMATAN KAJICHUACHA

467. Perkhidmatan Kajichuacha Malaysia terus memperluaskan lagi perkhidmatan-nya dalam tahun 1967 supaya dapat memenohi segala kehendak[2] penerbangan 'Awam dan Tentera yang sekarang ini berkehendakkan supaya di-perluaskan lagi kemudahan[2] Kajichuacha bagi kawasan Malaysia Timor dan Barat. Sa-buah Pejabat Kajichuacha Kechil di-Kuantan dan sa-buah lagi di-Kota Kinabalu sedang di-tubohkan dengan maksud supaya dapat memberikan perkhidmatan yang lebeh chekap lagi kapada Tentera Udara di-Raja Malaysia. Steshen radiosonde/radio wind yang baharu telah di-bena di-Kota Kinabalu untok mengukor Udara di-langit dan hawa sa-tinggi 100,000 kaki untok memberikan chatitan[2] Kajichuacha untok kapal terbang jet yang terbang tinggi yang terbang di-kawasan ini.

468. Satu kejayaan besar yang telah di-chapai pada tahun 1967 ia-lah penubohan Bahagian Kajiiklim yang dapat menyelamatkan wang yang banyak daripada di-berikan kapada Singapura pada tiap[2] tahun. Bahagian ini telah menggunakan satu sistem "punch-card" yang membolehkan ia-nya di-gunakan sa-mula kemudian pada computer untok memperoses dan menganalisa chatitan[2]. Recording formats yang baharu telah mula di-gunakan supaya senang menukar[2]-kan chatitan[2] dalam "punch-cards" itu untok di-analisa oleh computer. Chara yang baharu ini ada-lah kemajuan yang besar jika di-bandingkan dengan chara[2] lama menganalisa chatitan[2] dan merekodkan-nya. Penerbitan chatitan[2] kajichuacha boleh di-jalankan dengan lanchar-nya apabila sahaja sistem ini di-bantu oleh computer.

469. Kemajuan dalam teknik ramalan iklim tropika telah berjalan dengan lanchar-nya apabila pesanan di-buat untok perkakas elektronik bagi melengkapkan "APT Satellite Tracking Station" dalam tahun 1967. Dengan menggunakan gambar[2] APT untok menganalisa chuacha, akan bertambah-lah lagi kemajuan muta dan tepat-nya ramalan Kajichuacha oleh sebab peredaran awan yang pada masa dahulu, tiada dapat di-tentukan dengan menggunakan chara[2] lama, boleh di-ambil gambar[2]-nya dan di-jadikan bahan[2] analisa.

470. Satu lagi kemajuan dalam perkhidmatan ini ia-lah penubohan bahagian latehan di-Ibu Pejabat. Bahagian ini di-tubohkan untok melateh kakitangan yang baharu dalam teori dan kerja[2] Kajichuacha. Semenjak penubohan-nya itu,

sa-ramai 35 orang kakitangan baharu telah di-lateh. Perkhidmatan ini berharap agar latehan ini di-perluaskan lagi hingga ka-bahagian[2] ikhtisas lain saperti Kajichuacha dengan radar dan satellite apabila kakitangan[2] yang berkelayakan boleh di-dapati.

JABATAN LAUT DAN PELABOHAN

DERMAGA[2] AYER DALAM, BAGAN LUAR

471. Pembangunan dermaga[2] ayer dalam di-Bagan Luar, yang menelan belanja sa-banyak $60 juta, sedang berjalan dengan pesat-nya dan tiga tambatan yang pertama akan di-buka untok penggunaan dalam bulan September tahun ini, dan, dengan ini, akan membolehkan Surohanjaya ini mendapatkan hasil lebeh awal dari yang di-jangkakan. Ini akan merupakan bantuan yang besar kapada Surohanjaya untok membayar kembali pinjaman sa-banyak $44.3 juta kapada Kerajaan Pusat termasok pinjaman sa-banyak $16.3 juta kapada Kreditanstalt fur Wiederaufbau, Republik Bersekutu German.

472. Dua tambatan lagi di-jangka akan siap pada penghujong tahun 1969 atau pada awal tahun 1970 dan tambatan[2] ini bersedia mengerjakan kago dalam kontener kira-nya chara terbaharu mengerjakan kago ini di-perkenalkan untok penggunaan di-Pelabohan Pulau Pinang. Dari itu, pelabohan ini bukan sahaja dapat mengerjakan kago tambahan pada penghujong sa-puloh tahun ini, akan tetapi dapat juga mengerjakan kago dengan sistem baharu, dan, dengan ini, dapat-lah mengekalkan kedudokan-nya sa-bagai pelabohan yang terpenting dalam Malaysia.

473. Untok memastikan pekerjaan[2] di-dermaga[2] baharu ini berjalan dengan lanchar dan chekap, Surohanjaya ini, dengan bantuan Penasihat[2] Pengurusan, telah mengkaji semua susunan pekerjaan[2] dan peratoran[2], dan telah membuat beberapa pembaharuan yang akan menambahkan lagi pengeluaran dan membaiki perkhidmatan kapada pengguna[2] pelabohan. Peranchangan yang teliti dan pengkajian dalam tiap[2] segi pekerjaan di-dermaga[2] baharu ini akan membolehkan Surohanjaya ini memulakan penggunaan-nya dengan lanchar dan chekap, ia-itu apabila pembenaan dermaga[2] ini siap.

WELD QUAY

474. Pembangunan bahagian tengah Weld Quay telah pun siap, dari itu, ia merupakan pengkalan yang lurus dari selatan kawasan Surohanjaya sa-hingga Pengkalan Raja Tun Uda yang membolehkan tongkang[2] persendirian mengerjakan kago[2] pada sebarang keadaan pasang surut. Pertimbangan telah pun di-beri untok menjadikan Dermaga Weld Quay kawasan berniaga bebas bagi menjagai perniagaan pusat perdagangan Pulau Pinang.

PERKHIDMATAN FERI

475. Sejak 1hb Januari, 1968, Surohanjaya telah menggunakan sistem pungutan tambang feri di-satu pengkalan sahaja dan ini mengurangkan belanja di-atas kakitangan[2] di-pengkalan[2]. Di-sebabkan pengurangan belanja ini, maka Surohanjaya telah dapat mengurangkan harga tambang feri kapada pengguna[2] feri.

JABATAN LAUT DAN PELABOHAN—SABAH

476. Pembenaan satu pelancharan kapal[2] yang berat-nya 120 tan telah siap dan telah di-buka dengan resmi-nya pada 5hb April, 1968 oleh Menteri Pengangkutan. Dengan siap-nya pelancharan ini, kapal[2] kechil di-pantai timor Sabah tidak lagi mesti di-bawa ka-Labuan untok di-kandaskan dan di-perbaiki.

477. Dermaga baru yang berukuran 150 kaki × 40 kaki di-Semporna telah siap dan akan di-buka kapada perkapalan tidak lama lagi. Dermaga ini apabila siap, akan membolehkan kapal[2] jenis sedang berlaboh di-sepanjang-nya.

478. Kontrek bagi pembenaan sebuah dermaga baru berukuran 200 kaki × 40 kaki di-Lahad Datu telah di-tawarkan dalam bulan Oktober, 1967 dan kerja[2] bagi perojek ini berjalan dengan memuaskan.

479. Tiga buah kapal kechil baru yang di-bena di-Hong Kong telah siap dan di-hantar dalam tahun 1967, ia-itu:

Sa-buah kapal-korek Grab/Hopper.

Sa-buah kapal pendaratan bagi Jabatan Kerja Raya.

Sa-buah kapal kechil untok Pentadbiran.

Sa-buah lagi kapal kechil untok Pentadbiran sedang di-bena dalam negeri ini dan di-jangka akan siap sekarang ini.

JABATAN LAUT DAN PELABOHAN—SARAWAK

480. Dalam tahun lalu, kontrek[2] telah di-dapati bagi membena empat buah kapal[2] baru untok menambah kebolehan jabatan ini membawa barang[2] dan penumpang[2].

481. Usaha yang istimewa telah di-buat untok menolong menyiapkan perojek kemajuan lapangan terbang di-Miri, Bahagian 4, dan kearah ini, Kapal[2] Pembawa Batu telah mengangkut sa-jumlah 20,000 tan batu[2] kechil sa-jauh 83,200 batu antara Kuari dengan tempat itu.

482. Semua penyelidekan yang terutama telah di-selesaikan oleh Hydrographic Surveyor jabatan ini sa-belum perletakan jawatan-nya dalam bulan September. Pembenaan sa-buah Kapal Lanchar Hydrographic Survey yang baru telah di-mulakan.

483. Tindakan terhadap langkah[2] keselamatan yang baik di-kalangan kapal[2] tempatan di-teruskan dengan tiada banyak tentangan daripada tuan-punya[2]. Satu permulaan telah di-buat bagi melesenkan motorbot yang di-gunakan untok sewaan di-sungai[2].

484. Kelas[2] bulanan telah di-adakan bagi memperbaiki kemahiran-laut serta pengetahuan tata-chara[2] Kerajaan di-kalangan kakitangan[2] laut.

485. Bilangan anak negeri Sarawak di-bawah latehan untok mengambil-aleh pegawai[2] dagang yang kanan telah bertambah dari lima kapada tujoh.

PENTADBIRAN KERETAPI

486. Dalam tahun 1967, Keretapi Tanah Melayu menjangka menghadapi kurangan sa-banyak $9.1 juta dan dengan kurangan yang telah tertimbun sa-banyak $14.1 juta sa-lama beberapa tahun yang lalu, maka kurangan tertimbun hingga tahun 1967 menchapai sa-jumlah $23.2 juta.

487. Kemerosotan kedudokan kewangan Pentadbiran Keretapi telah di-sebabkan oleh faktor[2] yang kebanyakan di-luar kawalan Pentadbiran Keretapi, saperti:

(*a*) kenaikan gaji dan elaun yang luar biasa semenjak 1962;

(*b*) kenaikan banyak-nya bayaran pinjaman kapada Kerajaan;

(*c*) pertentangan hebat dari lain[2] chara pengangkutan yang memaksa tambang[2] barang di-turunkan;

(*d*) bijeh besi tiada lagi di-angkut kerana beberapa lombong[2] besi dalam kawasan Ipoh dan Temangan telah di-tutup; dan

(*e*) bah besar dalam tahun 1967 yang menyebabkan bukan sahaja kerosakan yang terok bahkan kerugian hasil.

488. Dengan bantuan Ranchangan Kemajuan Bangsa[2] Bersatu, suatu kajian pengangkutan 'am sedang di-laksanakan untok menimbangkan peranchangan dan pembangunan pengangkutan yang di-setarafkan dalam negara ini. Masa'elah yang menghadapi Keretapi Tanah Melayu dan mengakibatkan kerisis kewangan-nya sekarang akan di-pertimbangkan dengan sewajar-nya sebagai bahagian daripada kajian seluroh-nya.

489. Dalam tahun 1967, satu daripada perojek yang besar di-bawah ranchangan permodanan Keretapi, ia-itu sambongan landasan keretapi dari Perai ka-Butterworth, telah siap sempurna. Jumlah belanja perojek itu ia-lah $11 juta, $10 juta daripada-nya telah di-adakan dari wang pinjaman pembangunan oleh Kerajaan di-bawah Ranchangan Lima Tahun Yang Pertama dan baki-nya dari sumber[2] Pentadbiran Keretapi sendiri.

490. Sambongan landasan keretapi ka-Butterworth telah melibatkan pembenaan jambatan putar menyeberangi Sungai Perai, bangunan setesen baru di-Butterworth (yang berhampiran dengan pelabohan feri penumpang) serta dengan yad barang[2] yang di-ranchangkan supaya boleh melayan dermaga[2] ayer dalam yang sedang di-bena dan perusahaan[2] yang akan terdiri dalam kawasan itu. Dengan siap-nya perojek itu, Keretapi telah memberhentikan gerakan perkhidmatan feri-nya di-antara Pulau Pinang dan Perai.

491. Dalam tahun 1967 juga, bersama[2] dengan Keretapi Negara Thai, perkhidmatan Keretapi segera di-antara Bangkok dan setesen sempadan Sungai Golok telah di-lanjutkan hingga ka-Tumpat, sementara perkhidmatan relkar disel dari Perai ka-Padang Besar (setesen sempadan yang lagi satu) telah di-sambong perjalanan-nya dari Butterworth ka-Hadyai selepas sahaja pembukaan sambongan landasan keretapi Butterworth.

492. Sa-bagai lanjutan ranchangan menggunakan lebeh banyak lagi loko[2] disel sepuloh buah lagi loko haiderolik disel ibu jalan sedang di-pesan.

KEMENTERIAN PERDAGANGAN DAN PERUSAHAAN

PERDAGANGAN

493. Dalam lapangan perdagangan, pada tempoh Januari hingga September, 1967, kelebehan dalam perimbangan kira² perdagangan Malaysia ada-lah berkurangan sa-banyak $97.6 juta jika di-bandingkan dengan masa yang sama dalam tahun 1966. Dalam jangka masa Januari hingga September 1966 kelebehan perimbangan kira² perdagangan ia-lah $388.7 juta pada hal pada masa yang sama dalam tahun 1967 angka-nya ia-lah $291.1 juta. Jumlah eksepot bagi tahun 1966 (Januari-September) berharga sebanyak $2,896.7 juta dan jumlah impot sebanyak $2,508.0 juta. Tetapi dalam tahun 1967 (Januari-September) jumlah eksepot berharga sebanyak $2,827.0 juta dan ini menunjokkan bahawa angka ini telah kurang sebanyak $69.7 juta jika di-bandingkan dengan tempoh yang sama dalam tahun 1966. Sebalek-nya impot untok 1967 (Januari-September) berjumlah sebanyak $2,535.9 juta dan ini ia-lah tambahan sebanyak $27.9 juta jika di-bandingkan dengan jumlah impot bagi masa yang sama dalam tahun 1966. Turun-nya harga jumlah eksepot yang di-sebabkan oleh kemerosotan harga² bahan² mentah yang di-eksepot oleh Malaysia dalam pasaran dunia, telah pun mengurangi kelebehan dalam perimbangan kira² perdagangan.

494. Oleh kerana perdagangan sangat-lah penting bagi menentukan kema'amoran ekonomi negeri ini, maka Malaysia telah senantiasa menjalankan berbagai-bagai tindakan yang tegas untok memperbanyakan, menggalakkan dan menjagaï perdagangan luar negeri Malaysia. Yang paling menarek perhatian di-antara tindakan² ini ia-lah suatu Perjanjian Perdagangan yang telah di-tandatangani dengan U.S.S.R. dalam bulan April, 1967. Ini ia-lah kali yang pertama Malaysia menandatangani suatu Perjanjian dengan negara Komunis dan tujuan yang utama mengadakan Perjanjian ini ia-lah untok menggalakkan perdagangan di-antara kedua² negeri sechara terus-menerus dan tidak lagi melaluï negeri² lain yang menjadi orang tengah. Dengan tamat-nya Konfrontasi, Malaysia dan Indonesia telah mengadakan rundingan² bagi memulehkan hubongan perdagangan sechara yang lebeh tertib dan berkesan. Rundingan² ini telah berakhir dengan kedua² negara menandatangani Urusan² Asas mengenaï Perhubongan Perdagangan dan Ekonomi pada 11hb Mei, 1967. Berasas kapada Urusan² Asas tersebut, atoran² dan chara² peratoran perdagangan di-sediakan oleh kedua² Kerajaan dan telah pun di-umumkan serentak oleh kedua² negara pada 14hb November, 1967.

495. Suatu daripada langkah² yang di-ambil oleh Kerajaan untok menchari pasaran² yang baru di-samping memperluaskan lagi pasaran² yang ada pada masa sekarang untok hasil² negeri ia-lah memperkuatkan lagi Perkhidmatan Surohanjaya Perdagangan. Sakumpulan yang kedua Pesurohjaya² perdagangan telah pun di-lantek dalam bulan Oktober, 1967 dan Kerajaan telah pun berchadang hendak menghantarkan pegawai² ini yang sedang menjalankan latehan² khas dalam bidang menggalakkan perdagangan di-negeri² seberang laut, ka-Jakarta, Bangkok, Nairobi, Beirut dan Brussels. Ada-lah menjadi tujuan Kerajaan untok melantek banyak lagi pegawai² untok berkhidmat di-dalam Perkhidmatan Surohanjaya Perdagangan.

496. Kedudokan politik yang sehat dan keadaan ekonomi yang stabil di-Malaysia telah menarek perhatian banyak negeri² seberang laut yang ingin

membuat perdagangan dengan Malaysia. Banyak rombongan[2] perdagangan dan perusahaan luar negeri telah melawat Malaysia dalam tahun 1967 dengan tujuan hendak menambahkan lagi perdagangan mereka dengan negeri ini. Rombongan[2] perdagangan ini datang dari negeri[2] U.S.S.R., New Zealand, Pakistan, Taiwan, Italy, Finland, Burma, India dan Amerika Sharikat. Selain daripada menerima kedatangan rombongan[2] perdagangan daripada negeri[2] seberang laut, Kerajaan telah juga menggalakkan pehak[2] yang bersendirian menghantar rombongan[2] perdagangan ka-negeri[2] seberang laut. Dalam hal ini, rombongan[2] perdagangan sechara bersendirian telah pun melawat Australia, Korea Selatan, Japan, Hongkong, Formosa dan Indonesia.

497. Malaysia mengambil bahagian yang chergas di-dalam perbinchangan[2] antarabangsa berkenaan dengan penggalakkan perdagangan antarabangsa dan penyelesaian masa'alah[2] perdagangan antarabangsa, terutama sekali yang berkaitan dengan barang[2] mentah yang di-eksepot oleh Malaysia, dengan menjadi anggota di-dalam badan[2] antara bangsa saperti UNCTAD. Dalam tahun 1967 Malaysia telah menyertai meshuarat[2] persiapan yang telah di-adakan oleh Kumpulan "77" negara[2] yang sedang membangun di-Bangkok dan Algiers untok membinchangkan dan menyediakan suatu tindakan bersama di-dalam Persidangan UNCTAD di-New Delhi. Di-persidangan[2] ini, Malaysia telah, bersama[2] dengan negeri[2] lain yang sedang membangun, mengemukakan tuntutan[2] untok mendapat layanan keutamaan (preferential) untok kemasokan barang[2] keluaran kilang dan barang[2] keluaran separoh kilang ka-dalam pasaran negeri[2] yang maju dan juga tuntutan supaya menetapkan harga[2] barang[2] dagangan yang stabil terutama sekali harga getah melalui perkiraan[2] antarabangsa.

Barang[2] Eksepot

GETAH

498. Getah asli yang akan terus menjadi bahan ekonomi yang utama bagi negara ini untok beberapa tahun lagi sedang menghadapi anchaman[2] di-sebabkan oleh getah tiruan. Untok mengukohkan kedudokan getah asli dalam pasaran getah, Kerajaan telah mengambil langkah[2] yang sesuai dengan menggalakkan lagi penanaman sa-mula getah yang lama dengan beneh[2] yang tinggi mutu-nya. Juga, Kerajaan sedang menjalankan penyelidekan yang rapi untok menambah lagi penghasilan daripada beneh[2] itu, dan menchari chara[2] baharu dalam membeku dan membungkus getah supaya dapat di-keluarkan dengan sa-chara baharu. Penyelidekan untok meluaskan lagi kegunaan getah asli sedang di-jalankan dan pasaran baharu juga di-chari dengan chara memberi perkhidmatan penasihatan teknik serta juga dengan kempen[2] yang bersemangat untok menyebarkan mutu getah asli. Untok menahankan kejatohan harga getah Kerajaan telah mengambil bahagian di-dalam pasaran getah dan mengambil bahagian chergas dalam perundingan antarabangsa dengan pengeluar[2] getah asli dan tiruan.

499. Ranchangan tanam sa-mula yang telah di-jalankan oleh Kerajaan telah dapat kejayaan besar. Sa-hingga tahun 1967 lebeh kurang 86% daripada ladang[2] besar dan 60% kebun[2] kechil di-Malaysia Barat telah di-tanam dengan beneh jenis yang bermutu tinggi. Ini telah mengakibatkan penghasilan yang bertambah.

Pengeluaran getah dalam tahun 1967 dari Malaysia ia-lah 982,990 tan jika di-bandingkan dengan 952,425 tan dalam tahun 1966. Pengeksepotan getah daripada Malaysia, termasok Sabah dan Sarawak, dalam tahun 1967 berjumlah 1,026,715 tan, ia-itu lebeh daripada pengeksepotan sebanyak 997,867 tan dalam tahun 1966.

500. Pengeluaran getah jenis baharu SMR bertambah banyak dalam tahun 1967 dan sa-hingga penghujong tahun itu pengeluar[2] SMR di-Malaysia berjum-lah 107. Jumlah pengeksepotan SMR dalam tahun 1967 ia-lah 23,576.3 tan. Kerajaan berharap bahawa dengan pengeluaran getah jenis SMR ini, Malaysia akan dapat melebehkan lagi penjualan getah-nya di-luar negeri. Perkhidmatan penasihat teknik di-bawah anjoran Lembaga Kumpulan Wang Getah Malaya yang ada pejabat[2]-nya di-negeri[2] yang membeli getah, telah menghibahkan keterangan[2] mengenai mutu tinggi dan kelebehan[2] SMR ini.

501. Dalam tahun 1967 Kerajaan telah menuboh sa-mula Pasaran Getah Malaysia mengikut sambutan penjual[2] dan pembeli[2] di-dalam dan di-luar negeri untok menguatkan Pasaran tersebut. Tindakan ini ada-lah mengikut dasar Kera-jaan supaya Malaysia mempunyai suatu badan penjualan getah yang kukoh. Supaya Pasaran ini di-gunakan oleh pehak[2] luar negeri, badan[2] daripada luar negeri telah di-benarkan menjadi ahli dalam Pasaran ini.

502. Sa-bagai suatu langkah untok menahankan kejatohan harga getah, Kerajaan telah mengadakan suatu Persidangan Negara[2] pengeluar Getah Asli di-Kuala Lumpur dalam bulan Oktober, 1967 untok membinchangkan tindakan[2] yang patut di-ambil di-atas kejatohan harga getah asli. Malaysia juga turut sama dalam Persidangan Bangsa[2] Bersatu atas Perdagangan dan Pembangunan (UNCTAD) di-Geneva dan meshuarat Penasehat Pengeluar[2] Getah Asli dan Tiruan di-London. Meshuarat[2] ini telah menimbulkan harapan bahawa dalam masa yang akan datang rundingan[2] yang dapat memberi hasil boleh di-adakan lagi.

BIJEH TIMAH

503. Dalam tahun 1967 pengeluaran bijeh timah oleh Malaysia sampai ka-perengkat 72,120 tan, atau pun penambahan 4.7% atas pengeluaran tahun sudah. Ini ia-lah pengeluaran yang tertinggi sekali dalam masa 25 tahun yang lalu. Tetapi pengeluaran yang tertinggi ini telah di-chapai dalam masa harga bijeh timah sedang merosot. Harga hetong panjang tahun 1967 ia-lah lebeh kurang $601 satu pikul atau pun lebeh kurang 70% kurang daripada tahun lalu. Walau pun demikian, sumbangan perusahaan bijeh timah kapada ekonomi Malaysia seluroh-nya sangat penting. Dalam tahun 1967 perusahaan bijeh timah telah memberi hetongan 25.8% daripada jumlah hasil eksepot dan 60% daripada chukai eksepot yang di-kutip.

504. Malaysia telah lama menjadi pengeluar bijeh timah yang terutama di-dunia, dan pada tahun 1967 bahagian-nya dalam pengeluaran dunia ia-lah 43%. Oleh sebab ini, Malaysia seringkali telah mengambil peranan utama dalam hal ehwal Majlis Timah Antara Bangsa (I.T.C.) ia-itu suatu pertubohan yang bertujuan hendak menetapkan harga bijeh timah pada paras[2] (levels) yang akan menentukan

pendapatan hasil yang memuaskan bagi pehak pengeluar[2] dan memberi satu harga membeli yang patut bagi pehak pembeli[2]. Oleh kerana tindakan[2] yang di-ambil di-bawah Ranchangan Chadangan Penimbal (Buffer Stock Scheme) yang di-tetapkan dalam Perjanjian Bijeh Timah Antarabangsa yang Ketiga-lah dapat terchapai sadikit sebanyak ketetapan harga bijeh timah dunia pada keselurohan tahun 1967.

505. Kejatohan nilai mata-wang paun sterling yang berlaku pada 19hb November, 1967, telah menjadi suatu kejadian dunia yang penting yang mempengarohi perusahaan bijeh timah. Berikutan dengan kejadian ini, ahli[2] pengeluar dalam Majlis Timah Antarabangsa telah berjaya meminda naik jarak harga (price range) bijeh timah menurut turun-nya nilai mata-wang itu. Jarak harga yang terpinda ia-lah saperti berikut:

Tembereng	Tajam	Bawah	...	£1,280	ka	£1,400	satu tan panjang
„	„	Tengah	...	£1,400	ka	£1,515	„ „
„	„	Atas	...	£1,515	ka	£1,630	„ „

506. Berikutan kejatohan nilai mata-wang paun sterling, beberapa keraguan telah munchul dan keadaan pasaran bijeh timah menjadi lebeh lemah daripada masa yang lalu. Untok menghadapi masaelah ini, Majlis Timah Antarabangsa dalam meshuarat ketujoh-nya yang di-adakan di-London pada bulan Januari tahun ini telah mengambil keputusan untok menjemput semua ahli[2] pehak pengeluar membayar sumbangan separoh-kedua Chadangan Penimbal mereka yang berjumlah £10 juta. Malaysia telah menyelesaikan pembayaran panggunya yang berjumlah £4.674 juta pada 31hb Januari, 1968. Langkah ini di-ambil untok melengkapi Pengelola Chadangan Penimbal dengan kumpulan wang yang chukup untok memperkuatkan pasaran itu di-masa kelemahan.

507. Kerajaan akan terus memerhati dengan teliti kejadian[2] di-dunia yang akan mempengarohi perusahaan bijeh timah, dan akan chuba bekerja rapat dengan lain[2] ahli[2] Majlis Timah Antarabangsa untok menchari penyelesaian kapada masaelah[2] yang akan munchul dari semasa ka-semasa. Kerajaan juga akan terus menchari kerjasama Kerajaan Amerika Sharikat supaya menggunakan jimat chermat seberapa daya yang boleh dalam kegunaan ranchangan menjual barang baki bijeh timah-nya, kerana apa[2] penjualan yang tidak patut di-lakukan, lebeh[2] lagi pada masa sekarang, apakala pengeluaran dan penggunaan dunia lebeh kurang sama, mungkin akan menyebabkan kekachauan di-pasaran bijeh timah.

508. Pengeluaran yang tertinggi yang di-chapai oleh Malaysia dalam tahun[2] yang baharu lalu ada-lah kebanyakan-nya di-sebabkan oleh keadaan harga[2] tinggi antara pertengahan tahun 1964 dan pertengahan tahun 1966. Tetapi banyak daripada lombong[2] kechil yang di-tubohkan dalam masa itu sekarang telah tidak memberi hasil lagi, dan terpaksa di-tutup kechuali harga bijeh naik kembali. Selain daripada ini, simpanan[2] bijeh yang di-ketahui maseh berada sedang beransor[2] habis dan mereka akan terpaksa di-tambahkan jika Malaysia hendak mengekalkan tempat-nya sebagai pengeluar bijeh timah yang utama dalam dunia. Berkenaan dengan ini, Kerajaan akan terus memberi segala galakan kapada usaha[2] menchari tempat[2] lombong bijeh yang baharu, termasok juga kawasan di-perayeran pantai.

dalam dan luar negeri serta membentangkan polisi bagi tapak kawasan perusahaan dan juga bertanggong-jawab terhadap nilaian permohonan[2] untok taraf perintis.

519. Tugas yang di-pertanggong-jawabkan kapada Lembaga ini ada-lah bertambah penting jika di-pandang dari segi dua masaelah asas yang menghadapi ekonomi Malaysia. Pertama-nya, mengadakan banyak lagi peluang[2] bekerja untok belia[2] negeri ini dan kedua-nya, membantu memperbagaikan ekonomi negara dengan tidak sangat bergantong kapada hasil[2] yang utama. Untok mengatasi masaelah[2] ini, Lembaga ini akan membuat beberapa shor kapada Kerajaan atas chara[2] masaelah[2] itu patut di-selesaikan.

520. Dengan ada-nya polisi Kerajaan mengechualikan sharikat[2] yang mengeluarkan barang yang di-ishtiharkan sa-bagai barang[2] perintis daripada membayar chukai pendapat, sa-jumlah 131 buah sharikat perintis telah di-tubohkan sahingga penghujong tahun 1967. Sharikat[2] perintis yang tersebut mempunyai modal yang di-benarkan sa-banyak $1,900 juta dan modal terkumpul sa-banyak $320 juta. Sharikat[2] ini telah memberi pekerjaan kapada kira[2] 20,000 warganegara. Sa-lain daripada itu sa-jumlah 79 buah sharikat telah di-berikan taraf perintis pada dasar-nya. Sharikat[2] ini mempunyai modal yang di-benarkan sabanyak $2,190 juta dan modal yang terkumpul sa-banyak $398 juta yang memberi peluang pekerjaan kapada kira[2] 30,000 orang ra'ayat Malaysia. Sa-lain daripada sharikat[2] taraf perintis, beratus[2] kilang pembuat barang[2] yang tidak bertaraf perintis telah di-tubohkan. Mithal-nya di-dalam perusahaan kain baju sahaja di-dapati lebeh daripada 200 buah kilang yang telah memberi pekerjaan kapada kira[2] 5,000 orang.

521. Kema'amoran dan keamanan di-negeri ini telah menambahkan kemajuan perindustrian-nya. Penanam modal di-dalam Malaysia oleh orang[2] asing dari tidak kurang daripada 18 Negeri telah memboktikan bahawa mereka itu perchaya terhadap kemajuan negeri ini.

522. Ada-lah di-harap dengan berjalan kuatkuasa-nya "Undang[2] Galakan Pelaboran, 1968", Malaysia akan menarek banyak lagi penanam[2] modal asing. Penanam[2] modal ada-lah di-beri penggalakan dengan seberapa boleh di-bawah undang[2] ini bagi penubohan perusahaan[2] dalam negeri ini.

523. Kemudahan[2] yang di-beri di-dalam Undang[2] Galakan Pelaboran, 1968, akan membolehkan Malaysia meninggikan lagi eksepot-nya untok mendapat banyak lagi pertukaran wang asing. Sa-buah negara muda yang sedang membangun saperti Malaysia sa-mesti-nya-lah mendapat dan menyimpan sa-berapa banyak pertukaran wang asing untok membiayai ranchangan[2] pembangunan-nya.

PELANCHONGAN

24. Kejayaan telah di-perolehi lagi di-tahun yang lalu di-dalam usaha embangunan perusahaan pelanchongan di-Malaysia. Hasil dari pelanchongan lah meningkat sa-banyak 28.5 peratus dengan mendatangkan pendapatan yang taksirkan berjumlah sa-banyak $26.4 juta berbanding dengan $20.5 juta bagi un 1966.

525. Kemajuan yang pesat telah jua terchapai di-dalam beberapa perojek pelanchongan di-bawah Ranchangan Pembangunan Malaysia 5-Tahun Pertama. Segala perojek[2] ini akan menjadikan negara ini lebeh[2] menarek lagi kapada pelanchong[2] di-samping menggalakkan pehak[2] bersendirian menanam banyak lagi modal mereka di-dalam ranchangan[2] pelanchongan.

526. Usaha Malaysia bagi penggalakan pelanchongan di-luar negeri ada-lah lebeh berkesan pada tahun yang lepas dengan penyertaan Negeri ini, sechara besaran[2], di-dalam Kempen Tahun Pelanchong Antarabangsa di-bawah anjoran Bangsa[2] Bersatu. Peristiwa yang sunggoh[2] chemerlang ini ada-lah sa-bagai pendorong kapada bertambah[2]-nya kesedaran tentang peri mustahak-nya perusahaan pelanchongan yang boleh menimbulkan usaha kerjasama yang lebeh erat di-kalangan pehak[2] bersendirian dan umum.

Pusat Daya Pengeluaran Negara

527. Pusat Daya Pengeluaran Negara, ada-lah bertanggong-jawab untok meninggikan lagi darjah pengurusan, membaiki taraf kebolehan pekerjaan perusahaan, menjalankan latehan dan lain[2] ranchangan yang boleh meninggikan daya pengeluaran.

528. Dengan ada-nya sokongan penoh dan erat daripada badan[2] perdagangan dan perusahaan, juga daripada Jabatan[2] Kerajaan dan sa-paroh Kerajaan, yang telah menghantarkan wakil[2] mereka yang terdiri daripada Bahagian[2] rendah, pertengahan dan atasan untok mengambil bahagian di-dalam berbagai[2] kursus latehan yang telah di-jadualkan oleh Pusat ini, ranchangan[2] Pusat ini telah di-perbesarkan lagi untok memenohi kehendak dan permintaan bagi latehan pengeluaran. Kursus[2] latehan dan seminar[2] telah di-selenggarakan bukan sahaja di-Petaling Jaya, Selangor tetapi juga di-negeri[2] Sarawak, Johor dan Pulau Pinang.

529. Dalam tahun 1967, sa-jumlah 765 orang wakil dari seluroh Malaysia yang terdiri daripada Pengarah[2], Pengurus[2], Penyelia[2] dan Pegawai[2] tinggi Kesatuan Sekerja telah di-lateh di-Pusat ini. Di-dalam tempoh itu 46 kursus latehan dan seminar telah di-adakan berbanding dengan 25 kursus untok 417 orang wakil di-dalam tahun 1966. Latehan[2] ini telah menghasilkan banyak ranchangan[2] latehan dalam perusahaan yang telah di-jalankan oleh wakil[2] yang di-lateh di-Pusat ini dalam lapangan-nya masing[2] dan sa-jumlah 557 orang telah mendapat latehan tersebut. Untok meninggikan lagi pengeluaran dan daya pengeluaran 8 ranchangan dalam perusahaan telah di-usahakan oleh pegawai[2] yang telah di-lateh di-Pusat ini. Hasil-nya daripada ranchangan[2] ini telah memberi keuntongan perbelanjaan sa-banyak $67,000 sa-tahun. Dengan ada-nya pertolongan daripada kakitangan Pusat ini, banyak kejayaan telah di-perolehi daripada ranchangan[2] ini, mithal-nya, kejayaan[2] di-bidang darjah pengurusan dan penyeliaan, pekerjaan[2] perusahaan, penjualan dan juga pengurusan perhubongan buroh.

530. Penempatan 3 orang penasihat pelateh daripada I.E.S.C. dari Amerika Sharikat dalam tahun 1967 dan pengambilan lebeh ramai lagi pegawai[2] tempatan di-masa yang akan datang akan membolehkan Pusat Daya Pengeluaran Negara

berkhidmat dengan lebeh chergas lagi di-dalam kemajuan perusahaan Malaysia dengan jalan mengadakan lebeh banyak lagi kursus[2] latehan daya pengeluaran yang akan memberi faedah kapada tiap[2] bahagian ekonomi negara.

Pusat Piawaian Malaysia

531. Pusat Piawaian Malaysia telah di-tubohkan sebagai sa-buah badan berkanun apabila Undang[2] Piawaian (1966) di-kuatkuasakan pada 1hb Februari, 1967. Majlis Piawaian telah di-tubohkan dengan resmi-nya pada 6hb Oktober, 1967. Sa-belas buah Jawatan-kuasa Perusahaan Piawaian telah di-tubohkan untok memperkembang dan menyediakan piawaian[2] bagi barang[2], chara[2] dan amalan[2] pengeluaran daripada sa-belas kumpolan perusahaan terbesar.

532. Tiap[2] sa-buah Jawatan-kuasa tersebut mengandongi perwakilan[2] daripada Jabatan[2] Kerajaan dan Kementerian[2], lapangan perniagaan, perusahaan dan perkilangan dan badan[2] penyelidekan dan profesional dan lain[2] badan teknik. Apabila Jawatan-kuasa[2] ini telah merangkakan senarai[2] barang[2], chara[2] pengeluaran dan amalan yang berkehendakkan mutu-nya di-piawaikan, Jawatan-kuasa teknik yang berkaitan akan di-tubohkan oleh Jawatan-kuasa Piawaian masing[2] untok menyediakan piawaian bagi barang[2] tersebut.

533. Penyediaan Piawaian Malaysia untok Topi Keselamatan bagi penunggang[2] motorsikal telah di-sempurnakan baharu[2] ini dan apabila di-luluskan nanti oleh Majlis Piawaian, piawaian itu akan di-ishtiharkan di-dalam Warta Kerajaan dan akan di-jualkan. Rangka Piawaian Malaysia bagi tali keledar bagi kereta[2] tidak lama lagi akan di-keluarkan untok ulasan[2] orang ramai. Kerja telah di-mulakan untok menyediakan rangka piawaian bagi lain[2] barang dan apabila pengambilan pegawai teknik Pusat Piawaian Malaysia di-jalankan, Jawatan-kuasa teknik berkaitan akan di-tubohkan untok membuat dan merangka piawaian sebagai Piawaian Malaysia.

534. Pusat Piawaian Malaysia akan mengadakan satu Tanda Pengesahan Pusat Piawaian Malaysia tahun ini. Tanda Pengesahan ini menjaminkan bahawa sa-suatu barang keluaran itu ada-lah bersaimbang dengan piawaian kebangsaan. Pengilang[2] dan peniaga[2] boleh memohon lesen untok melekatkan tanda pengesahan kapada barang[2] mereka apabila barang[2] tersebut telah di-uji dan di-luluskan oleh Pusat Piawaian.

535. Pusat Piawaian Malaysia akan melancharkan satu kempen pada tahun ini untok mempelawa Pertubohan[2] perdagangan dan perniagaan, sharikat yayasan, dll, untok menjadi ahli[2] beryuran Pusat Piawaian Malaysia. Ahli[2] beryuran ada-lah berhak untok (*a*) membeli Piawaian[2] dan dokumen[2] lain dengan nilaian yang murah; (*b*) masok ka-Perpustakaan Piawaian; (*c*) menerima risalah dan laporan[2]; (*d*) meminta supaya menyediakan piawaian untok barang[2] mereka, (*e*) menggunakan perkhidmatan penerangan dan penasihat untok mendapatkan penerangan berkenaan piawaian sama ada bersifat kebangsaan atau antarabangsa; dan (*f*) menggunakan lain[2] perkhidmatan dan kemudahan[2] yang sarupa yang boleh di-dapati oleh Pusat ini untok membantu dalam mengembangkan piawaian.

536. Pusat Piawaian Malaysia telah menjadi wakil penjual Piawaian Negeri[2] asing selain daripada menjual Piawaian Malaysia sendiri jika ada. Pusat Piawaian Malaysia sentiasa menerima terus menerus dokumen[2] piawaian dan risalah teknik daripada pertubohan piawaian antarabangsa dan badan[2] piawaian kebangsaan Britain, India, Canada, Australia, New Zealand, Afrika Tengah dan Afrika Selatan.

537. Pusat ini juga telah di-tugaskan oleh Jawatan-kuasa Penasihat Piawaian Asia (Asian Standards Advisory Committee) untok mengumpulkan bahan[2] penentuan piawaian berkenaan getah mentah yang di-dapati di-negara[2] daerah ECAFE serta menyediakan penentuan piawaian untok di-kaji oleh ASAC.

Bekalan Letrik

538. Lembaga Letrik Negara telah menchapai lagi kemajuan besar dalam tahun yang lalu.

539. Ranchangan Pembangunan Tenaga Batang Padang dan Perai hampir[2] siap kechuali beberapa perkara kechil. Dengan pelancharan Stesen Tenaga Haba Perai dan setesen[2] letrik haidero di-Batang Padang, jumlah keupayaan janarus Lembaga ini sekarang ada-lah lebeh dari 500 MW. Dengan siap-nya bahagian besar talian[2] pengaliran yang berkait dengan Ranchangan Pembangunan Tenaga Batang Padang dan Perai, maka ini membolehkan Lembaga ini memberi bekalan borong kapada Sharikat Perak River Hydro Electrik di-Papan, melanjutkan bekalan borong kapada bandar[2] Taiping, Butterworth dan Alor Star di-Utara dan bandar[2] Batu Pahat dan Kluang di-Selatan, dan juga menambahkan bekalan kapada Kuala Lumpur.

540. Ranchangan Pembangunan Tenaga Selatan Tanah Melayu, yang di-biayai dengan pinjaman ketiga dari I.B.R.D., berjalan dengan memuaskan. Di-bawah ranchangan ini, pemasangan set 30 MW di-Setesen Janaletrik Sultan Ismail, Johor Bahru, sebagai tambahan kapada set[2] 3×10 MW, sudah siap dan set itu sedang berjalan sekarang. Kerja[2] akan di-mulakan tahun ini mengenai set 30 MW yang kedua.

541. Di-Setesen Janaletrik Port Dickson, kerja pemulehan kawasan telah di-siapkan. Kerja 'awam yang utama sedang berjalan dengan memuaskan. Bahan[2] bagi kerja[2] keluli benaan telah tiba di-kawasan itu dan tempaan sedang berjalan. Set 60 MW yang pertama di-jangka di-lancharkan dalam bulan Mach 1969 dan pelancharan set 60 MW yang kedua akan di-buat selepas itu. Kerja[2] memasang talian[2] pengaliran yang berkenaan dan penchawang[2] bagi ranchangan ini juga berjalan dengan memuaskan.

542. Lembaga ini telah maju kehadapan setapak lagi kearah pelaksanaan Ranchangan Letrik Hairdero Ulu Perak. Baru[2] ini Lembaga ini telah mem-perolehi sokongan Kerajaan Negeri Perak bagi pembangunan perengkat pertama ranchangan itu ia-itu pembenaan sebuah ampangan dan setesen janaletrik di-Temenggor. Memandangkan kapada banyak-nya faedah yang akan di-dapati dari simpanan ayer yang banyak di-kolam yang terbentok dengan ada-nya ampangan di-Temenggor, misal-nya kawalan banjir dengan aliran ayer yang

paling kurang di-hilir sungai, dan dengan menjadikan negara ini kurang bergantong kapada bahan api yang di-impot, maka Lembaga ini berchadang hendak memulakan memberi bekalan Ranchangan Temenggor perengkat satu menjelang tahun 1974/75 jika ia mendapat wang yang di-perlukan bagi ranchangan itu.

543. Berikutan dari penyelidekan permulaan tahun lalu yang mendatangkan hasil[2] yang memuaskan, Lembaga Letrik Haidero Snowy Mountains Australia di-bawah bantuan Ranchangan Kolombo dari Kerajaan Australia telah menghantar satu lagi rombongan ka-Kelantan untok menjalankan kajian[2] sebelum menanam modal di-Sungai Pergau bagi pembangunan tenaga. Rombongan penyelidekan itu sekarang berada di-kawasan tersebut dan di-jangka menyiapkan kerja[2] di-kawasan itu menjelang bulan Oktober, 1968. Dengan maklumat[2] yang mereka kumpul, mereka akan mengemukakan satu laporan kajian mengenaï kemungkinan mengusahakan tenaga haidero di-Sungai Pergau.

544. Mengenaï ranchangan bekalan letrik luar bandar bagi tahun 1967, Kerajaan Pusat bersama[2] dengan empat kerajaan negeri telah menyumbangkan sejumlah $4,177,960 bagi ranchangan[2] letrik itu yang akan memberi bekalan kapada 11,478 buah rumah di-133 buah kampong memberi faedah kapada 68,868 orang. Lembaga Letrik Negara menyumbangkan $1,495,505 bagi ranchangan[2] yang sama. Di-bawah ranchangan yang di-luluskan dalam Ranchangan Malaysia Pertama bagi tahun 1968, ada-lah di-chadangkan hendak memberi bekalan kapada 4,876 buah rumah dalam 65 buah kampong dan memberi faedah kapada 29,256 orang pendudok luar bandar dengan perbelanjaan sa-jumlah $3,050,831 yang dari jumlah itu Kerajaan Pusat akan menyumbangkan $2,500,000. Selain daripada itu sa-jumlah $5.98 juta akan di-belanjakan pada tahun ini untok ranchangan[2] tambahan dan di-jangka akan memberi bekalan kapada 10,301 buah rumah dalam 97 buah kampong dan memberi faedah kapada 61,806 orang pendudok luar bandar. Dari jumlah ini sa-banyak $2.798 juta akan di-biayaï oleh Kerajaan Pusat dan baki-nya akan di-sumbangkan oleh Kerajaan Negeri masing[2] dan Lembaga Letrik Negara.

KEMENTERIAN PERTAHANAN

TENTERA BIASA

GERAKAN TENTERA

545. Penarekan keluar Pasokan[2] Tentera British dalam tempoh yang lebeh awal daripada kawasan ini, ia-itu pada akhir tahun 1971, akan menimbulkan banyak masaelah[2] yang pada masa ini dalam perhatian utama Kerajaan. Sementara itu pula anchaman yang maseh ada daripada fahaman komunis sa-chara ketenteraan dan gerakan sabversip ada-lah satu bahaya terhadap keselamatan Negara ini. Oleh yang demikian Angkatan Tentera Malaysia akan terpaksa memikul beban tanggong-jawab yang lebeh besar dalam mempertahankan kedaulatan Negara ini. Dalam usaha mempertahankan Negara ini maka mustahak-lah di-tambahkan lagi kekuatan pertahanan itu.

546. Oleh kerana ada-nya anchaman di-Malaysia Timor, terutama sekali di-Negeri Sabah, maka Kerajaan terpaksa-lah mengambil langkah[2] pertahanan yang tertentu di-atas permintaan daripada Kerajaan Sabah. Langkah[2] pertahanan ini termasok-lah penubohan Pasokan[2] Pertahanan Tempatan dan mengadakan sa-mula latehan perkhidmatan negara serta pendaftaran-nya di-Sabah. Kerajaan telah juga memutuskan untok menubohkan sa-mula pasokan[2] kawalan kampong di-negeri itu.

547. Tentera Biasa Malaysia telah menchapai kejayaan yang memuaskan dalam gerakan[2]-nya menentang musoh[2] negara, terutama sa-kali Pertubohan Sulit Komunis di-Sarawak dan anchaman dari Tentera Nasional Kalimantan Utara. Kerajaan Thai terus bekerjasama dengan Malaysia dalam usaha bersama bagi menghapuskan saki baki pengganas[2] komunis di-kawasan[2] sempadan di-antara kedua[2] buah negeri itu. Dengan susunan sa-mula kerja[2] Pejabat Jawatan-kuasa Kawasan Sempadan, maka segala gerakan di-kawasan[2] tersebut dapat-lah di-lancharkan dengan lebeh berkesan lagi.

548. Pasokan[2] Keselamatan Malaysia dan Indonesia pada masa ini sedang melancharkan gerakan[2] bersama di-sepanjang sempadan Malaysia Timor/Kali-mantan Barat. Kejayaan[2] yang di-chapai dalam gerakan[2] oleh Pasokan[2] Kese-lamatan Malaysia telah memechahkan pasokan tentera komunis yang tersusun di-kawasan sempadan Sarawak itu dan telah memaksa anggota[2]-nya menchari perlindongan di-Kalimantan Barat. Mengikut suatu peratoran khas Kerajaan memberi bantuan lojistik kapada Pasokan[2] Tentera Indonesia yang menjalankan gerakan[2] di-kawasan sempadan Kalimantan Barat. Pasokan[2] Keselamatan akan terus melancharkan gerakan[2] ini sa-hingga musoh[2] itu di-hapuskan sama sa-kali.

PEMBESARAN

549. Perkara membesarkan Angkatan Tentera terpaksa di-selenggarakan sa-chara berperengkat[2] di-sebabkan oleh kedudokan kewangan negeri yang kurang baik pada masa sekarang. Beberapa pindaan mengenai ranchangan yang sedia telah di-buat untok membesarkan lagi pasokan tentera dan, oleh hal yang demikian, beberapa pasokan dan perojek[2] baharu yang di-jadual akan di-laksanakan pada tahun ini telah di-tanggohkan. Chuma beberapa perojek yang penting untok meneruskan kewajipan Tentera Darat di-Malaysia Barat dan Timor sahaja akan di-jalankan dalam tahun 1968. Markas Tentera Darat di-Malaysia Timor ada-lah mempunyai kakitangan yang chukup dan telah mengambil aleh sa-penoh-nya tanggong-jawab pertahanan di-Malaysia Timor daripada Pasokan British dan Pasokan Komanwel. Pusat bagi Markas Ketumbokan kedua pada masa ini sedang di-bentok bagi memerentah pasokan[2] Tentera Darat di-Malaysia Barat. Satu batalian lagi tentera infanteri Askar Melayu Di-Raja telah di-tubohkan dalam tempoh kajian ini. Ia akan selesai di-tubohkan dalam tahun ini. Pasokan[2] lain yang telah di-tubohkan termasok-lah Sekolah Latehan Pasokan Perkhidmatan Malaysia, satu Bahagian Polis Tentera dan Chawangan Keselamatan, dua Pusat Kesihatan, satu Markas Gerisen, Pasokan Pemereksa Bomba Angkatan Tentera, Terup Semboyan Bantuan Udara Malaysia, dan Pasokan Pelabohan dan satu Kompeni Pengiriman Udara.

Malaysia telah di-beri tanggong-jawab penoh bagi semua tugas gerakan udara di-Sarawak dan di-Sabah. Sa-lain dari itu, gerakan menolong mangsa[2] banjir, termasok-lah menggugor dan mengangkut makanan dan perbekalan kapada mereka yang malang, telah di-jalankan di-kawasan[2] timor laut Sabah ketika banjir baharu[2] ini. Tentera Udara terus menjalankan tugas[2] penting di-kawasan sempadan Malaysia dengan Thailand. Tugas-nya termasok-lah mengangkut ahli tentera dan polis, menggugor dan mengangkut barang[2] bekalan dan kelengkapan untok askar[2] di-barisan hadapan, memindahkan orang[2] yang mati dan terchedera dan menjalankan ronda[2] peninjauan.

561. Kapal terbang jenis Tebuan yang baharu sahaja di-terima dan kebanyakan daripada helikopter[2] jenis Sikorsky pada masa sekarang sedang di-tempatkan di-pengkalan gerakan TUDM yang moden di-Kuantan. Latehan penerbangan dengan kapal[2] terbang yang sukar ini sedang bergerak maju dengan baik-nya dan Sekuadran[2] baharu akan dapat menjalani peranan penting dalam membantu pasokan[2] keselamatan di-darat tidak berapa lama lagi.

562. Dalam tahun yang lalu, kedua[2] Sekolah Latehan Terbang di-Alor Star dan Sekolah Latehan Teknik di-Kinrara terus melateh pemandu[2] kapal terbang dan juru[2] teknik yang sangat di-perlukan bagi Tentera Udara yang sedang di-perbesar-kan itu. Sa-buah Markas Taktik Udara telah di-tubohkan untok memerentah dan mengawal semua Pengkalan[2] Tentera Udara di-Malaysia Barat dan Timor.

563. Dua buah kapal terbang baharu jenis Dov telah di-hadiahkan oleh Kera-jaan New Zealang dalam bulan Februari, 1968. Dengan ada-nya kapal[2] terbang ini maka boleh-lah membuat perhubongan dengan udara di-Malaysia Timor pada akhir tahun ini. Sembilan buah lagi kapal terbang jenis Caribou telah di-tempah dan akan sampai dalam tahun 1969. Kapal[2] terbang ini ia-lah mengganti-kan kapal terbang jenis Twin Pioneers yang sudah lama dan, dengan ada-nya kapal[2] terbang ini, boleh-lah Tentera Udara memberi bantuan yang lebeh besar dan mudah di-sesuaikan bagi pasokan[2] keselamatan di-darat ketika mengadakan gerakan[2] di-Malaysia Barat dan Timor.

PENTADBIRAN

564. Dasar Kementerian ini ia-lah untok memberi kemudahan yang chukup kapada Angkatan Tentera. Berhubong dengan hal ini, satu Markas Lojistik yang baharu, ia-itu Markas Jurutera Mekanik dan Letrik (Malaysia Timor), telah di-tubohkan di-Kuching dalam bulan November, 1967. Kem[2] yang sedia ada ada-lah sedang di-baiki dan di-perelokkan. Kem[2] dan Tempat[2] kediaman yang di-tinggal-kan oleh Pasokan British itu ada-lah di-gunakan dengan sa-baik[2]-nya dengan tujuan hendak mengurangkan perbelanjaan.

565. Tempat[2] kediaman tambahan yang di-kehendaki di-tempat[2] latehan Angkatan Tentera tidak-lah di-biarkan, bahkan ada-lah di-masokkan ka-dalam ranchangan[2] pembangunan dan Sekolah Latehan Budak[2] dan Sekolah Pertukangan Jurutera Mekanik dan Letrik Malaysia di-Port Dickson akan siap dalam bulan Mei, 1968. Satu perojek bagi membena rumah[2] pangsa Angkatan Tentera sedang di-jalankan di-Ipoh. Tempat[2] kediaman kelamin yang lain di-serata Malaysia akan di-bena dalam masa tempoh dua tahun lagi.

BANTUAN PERTAHANAN

566. Kerajaan ada-lah terhutang budi ka-atas bantuan pertahanan dan tentera yang telah di-beri oleh Kerajaan[2] United Kingdom, Australia, New Zealand, Canada dan Amerika Sharikat. Kerajaan berharap bantuan akan di-perolehi lagi daripada negeri[2] sahabat, jika di-kehendaki, untok pertahanan pada masa hadapan.

BANTUAN KAPADA ORANG RAMAI

567. Sa-lain daripada menjalankan tugas[2] tentera biasa, Angkatan Tentera telah juga memberi sumbangan bantuan kapada orang[2] ramai ketika banjir dalam tahun 1967 dan awal tahun 1968. Walau pun ada urusan[2] gerakan dan lain[2] tugas, Angkatan Tentera Malaysia telah memberi sa-bahagian besar bantuan dalam gerakan[2] menolong mangsa banjir di-Malaysia Barat dan Timor serta bekerja rapat dengan Pasokan Polis Di-Raja.

568. Dalam bulan Januari tahun 1968, negeri Sabah dan Sarawak telah mengalami banjir yang besar. Kedudokan banjir di-Sabah sangat-lah terok dan Angkatan Tentera Malaysia telah memberi pertolongan besar saperti mengangkut mangsa[2] banjir dengan kapal terbang, bot[2] penggempor, bekalan makanan dan juga dengan menggugor dan mengangkat bekalan dan barang[2] kelengkapan di-kawasan[2] banjir serta memberi pertolongan bagi pemulehan sa-mula mangsa[2] banjir itu. Sa-kira-nya tiada pertolongan dari udara maka kerja[2] bantuan ini tidak-lah dapat di-jayakan.

569. Angkatan Tentera telah juga memberi perkhidmatan-nya dalam pembangunan negara dengan membena jalan[2] raya, lapangan[2] terbang dan lain[2] kemudahan bagi kegunaan orang ramai di-Malaysia Timor. Sa-batang jalan Lundu/Biawak sedang di-bena dan di-jangka akan siap pada akhir tahun 1969. Jalan yang menyambongkan Tebedu/Pendawan dan jalan Kalabakan sudah pun siap. Lapangan Terbang Bario telah di-perbaiki oleh Pasokan Jurutera Malaysia supaya kapal[2] terbang mudah mendarat. Sa-lain dari itu, mereka telah membena jabatan[2].

570. Di-Malaysia Barat, Angkatan Tentera Malaysia telah juga memberikan perkhidmatan-nya dalam pembangunan negara. Sa-buah jambatan bailey telah di-bena untok menggantikan jambatan asal-nya, ia-itu Jambatan Nordin yang menyambongkan Ipoh dengan Parit yang telah binasa ketika banjir besar yang lepas. Beberapa padang permainan untok sekolah[2] dan kampong[2] telah juga di-bena. Sa-lain daripada itu, mereka telah juga membaiki atau menggantikan beberapa jalan kechil dan titian[2].

KEMENTERIAN PERTANIAN DAN SHARIKAT KERJASAMA

BAHAGIAN PERTANIAN

571. Bahagian Pertanian maseh terus menchapai kemajuan dalam bidang penyelidekan, pembangunan dan pengeluaran.

572. Penyiasatan sa-chara kasar ka-atas 31.5 juta ekar tanah di-seluroh Malaysia Barat telah selesai dan ini ada-lah satu perkara yang penting.

Keterangan yang di-perolehi daripada penyiasatan tanah ini sedang di-peroses untok di-masokkan ka-dalam peta yang akan di-chetak dalam tahun 1968 menunjokkan jenis[2] tanah Malaysia Barat. Untok membantu Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan dalam ranchangan penempatan baharu-nya, pemereksaan khas ka-atas kawasan[2] yang mungkin di-gunakan untok pertanian telah juga di-jalankan. Sa-jumlah 169,600 ekar telah di-pereksa dan di-laporkan kapada FLDA dalam tahun 1967. Perkhidmatan saperti itu telah juga di-beri kapada Kerajaan[2] Negeri dan kira[2] 70,000 ekar telah di-pereksa.

573. Satu penyiasatan tanah dengan menggunakan gambar yang di-ambil dari udara telah di-mulakan dalam tahun 1967 dan pada akhir tahun itu penyiasatan tanah di-Negeri Melaka telah selesai. Penyiasatan penggunaan tanah bagi Negeri Trengganu dan kawasan[2] padi Negeri Kedah sedang di-jalankan.

574. Pengeluaran padi telah terganggu di-sebabkan oleh banjir yang besar sa-kali semenjak 30 tahun yang lalu. Akan tetapi, kerugian itu dapat di-atasi dengan meningkat-nya hasil dari tanaman bagi yang kedua di-luar musim.

575. Ranchangan menambah tanaman padi di-jalankan terus dengan lebeh giat lagi. Pembiakan dan pemilehan jenis[2] padi yang banyak mengeluarkan hasil dan tiada kena penyakit telah di-utamakan. Keputusan[2] yang di-dapati sa-takat ini sangat menggalakkan dan beberapa jenis kachokan yang boleh mengeluarkan hasil yang banyak sekarang dalam perengkat ujian yang akhir. Ada-lah di-jangka tiada lama lagi, sa-kurang[2]-nya satu jenis padi akan di-shorkan untok di-beri kapada petani[2] supaya di-tanam mereka terutama sa-kali di-kawasan[2] menanam padi dua kali sa-tahun dalam Perojek Perayeran Sungai Muda.

576. Kemajuan yang besar telah di-chapai dalam usaha meluaskan tanaman padi terutama sa-kali dalam bidang menanam padi dua kali sa-tahun. Dalam tahun 1957 hanya 6,600 ekar sahaja dari jumlah sawah padi kita telah di-tanam dua kali sa-tahun, kebanyakan-nya di-Saberang Prai. Dalam tempoh 10 tahun sejak Merdeka, penanaman padi dua kali sa-tahun telah merebak ka-semua negeri di-Malaysia Barat dan jumlah-nya menjadi sa-banyak 157,000 ekar ia-itu lebeh kurang 22 kali banyak-nya daripada jumlah tahun 1957. Ada-lah di-jangka sa-luas 15,000 ekar akan bertambah daripada jumlah tah

585. Enam puloh dua ranchangan taliayer telah siap dan memberi kemudahan[2] taliayer kapada tanah[2] sawah berjumlah 33,070 ekar, dan menukarkan hutan dan tanah[2] tidak bertanam sa-luas 14,887 ekar kapada tanah sawah. Sa-lain daripada itu, 38,949 ekar telah di-sediakan dengan kemudahan[2] taliayer untok menanam padi dua kali sa-tahun. Jumlah luas kawasan yang di-tanam padi dua kali tiap[2] tahun di-Malaysia Barat ia-lah 157,000 ekar.

586. Di-Sabah, 13 ranchangan taliayer telah siap untok menyediakan kemudahan taliayer kapada 1,280 ekar tanah[2] sawah dan 900 ekar tanah yang baharu di-buka untok menanam padi. 7,000 ekar ladang kelapa sawit telah juga di-sediakan dengan kemudahan taliayer.

BAHAGIAN HAIWAN

592. Dalam masa yang sedang di-kaji, Bahagian Haiwan telah di-beri tugas menganjorkan ranchangan[2] penyelidekan dan ranchangan[2] yang tujuan-nya mengelokkan lagi mutu pengeluaran ternakan tempatan dan menambah bilangan ternakan serta hasil-nya untok memenohi keperluan negara. Keutamaan juga di-beri oleh Bahagian ini dalam bidang perkembangan perkhidmatan dan mengadakan latehan[2] di-beberapa perengkat.

593. Pada keselurohan-nya keadaan kesihatan haiwan di-negeri ini ada-lah baik. Negeri ini sentiasa selamat daripada penyakit haiwan yang merbahaya dan sekatan yang kuat maseh di-kenakan untok menghindar kemungkinan berlaku-nya penyakit[2] haiwan yang tidak pernah terjadi di-negeri ini.

594. Akan tetapi, wabak[2] penyakit Demam Babi (Swine Fever) telah berlaku pada akhir tahun 1966 dan banyak kejadian[2] telah di-laporkan hingga pertengahan tahun 1967 sunggoh pun langkah[2] mengawal penyakit ini telah di-ambil dengan serta merta. Tindakan untok mengadakan suntekan besar[2]an bagi menchegah penyakit ini telah di-mulakan pada awal tahun 1967 dan hingga akhir tahun sa-jumlah 243,000 ekor babi telah di-suntek. Penyakit ini nampak-nya dapat di-kawal pada masa ini dan segala usaha sedang di-jalankan untok memulehkan sa-mula perusahaan babi supaya sa-kurang[2]-nya menchapai nilai perusahaan tahun 1966 ia-itu berjumlah $120 juta.

595. Kerja penyelidekan mengenai beberapa jurusan kesihatan haiwan terus di-jalankan di-Pusat Penyelidekan Haiwan, Ipoh. Di-antara-nya ia-lah penggunaan ubat suntek yang baharu untok menchegah penyakit kerbau yang terkenal ia-itu Penyakit Hawar atau "Haemorrhagic Septicaemia". Penyelidekan juga di-jalankan bagi mengelokkan lagi chara yang di-gunakan untok suntekan bagi penyakit Sampar Ayam. Kerja membuat "tissue culture swine fever vaccine" juga sedang di-jalankan.

596. Nilai perusahaan ternakan telah meningkat dari $181 juta pada tahun 1960 kapada $347 juta pada tahun 1967.

597. Penyelidekan dalam lapangan pengeluaran ternakan sedang di-jalankan di-beberapa pusat ternakan haiwan di-seluroh negeri ini. Usaha menchari tempat menyimpan susu lembu dan membuat mentega serta lembu[2] baka yang sesuai dengan keadaan kita sedang di-usahakan dengan giat-nya di-Pusat Ternakan Haiwan, Kluang dan Paroi. Keputusan kajian[2] mengenai lembu[2] yang di-bawa dari luar negeri dan lembu kachokan sangat menarek dan menunjokkan ada kemungkinan besar bagi memajukan perusahaan susu dan pengeluaran daging di-negeri ini. Di-Pusat Penyelidekan dan Menternak Ayam, Johor Bahru, usaha menchari ayam untok makanan yang sesuai dengan keadaan kita sedang di-jalankan dan Pusat ini telah juga memulakan satu ranchangan yang besar membahagi[2]kan anak[2] ayam berumor sa-hari yang elok baka-nya kapada penternak[2] ayam. Tindakan sedang di-ambil untok menjadikan pusat tersebut di-Serdang sa-bagai pusat penyelidekan dan ternakan babi yang utama di-Malaysia Barat.

598. Dalam lapangan ternakan, kemudahan memberi latehan permulaan kapada petani[2] kita sedang di-perluaskan lagi. Pada masa ini, Bahagian ini juga sedang

menjalankan kursus dua tahun bagi pembantu[2] urusan haiwan yang sedang berkhidmat dan ada-lah di-chadangkan supaya pusat latehan ini lama kelamaan-nya akan menjadi sa-buah Maktab Ternakan Haiwan yang memberi latehan dalam lapangan ini kapada semua orang yang gemar kapada-nya.

599. Sa-lain daripada itu, Bahagian ini sedang menyusun sa-mula chara menyembeleh binatang, memereksa daging dan kesihatan binatang[2]. Satu penyiasatan telah di-jalankan dalam perkara ini dan ada-lah di-jangka sa-buah rumah sembeleh yang julong kali lagi moden akan di-bena di-Batu Tiga dan akan dapat di-gunakan pada akhir tahun 1969. Rasa-nya, langkah ini akan dapat menggalakkan penubohan perusahaan[2] yang akan menggunakan bahan[2] ternakan dan dengan itu bertambah luas-lah lagi pasaran bagi ternakan dan hasil[2]-nya.

Bahagian Kemajuan Kerjasama

600. Mulaï tahun 1968, peranan yang di-jalankan oleh Bahagian Kemajuan Kerjasama bagi melaksanakan tujuan[2] untok menchapai matlamat dalam tugas meninggikan taraf ekonomi pendudok[2] di-luar bandar menerusi Gerakan Kerja-sama akan mengalami sadikit perubahan oleh kerana 3 jenis tugas ia-itu (i) pinjaman kapada petani untok menanam padi (production loans); (ii) per-bekalan baja (supply of fertilisers); dan (iii) pemasaran perengkat rendah (primary marketing) akan menjadi tanggong-jawab Persatuan[2] Peladang di-bawah pengawasan Bahagian Pertanian. Tetapi dalam pada itu, Gerakan Kerja-sama akan menumpukan segala daya usaha, pengalaman dan modal-nya dalam bidang pinjaman[2] pertengahan dan panjang masa, bagi mengembangkan sharikat[2] pengguna, kenderaan dan pengangkutan, sharikat[2] nelayan, sharikat[2] kilang padi dan getah, dan sharikat[2] penanaman modal di-luar bandar, dan dalam kawasan[2] bandar, sharikat[2] pinjaman, pengguna dan perumahan.

601. Dalam tahun 1967, Ranchangan memperkukoh dan memperkemaskan Gerakan Kerjasama di-kawasan[2] Luar Bandar telah berjalan dengan maju-nya. Sa-bilangan besar sharikat[2] yang lemah telah di-tutup, dan penyeliaan Sharikat[2] tersebut di-pindahkan kapada Pegawai[2] yang khas. Dalam tahun ini juga sharikat kerjasama telah mengumpulkan lebeh dari $300 juta dan memberi pinjaman kapada ahli[2] sa-banyak lebeh kurang $90 juta.

602. Sharikat[2] Kerjasama luar bandar mendapat pinjaman dari Kumpulan Wang Pinjaman Kerjasama (The Co-operative Credit Trust Fund) yang mem-punyaï kira[2] sa-banyak $16.604 juta. Pada hujong tahun 1967 Sharikat[2] Kerja-sama telah menerima bantuan sa-banyak $14 juta melaluï Kumpulan wang ini bagi keperluan menanam padi, pasaran padi, membeli alat[2] menangkap ikan, pengangkutan, penanaman dan pemasaran kopi, menternak ayam, membeli kilang[2] ayer batu, dan kegunaan berladang.

603. Sharikat[2] Kerjasama di-kawasan[2] bandar mempunyaï modal dan harta lebeh dari $190 juta. Pinjaman[2] yang di-keluarkan oleh Sharikat[2] Pinjaman dari kumpulan wang mereka kapada ahli[2]-nya dalam tahun 1967 berjumlah lebeh dari $80 juta. Sejak di-tubohkan Sharikat Insuran Kerjasama Malaysia telah mengeluarkan polisi[2] insuran nyawa yang bernilai lebeh dari $200 juta. Sharikat[2] Kerjasama Perumahan terus bertambah besar dan maju.

604. Satu lagi kejayaan besar yang di-chapai oleh Sharikat[2] di-bandar ia-lah dengan pembenaan sa-buah bangunan dan alat penchetakan yang besar dan moden bagi Sharikat Penchetakan Kerjasama Tanggongan Berhad.

605. Dengan tujuan hendak memperkukoh dan menyusun sa-mula Gerakan Kerjasama dan juga menjalankan ranchangan[2] dan perojek kerjasama, pelajaran dan latehan kerjasama bagi ahli[2] Sharikat Kerjasama telah di-tambah lagi supaya mereka lebeh faham akan dasar[2] dan amalan[2] sharikat kerjasama, dan pegawai[2] serta pekerja[2] Sharikat Kerjasama boleh mempelajari dan mengamalkan chara[2] baharu dalam pentadbiran dan pengurusan sharikat[2].

Bahagian Perikanan

606. Pembangunan Perikanan dalam tahun 1967 sunggoh memuaskan. Penangkapan ikan dalam tahun 1967 bertambah 27% daripada tahun 1966. Dalam masa dua tahun sahaja jumlah pengeluaran ikan telah bertambah sa-banyak 52% dari pengeluaran tahun 1965, ia-itu sa-banyak 198,377 tan. Sebab-nya ia-lah nelayan[2] banyak menggunakan pukat tunda dan pukat[2] jerat. Dari jumlah penangkapan dalam dua tahun ini, pukat tunda mendapat sa-banyak 24,000 tan dalam tahun 1966 dan sa-banyak 58,000 tan dalam tahun 1967. Ini satu kejayaan yang chemerlang sunggoh pun negeri[2] yang banyak mengeluarkan ikan saperti Pulau Pinang, Perak dan Kedah mula[2] dahulu tiada bersetuju di-gunakan pukat[2] tunda. Dalam perkara ini, hendak-lah di-sebut peranan Persatuan[2] Sharikat Kerjasama Nelayan[2] yang telah di-tubohkan di-tiga[2] buah negeri ini bagi menggunakan pukat tunda dengan kerjasama dari tuan[2] punya perahu. Kejayaan yang telah di-perolehi oleh Persatuan[2] ini bagi menambah pendapatan ahli[2]-nya dari $70 sa-bulan kapada $150-$250 sa-bulan akan menjadi satu peransang kapada nelayan[2] lain untok menggunakan chara baharu ini.

607. Dalam lapangan kejenteraan bertambah[2] banyak lagi perahu[2] nelayan telah di-pasang dengan jentera[2] diesel. Dalam tahun 1967 ada 13,102 buah perahu nelayan yang berjentera berbanding dengan 12,535 dalam tahun 1966 dan dari jumlah ini sa-banyak 10,228 buah menggunakan jentera[2] diesel.

608. Latehan di-kedua[2] Sekolah Perikanan Laut di-teruskan dan sa-ramai 87 orang pelateh[2] nelayan dari Sarawak, Sabah dan Negeri[2] di-Malaysia Barat telah menamatkan latehan mereka dalam tahun ini. Sa-lain daripada itu satu ranchangan latehan bagi nelayan[2] Pantai Timor menggunakan pukat tunda telah di-adakan di-akhir tahun ini.

609. Satu kemajuan besar yang di-dapati dalam perusahaan ikan darat ia-lah membiakkan ikan[2] Tongsan (Chinese Carp) di-Pusat Menternak Ikan di-Bukit Tinggi, Pahang. Kejayaan ini bukan sahaja menentukan bekalan anak[2] Ikan Tongsan bahkan juga menyelamatkan pengeluaran wang beribu[2] ringgit ka negeri asing. Bahagian Perikanan juga telah melancharkan satu ranchangan besa bagi pengeluaran anak[2] ikan Tongsan untok menyempurnakan kehendak pe usahaan membiakkan ikan di-negeri ini.

610. Tempat Memelihara Ikan untok Penyelidekan Ayertawar dan Laut di-Pulau Pinang telah siap dalam tahun 1967. Satu perojek yang penting dalam tahun 1968 ia-lah melaksanakan perengkat pertama bangunan perikanan di-Kuala Kedah yang berharga lebeh kurang $1 juta.

611. Banyak kemajuan telah di-chapai bukan sahaja dalam pengeluaran ikan bahkan juga dalam perkara memperkukohkan lagi perusahaan itu dalam lapangan memasang jentera untok perahu² nelayan, melateh nelayan² menggunakan teknik² baharu menangkap ikan, mengadakan kemudahan bagi perahu² nelayan yang besar dan chara menangkap ikan yang lebeh baik dan latehan bagi kakitangan² Bahagian ini. Kita sekarang menchapai kemajuan teknik yang besar dalam perusahaan menangkap ikan dan usaha mengelokkan lagi penghidupan nelayan² kita.

612. Pendek kata, kemajuan perikanan dalam Ranchangan Malaysia Yang Pertama menchapai perengkat yang penting dan kemajuan yang lebeh besar lagi di-jangka akan di-perolehi dalam masa tiga tahun lagi bagi Ranchangan Malaysia. Kejayaan yang di-dapati hingga masa ini ia-lah kenaikan 52% dalam tempoh dua tahun yang lalu. Ini ada-lah melebehi daripada kenaikan yang di-jangka sa-banyak 45% bagi lima tahun 1966-1970.

Bahagian Kajiteknik Makanan

613. Perojek² yang telah di-beri keutamaan dalam lapangan Kajiteknik Makanan ia-lah mengkaji chara² menyimpan, mengisar dan menjual padi. Dari penyiasatan tersebut dapat-lah di-taksir berapa banyak beras yang susut dalam simpanan, masa mengkilang dan sa-bagai-nya. Dengan keadaan demikian dapat-lah di-adakan satu sistem bagi menentukan perengkat dan mutu padi serta beras.

614. Kilang Perintis Buah²an dan Sayor²an di-Tampoi, Johor telah di-lengkapi dengan alat perkakas yang sesuai untok menjalankan perusahaan memperoses dengan berbagai chara. Sa-lain daripada ini penyelidekan telah di-jalankan untok menambah perengkat dan mutu nenas sa-bagai bahan mentah untok di-peroses. Ujian² berkenaan dengan chara² mengawit buah²an dan sayor²an yang lain telah juga di-buat di-Kilang perintis ini dan di-ma'amal di-Kuala Lumpur.

615. Ranchangan² telah pun di-buat dengan kerjasama Jabatan Kerja Raya untok membena sa-buah bangunan ma'amal baharu. Di-sini segala ujian sains kajiteknik makanan boleh di-jalankan. Bangunan ini di-jangka akan siap pada akhir tahun 1968. Langkah² telah juga di-ambil untok membena sa-buah Kilang perintis untok memperoses ikan di-Kuala Trengganu.

616. Bahagian ini telah juga menjalankan kursus² latehan untok kaum ibu di-luar bandar berkenaan dengan chara memperoses dan menyimpan buah²an dan sayor²an yang berlebehan untok di-gunakan di-luar musim buah²an.

Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan

7. Dalam tahun lepas, FAMA telah melaksanakan empat ranchangan pemaran padi dalam kawasan Tanjong Karang dan Sabak Bernam, Krian, Pulau ang dan Perlis. Semua ranchangan ini sedang di-selenggara dan di-kawal oleh

Perbadanan Pemasaran Padi dan Beras yang telah di-tubohkan di-bawah Bahagian 6 dalam Act FAMA, 1965. Ranchangan Pemasaran Padi di-Tanjong Karang dan Sabak Bernam di-jalankan sa-chara perniagaan tunggal oleh Perbadanan dan juga memberi lesen kapada pembeli[2] padi yang menjadi wakil[2] Perbadanan ini. Ranchangan[2] di-tiga buah kawasan lain ada-lah sa-chara kawalan sahaja, dan ini di-jalankan dengan mengeluarkan lesen[2] kapada pembeli[2] padi dan mengadakan kakitangan untok menjalankan kuatkuasa peratoran.

618. Hasil yang memuaskan telah di-dapati daripada empat buah ranchangan ini. Dalam Ranchangan di-Tanjong Karang, penanam[2] padi, menerusi Perbadanan ini, telah mendapat harga yang lebeh tinggi bagi padi mereka. Ranchangan ini telah juga mengada dan menimbulkan chara pemasaran yang terator dan dengan-nya petani[2] sudah tentu mendapat pemasaran untok padi mereka, bayaran tunai serta-merta, chara sukatan dan timbangan yang berpatutan dan bekalan guni yang chukup banyak-nya. Dalam tiga buah kawasan ranchangan yang lain, kawalan yang rapi supaya pemegang[2] lesen patoh kapada peratoran[2] yang ada pada lesen mereka telah menimbulkan chara[2] pemasaran padi yang berpatutan dan juga mengurangkan pembeli[2] haram.

619. Baharu[2] ini FAMA telah menyampaikan shor[2]-nya untok memperluas ranchangan pemasaran padi ka-negeri[2] Kedah, Kelantan, kawasan Sungai Manik dan Negeri Selangor, tidak termasok Tanjong Karang dan Sabak Bernam. Shor[2] ini telah menimbangkan bangkangan[2] yang di-kemukakan dalam Penyiasatan Umum yang di-adakan dalam bulan September 1967, yang di-kehendaki oleh Act FAMA, 1965. Kajian[2] berkenaan dengan maselah[2] pemasaran padi di-negeri[2] Pahang, Trengganu dan Melaka telah juga selesai.

620. Sa-lain daripada mengadakan langkah[2] untok mengelokkan lagi chara[2] pemasaran yang lama, FAMA telah juga menubohkan Kumpulan Kemajuan dan Perkembangan Pemasaran. Tujuan-nya ia-lah hendak menambah bilangan orang[2] yang berkehendakkan hasil pertanian, sama ada dengan jalan penggantian eksepot atau impot. FAMA telah menjalankan beberapa kajian untok menchari pasaran bagi hasil pertanian dan untok menentukan apa jenis perusahaan yang boleh di-tubohkan bagi menggunakan hasil[2] pertanian negeri ini sa-bagai bahan mentah. Dalam hal ini, FAMA telah membuat kajian yang teliti mengenai pasaran untok jagong, ubi kayu dan minyak[2] yang di-keluarkan di-negeri ini.

621. Penyiasatan perengkat pertama berkenaan dengan Pemasaran Padi dan Beras sudah siap dan perengkat yang kedua akan di-mulakan dalam bulan Jun. Dalam Anggaran Perbelanjaan Pembangunan untok 1968, FAMA telah di-beri sa-banyak $200,000 untok menjalankan penyiasatan[2] khas mengenai masaelah[2] pemasaran padi, kopi, kelapa dan sayor[2]an.

622. Satu[2]-nya halangan untok mengadakan chara pemasaran hasil pertanian yang baik dalam negeri ini ia-lah tiada-nya chara menentukan darjah perengkat. Untok permulaan-nya, FAMA telah menjalankan satu kajian mengenai chara menentukan perengkat padi dan beras di-bawah penyeliaan sa-orang pakar memperoses padi FAO. Dua kertas mengandongi chadangan menentukan perengkat padi dan beras telah di-siap dan di-sampaikan kapada Institut Darjah[2] Malaysia

sambil meminta supaya di-tubohkan sa-buah jawatan-kuasa untok mengkaji masaelah² itu. Ada-lah juga di-chadangkan hendak mengkaji chara menentukan perengkat kelapa kering, lada hitam, kopi, tembakau dan telor ayam-itek.

Chadangan Ekonomi dan Perangkaan

623. Chawangan Ekonomi dan Perangkaan telah menyempurnakan kerja² yang berguna dalam lapangan ekonomi pertanian dan perangkaan.

624. Pada tahun lepas Chawangan ini telah menjalankan satu penyiasatan ekonomi pekebun² kechil nenas di-Pontian. Laporan ini, apabila siap, amat-lah berguna kapada Lembaga Perusahaan Nenas Tanah Melayu untok membuat keputusan. Chawangan ini telah juga di-minta membuat nilaian mengenai Ranchangan Pemulehan dan Tanam Sa-mula Kelapa. Satu laporan bertajok "Kemajuan Perikanan di-Malaysia Barat" sedang di-buat dan akan di-terbitkan tidak lama lagi.

The English translation is as follows:

SPECIAL APPENDIX TO THE ROYAL ADDRESS BY HIS MAJESTY THE YANG DI-PERTUAN AGONG AT THE OPENING OF PARLIAMENT ON THURSDAY, JUNE 6, 1968

The following additional information is issued herewith as a Special Appendix to the Royal Address given by His Majesty the Yang di-Pertuan Agong at the Opening of Parliament on Thursday, June 6, 1968

PRIME MINISTER'S DEPARTMENT

The General Economic Situation in 1967 and Prospects for 1968

1967 represented another year of further expansion of the Malaysian economy, although the rate of growth of output in the second year of the First Malaysia Plan was slower than 1966, primarily in consequence of external factors.

2. The Gross National Product at market prices increased at 2.8 per cent from $9,243 million in 1966 to $9,502 million in 1967. Physical output is estimated to have increased by 5.8 per cent in 1967 against 6.4 per cent in 1966, only a marginally slower rate.

3. The economy had to cope with lower world prices for its major commodity exports—for rubber, tin and palm oil—resulting in lower export earnings. In addition, there was the initial impact of the withdrawal of British forces and the continued disturbed conditions in this region which, in turn, affect private capital investment inflow from abroad. Gross capital formation and gross domestic savings declined somewhat, in the first case from 18.5 per cent of the gross

national product to 17.6 per cent in 1967 and in the second from 19 per cent of the gross national product to 17 per cent in 1967. Both public consumption and public investment continued to increase.

4. Despite adverse economic trends, the tax effort to mobilise domestic resources for development has been maintained, and this represents evidence to would-be donors that Malaysia is not sparing herself in self-help.

5. 1967, therefore, represented a year of adjustment to adverse external factors. With economic activity picking up in the major industrial countries of the world, world prices of the country's major export commodities may well improve and this, together with expected production increases and with economic, social and political stability, will have a stimulating effect upon the economy.

6. This country is endowed with ample unused land of potentially high fertility and unemployed and underemployed labour. This year should witness the capitalising upon these potentialities by the application of liberal land alienation policies for accelerated agricultural development.

7. Malaysia is fortunate in possessing the means of accelerating its economic development by pursuing realistic policies. In the detailed Mid-Term Review of the First Malaysia Plan to be carried out in 1968, all the factors having a bearing on the performance of the economy will be taken into account.

Land Development

8. The importance of land development for our continuing economic prosperity cannot be overstressed. To meet the heavy costs of this ambitious programme, it will be necessary for the Government to call on the private sector to share the burden of development.

9. Results from the Land Capability Classification Programme are being applied to our national development planning. Several regional development projects are now being planned in areas of particular promise for new settlement and agricultural development. The largest of these areas is in South-east Pahang, where some 1.1 million acres are believed suitable for agricultural development, together with several hundred thousand acres of permanent productive forest land. This area is particularly opportune for development on a large scale at the present time on account of the generally high quality and extent of the natural resources and its proximity to areas of existing development. Because of its strategic importance, its development is likely to have a stimulating effect on the economy well beyond the boundary of the actual development region, wherein as many as a million persons may ultimately be settled.

10. Two other areas selected for concentrated development effort, with a combined agricultural potential of about 350,000 acres, lie in the State of Johore and both these areas are comparable in size and scope of opportunity with the Jengka Triangle, which is now being rapidly developed.

Agricultural Diversification

11. The Government continued its efforts to diversify the Malaysian economy during the past year, with particular emphasis upon the key agricultural sector. A request for UNDP assistance to Malaysia's agricultural research programme is to be submitted in the near future.

12. A most promising development is the recent Government decision to establish the Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI), which will initially be responsible for research on all crops (except rubber and pineapple) and livestock including poultry. It will also administer the extension programmes required for effective dissemination of research results to smallholders, estates and industry. The Government is committed to the early establishment of MARDI and is currently seeking international assistance to this end. Progress has been achieved in the identification of crops suitable for expanded production, viz, tapioca, maize, banana and cocoa.

Industrial Development

13. Wood-based industries provide a promising field in which expansion of industrial development can proceed. Malaysia is at present a primary producer of tropical handwoods and log production is likely to increase in the next few years. Further opportunities for expansion include the further development of the plywood and veneer industry. In order to promote the growth of the industry, agreement has been reached with the UNDP for a Forest Industries Development Project to be carried out in Malaysia over a period of five years.

Manpower Planning and Education

14. The Government is well aware of the need to gear the output of the educational system more closely to the requirements of the economy. This serves not only to promote rapid economic growth but also to minimize dislocations caused by yearly increments of unemployable school leavers. It will be necessary to accelerate the shift from general education at the upper secondary level to one which provides for greater numbers following the technical and vocational streams. The IBRD (World Bank) has agreed to help in this respect by providing both loan funds and technical assistance for the establishment of more vocational and secondary agricultural schools in West Malaysia. In East Malaysia, assistance will be given to both vocational schools and teacher training.

Transportation

15. A comprehensive transport survey is currently being undertaken by a team of consultants jointly appointed by the World Bank and the Government. The survey will provide a detailed programme of transport investments for 1969-75, based on economic priorities of specific projects, and perspective programme of transport investments for 1967-85. Recommendations include the improvement of the operations, planning, organisation, administration and management of each transport mode, the improvement of Government transport policies and the training abroad of Malaysians in the field of transport planning.

16. Malaysia took the initiative in convening the Conference of South-East Asian Officials on Transport and Communications which serve an important component towards regional development. On the recommendation of the Conference, the Malaysian Government requested the Asian Development Bank to undertake a regional transport survey. The Government has set up an Interim Secretariat as a follow up on this subject.

External Development Assistance

17. In a more intensive effort for the mobilisation and utilisation of external assistance, the Government has received from several countries in the Aid Malaysia Consultative Group concrete offers of financial and technical assistance; and the necessary legal instruments for the utilisation of these offers were completed or in the final stages of negotiation. However, since the Malaysian economy is basically agricultural with a great number of projects which are small and scattered and having very low import component, these projects are ineligible for loan financing on the terms available. In the circumstances, the World Bank remains the biggest single potential source of development lending to Malaysia. The most recent Bank loan was a US$14 million loan for the first stage development of the Jengka Triangle involving an area of about 34,000 acres. The World Bank is also helping to finance the development of telecommunications, water supply for the Kuala Lumpur area and the expansion of the technical, vocational and agricultural schools programme in the education sector.

18. The establishment of the Asian Development Bank to which Malaysia has made active financial support presents another source of loan finance. Malaysia has already submitted two projects for loan assistance from the ADB, namely, the processing mills required to serve a number of adjoining oil palm schemes undertaken by the Federal Land Development Authority and a water supply project for Penang and Province Wellesley.

19. Additional new projects requiring external finance are the expansion of thermal units at the Prai and Port Dickson stations, the detailed engineering design for the first stage development of a hydroelectric project in Upper Perak and a regional master planning study of a land development area in Southern Pahang. The United Kingdom Government has offered certain sums of aid to offset the economic effects of the withdrawal of British forces from this region.

National Integration

20. Regular meetings between the various State Governments and the Federal Government at various levels have helped to overcome problems relating to national integration. Federal Ministers, including the Prime Minister and the Deputy Prime Minister, and officials continue to make frequent visits to East Malaysia. Similarly, State Ministers and officials of Sabah and Sarawak have come over to Kuala Lumpur for consultation. Seminars on administration and development were attended also by officers from East Malaysia. These visits and seminars as well as the exchange of officers between East and West Malaysia

have contributed towards the good relationship between the State and the Federal Governments and made it possible for national development projects in the States, especially in East Malaysia, to proceed smoothly.

Study Tour

21. The Government has continued with the study tour programme; study tours were organised and direct and indirect contributions were made to organisations, especially sports and cultural organisations, making trips to South-East Asian countries. Internal tours include visits from East Malaysia to West Malaysia and vice-versa.

22. In accordance with the Government austerity drive, the study tour vote was reduced to $286,000 for 1968 as compared with $400,000 for 1967.

National Monument

23. At an official ceremony held at the National Monument in November, 1967 the Prime Minister unveiled the crests and emblems of the Commonwealth Security Forces which took part in the Emergency. It is proposed to add to these crests and emblems the crests and emblems of the Malaysian Security forces.

Improving the Efficiency of the Civil Service

24. Since 1967 the Development Administration Unit through its four divisions, namely, the Personnel and Training Division, the Budgetary and Financial Administration Division, the Management Services Division, and the State and Local Government Division, has carried out training courses and formulated procedures to improve the quality and efficiency of the civil service to meet its task as a machinery for national development.

25. A report containing recommendations on training programmes covering all departments in West Malaysia is now being considered by a National Committee on Development Administration. Efforts are being carried out to establish a Central Staff Record which will be useful for planning and budgeting purposes. The record, to be processed by a computer, will enable information to be made available very quickly to central control agencies such as the Treasury, Establishment Office and the various Ministries of the Government.

26. With the assistance of a foreign expert, a new system of programme and performance budgeting is being studied. The system will enable the government to have a more effective control of Government procedures whether for routine matters or for development projects. As a first step in the implementation of this system, it has been decided to embark on a pilot project involving 6 departments.

27. The Unit has succeeded in compiling a handbook illustrating the Federal Government organisation (Handbook of Government Organisation) which is extremely useful, especially to the public, in determining the functions and the responsibility of every Ministry, Department and Government Officer.

Nevertheless the efficiency of the Ministries and Departments must be improved so that routine administration can function more efficiently. An intensive training course for administrative and professional officers is being organised and these officers will, on the completion of the course, be sent to Ministries and Departments to form the nucleus of management services in the Ministries, in order to assist Ministries and Departments to improve the administrative machinery.

28. In respect of land administration, the Development Administration Unit has instituted a number of projects in order to streamline land administration and procedures in land offices so that land offices will be able to render a more efficient service to the public and speed up rural development programmes. Among the small but important projects carried out by the Unit are the holding of seminars for Permanent Secretaries and Secretaries to Ministries and Heads of Departments, a pilot project to improve the administration in Ministries and Departments, the formulation of a new system of tendering which will enable the Government to economise on expenditure and a new and a more efficient system of collecting land revenue.

National Language

29. With the implementation of the National Language Act on 1st September, 1967 which requires administrative business in Ministries and Departments to be conducted in the National Language, intensive National Language courses were conducted under the auspices of the Establishment Office Malaysia. The response to these courses was indeed encouraging.

Promotion Boards

30. Promotion Boards have been established under the Public Services Promotion Board Regulations, 1967. These Boards, which are vested with the powers to promote officers in the Public Service, have not encountered any major difficulties. The review of the General Orders has not yet been completed as it is intricately linked with the Report of the Special Commission on Salaries which is being considered by the Government. The present review of the General Orders is, therefore, confined merely to matters which are not within the purview of the Special Commission on Salaries.

Training of East Malaysian Officers

31. By implementing the exchange of officers scheme between West Malaysian and East Malaysian Officers, the Director of Establishment has succeeded in giving training to local officers from East Malaysia to prepare them to take over important posts vacated by seconded officers.

Scholarships and Training

32. For the year 1967, the Government spent about $3.4 million in the form of scholarships, bursaries and study awards, including an allocation for East Malaysia. These bursaries and scholarships were awarded for a variety of courses,

either in the University of Malaya or in overseas universities. For the year 1968, the Government will increase the allocation for scholarships, bursaries and study awards and the allocation for Sabah and Sarawak so that Malaysian officers could undertake various courses overseas including post graduate courses.

Training Courses at the Staff Training Centre, Petaling Jaya

33. The Staff Training Centre, after consulting the various Ministries and statutory boards, is now making arrangements for a variety of courses for both administrative and professional officers. The Centre will be expanded with a view to intensifying training courses for officers at all levels of the Public Service. In order to ensure that future recruits to the Home and Foreign Service as well as those already in service are equipped with knowledge and experience for posting to specialised appointments a new system of posting is now under consideration.

Elections Commission

34. The electoral rolls of West Malaysia and Sabah were revised between the months of September and October, 1967 and this brought in a net increase of 138,593 electors thus bringing the total number of registered electors to 3,325,264.

35. Six by-elections were held in West Malaysia. These were held in the Parliamentary Constituencies of Raub, Pahang, Pasir Mas Hulu and Kelantan Hilir in Kelantan and in the State Constituencies of Kampong Bahru, Selangor, Tampoi, Johore and Chukai, Trengganu.

36. Polling in the first direct election to the Sabah State Assembly was successfully carried out from 8th April to 23rd April, 1967.

37. A Report on the delimitation of Parliamentary and State Constituencies in Sarawak was submitted to the Prime Minister in August, 1967 in accordance with the requirements of Section 96 of the Malaysia Act. A number of electoral laws were extended to Sarawak.

38. Preliminary work on the revision of Constituencies in West Malaysia was commenced by the Commission in May 1967 and by the end of the year the work had almost completed. The Commission hopes to complete the work before the middle of 1968 and submit a report containing its recommendations to the Prime Minister before the end of the year.

39. The Commission hopes to submit to the Government a report containing its recommendations on the proposal for continuous registration of electors in the near future. This new system of registering electors will be an improvement on the current system.

40. During the whole of 1968 the Commission will be actively engaged in carrying out the preparations for the next General Elections.

Family Planning

41. As part of the social and economic development of this country, the objective of the programme of the Family Planning Board is to help improve the health of mothers and children and contribute to the general welfare of the family. The Board has carried out its family planning programme with satisfactory success. In the economic context, family planning would tend to reduce the rate of population growth. The Board's objective is to develop and implement a programme whereby the present rate of the population growth of 3% could be brought down to 2%. If this objective is attained the *per capita* income of the country would be considerably increased.

42. Beginning in May, 1967, the Board, for the first time in the history of the country, has made available family planning services to the public in clinics attached to the hospitals in the metropolitan areas in West Malaysia. The programme has received an overwhelming support from all sections of the community and 90% of the target number of mothers planned to be reached during this initial period was achieved. This is a good indication that family planning has been readily accepted by the society. The programme will be implemented by phases beginning with metropolitan areas and the urban and semi-urban areas and finally, by 1969, the rest of the country.

National Archives

43. 1967 saw an increase in the activities of the National Archives, being the immediate consequence of the implementation of the National Archives Act and the Preservation of Books Act, both of which were enacted in the previous year. There was an increase in the intake of materials causing considerable strain on the limited staff. There was also an increase in the number of publications received for deposit as required by the law.

44. In its efforts to acquire private records of national or historical interest, the National Archives has been able to acquire the collection of private papers of the late Tun Tan Cheng Lock, the grand old man of Malayan politics. Selections from this collection were put on exhibition in November, 1967 the first of its kind, which was declared open by the Deputy Prime Minister.

45. 290 researchers from this country as well as abroad consulted the Archives and used the document coyping service, and altogether 1,265 daily attendances were registered. For the first time two short residential courses were held at the Staff Training Centre and these have proved to be very useful in preparing these officers for their new role in administering the records of their respective departments.

46. At international level, further progress was made in the effort to establish a Southeast Asian Regional Branch of the International Council on Archives which has already had the support of the ASA countries. UNESCO has promised a contribution to help finance the inaugural conference to be held in Kuala Lumpur sometime this year.

47. In connection with the proposal to establish a National Library, the nucleus in the National Archives would be further strengthened this year by the appointment of a Deputy Director (Libraries) and four other staff members.

problems that arose in this regard but also, in a large way, to prevent them from arising as a result of the wider knowledge of the principles contained in the Act in this regard. The provisions concerning reference of disputes to the Industrial Court were found to be particularly welcome in sectors of the economy where trade union organisation was less effective and in cases where the issues involved were not amenable to settlement through the normal processes of joint negotiations or conciliation.

61. During 1967, there were a total of 161 trade disputes and, with the 34 brought forward from the previous year, 195 trade disputes were pending. Of these, 162 disputes were settled, more than 100 of these being with the assistance of the Ministry of Labour. 42 of the disputes were referred to the Industrial Court for settlement, 7 of them being at the request of the parties to the disputes themselves.

62. In all, 38 collective agreements were concluded between employers and trade unions, 28 of these agreements being made after the coming into force of the Industrial Relations Act. These agreements are known to have benefited more than 20,000 workers, with wage increases ranging from 4% to 6% and bringing about other improvements in terms and conditions of employment.

63. 45 strikes occurred in 1967, involving 9,452 workers and resulting in a total loss of 157,980 man-days. More than 100,000 of the man-days lost were as a result of 7 strikes which stretched to over a month. 15 of the 44 strikes were merely of a day's duration.

64. With regard to this year, 47 trade disputes were dealt with, 42 of them being settled. 19 of these disputes led to strikes, involving 5,148 workers and a loss of 22,681 man-days. Only one strike was pending settlement at the end of March. Up to the end of April, 8 collective agreements were deposited with the Industrial Court, while 5 cases were referred to the Court by the Minister for settlement, 3 of these being at the joint request of the parties concerned.

65. The above figures prove, beyond doubt, that the Industrial Relations Act has not, in any way, been a depressive factor and that, in fact, despite occasional criticisms that it would inhibit free collective bargaining, the parties involved have found it otherwise.

Industrial Training and Employment

66. During 1967 and early this year, the newly established Department of Employment and Training had been actively engaged in making preparations for the expansion of industrial training facilities and the drawing up of specific programmes for accelerated training to be introduced for the first time this year. Construction work on the new hostels and workshops, to supplement the facilities already available at the Industrial Training Institute in Kuala Lumpur, commenced in December, 1967 and is expected to be completed shortly.

67. To overcome the problem of instructor shortage at the Institute, a request has been submitted for UNDP Special Fund Assistance in establishing an Instructor Training Programme not only to cater for the needs of the Ministry

but also the requirements of other Ministries and various statutory bodies engaged in their respective training programmes. Discussions are also taking place with various governments with a view to obtaining foreign instructors in order to fill the present gap, so that the programme for accelerated industrial training could be proceeded without delay.

81. With the aim of providing a better service, the Royal Malaysia Police has streamlined its functional organisation at various levels. Experienced officers are placed in the field for improved efficiency. New methods of policing are being implemented and every effort is being made to integrate the police with the community.

82. On 1st January, 1968, the Senoi Pra'aq, which until then had remained a separate establishment, was integrated with the Royal Malaysia Police and placed under the command and control of the Inspector-General of Police. Besides the similarity of its operations with those of the Police Field Force, the principal factor that motivated this exercise was to achieve ultimate assimiliation of the Orang Asli with the other members of the community in the interest of their own future well-being.

83. As the Government cannot expect to have a truly efficient Police Force when the majority of its members, particularly those from the rank and file, are not being provided with suitable living quarters, the Government will continue to give top priority to the question of accommodation for the rank and file.

84. Since the launching of the First and Second Five-Year Development Programme, 3,224 quarters for the rank and file have been constructed throughout Malaysia. Under the First Malaysia Plan (1966-1970) a further 2,784 units have been completed in the years 1966 and 1967 making a total of 6,008 units. Construction is now proceeding on a further 1,533 units.

Department of Immigration

85. The Standing Committee of Officials on Malayanisation in Commerce and Industry continues to implement the Government's policy on Malayanisation in Commerce and Industry, as laid down by the Cabinet Committee on Malayanisation in Commerce and Industry. In 1967 it examined the staffing position of 485 private Companies which employed 4,004 expatriates. By the end of that year 225 posts were Malayanised. An agreement has also been reached between the Government and the Rubber Growers' Association whereby the latter now undertakes to Malayanise yearly 7% of the posts being held by expatriates.

86. The Government's policy to impose immigration control at the causeway has been implemented and carried out smoothly.

87. The Anti-Smuggling Agreement entered into between the Philippines and Malaysia on 1st December, 1967, imposed an additional task upon the Department necessitating an increase in staff in Sabah to cope with the issue of border passes and control of entry and exist of Philippines' nationals.

89. The total number of identity cards received from Sarawak, Sabah and Brunei for lamination was:

Sarawak	265,104
Sabah	14,052
Brunei	7,233

REGISTRATION OF CITIZENS

90. Total number of applications from East Malaysia during 1967 was 5,655. The total number of certificates issued was 5,359—(Sarawak—3,102 and Sabah—2,259).

91. In West Malaysia, 56,589 certificates were granted during the year.

ANTI-CORRUPTION AGENCY

92. In its attempt to stamp out corruption in the Public Service, the Government has caused the re-organisation of the Agency. By this move the Agency is now equipped with powers of investigation and prosecution and provided with adequate manpower to discharge its duties. The Agency, under its present set-up, began functioning on 1st October, 1967.

93. The re-organisation has given the Agency a completely new image. Public confidence in its usefulness has tremendously increased and this is evidenced by the constantly increasing flow of information received. It is hoped that public co-operation in the Government's effort to stamp out this particular evil would continue to be given.

MINISTRY OF LANDS AND MINES

MINES DEPARTMENT

TIN

94. Tin, Malaysia's chief mineral product, remains one of the main pillars of the country's economy and continues to contribute substantially towards the country's revenue and foreign exchange earnings. Malaysia has been the world's leading producer and exporter of tin for more than 80 years. The production of tin for the year 1967 reached the record figure of 72,119 tons, the highest since 1941 and showed an increase of 3,235 tons or 4.7% over that of the previous year. In terms of the total world's production, the country's output was about 43%. This substantial increase, although somewhat unexpected, was indeed very encouraging as the average tin price for the year was about $45 per picul lower than the previous year and the number of units in operation decreased by 65.

95. Tin metal exported during the year totalled 73,525 tons valued at M$743.8 million which was about 25% of the total value of Malaysia's export for that year. The revenue collected from the export amounted to M$114.4 million which was 60.49% of the total export revenues in that year.

lots respectively. The number of titles issued during the year was 11,389. The total number of titles issued since the scheme was started was 85,269.

109. In Perlis, 2,204 lots were investigated in the office and 3,275 lots in the field. During the year, 1,857 titles were issued bringing the total to 7,651 titles issued since the scheme was first started in this State.

NATIONAL LAND REHABILITATION AND CONSOLIDATION AUTHORITY

110. In 1967—its first year of operation—the National Land Rehabilitation and Consolidation Authority had undertaken the rehabilitation of 4 fringe alienation schemes, namely, the Ayer Hitam Alienation Scheme, the Kampong Rasau "A" Alienation Scheme (Slim River), the Gong Alienation Scheme, Temerloh and the Simpang Rengam Alienation Scheme, Kluang. Three of the above Schemes, viz. Ayer Hitam, Kampong Rasau "A" and Simpang Rengam, were under rubber aged 3-5 years when they were first taken over by the Authority, and rehabilitation work in these schemes included clearing of the rubber areas, supplying of vacancies, pruning of side branches (corrective and preventive pruning), manuring, construction of jeepable tracks, etc. In the case of the Gong Scheme, the area was under secondary jungle when it was first taken over by the Authority. This scheme was originally meant for rubber but, since the area was found suitable for oil palm, preparations are being made for the area to be planted with oil palm.

111. Progress of rehabilitation work in the schemes can be said to be satisfactory.

112. In 1968, the Authority will continue rehabilitating State Land Schemes and these will include Sri Wangi Land Rehabilitation Scheme, Batu Pahat, Temeris Land Rehabilitation Scheme, Kuala Pilah, Nasaruddin Land Rehabilitation Scheme, Kuala Kangsar and Berhala Gantang Land Rehabilitation Scheme, Temerloh, Pahang.

113. All these schemes are under rubber. However, if there is any possibility of planting these schemes with oil palm instead, the Authority will undertake to develop them for oil palm. Tender notices for rehabilitation work in certain schemes have been issued and it is expected that the work will start sometime in April or May, 1968.

114. The policies of the Authority in carrying out rehabilitation work are as follows:

(*a*) that, before any proposal or application to rehabilitate any land scheme is accepted, the capacity of the participants to repay loan expenses has to be studied;

(*b*) that the cost of administration, such as the expenses on the management of the scheme, will be borne by the Central Government and that the cost of rehabilitation will be treated as loans to the participants;

(*c*) that the rehabilitation work will be done by contract but that, in order to give scheme participants an opportunity to participate, a provision is made in the contract agreement for the contractor to engage as many participants as possible to work with him as contractor's labourers;

(*d*) that the Authority will maintain the land rehabilitated until the time when it would be safe to hand it over to the participant;

(*e*) that, in order to ensure the collection of loans from the participants, the Authority will carry out processing work and marketing and thereafter deduct from the sale proceeds the amount of loans due to the Authority; and

(*f*) that, in the process of carrying out rehabilitation work, encouragement will be given to agricultural diversification such as the planting of short-term crops and mixed farming.

115. The Authority had not been able to carry out its other functions such as to consolidate and rehabilitate alienated lands. Surveys and research will have to be carried out in order to investigate on how best the Authority would carry out these functions. In this respect, the services of foreign experts are being sought.

FOREST DEPARTMENT

116. As mentioned in the Appendix to the Royal Speech in June, 1967, the Forest Department, West Malaysia, would establish pilot plantations of quick-growing species with the object of investigating all aspects of plantation establishment, technical and economic, as a guide for expanding the industrial plantations now being established in the various States in the country. Assistance has been received from the United Nations and seven specialists and one associate specialist have begun their work. A total of eleven specialists will be obtained to carry out the project. The remaining 6 will be procured from time to time in accordance with the progress of the project scheme.

117. In connection with the establishment of plantations of quick-growing species, a study by the Department on the possibility of establishing a plantation of not less than 50,000 acres of "pine" species has been completed. The report which is nearing completion will be forwarded to the Prime Minister's Department for consideration.

118. In the field of Land Classification Mapping which is sponsored by the Prime Minister's Department, the Forest Department has been directed to investigate and report on forest resources according to districts in the States in West Malaysia. This involves the preparation of 40 reports. To date, 15 reports have been completed and published embracing districts in Pahang, Johore, Negeri Sembilan, Perak, Selangor and Malacca. Investigation and preparation of reports are being pursued in earnest and the reports will be published from time to time.

119. The Forest Department's proposal to establish a Forest Products Research Centre in West Malaysia has been accepted by the United Nations and approval has been given to the framework of the Forest Industries Development Programme for Malaysia as a whole. The scheme will begin as soon as experts from the United Nations arrive. They will carry out the scheme in co-operation with this Department. They are expected to be in the country in 1968.

the atomic absorption spectrophotometer and X-ray fluorescence and diffraction equipments have contributed to faster, more accurate analysis and the understanding of mineral occurrences.

133. The work of the Geological Survey follows many different lines of approach and priorities are given to work connected with the economic and social development of the country. It is hoped that collection of all geological data and implementation of basic geological facts will eventually lead to a sound systematic understanding of the geology of the country and no doubt contribute to the ever increasing understanding of the earth sciences leading to the betterment of human knowledge and to the raising of the standard of living in this part of the world.

Geological Survey, East Malaysia

134. Good progress was made by the Geological Survey of East Malaysia during 1967 in economic investigations, systematic mapping and geological research, and in the presentation and publication of the results of these activities. Particular interest is focussed on geochemical surveys since this method has already been successful in locating an important copper prospect at Mamut in Sabah. Three similar surveys are now in progress and interesting results are already emerging from one of them.

135. Remarkable success has been achieved by the Geological Survey in conjunction with the Mines Department in the search for kaolinitic clay in West Sarawak. Since March 1967, 25 new deposits containing over 9 million tons have been discovered, and the work is continuing.

136. Reports and maps of two areas (Bidu-Bidu Hills and Krokong) were completed by the two geologists concerned before the end of their contracts in mid-1967 and have now been printed. A survey of the Silam area, started in 1966, was extended and redefined as a revision of the reconnaissance survey of the Segama and Darvel Bay area, Sabah. This area was one of the first to be mapped by the Geological Survey, and was completed in 1954. Since then, great improvements in communications, new airphotographs, fresh data in road cuttings, and a better understanding of the regional stratigraphy justify new work in the area. Detailed mapping has been started in two areas (Kuap and Sandakan) previously covered only by reconnaissance work. Neither the Kuap area, near Kuching, nor the Sandakan area is likely to have rich mining potential, but the proximity with the two largest towns in East Malaysia marks them out for general development. The collection and publication of basic geological data will aid planning and lead to economies in such aspects as stone supply, water supply and civil engineeering studies.

137. Although mineral production in East Malaysia is small at present, the optimism of the Geological Survey for the future is shared by several oil and mining companies which are actively engaged in exploration. Five companies are using the most modern techniques in the search for oil at an anticipated cost of over $40 million during 1968. Two companies are drilling for copper, and several others are interested in kaolinite, glass sand and nickel.

138. The Geological Survey of East Malaysia maintained its reputation for high standards and productivity despite the loss of several of the expatriate staff because of retirement or completion of contract. Two more graduates from East Malaysia returned from overseas to take up appointments during the year, and others now studying will enable the Geological Survey to be completely staffed by East Malaysians by 1970.

Game Department

139. The conservation and preservation of wild life and its control continued to be the main concern of the Game Department. A Colombo Plan expert attached to the Game Department since September 1966 has been conducting a research and survey of the environmental requirements of all the wild mammals of West Malaysia; it is now in its final stage. On completion of this research and survey, recommendations, based on scientific data, will be made for the creation of new Game Reserves and the improvement of existing ones.

140. In the past year, development of Taman Negara under the 1st Malaysia Plan was a great success. Two new chalets, 8 units of staff quarters and a surau were built and a 60 KVA generator was purchased and installed. The popularity of Taman Negara can best be judged by the increased number of tourists visiting the place. A sum of $200,000.00 will be spent on the development of Taman Negara this year for the building of a 24-bed Hostel, a new water supply reservoir, and 15 units of staff quarters.

Department of Aborigines

141. The Rural Development programme for the Orang Asli in 1967 has been successfully implemented. Altogether, 9 housing schemes were completed providing homes to about 1,000 Orang Asli in many places. In addition, a number of minor agriculture projects have been implemented. These include the provision of livestock, crop seedlings and construction of fish ponds.

142. Two schools were built last year for the Orang Asli children who live far from other communities. There are now 80 of these special schools. Over 5,000 children are attending schools, either at schools run by the Department, or at the ordinary schools. Adult education classes attended by 4,000 adults are held in the Balai Raya built in Orang Asli settlements.

143. Medical facilities for the Orang Asli are well organised. By the end of last year, 19,000 patients were treated at Medical Posts in the jungle. 3,200 patients were admitted to the 2 Orang Asli Hospitals. The average number of patients daily at Gombak Hospital was 350 and 1,730 Orang Asli were X-Rayed. The Department's efforts to bring medical facilities within the reach of the Orang Asli are paying off.

144. The Government will continue to promote the social and economic welfare of the Orang Asli especially through more intensive rural development, education and health programmes. More projects are planned for this year as incorporated in the First Malaysia Plan. There is no doubt that these development work will help to improve the living standard of the Orang Asli, and this will result in their gradual integration with the other communities in Malaysia.

MINISTRY OF JUSTICE

LEGAL DEPARTMENT

145. The National Language Act, No. 7 of 1967, came into force on 1st September, 1967, and all new legislation is now produced in both the National Language and in English. This has placed a heavy strain on the Legal Department. The strain, which is expected to continue for some time, should ease off gradually as the scholars sent for law studies overseas in early 1967 will be back in 1969.

146. The task of modifying the federal laws of East Malaysia to bring them into conformity with the Constitution as amended by the Malaysia Act has been completed; but the extension of laws of the former Federation of Malaya to East Malaysia continues as part of the process of unification of laws on federal subjects throughout Malaysia. The revision of federal laws, whether confined to West Malaysia only or applicable throughout Malaysia, is being carried out by the publication of up-to-date reprints incorporating all amendments and modifications. The process is being speeded up.

147. Beginning from August, 1967, a senior legal officer was seconded to the Anti-Corruption Agency as Director. The Agency functions as an independent body but liaises in close co-operation with the Attorney-General's Chambers as the Attorney-General, in his capacity as the Public Prosecutor, has the overall control of criminal prosecution in the country.

JUDICIAL DEPARTMENT

148. During the period under review, the progress of the Judicial Department is as follows:

(*a*) Two High Court Judges were elevated to Federal Judges and two more Malaysians from the Federation Legal Service were elevated to the Bench.

(*b*) Three judicial scholars returned from the United Kingdom, two in July, 1967 and one in November, 1967, on completion of their Bar Final Examinations and have been appointed to the Federation Legal Service.

(*c*) The new Court House at Kuala Selangor, a project under the First Five-Year Malaysia Development Plan (1966-1970), was completed and officially declared opened by His Royal Highness the Sultan of Selangor on 16th March, 1968.

(*d*) Plans for the construction of new Court buildings in Kota Bharu, Kulim, Kajang, Pontian and Butterworth are being drawn up and it is anticipated that construction work will commence in mid-1968.

(*e*) The new High Court Building at Kota Kinabalu is now in its final stage of completion and will, after completion, provide for one High Court room and two Magistrates' Court rooms with associated prisoner and witness facilities as well as adequate facilities for public attendance. In addition, there will be provision for Chambers for resident and visiting Judges, accommodation for Magistrates and Advocates and also for the administrative staff of the Courts.

Department of Public Trustee

149. The Department of Public Trustee has established two more branch offices in West Malaysia, one in Seremban and the other in Kangar, to serve the people of the States of Negri Sembilan and Perlis. With the establishment of these two branches, the Department now has a branch office in each of the thirteen States of Malaysia.

150. The Public Trustee Department has now assumed responsibility on a pan-Malaysian basis. The Trustee Ordinance, 1949, the Trustee Investment Act, 1965 and the Public Trustee Ordinance, 1950, together with the subsidiary legislations made thereunder, have been extended to the States of Sabah and Sarawak. Action is being taken to extend the Probate and Administration Ordinance, 1959, to East Malaysia and, when this has been done, the laws relating to the administration of trusts and estates will be brought into uniformity throughout Malaysia.

151. The work of the Public Trustee Department has increased considerably, both in volume and in value, particularly in the field of trusts. At present, compensations awarded by the Courts under the Civil Law Ordinance to minors are invariably paid to the Public Trustee to be held in trust for them until they attain the age of majority. In this way, the interest of the beneficiaries is amply protected and, furthermore, the trust funds are invested to earn interest and are guaranteed by the Government. In other words, the trust funds held by the Public Trustee grow as the years go by. The Public Trustee Department (which includes the Official Administrator) in carrying out its legal and statutory functions, actually renders a valuable social and legal service to the public. The constant aim of the Public Trustee has been, and will be, to assimilate his duties as closely as possible to that of the competent, prudent and sympathetic private trustee.

152. The new Bankruptcy Act for Malaysia has been passed and brought into force on 30th September, 1967. The Bankruptcy Rules for the Act have been prepared and are being translated into Bahasa Kebangsaan by the Attorney-General's Department. It is hoped to bring into force the new rules within the next few months.

153. A Branch Office of the Official Assignee was established at Kota Bharu on 10th January, 1968. This office will deal with bankruptcy cases emanating from the High Courts at Kota Bharu, Kuala Trengganu and Kuantan.

154. Steps are being taken to establish Branch Offices at Kota Kinabalu and Kuching in East Malaysia.

Prisons Department

155. Under the Colombo Plan Training and Award Scholarships, Prison Officers were sent regularly each year to attend training courses at the United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and Treatment of Offenders at Fuchu, Tokyo, Japan. In 1967, one Prison Officer attended a 3 months' course from the 12th September to 13th December, 1967.

156. In keeping with the policy of providing a sound training at all levels in the administration of the penal establishments, the Prison Officers' Training School at Taiping has been giving regular courses to all uniformed staff. In 1967, two courses were held which were attended by 150 members of the uniformed staff including three from Brunei.

157. In the First Malaysia Plan, provisions were made for the construction of quarters for prison staff. In 1967, 88 units were completed in West Malaysia. In addition, extra security measures to existing prison walls were provided for Kuala Lumpur and one unit segregation cell Block for Kelantan Prison was constructed.

158. In Sarawak, the Limbang Prison was completed in 1967 with 3 units Married Warders' Quarters.

159. In Sabah, 4 units class II quarters were completed for Kota Kinabalu Prison.

160. The following projects where completed or are laid down to be undertaken in the 1968 Development Plan:

(1) 2 units dormitory blocks at Alor Star Prison completed in March 1968.

(2) Fixing of mild steel grills to air wells at Kuala Lumpur Prison.

(3) Extension of Industries Office in Johore Prison.

(4) 20 units married warders' barracks for Sibu Prison.

(5) 16 units class IV quarters for Kota Kinabalu Prison.

(6) 1 Prison block to accommodate 40 inmates at Women's Prison, Kota Kinabalu.

161. Land has, at last, been obtained at Ayer Kroh, Melaka to implement a scheme for the establishment of an agricultural farm to provide teaching and practical training in agricultural pursuits to suitable boys of the Henry Gurney School, Telok Mas, Melaka. The erection of 9 units school building blocks and 30 units staff quarters takes precedence under the 1968 Development Plan.

162. In order to discuss problems and other matters pertaining to prison administration, a Superintendents' Conference is held annually at the Prisons Headquarters, Malaysia, Taiping, in which Superintendents from all the Establishments are required to attend. The last Conference had just taken place in early March this year.

Chemistry Department

163. The Department of Chemistry is a service department performing analytical, scientific, investigatory and advisory work for all other Government Departments not possessing such facilities. These include the Ministry of Health, the Royal Malaysia Police, the Royal Malaysia Customs and Excise, the Malaysian Armed Forces, the Public Works Department, the Printing Department, the Post Office, the Treasury and other quasi-government institutions such as the Federal Land Development Authority, the National Electricity Board, the Malayan Railway and MARA.

164. The main aspects of the work of this Department are concerned with:

(1) Providing scientific aids and training to the Royal Malaysia Police in the examination and interpretation of physical evidence found at the scenes of crime.

(2) Assisting the Customs Department in the collection and protection of revenue by providing analytical service and technical advice on both imported and exported commodities so that they are correctly classified in the Malaysian Trade Classification and Customs Tariff.

(3) Analysing—chemically and bacteriologically—water samples from all the public supplies of the country to ensure that they are potable and do not constitute a danger to public health.

(4) Acting as official analyst under various statutory legislation, e.g., the Food and Drugs Ordinance, the Criminal Procedure Code, the Customs Ordinance, the Poisons Ordinance and others.

(5) Surveys of atmospheres in the environment of industrial plants such as cement factories, quarries, oil refineries and acid works in the interest of public health.

(6) Analysing tender samples of food and other supplies (excluding arms and ammunitions) for the Treasury, the Armed Forces and the Royal Malaysia Police for compliance with specification, shelf-life and warranty.

165. The policy of the Department is to decentralise its analytical services by establishing regional laboratories. Under the First Malaysia Plan two regional laboratories are expected to be established. Work has already begun on the branch laboratory at Kuala Trengganu which will be completed by the end of 1968. The other proposed branch laboratory is expected to be established at Johore Bahru by the end of 1970. It is envisaged that these regional laboratories and the one in Kuching would help to provide the necessary analytical services required by other Government Departments in various parts of Malaysia.

Printing Office, Sarawak

166. The extension to the Government Printing Office in Sarawak at a total cost of $175,000 under the First Malaysia Development Plan has now been completed. The Composing, Linotype, Monotype Casting and the Proof Reading Sections are housed on the ground floor of the new building leaving two spacious rooms in the old building to accommodate Stationery Stores. The storage space which was one of the major problems encountered by this Department has now been solved.

Department of Statistics

167. A comprehensive sample survey of households was launched in June, 1967 in collaboration with the Ministry of Labour in order to obtain employment, unemployment and under-employment data. The scope of the survey included a collection of data covering various socio-economic characteristics

of the Malaysian population. The year-long survey is divided into three subrounds of four months each. Provisional results based on the first subround were made available for inclusion in the Finance Minister's Budget Speech.

168. The pilot studies connected with the National Crop Survey, a survey designed to obtain accurate acreage data for various smallholding crops, were completed in respect of Malacca, Johore and Penang. Following these pilot studies, the National Crop Survey has been extended to cover all the States of West Malaysia during the course of 1968. Steps were also taken towards integrating the National Crop Survey with the annual Padi Crop Cutting Survey. This will ensure that accurate estimates of padi production will be available. Preparations for carrying out the Household Budget Survey in the East Malaysian States of Sabah and Sarawak were completed. The survey was started in Sarawak in the latter part of the year. The principal objective of this survey is to obtain basic information for calculating weights for a retail price index which will enable the Department to study retail price changes.

169. The manpower problems of East Malaysia which have an important bearing on development planning received due attention. A Manpower Survey designed to obtain an up-to-date picture of the available skilled manpower and the consequent shortages in key categories was carried out in both Sabah and Sarawak. While the field work was completed during the course of the year, the final results will only become available during the course of 1968. In West Malaysia, a Family Planning Survey initiated in the second half of 1966 was completed by the end of 1967. Preliminary results were made available to the National Planning Board in order to assist the Board in formulating and executing its programme. A detailed evaluation of the results is being undertaken at the Population Research Centre at the University of Michigan in the United States. A full and comprehensive report is likely to be published during the course of 1968.

170. In order to meet the demands for processing a larger volume of data and increasing the sophistication of analysis, the Department purchased and installed an electronic computer costing $1 million. The computer, which was officially inaugurated by the Prime Minister in February 1967, is now fully operational. The Data Processing Unit of the Department is providing services not only to the Department itself but to other Government Ministries/Departments. For instance, computer was used to some extent in connection with the UN Transportation Study undertaken during 1967.

171. The Census of Distributive Trades, the first ever undertaken in Malaysia, was carried out during the course of the year. By the end of 1967, almost all the field work connected with this study was completed in the urban areas. Work in the rural areas is scheduled to be completed in the first half of 1968.

172. In view of the need to improve the balance of payments estimates of the nation, a major project was launched in order to collect financial data from businesses operating in Malaysia. This project, which was undertaken with the assistance of an expert from the International Monetary Fund, was aunched towards the end of 1967. Results should be available in 1968.

173. Despite the continuing shortage of professional staff, the Department strengthened its establishment in the branch offices in East Malaysia. The year 1967 also saw the launching of a bold programme of staff training. No less than six senior officers of the Department were sent overseas for training in several fields for periods ranging from 2 to 18 months.

174. A major change that has taken place in the first few months of 1968 is the transfer of the Department of Statistics from the Prime Minister's Portfolio to the Ministry of Justice. As regards the work programme of the Department, the major task will be carrying out of the Household Budget Survey in West Malaysia. The last such survey was undertaken in 1957/58 and it has been felt that the current retail price indices require to be revised. Such a revision can only take place after the conclusion of the proposed Household Budget Survey.

175. The Department is heavily committed in connection with the mid-term review for the First Malaysian Five-Year Plan. In this task it is providing the planning authorities with comprehensive data to assess the current economic situation and to reassess the nation's priorities.

176. The Department will continue to strengthen and extend statistical collections in East Malaysia. At the same time, with the establishment of the Federal Industrial Development Authority, it will attempt to provide an increasingly wider range of statistical information for purposes of accelerating industrial development in the country.

177. In 1970, the Department of Statistics is committed to undertaking a most important and heavy task, namely the Census of Population and Housing. Preparations for the under-taking of the censuses have already commenced and for this purpose the services of a Colombo Plan Adviser have been obtained from the Government of Australia. The Census of Population will be one of the biggest, if not the biggest, tasks ever handled by the Department. For this purpose, additional resources both in terms of equipment and man-power are being sought. Preparations will also commence in the latter part of 1968 for the carrying out of another major task, the Census of Agriculture, which is scheduled for 1971.

178. The Department's policy of sending senior officers for overseas post-graduate training will continue during the course of the current year.

MINISTRY FOR WELFARE SERVICES

179. The Ministry for Welfare Services will focus attention not only on the social needs of particular groups and individuals—the disadvantaged sections of the society—with a view to restoring them to normal social functions, but also to national development needs including mass programmes designed to develop positive conditions in social environment so as to enhance social capacity and prevent people from becoming malfunctioning individuals. To this end,

community studies and surveys have been made by the Department to identify areas in which social work could make a positive contribution towards more rapid results in development projects under the Government's national development programme. As a first step, the Ministry will, in co-operation with the Ministry of National and Rural Development, be undertaking surveys to draw up a programme of social changes in the Kuala Muda Scheme to ensure better development potential among the farmers so that the fullest possible benefits could be derived by them from the irrigation scheme. While undertaking these tasks the traditional social services will continue to be consolidated and expanded for the benefit of the social casualties resulting from economic growth and social development.

180. Preliminary planning which commenced last year for services to chronically ill patients to release congestion in hospitals has been completed and the construction of an institution designed for the care and medication of chronically ill patients is scheduled to start sometime in the middle of the year. Preliminary planning of another Home in Kuala Lumpur is now in progress.

181. Reformatory services for juvenile delinquents will also be expanded. A new Remand Home was completed in Penang last year and the construction of another Home to cater for juvenile delinquents in the East Coast Regions of West Malaysia will commence sometime during the year. In Sabah, preliminary planning for a reformatory institution for juvenile delinquents is in an advanced stage and its construction is expected to commence this year. In Sarawak, the existing Boys Home is being expanded and the preliminary planning for a new Approved School is in progress.

182. Services for beggars and vagrants and decrepits will continue to be expanded. The construction of a new Home in Johore is progressing according to schedule. The existing Homes are being expanded to provide for the intake of beggars and vagrants as a consequence of the Vagrancy Act.

183. The nucleus of a Sales Organisation which was started last year to provide production and marketing facilities for goods made by handicapped persons is now firmly established. Disabled persons participating in this scheme can now be financially independent and lead a satisfying life and no longer dependant on the Government.

184. Services, both institutional and counselling, for children in need, and other services will be consolidated and expanded. Preliminary planning for a new Children's Home in Penang to cater for Kedah, Perlis and Penang, which was started last year, has since been completed and the construction of the Home is scheduled to start this year.

185. The in-service training programme will be reviewed not only to provide social work education for the execution of the traditional services but also to meet emerging needs in social work contribution within the context of national development.

186. Assistance will continue to be given to dependants of detainees.

MINISTRY OF CULTURE, YOUTH AND SPORTS

General

187. In 1967, this Ministry was able to play its role more effectively on the ground level because of the increase in the number of the Ministry's staff and officers both at State and District levels.

188. The Ministry carried out works on the continuation projects such as the Youth Centre at Kampong Pandan, the National Youth Leadership Centre at Kuala Kubu Bharu and the Muzium Negara. It also implemented two new projects under the 1st Malaysian Development Plan, viz. the formation of the National Youth Pioneer Corps and the construction of Multi-Purpose State Centres.

189. Since its inception in 1966, the National Youth Pioneer Corps has a total of 462 trainees undergoing training courses in agriculture, tailoring, carpentary, building construction and repair works on machines, radio and television. Out of the 462 trainees, 361 are following specialised courses while 101 are following basic training courses for a period of 2 months. In 1968, about 800 new trainees will be recruited and it is hoped that by the end of the year the Pioneer Corps will have approximately 1,000 youths doing the courses.

190. At the end of 1967, planning for the construction of Multi-Purpose State Centres was completed and the first Centre will be built in Perlis in the early part of 1968. With this Multi-Purpose State Centre, this Ministry will be able to hold training courses for the purpose of promoting cultural, youth and sports activities.

Culture

191. In 1967, the Ministry held several cultural shows both for the purpose of celebrating national functions and for the public. This Ministry helped to make the Festival celebrating Malaysia's Tenth Year of Independence a success.

192. The Ministry continued to hold dance, music and art courses for the public. Besides holding such courses, this Ministry organised competitions. In 1967, the dance competition was restricted only to Kuala Lumpur area but in 1968 the competition will be held in all the States of Malaysia.

193. With the co-operation of TV Malaysia, this Ministry has produced a TV programme in the form of "Dances of Malaysia". This Ministry continues to play its part in giving assistance to and co-ordinating cultural bodies with the purpose of promoting culture.

Youth

194. In 1967, there was an increase in the number of youth clubs.

195. This Ministry continues to provide courses for the youths. Leadership courses were held and activity instructors were made available to organise and carry out the courses.

196. A total of 49 courses were held in 1967 at the National Youth Leader, ship Training Centre, Kuala Kubu Bharu, and were attended by 801 youth leaders. These included a long-term course for Domestic Science. For 1968 more intensive courses have been planned with the syllabus orientated towards development.

197. During the year under review, this Ministry, with the co-operation of Radio Malaysia, produced a Radio programme "Youth on the March" which is still being broadcast. The Ministry also produced the same programme "Youth on the March" on TV Malaysia. For 1968 the Ministry plans to produce a film on "Youth Services in Malaysia".

198. This Ministry continues to co-ordinate youth work and provides assistance and services to the youths.

SPORTS

199. In 1967, the Ministry continued to render assistance to national sports organisations and other sports bodies to carry out their respective programmes.

200. Malaysia participated in the SEAP Games held in 1967 but did not do as well as on previous occasions. Efforts have been taken by this Ministry to improve the standard of sports in Malaysia. In the same year, a Sports Medicine unit was formed in the Ministry. The aim of this unit is to carry out research on how to improve and promote the standard of sports. With the establishment of this unit, it has been possible to hold a "high altitude test" at Cameron Highlands for the purpose of testing and acclimatizing sportsmen to climatic conditions different from that prevalent in the country.

201. The sports highlight in the year 1967 was focussed on Malaysia's success in winning the Thomas Cup Badminton Tournament.

NATIONAL MUSEUM

202. The number of visitors to the National Museum during 1967 was 1,220,404, the highest on record.

203. Six major temporary exhibitions were mounted in the Central Hall of the Museum. The most important one was the Pameran 10 Tahun Merdeka—History and Constitution.

204. The gallery on the second floor which displays Natural History was officially opened in February, 1968. Preparatory work was carried out in another gallery on the same floor. This gallery will display objects on the economy and technology of Malaysia.

205. Close relationship continued to be maintained with the University of Malaya, the Institute of Medical Research and other Scientific Institutions which have allowed members of their staff to be Hon. Curators of the Museum. Relationships with overseas institutions are also continuing and the Museum has arrangements with 99 Institutions for exchange of publications.

MINISTRY OF LOCAL GOVERNMENT AND HOUSING

LOCAL GOVERNMENT

206. The report of the Royal Commission of Enquiry appointed towards the later part of 1965 to investigate into the workings of Local Authorities is being anxiously awaited by both the Government and the public. It is hoped that the findings and recommendations of the Commission, when accepted by the Government, would go a long way towards not only improving the quality and efficiency of Local Government administration but also enabling these authorities to play a more meaningful role in Malaysian democratic society.

DEVELOPMENT AND MINOR WORKS IN LOCAL AUTHORITIES (INCLUDING LOCAL COUNCIL AREAS)

207. The Federal Government continued to assist in the development of Local Authority areas by allocating grants for development projects for general improvement. These projects took the form of minor roads and bridges, drains and culverts, installation and extension of electricity supplies, markets and stalls, improvement of public health facilities, recreational facilities, community halls or centres, and other miscellaneous works.

208. No major projects were undertaken during the period under review, since most of the grants were for works not exceeding $10,000 in value. But the total allocations issued in 1967 amounted to a substantial sum of $640,242. The responsibility for the development of local authorities lies mainly with the respective State Governments but it is hoped that the provisions from Federal funds allocated through the Ministry of Local Government and Housing contributed in no small measure towards the development of Local Authority areas.

HOUSING

209. Progress on low cost housing during the second year of the Malaysia Plan, i.e., 1967, has been satisfactory. During this period, a total of 1,697 units were completed under direct Federal financing. In terms of money expended, a sum of nearly $10 million out of a provision of $17 million was spent. It has to be mentioned that it is inevitable that the number of units in the first two years will be less than the later part of the Plan period as there is always a time lag between planning, implementation and completion of schemes. Furthermore, many multi-storey schemes will be constructed in the latter part of the Plan period (1968-1970) and the bulk of the provision earmarked for the 5-year period will also be expended during this period.

210. As stated in the previous year's address, the bulk of low cost housing programme is centered in Kuala Lumpur and in the big towns. In the Federal Capital, during 1967, the scheme at Bukit Bungsar (1st Phase) of 80 units was completed while the schemes at Shaw Road (808 units), Tun Tan Cheng Lok Mansion (Phase IV) (400 units), Circular Road (3,009 units), Wardieburn Estate (1st Phase) (1,130 units) and at Cheras Road (640 units) are in various

stages of construction. Planning work has also been carried out with vigour in the following schemes:

(i) Cheras (Phase II, III and IV—2,090 units).

(ii) Sentul (1,088 units).

(iii) Wardieburn (2nd Phase—256 units).

(iv) Bungsar (960 units).

(v) Peel Road (2,768 units).

(vi) San Peng Road (272 units).

To meet future needs, the Ministry is acquiring 806 acres of land at Seaport Estate near Kuala Lumpur. The Federal Capital has also launched its staff housing scheme comprising 84 semi-detached and 120 terrace houses at Gombak. This scheme has already been completed and will be sold to the staff on easy payment terms. The whole scheme will provide a total of 419 housing units for the members of the staff.

211. Penang has also a sizeable low cost housing programme. A number of approved schemes in the State are already under construction, viz., the scheme at the industrial estates at Mak Mandin (240 units—4 storey flats), at Chain Ferry Road (672 units—4 storey flats), Ayer Itam (Phase IV—one 16 storey block of 448 flats) and Noordin Street Ghaut (one 17 storey block of 398 units). Another scheme under construction is at Rifle Range Road. This is the 2nd pilot project using industrial building techniques and will cost over $20 million. The entire scheme is scheduled to be completed by early 1970. The schemes at Mak Mandin and Chain Ferry Road are intended to cater for the workers at the industrial estates at Mak Mandin and also for the squatters affected by the new trunk road. The remaining provision for low cost housing will be spread among smaller towns and districts in the country.

212. To supplement, but not to supplant, the existing programme in the States, this Ministry has launched a Crash Programme of 32 to 50 units per scheme in every town where there is as yet no low cost housing scheme. This is a bold undertaking considering that this Ministry is very short of staff, particularly in the technical grades. This Ministry will nevertheless make every effort to implement this Crash Programme in the shortest possible period. The Crash Programme is expected to yield approximately 4,000 units of terrace brick houses this year (1968). This undertaking is also in the nature of an experiment, in that it will provide useful information for future planning and the establishment of a Central Authority for Housing and Development.

213. In the last address, it was mentioned that the Ministry was looking into the proposal to create a Central Housing and Development Authority which should incorporate features that would result in the private sector playing a role to finance public housing and development, particularly urban renewal. To do this, the Minister made a study tour of America to see for himself how the private sector could play a role in the public housing programme. As a result of this visit, this Ministry requested for two or three experts in the field of home-financing with a view to conducting a feasibility survey on the establishment of

Savings and Loans Associations and the like as a measure for mobilising domestic capital for home and development financing. The experts have been in this country in late April to conduct their survey and the Government is now studying their report.

TOWN AND COUNTRY PLANNING

214. Marked progress has been and is being made by the Department of Town and Country Planning in all the various aspects of its work the planning of the urban, rural and regional development of the country.

215. The most urgent task on hand in the Department is to assist in the implementation of the low-cost housing Crash Programme in the country in fulfilment of the Government's objective that there shall be a low-cost housing scheme in every town in the country. There is the tremendous task of selecting and investigating the most suitable sites for such schemes, and of site planning that ensures public utilities and amenities are provided in accordance with the basic concept of neighbourhood planning. It is no small effort that the Department has, in 3 months, planned and investigated a total of 127 schemes in the country.

216. Other public housing projects comprehensively planned by the Department include the Seaport Estate and Wardieburn Estate schemes. In the latter scheme, the first Phase of development comprising 1,130 units of flatted development, 260 units of terrace housing and an industrial estate has started.

217. In the sphere of rural development, the Department has planned the village settlements in 3 major Federal Land Development Authority schemes in the past months, i.e., Bukit Ramun in Johore, Bukit Puchong and Bukit Mendi in Pahang. The Department has employed its trained skill and experience expertly in providing for the general well-being of rural communities to ensure that the basic amenities of urban living, comfort and convenience are not sacrificed in the life of rural communities.

218. Regional planning is a very important aspect of Town Planning. It aims at population distribution to ensure that the best advantages are taken of opportunities for employment, the provision of amenities commensurate with each village and town and the prevention of migration from the rural areas to towns causing congestion and overcrowding with subsequent loss of amenities. On the other hand, amenities and employment opportunities in the rural areas must be safeguarded. Regional planning therefore, strikes a balance between rural and urban living. On a regional scale, the Department has continued in the important role of guiding development in the Kuala Lumpur and Klang Valley Region and the State Department of Kelantan in Kota Bharu has completed a regional settlement pattern plan for Kelantan and Trengganu and a zoning plan for Kota Bharu Town.

219. In the field of urban planning, the Department assisted the Board of Inquiry hearing objections to the Kuala Lumpur Draft Town Plan. No doubt the Board would keep in mind the public's reaction to the Plan and the need for forward planning to see that the capital city would take its place as one of the most modern and beautiful cities in the world.

220. The Department has continued to provide planning services to the University of Malaya. Recently it assisted in conducting a traffic survey of the Campus and has now published a report on the survey. This will eventually form a part of the University planning.

238. At present, there are no post office savings bank facilities in Sabah. It has been decided to introduce this service and Sabah officers are being trained to carry out the work. In addition, a study of the postal delivery system in both Sabah and Sarawak is being carried out. At present, postal deliveries are restricted to the town areas only.

239. Towards the latter part of 1967, three new Acts, the Architects Act, the Engineers Act and the Surveyors Act, were enacted to enable Boards of Engineers, Architects and Surveyors to be formed to determine the code of conduct of Engineers, Architects and Surveyors and also the scale of fees. Previously, there was only the Architects Ordinance and Engineers as well as Surveyors who wish to practise must have themselves registered under the provision of the Architects Ordinance. This was an anomaly and the Acts mentioned above were introduced to remedy the shortcoming.

240. A comparatively new feature in the use of roads is in respect of the use of roads designed for light traffic by heavy lorries especially those carrying timber and iron-ore. It is now the Government's policy to allow heavy lorries to use such roads provided they are prepared to pay for the abnormal maintenance of the roads.

PUBLIC WORKS

241. A National Transport Study in which the Highway Planning Unit of the Headquarters of the Public Works Department played an important role commenced in 1967. It is expected to be completed in the middle of this year.

242. The Muar and Batu Pahat Bridges were completed and officially opened in 1967. With their completion, the ferry service across the Muar and Batu Pahat Rivers ceased to operate. Vehicles making use of the bridges are required to pay toll.

243. At the end of 1967, work on the construction of a road-over-rail bridge commenced in Bukit Tengah, Seberang Prai. Included in this project is the construction of a roundabout to replace the existing crossroad in Bukit Tengah Town. When this bridge is completed traffic using this road will no longer be required to stop when trains pass through. In addition, it is expected that, with the completion of the roundabout in Bukit Tengah town, the flow of traffic will be smooth and safe.

244. Works on the improvement of the Kuantan-Maran road from the 36 to 48 milestones was completed in 1967. During this year, similar work will be undertaken at the stretch of road from the $41\frac{1}{4}$ to 48 milestones. In addition, improvements will also be made at the stretch of road from the 64 to the 66 milestones Temerloh-Maran road.

245. In 1967, approximately $26,000,000 were expended for the development of roads in West Malaysia. In the field of maintenance more than $14,000,000

Sematan in the First Division to Sibu in the Third Division. The construction of the trunk road between Bintulu and Miri in the Fourth Division will continue and there is also provision for constructing a proper road near the coast between Miri and the Brunei Border.

247. The new trunk roads in Sarawak will open up large tracks of land in the Fourth Division for timber and agriculture.

248. In Sabah, work connected with the East-West Road linking Ranau in the West to Sandakan in the East will continue to be carried out. The construction of part of the road will be carried out with the assistance of the Australian Government. This road will provide access to the interior region of the State and will provide road connection between East and West Sabah. Improvements of the roads in Sabah will also be continued.

249. Every effort was made during the past year to provide fully treated water to as many people as possible within the financial ability of the Government.

250. New supplies were commissioned in Pantai Remis and Dindings in Perak. Jerantut in Pahang, Ayer Kroh in Malacca and Muar in Johore.

251. Three Federal Land Development Schemes were also given treated water supplies while 16 others were supplied with partially treated piped water supply as temporary measures pending the completion of their proper water supply schemes.

252. Pipeline extensions continue to be constructed to reach out from existing supplies all over the country to serve rural areas at Kuala Ketil, Merbau Pulas and Titi Karang in Kedah, Tanjong Tualang in Perak, Gambang and Gali in Pahang, Kampong Ladang, Kampong Kuala, Tanjong Bidara, Kampong Solok, Pengkalan Balak, Kuala Tinggi and Telok Berembang in Malacca, Kampong Gombang, Kampong Bharu Melayu Lenga, Kampong Sentosa and Sri Gading in Johore, and Kampong Kerjasama, Kampong Pasir Semenyik and Kampong Batu Tiga in Selangor.

253. It is estimated that 280,000 additional people have benefitted from the Government's water supply programmes during the year. To make it easier for more people to enjoy the benefits of wholesome water supplies, the State Governments of Kedah and Pahang have made financial arrangements whereby people in the rural areas can repay the capital cost of their private water connections in small monthly instalments and the State Government of Selangor has continued to provide standpipes in areas where the people cannot afford private water connections.

254. During the year 1967, the Mechanical Branch of the Public Works Department in West Malaysia provided maintenance and repair services for all mechanical plant and equipment operated by the Department as well as those operated by other Government and quasi-Government Departments. Besides the above physical work, the Branch was also called upon during the year to provide professional engineering advice to numerous Government Departments and also to undertake design service for the installation of air conditioning, lift

installations, pumping installations and other mechanical installations to Government and quasi-Government buildings for which funds are provided from Federal and State sources. In addition, the Branch also undertook to prepare specifications and relevant tender documents for calling central tenders to purchase vehicles and other mechanical equipment as directed by the Federal Treasury. For the first time the Branch was also entrusted by the Treasury with the work of preparing specifications and suitable tender documents for calling international tenders within the context of foreign loan to procure heavy earth-moving plant and vehicles required by the Public Works Department, the Drainage and Irrigation Department and the Federal Land Development Authority for the implementation of the 1st Malaysia Plan. As in previous years, the Branch was also made responsible for preparing, executing and administering the recurrent annual contracts for the supply of petrol, oil and lubricant, mechanical spare parts, and air-conditioning service and maintenance.

255. The physical turnover of work recorded in all the Mechanical Workshops of the Public Works Department amounted to approximately $19,000,000 during the year.

256. As a result of better facilities now available at the Federal Workshops, Kuala Lumpur and of systematic training programmes, training courses are held during the year for the benefit of trainees from several Government and quasi-Government Departments and military personnel. As in the previous year, practical training courses for the undergraduates of the University of Malaya and Technical College are also organised in the various Workshops.

257. The Mechanical Branch continues to meet the ever-increasing demand for quarry products required to maintain the nation's existing roads and to build new ones. The output from the central quarries was higher than that of 1966 and this is due to improvements and minor expansions in the quarries and to better organisational and operational methods. The output in 1967 was 1,586,371 tons. The first phase of the Bukit Jong Central Quarry in Trengganu has been completed and work on the second phase will commence soon. Programme to develop quarries in other areas was also drawn up and it is anticipated that design work will commence in 1968.

Postal Services

258. In 1967, six new offices were completed and opened for business, viz. at Kuala Trengganu, Kuala Perlis, Kapar, Kelang Utara, Ulu Tiram and Sungei Patani. Work on another two Post Offices at Jinjang, Selangor, and the Police Cantonment at Tanjong Rambutan, Perak, is in progress.

259. 28 Postal Agencies were also established in various parts of the country in 1967 and 2 Mobile Post Offices were put into operation. 59 wayside posting boxes were installed in the course of the year. These amenities served the rural areas mainly.

260. For 1968 the Postal Services Department has planned to start construction work on new Post Offices at Lanchang in Pahang, Yan in Kedah, Tumpat and Temangan in Kelantan, Chaah and Kota Tinggi in Johore, Mak Mandin in

Butterworth, Penang, Salak South, Batu Arang, Sentul and Jalan Pantai Bharu, Kuala Lumpur in Selangor, and Seremban and Port Dickson in Negri Sembilan. In addition, it will construct a mail sorting office in Butterworth.

261. 30 new Postal Agencies will also be opened in various parts of the country and 4 Mobile Post Offices put into operation to serve the rural areas.

262. Progress has also been made in postal services in Sabah and Sarawak as follows:

(i) In the State of Sabah—

(*a*) Construction of a new Post Office at Ranau which commenced in October 1967 is expected to be completed early in 1968.

(*b*) 8 Postal Agencies were established in 1967.

(*c*) 70 Private letter boxes and letter posting boxes were installed in selected areas for the convenience of the public.

(*d*) Delivery by postmen has been improved. House to house deliveries of letters were introduced to six towns. Express delivery was established at all principal Post Offices. House to house delivery of non-dutiable parcels was introduced at Kota Kinabalu. Direct air and surface mails were introduced between Kota Kinabalu and various overseas destinations, and Telegraph Money Order service was introduced with West Malaysia and Singapore.

(ii) In the State of Sarawak—

(*a*) New Post Office buildings at Lundu and Lawas were completed and occupied in 1967.

(*b*) Four Postal Agencies were established:

2 in the First Division and 1 each in the Third and Fourth Divisions.

(*c*) Plans are underway to erect, during 1968, 3 new Post Offices for Saratok in the Second Division, Dulat in the Third Division and Bekenu (Sibuti) in the Fourth Division.

TELECOMMUNICATIONS

263. The growth in the demand for telephone service is ever on the increase each year. The rapid economic growth of the country, particularly the development of industries and housing estates, has given rise to an increased demand for telephone service everywhere. The increased demand is being met in the best possible manner within the financial resources available. During 1967, no less than $5.5 million was spent on new telephone subscribers plant in order to meet this demand.

264. Allied with this development, steps are also being taken to modernise and improve the telecommunication services in areas where such services are poor. Major improvements are being made to the exchange and the interconnecting telephone and telegraph links.

265. Under the First Malaysia Plan, emphasis has been given to the development of the telecommunication services in the East Coast States of West Malaysia. Work has started on a high capacity microwave bearer from Kuala Lumpur to Kota Bharu to carry both multi-channel telephone and television. Simultaneously, all the major exchanges along the East Coast are being converted from manual to automatic working, using modern Crossbar Exchange equipment. These projects are scheduled for completion before 1970, when the facilities and the quality of the telecommunication network in the East Coast will be at par with those available now in the West Coast of West Malaysia.

266. With regard to the telecommunication services in East Malaysia, a microwave troposcatter system to span the sea between Kuching and Kuala Lumpur has been planned. The work has commenced and the whole project is expected to be completed in 1969. With the completion of the project there will be first-class communications between West Malaysia and Sarawak. The system will also enable Sarawak to obtain good telecommunications with Sabah via the troposcatter to West Malaysia and then to Sabah via the SEACOM cable. In addition, internal microwave communications are also being planned to connect Sarawak with Sabah.

267. An order has been placed for a 5,000 line exchange using the latest crossbar equipment for Kota Kinabalu and a 3,000 line exchange using similar equipment for Sibu. A total of 18 other smaller automatic exchanges totalling 1,420 lines have also been ordered. The Federal Government will be spending a total of approximately $15 million in 1968 for the expansion of the telecommunication services in East Malaysia.

268. In the past year, Malaysia's overseas telecommunication services had passed two very important milestones. One was the completion in Kuala Lumpur of the first Intercontinental Automatic Telephone Switching Centre in South-East Asia. This Switching Centre is in conformity with the World Plan for automatic telephone working. It enables telephone operators in Malaysia to dial directly to subscribers in Europe, North America, Australia, Japan and Hong Kong. The next step will be to provide for direct subscriber dialling from Malaysia to subscribers in other parts of the world.

269. The second milestone was passed when the International Semi-Automatic Telegraph Relay Centre was commissioned in Kuala Lumpur in November 1967. This Relay Centre has speeded up international telegraph traffic to and from the various telegraph centres like Kuala Lumpur, Penang, Ipoh, Kuching and Kota Kinabalu.

MINISTRY OF HEALTH

270. In both the preventive and curative fields of the Medical and Health Services, a steady progress has been made.

271. The general health of the nation continues to improve with the continuous expansion and improvement of the Medical and Health Services. The Government is not only concerned with reducing the number of deaths

and the incidence of disease but also with the attainment and the maintenance of optimum health of the population.

272. Malaysia was free of major infectious diseases in 1967. The death rate dropped from 7.9 in 1965 to 7.6 in 1966 per one thousand population compared with 12.4 in 1957. The infant mortality rate dropped from 78 per thousand live births in 1957 to a low level of 50 per thousand live births in 1965.

Rural Health

273. The policy of the Government continues to place greater emphasis on the expansion and improvement of the health services for the rural people with the objective of further improving their health and consequently the attainment of a higher socio-economic status. There were 39 main health centres, 139 health sub-centres and 703 midwives' clinics in operation by the end of 1967. In addition, there were 338 static dispensaries and 192 travelling and riverine dispensaries to cover the remoter areas. Another 18 health sub-centres will be completed in 1968 whilst the construction of 18 more will be started in the same year. Seventy-seven midwives' clinics will be completed in 1968 and the construction of another 105 will commence during the year.

274. In these health centres, provisions are available for curative medicine as well as preventive facilities such as dental care, infant, child and mother care, immunisation against certain preventable diseases, health education and nutrition programmes and specific measures directed towards the improvement of environmental health.

275. In Sabah and Sarawak the Rural Health Improvement Schemes have also been expanded in keeping with the policy to intensify preventive health activities in the rural areas through programmes similar to those in West Malaysia.

276. The response by the people is most encouraging as shown by the increased number of births attended by trained midwives which in 1960 was 48,083, and in 1966, 68,105. Similarly, an increased number of people are making use of the medical and health facilities in hospitals and health centres as borne out by attendance which was 2,249,816 in 1963 compared with 2,432,261 in 1966.

School Health

277. The health of school children is considered to be of the utmost importance and a joint School Health Committee was inaugurated in 1967 in conjunction with the Ministry of Education to examine the school health programme in existence in the country in all its aspects, such as prevention of diseases and accidents, medical care and follow up services, health education and the health environment of school children. This Committee will study projects so far implemented to improve the nutritional standard of these children. The work of various agencies such as Medical, Social and Welfare Associations involved in the promotion of health of school children will also be co-ordinated. Ultimately, it is expected that an effective school health service would be developed.

Health Education

278. The health education programme is proceeding satisfactorily not only through the recognised media but also through courses and seminars directed towards the orientation of all medical and health personnel in applied health education activities in daily routine duties. As more and more supervisory officers for health education practice become available, the programme will be enlarged in coverage and in intensity, particularly among the rural population. Particular emphasis is being placed on the health educational aspect of the Malaria Eradication Programme so that the population can be prepared for their role in the programme.

Malaria

279. West Malaysia moved into a country-wide malaria eradication programme in the later part of 1967. This programme has been planned to cover a period of at least 10 years at an estimated total cost of about $85 million. In the implementation of this project it is envisaged that the staff of the health service and the present malarial control service would be used with a view to integrating the eradication programme with the existing health services at the very out-set so that the Ministry would have trained and competent personnel at all levels for this programme. Funds provided for malaria control work will supplement the provision made for malaria eradication and it will be diverted progressively to eradication as the programme expands. The assistance of government departments as well as the co-operation of the public are necessary to make this venture a success.

280. The initial zone of operation is the northern States where a preparatory phase has begun in Perlis, the Kubang Pasu and Langkawi Districts of Kedah and in Penang Island, covering a total population of 400,000 people. These localities will get proper and adequate spraying treatment this year, and another specific area will then move into a preparatory phase. This gradual process will go on until the whole of West Malaysia has been completely treated. It is anticipated that, by 1978, the maintenance phase will be reached when malaria will be prevented from emerging once again.

281. In Sarawak, following the end of Confrontation, eradication activities were intensified along the common border of Sarawak and Kalimantan Indonesia resulting in a considerable reduction of malaria cases in these areas. In 1968, an increased spraying coverage, particularly in the border areas, is planned in order to accelerate progress towards eradication. The Malaria Eradication activities in Sarawak, in 1968, are expected to cost $810,000.

Tuberculosis

282. The National Tuberculosis Control Programme, which was launched in 1961 to eliminate tuberculosis as a public health problem, is now fully operational, and substantial progress continues to be achieved. Since the commencement of the campaign, a total of 1,500 medical, para-medical and health staff have been trained in the various aspects of the control programme. Up to date, more than 1.6 million children have been vaccinated with B.C.G. of whom over 600,000 are new-born babies. In the Mass Case-finding Drive,

1.7 million adults have been X-rayed, yielding more than 70,000 suspects requiring further investigation to establish the diagnosis of tuberculosis. Of those who responded to recall, about one-quarter failed to complete the full investigation required.

283. In Sarawak, the tuberculosis control project has moved from the urban to the rural areas. Staff Training was carried out during 1967 as the methods used in urban areas had to be modified to suit the rural environment.

Leprosy

284. In the control of leprosy, the emphasis is now on early diagnosis and ambulatory treatment of cases which are non-infectious; hospitalisation of leprosy cases is kept to the minimum. Skin Clinics are being established for out-door follow-up treatment of non-infectious cases. Towards this end, 150 medical officers and medical officers of health have already been given intensive training locally. When the Leprosy Control Programme is put into effect the total number of in-patients in the leprosarium will reduce gradually year by year, thereby resulting in considerable savings of public funds. At the same time, the unfortunate patients will not become victims of public prejudice which accompanies hospitalization of such cases.

Other Communicable Diseases

285. The control of filariasis in the States of Kedah, Penang, Perak, Pahang and Johore is progressing satisfactorily. Seven teams are now operating in these States. The co-operation of the people, particularly in taking the complete course of treatment regularly, is essential before the disease can be brought to a still lower level.

286. Yaws has been practically eliminated from most of the States and is now only found in the border areas where sporadic foci of infection are still present.

287. The incidence of typhoid fever has decreased since 1965, from 15.10 per one hundred thousand population in that year to 11.4. The preventive measures taken in all areas, particularly those affected by the floods, have contributed to this result. A high percentage of cases is still found in the rural areas where there is inadequate supply of safe water.

288. The incidence of diphtheria has dropped from 18.4 in 1965 to 11.7 in 1966 per one hundred thousand population. This is mainly due to the active and persistent immunisation campaigns carried out by the Ministry using triple antigen on all children who attended clinics and health centres.

289. Poliomyelities is not a serious health problem in this country. Its incidence which was 4.97 per one hundred thousand population in 1965 has declined to 1.2 in 1966.

290. No case of smallpox was reported in 1967. Compulsory vaccination of infants and children against smallpox continues. The percentage coverage of smallpox vaccination among the infant and children population is around

80%, thus maintaining a satisfactory level of immunity in the population. The entry of smallpox into Malaysia has been prevented through strict controls at all points of entry into the country. International travellers coming into Malaysia are required to possess valid certificates of vaccination.

Hospital Services

291. Facilities for patient care continue to improve with the renovation and extension of the existing facilities. In addition, the programme of building new hospitals has been pursued as planned. The Teaching Hospital at Petaling Jaya is now providing services to the public as well as clinical training to medical students. At the General Hospital, Kuala Lumpur, the new Radiotherapy Department, with its own ward accommodation of 100 beds, is being commissioned while the commissioning of 516 north ward block will commence shortly. Work on the next stage of the New General Hospital, Kuala Lumpur, is progressing as planned. The New General Hospital, Seremban, is expected to be completed before the end of the year. The building of the rural hospital at Changkat Melintang has been delayed but it is expected that the plans will be ready before the end of this year. All these improvements will ease overcrowding existing in hospitals at present.

292. Further improvement and expansion of the Neuro-Surgical Unit at Kuala Lumpur will be effected when funds are made available by the Neuro-Surgical Foundation of Malaysia which proposes to meet part of the capital cost estimated at $7 million of expanding this institution.

Sabah and Sarawak

293. In Sabah, the development programme is progressing satisfactorily. Two dental centres for area health units of Kudat and Keningau will be built soon. District health centres for Kudat, Beaufort and Tenam and some 20 village group sub-centres and rural dispensaries are planned to be constructed this year. Progress in the construction of a new Cottage Hospital at Semporna is satisfactory and work is to be completed within this year. The building of Ranau Hospital with living quarters, which commenced last year to enable the doctor and ancillary staff to be posted pending work on the hospital proper, is progressing as scheduled and the actual building of the hospital proper is expected to commence this year. Further phased extensions to Main Hospitals, Wards, Nurses Hostels, Central Medical Stores and funds for the purchase of Ambulances, Mobile Dispensaries and Boats for Rural Health work are some of the many projects being implemented.

294. In Sarawak, some 15 health sub-centres are under construction. A new dental clinic at Sibu was opened in 1967. New hospitals at Lundu and Marudi are already providing services. A new hospital at Lawas is under construction. A provision of $6,884,684 has been made in 1968 to complete the first phase of the new General Hospital, Sarawak. Other projects such as static dispensaries and travelling dispensaries, and the expansion of maternity unit at Sibu are some of the many projects being provided within the provisions available.

Staff Situation

295. The staffing situation regarding doctors has improved recently with a substantial number of local doctors joining the Government service. All the posts in the Ministry's present establishment are filled up. However, there is still a shortage of qualified dentists and pharmacists not only in the Government service but in the private sector as well. To alleviate these shortages, measures will be taken to increase the intake into the University of Singapore and filling up of all places at overseas universities made available under the Colombo Plan. The Ministry is also taking steps to amend the Registration of Dentists Ordinance on the same line as that of the Medical Registration Ordinance so as to permit registration of Malaysians with foreign qualifications after fulfilling certain conditions.

296. In addition active consideration is being given to the establishment of a Dental Faculty at the University of Malaya so that there will be a permanent source of supply of qualified dentists in the country. The Government is also contemplating setting up a School of Pharmacy at the University of Malaya in order to meet the demand for qualified pharmacists.

Training

297. The training for all categories of staff has been vigorously pursued. The number of undergraduates holding government scholarships or bursaries is as follows: Medicine—290; Dentistry—15; and Pharmacy—8. In addition, a total number of 40 doctors, 4 dental surgeons and 1 pharmaceutical chemist have been sent abroad in 1967 on WHO and foreign government scholarships.

298. The training of para-medical staff is making satisfactory progress and, during the year 1967, a training programme for 41 junior laboratory assistants was instituted.

299. To overcome the shortage of nurses in mental nursing, proposals are in hand to train more of such nurses in the United Kingdom.

300. Post-graduate training leading to higher qualifications with regard to doctors and dental surgeons is also satisfactory although the response to specialities like Pathology and Psychiatry is still poor. The training of supporting staff to man the specialist units in all institutions is also undertaken. A total of 30 para-medical staff has been sent overseas in 1967 with the help of WHO and others.

301. Local courses have been organised during the year to cover special subjects such as leprosy, rural health, nursing administration, malaria eradication, health education and family planning for doctors and para-medical staff. With better trained staff, the efficiency of the service will be enhanced.

302. In Sarawak, in 1967, full recognition was extended by the General Nursing Council of England and Wales to the Kuching Nurses' Training School. In the past, student nurses had to be sent overseas to obtain the State Registered Nurse certificate but this could now be obtained in Kuching.

RESEARCH

303. The Institute for Medical Research is now participating actively not only in local tropical disease research but also in the organisation of South East Asia Ministry of Education Secretariat. In the Secretariat, a wide co-ordination of research activities in tropical medicine is being arranged with countries such as Indonesia, Thailand, Philippines, Vietnam, Laos and Singapore.

304. Further development expansion was carried out in I.M.R. in 1967 in terms of research units and scientists so that the Research Institute is now gradually regaining its status. Research will continue on the subjects of malaria, filariasis, worms and diseases of the heart, lungs and mouth. An important research subject is being planned for the detailed study of the health status of the rural people with assistance from many willing sources. In addition to research, the I.M.R. has also training programmes for laboratory assistants and junior laboratory assistants.

BLOOD BANK

305. The Blood Bank and Blood Transfusion Service throughout the country is being thoroughly reorganised. A National Council has been formed to re-organise and co-ordinate the activities of the voluntary organisations at the State and District levels to improve and expand the service.

DENTAL

306. Plans are in hand for new dental clinics to be built in Malacca, Kulim, Kuala Trengganu and Kuala Lumpur. At every health centre completed in 1968, dental services will be provided. The Dental Nurses Training School in Penang provides training for not only candidates from West Malaysia, Sarawak, and Sabah, but also for candidates from friendly countries. At the end of 1967, there were 103 student dental nurses; 67 from West Malaysia, 23 from Sarawak, 4 from Sabah, 5 from Nigeria, 2 from Hongkong and 2 from South Vietnam.

307. In Sarawak, a new dental centre at Sibu was opened in 1967. In addition to the 21 existing schools, 19 new dental clinics in Sarawak's primary schools will be opened in 1968.

308. After the launching of "Operation Goodwill" (Gerakan Mesra) the relation between the staff and the general public has considerably improved.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

309. As a result of the visit of the Prime Minister to Indonesia from 4th to 8th March, 1968, the two nations have agreed to conclude a new Treaty of Friendship consistent with the new situation and development in the relations between the two countries. In line with the spirit of friendship and brotherhood between the two nations, Indonesia and Malaysia agreed to seek peaceful solutions through negotiations to disputes that might arise between the two countries.

310. Malaysia and Indonesia agreed to intensify efforts towards increasing co-operation between the two countries, particularly in stabilizing the prices of raw materials which constitute an important source of income to the two countries. In order to activate bilateral trade, it was agreed to speed up the formation of a Joint Commission as stipulated in the Basic Agreement on Economic and Trade Relation of 11th May, 1967.

311. Malaysia conveyed her intention to extend her territorial waters from three to twelve nautical miles. The two nations have agreed to hold negotiations at official level in the near future regarding the territorial waters of their respective countries.

312. His Majesty the Yang di-Pertuan Agong has extended an invitation through the Prime Minister to His Excellency the President of the Republic of Indonesia to visit Malaysia and the President has stated that he would make the visit at a later date.

313. British military withdrawal from Malaysia and Singapore creates an entirely new political and military situation in this part of the world. By the end of 1971, actual British military presence—land, sea and air—will be completely withdrawn from Malaysia and Singapore. In the light of the above, the Anglo-Malaysian Defence Agreement (AMDA) with which Australia and New Zealand are associated, will have to be reviewed to meet the changing circumstances. To deal with this new situation, the Malaysian Government has, *inter alia*, asked for a five power defence talk with Australia, New Zealand, Singapore and Britain towards the end of May 1968.

314. On the question of joint defence with Singapore, the Government has reiterated that she will work in close co-operation with Singapore. The visit by the Deputy Prime Minister to Singapore on 4th March, 1968, is a clear indication of Malaysia's genuine intention of doing so.

315. The Association of South East Asia Nations (ASEAN) was officially launched on 8th August, 1967, following a meeting of the Ministers of Foreign Affairs held in Bangkok from 5th to 8th August, 1967. Countries represented at the meeting were Indonesia, Philippines, Thailand, Singapore and Malaysia. The aim of ASEAN is to bring about greater regional co-operation in the economic, social, cultural, technical, scientific and administrative fields among member countries.

316. To implement the aims and objectives of ASEAN, a Standing Committee was set up. The Standing Committee of ASEAN is now seated in Jakarta and comprises the Foreign Minister of Indonesia as Chairman and Heads of Missions of the member countries.

317. The first meeting of the committee was held on 16th September, 1967 at which only matters pertaining to the arrangements of meetings were discussed. At the second meeting, held on 25th January, 1968, the committee decided that, for a start, ASEAN should direct its efforts towards the implementation of the projects which were easy to implement, quick-yielding and did not require a very high capital outlay.

318. The Third Meeting of the Standing Committee was held on 23rd February specifically to study the recommendations made by the Meeting of the Heads of the National Secretariat of ASEAN held in Jakarta on 20th and 21st February. The Meeting of the National Secretariat of ASEAN was to discuss projects for implementation both as an immediate as well as long term plan.

319. Based on the recommendation made by the National Secretariat of ASEAN, the Standing Committee, at its third meeting, agreed that co-operation in food production, tourist trade and telecommunication and transportation should be implemented immediately.

320. During the period under review, there were six visits by Heads of States/ Prime Ministers to Malaysia. Two other Heads of States and a Prime Minister are expected to come to Malaysia in the near future. These visits by Heads of States/Prime Ministers to Malaysia will certainly strengthen the bonds of friendship between Malaysia and the countries concerned. Such visits will also increase the field of co-operation with these countries especially in trade and economic development. Malaysia's image and standing has also improved as a result of these visits.

321. Consistent with her policy to extend further ties of friendship with other countries of the world for mutual benefit especially in matters of trade, Malaysia has established diplomatic relations with Russia and Yugoslavia and has raised the status of her diplomatic representation in Canada to a resident High Commissioner in Ottawa. In Jakarta and in Medan an Embassy and Consulate were respectively set up in August 1967. Another Consulate was set up in Vienna in early 1968. Malaysia's Ambassador to the Hauge will also be accredited to the European Economic Community in Belgium in order to study the possibility of increased trade with the Community.

322. Malaysia has offered its Consular facilities to two other Commonwealth countries, namely Zambia and Guyana. In return, these countries have agreed to undertake consular functions for Malaysia as she has not yet established diplomatic representation in these countries.

323. Three Malaysian Honorary Consuls were appointed, one each to Helsinki, Copenhagen and San Francisco.

324. In the United Nations, Malaysia has always strongly supported the international body in its efforts to maintain international peace and security and to eradicate the evils of colonialism, racism and poverty from which so many countries of the world have suffered. In the Arab/Israel's war of June, 1967, Malaysia did not hesitate to condemn Israel's acts of aggression and gave full support for the peaceful efforts by the United Nations to solve the crisis while at the same time reiterating Malaysia's policy in support of the legitimate rights of the Palestinian refugees.

325. Based on the policy of co-operation for mutual benefit, Malaysia and India have agreed to hold annual discussions at official level to be held alternately in Kuala Lumpur and New Delhi. The discussions will cover all aspects of Indo-Malaysian relations and co-operation.

326. Malaysia's relations with Japan reached a new peak in 1967 with the signing of the Atonement Agreement on 21st September, 1967. The Agreement is not so much an act of atonement as a gesture of goodwill and friendship on the part of the Japanese Government towards Malaysia.

327. On the 1st of September, 1967, the Anti-Smuggling Agreement with the Philippines was signed and this came into effect on 1st December, 1967. Since then, with the co-operation of the Malaysian Government, the Philippine Government has been able to lessen smuggling activities to some extent.

MINISTRY OF EDUCATION

General

328. The total school enrolment for the whole of Malaysia continues to increase. In West Malaysia, the figure rose to 1,369,000 for primary and 478,000 for secondary schools. In East Malaysia, the enrolment reached 314,100, an increase of 17,600. As regards finance, the Ministry of Education received the largest slice of the ordinary budget amounting to $401 million for this year as compared $385 million for 1967. Under the development programmes, the construction of new, and extension of, classrooms and the replacement of old school buildings and classrooms are being continued. The construction of science laboratories, domestic science rooms as well as industrial art workshops is also undertaken so as to be in line with the Government's policy of providing comprehensive education for secondary schools. These building programmes consume a large portion of the Ministry's development allocation.

329. Although expenditure has increased, several economic measures have been undertaken including the revision of rates in the grants to schools and institutions that are eligible to receive grants and the implementation of rigid establishment formula on the creation of teaching posts.

Teachers' Salaries Commission

330. An event of major significance last year was the establishment of the Teachers' Salaries Commission to enquire into and make recommendations on the emoluments and conditions of service of teachers both in and outside Government service. This Commission, under the chairmanship of Justice Dato' Abdul Aziz, is carrying out its work smoothly and it is hoped that this will be completed as soon as possible.

The Examinations Syndicate

331. Another significant development last year was the holding of the Lower Certificate of Education/Sijil Rendah Pelajaran (LCE/SRP) examination in the objective form or the computerised system of examination. In this way, not only were fees to examiners saved but the problem of looking for qualified examiners solved. Another new development was the successful introduction of the assessment examination in all language media in primary schools of West Malaysia and this was also conducted in the objective form. Plans are underway

University of Malaya

342. The session 1968/1969 would appear to be one of consolidation rather than expansion for the University of Malaya. Although extra courses will be introduced in the faculties, no new departments will be set up. The new courses include a chemical technology course in the academic year 1967/1968 by the Department of Chemistry. A School of Biological Sciences was established on 1st April, 1967, with the aim of giving basic training in the various fields of these sciences for which the demand is great. The Faculty of Economics and Administration, which was established in the 1966/67 session with some courses in the National Language, will produce the first batch of graduates at the end of the 1968/69 session.

343. The entire University of Malaya Medical Centre complex, comprising the faculty, a hostel for clinical students, nursing quarters and a nursing school, a central animal house and the Hospital phase I and II with a total of 756 beds, was completed in December 1967 after a construction period of $3\frac{1}{2}$ years. The first batch of students will graduate in 1969 and the General Medical Council delegation is expected to visit the Faculty in December 1968 to consider the recognition of its M.B., B.S. degree.

Higher Education

344. Another significant event last year was the completion of the report of the Higher Education Planning Committee which was presented to Parliament during the November session, 1967. All the Committee's recommendations were accepted in principle by the Government and its implementation will be subject to the availability of funds. The recommendations which will be on the priority list for implementation by the Government are the establishment of a University College in Penang which, it is hoped, should be ready to admit the first batch of students in 1970, and the conversion of the Technical College in Kuala Lumpur into a College of Technology with the aim of increasing the output of a technical manpower to meet the country's need.

Dewan Bahasa dan Pustaka

345. With the implementation of the National Language Act, 1967, from 1st September, 1967, the Dewan Bahasa dan Pustaka stepped up its task to equip the National Language. In 1967, the Dewan Bahasa dan Pustaka published 178 books meant for primary, secondary, upper secondary schools and the public. The National Language dictionary has been sent for publication and is expected to be ready at the end of next year. Work on the junior encyclopaedia, national atlas and science encyclopaedia continued to progress smoothly in 1967. The Dewan Bahasa dan Pustaka continues to carry out research work and collect literary material, old and new. In accordance with the decision of the Government to adopt the new Malaysia/Indonesia spelling system, the Dewan Bahasa dan Pustaka held a series of activities to familiarise the general public with the new system in the form of lectures, forums and through newspapers and the Dewan's own magazine, as well as through radio and television. When it is felt that the public has fully understood the mechanics of the new spelling system, a date will be considered for its implementation.

EAST MALAYSIA

346. With the introduction of free primary education in Sabah and Sarawak with effect from 1-1-66 and the growing appreciation of the importance of education by the rural population, the number of pupils and schools in both States continues to rise at a rapid rate. As an evidence of this development, the number of primary schools in Sarawak increased by 48 in 1967 and as for secondary education it is hoped that, with the completion of the secondary school projects, every district in Sarawak will have at least a secondary school. In Sabah, the number of primary schools this year is 652 as compared to 623 last year. The number of secondary schools has increased to 66 as compared to 54 in 1967. For the first time in the history of education in the State, further education classes were introduced in five centres. The first batch of pupils attending the classes in 1967 was 1,100 but this year the number of classes has increased to 80 with an enrolment of over 2,000 students in the major towns in Sabah. Efforts to increase and expand the educational facilities in both States will be continued.

MINISTRY OF NATIONAL AND RURAL DEVELOPMENT

347. The main responsibility of the Ministry of National and Rural Development is to co-ordinate the efforts of the various Ministries and Departments charged with implementing the development projects under the First Malaysia Plan. In the past year, the Ministry held a number of monthly and special briefings for officers of the various Ministries and Departments and State Development Officers on the progress of, and problems arising from the implementation of the national and rural development projects. A number of similar briefings were also held at State and district levels in the past year.

348. These briefings were very necessary for the purpose of co-ordinating the various actions taken by the Ministries and Departments concerned and also for the purpose of pinpointing problems that might hinder or slow down the implementation of any development project. The technique used in the co-ordination exercises is the "Operations" technique of the "Red Book". The technique has been very effective in achieving the development objectives set out in the First Malaysia Plan.

349. In addition to being responsible for the co-ordination of the development efforts, the Ministry also prepares and implements Adult Education and Community Development programmes through the existing development machinery at state and district levels. The progress and achievements of the programmes in the previous year, and the activities for this year, are reported in the subsequent paragraphs under Adult Education and Community Development. Yet another important function of this Ministry is the implementation of minor works in the rural area and religious projects in various parts of Malaysia with the co-operation of the State Governments concerned.

350. In 1966, the Ministry spent $3,480,453 on minor works, such as village roads, bridges, community halls, small water supplies, playing fields and other

important amenities of life urgently required by those in the rural area. In 1967, the Ministry spent $15,561,464 on the construction and improvement of mosques, suraus, religious schools, temples and churches and other places of worship.

351. Since 1963 and 1964, when the emergency situation in East Malaysia necessitated the resettlement and regrouping of people in certain localities in Sabah and Sarawak, the Ministry had established, as part of a development exercise, a number of resettlement and regrouping projects along the Serian road and at Pandaruan in Sarawak, and in Tawau in Sabah. In the main, these resettlement and regrouping projects have been carried out successfully. In 1968, the Ministry will carry out works scheduled to be implemented during the year. When most of the important aspects of the exercise have been completed, the Ministry will hand over these schemes to the local authorities concerned.

352. Towards the end of 1966, the Ministry established a Research Division in its set-up to carry out research on a number of subjects related to the implementation of development projects under the First Malaysia Plan. Such research undertakings are important in terms of overcoming the likely problems encountered in the field of development. They are also important in terms of achieving greater success in the implementation of the Government's development plans. Headed by a local officer, the Research Division devoted itself to formulating a programme of work in 1967 and also carried out a number of field investigations. This year, the Division will direct its efforts towards agricultural problems related to increasing agricultural outputs and productivity. It will also concentrate on the problems of agricultural diversifications in Malaysia.

353. The Ministry is also generally responsible for the overall policies, and the manner of implementing such policies, of statutory bodies, such as the Federal Land Development Authority which has been established by the Government as its agency to implement the opening up of land; MARA, a body established to carry out among other things, commercial and industrial projects; and the Pilgrims Savings Corporation, a body established for the collection of savings of intending Muslim pilgrims and to invest such savings in guilt-edged industrial and commercial ventures. The activities of these organisations during the year 1967 and their programmes for 1968 are reported under their individual sections in this appendix.

Community Development and Adult Education Division

Gerakan MAJU (Community Development)

354. Gerakan MAJU, which was officially inaugurated in March 1966, has assumed a more prominent role in co-ordinating the activities of Ministries and Government Departments, particularly at district level, and in getting greater participation of the people in national and rural development.

355. In the past year, following the concept of team work in Gerakan MAJU, members of District Development Committees visited many villages, particularly those which have formed Village Development Committees, and gave assistance and guidance to the people to play a bigger role in improving their standard of

living. The response from the people in Gerakan MAJU has been encouraging. There has been greater self-reliance and lesser dependence on Government, particularly in the implementation of amenities which are of social significance to the people concerned.

JAYADIRI—A DRIVE FOR GREATER PROGRESS

356. The progress achieved under Gerakan MAJU (Community Development) Programme has revealed the need to instil greater confidence in individual Malaysians so that they can acquire the right spirit thus enabling them to realise greater achievements in development. This has led to the introduction of a new drive termed "JAYADIRI" which was officially launched on 18th April, 1968 immediately following the success of a National Seminar on Agriculture sponsored by the Government.

357. JAYADIRI is aimed at making Malaysians ready to adapt themselves to changing needs, to utilize fully their available resources and to exert themselves so that all their individual efforts can produce positive results in national and rural development. Initially the drive is directed to the agricultural sector and involves a two-pronged attack on agricultural development, namely—

(*a*) a concentrated and integrated programme designed to meet the needs of more rapid development in areas that are ready for take-off;

(*b*) a programme of continuity in other areas, much along the lines indicated by the national development plan, but directed towards preparing these areas for accelerated agricultural development.

This programme entails a joint effort by the Government on one hand and the farmers on the other and utilizes one single, effective force called JAYADIRI in which all the Government Extension Services are made more responsible and dynamic and the farmers more active participants in the economic life of the nation.

VILLAGE DEVELOPMENT COMMITTEES

358. By the end of March this year, the number of Village Development Committees had increased to 2,212. Last year the figure was 1,200. Most of these Committees are active in the work of co-ordinating the activities of the other group-action organisations at village level (such as the Farmers' Association, women and youth organisations) and have been of great assistance to the Government Extension Services, particularly in the fields of agriculture, veterinary, health, adult education, rural industries, co-operatives and "gotong-royong". Many of them have completed their Village RED Books in which they plan projects for improvements of their respective areas. Some of these projects have already been completed by the people themselves with minimum Government assistance.

TRAINING IN GERAKAN MAJU

359. To enable members of Village Development Committees to carry out their responsibilities effectively, courses at village, district, state and national levels were held. During the past year, two national level study-tour courses were held

for these Committees. The duration of the courses coincided with "Hari MARA" and the 10th Merdeka Anniversary Celebrations respectively. In addition to these, short courses were held for members of these Village Development Committees and also for women and youth organisations to enable them to participate more actively in community development.

360. Gerakan MAJU courses were also held for Government officers to enable them to increase their efficiency in dealing with community problems. During the past year, four courses on community development which stressed on co-ordination, were held for District Officers and officers of State and District levels connected with extension services.

Gerakan MAJU Projects

361. Three Gerakan MAJU projects involving community participation in health, agriculture and fisheries were started during the past year. One is an Environmental Sanitation Health Pilot Project involving 11 areas in West Malaysia. This project, aimed at improving the rural practices on sanitation and environmental health, is carried out with the participation of Village Development Committees. Another project is a self-sufficiency campaign in agriculture for home-grown vegetables and maize. The other project is to encourage the people to utilize swamp lands and ex-mining pools to breed fresh water fish. These projects have produced substantial results and are being expanded to other areas.

362. A project on Applied Nutrition has been planned. The project would involve the participation of the Ministries of Agriculture and Co-operatives, Health, National and Rural Development, Education and Information and Broadcasting. It is aimed at raising the nutritional status of rural people on the basis of production and consumption of locally grown food stuffs.

Adult Education

363. The National Adult Education Programme, which has been the spearhead of the programme on Community Development in Malaysia since 1961, was vigorously continued in 1967. Altogether, 11,482 National Language classes were opened which catered for about 281,000 Malay and non-Malay students.

364. Apart from the eradication of illiteracy, the Adult Education Programme aims at making its "students" more development conscious so as to enable them to improve their standard of living. Hence, besides imparting basic literacy knowledge in the National Language, other subjects including Home Economics, Muslim Religious Instructions, Civic and subjects pertaining to rural development, are also taught to the "students".

365. Last year, 67,558 "students" attended Home Economics classes, 146,615 "students" attended classes in Muslim Religious Instructions and 1,072 "students" were given training in agriculture and other allied rural development subjects. For the Home Economics classes, 423 rural women were trained in the 3 Women Training Centres (Kuala Lumpur, Malacca and Kepala Batas) last year making the total of women trained under this stream to slightly over 2,000 since its inception in 1963.

366. Altogether, 354 supervisors and 9,647 teachers were employed on part-time basis to implement the programme.

367. Starting from 1968, the Adult Education Programme has been adjusted in such a manner as to give emphasis on basic literacy and vocational training. The number of classes for first year basic literacy was increased to 5,000 in order to give more opportunities to those who want to take advantage of the literacy campaign. A programme to train qualified Adult Education teachers to teach simple agriculture, practical veterinary and rubber planting and to carry out practical demonstrations in such fields was started to enable the opening of about 200 vocational training classes that conform to the new concept of "functional literacy", i.e., the efforts to eradicate illiteracy is complementary with the efforts carried out in other fields of development.

Muslim Pilgrims Savings Corporation

368. The progress achieved by the Corporation since its inception about 4 years ago is seen mainly in the fields of human and financial development. In the field of human development, the Corporation has enrolled, as at the beginning of March, 1968, 36,174 Muslims to become depositors. It has also given facilities to 1,850 of the depositors to go on pilgrimage. In the financial field, the Corporation has been able to accumulate deposits amounting to $9,283,657.71 and to make reasonable profits from the investments of a portion of such deposits.

369. Up to the end of February, 1968, the Corporation has made profits amounting to $775,478 and a further $2,109,715 from capital appreciation of shares purchased at $3,834,718. In addition to the above assets, the Corporation has a fixed capital asset in the form of lands and buildings amounting to approximately $700,000.

370. The Corporation has also declared a bonus of 4% on savings deposited with the Corporation between September, 1966, and September, 1967. This bonus is the profits made on investments and will be credited to the accounts of the depositors concerned and they will be notified of this in due course.

371. The Corporation has also started the construction of its own headquarters in Kuala Lumpur. The project is scheduled to complete during the middle of this year.

372. The success of the Corporation has prompted the government to plan for the merger of the Corporation and the Pilgrimage Department under a bigger national organisation so that the work to accumulate savings, undertake investments and provide facilities for the Muslims to perform the Haji can be carried out more efficiently.

Federal Land Development Authority

373. The Federal Land Development Authority is a corporate body established by the Government to carry out land development to resettle landless rural people in order to give them economic holdings planted with high yielding crops. For the last 7 years, the F.L.D.A. has played an important role in implementing the above policy of the government.

374. Every land development scheme undertaken by the F.L.D.A. is complete with:

(*a*) all necessary public services and facilities;

(*b*) adequate management, training and extension services;

(*c*) adequate processing equipment and marketing facilities.

375. To date, F.L.D.A. has opened up 75 land development schemes; 52 schemes are under rubber and 23 under oil-palm. This shows an increase of 8 schemes over the previous year. The total acreage involved is 184,000 acres which can support 16,500 families when completed. Up to date, as many as 13,244 settler-families or 82,100 persons have been settled in these schemes. Generally, the total acreage developed annually can be divided into 3 phases. In the first phase, i.e., the First Malaya Plan, an average of 3,600 acres were developed annually. In the second phase, i.e., under the Second Malaya Plan, the annual acreage of land opened up was an average of 23,000 acres, while in the third phase (this is under the First Malaysia Plan), the average annual acreage developed is 28,000 acres. This is certainly a major achievement for the Authority.

376. With regard to the F.L.D.A.'s contribution towards agricultural diversifications, the F.L.D.A. has opened up several oil-palm schemes. From 926 acres in 1961, the F.L.D.A. has increased the acreage under oil-palm schemes to 59,677 acres today. As an additional step, the F.L.D.A. encourages its pioneer settlers to plant cash crops that bring additional incomes to the settlers.

377. The F.L.D.A.'s efforts have now begun to bear fruit. 17 schemes covering an area of 20,487 acres have come under production. As a result, as many as 2,630 families in these schemes are now enjoying the benefits of their labour. By 1968, 21,280 acres more will come under production. This means 3,007 more families will enjoy the benefits of their past efforts. Indications from the schemes which are now in production are that the families concerned can earn up to $300 to $350 per month.

378. The policy of the F.L.D.A. is not only to open up new land and settlement schemes but also to concentrate its efforts towards creating a new and dynamic society so that the settlers in the schemes can contribute fully to the Government's development efforts. With that in view, the F.L.D.A. has carried out a number of projects under the "Gerakan MAJU" (or Operations Progress) in order to promote the spirit of self-help, self-reliance and thrift among its settlers. For this kind of development, the F.L.D.A. has established a special division called the Settler Development Division in its set-up.

379. The F.L.D.A. has also established a section under its wing for processing and another for marketing their produce. Up to now, 4 modern palm-oil processing factories have been set up by the F.L.D.A., and a total of 4 rubber processing factories will be ready by the end of 1968. With modern processing equipment such as these, all produce of the schemes are assured of fetching reasonable prices.

380. In view of the success of these schemes which are scattered all over West Malaysia, the F.L.D.A. has begun a new concept of land schemes based on a single large regional area. The first scheme of this kind is being developed in the

Jengka Triangle area and involves the development of 150,000 acres. Clearing on this scheme was begun towards the end of 1966, and, to date, Project One of the Jengka Triangle is almost completed. When all the projects within the Jengka Triangle have been completed by 1977, a total of 93,000 acres of virgin jungle would have been converted into the biggest oil-palm plantation in South-East Asia. It is estimated that nearly 10,000 families or 70,000 persons would benefit from the scheme.

381. The Authority is also investigating into the possibility of establishing such regional land development schemes on an even larger scale than the Jengka Triangle project in three other areas in West Malaysia. The areas concerned are one in Pahang and two in Johore. Such projects will ensure even better utilisation and more specific use of available land. Projects such as these will not only help meet the nation's development objectives but also fulfil the aspirations of the rural people to contribute more fully towards the economic development of the country.

382. The achievements of the F.L.D.A. prove the soundness and realism of the government's policy on land development. These achievements are certain to give positive contributions to the development of the country.

MAJLIS AMANAH RA'AYAT

383. The Majlis Amanah Ra'ayat (Council of Trust for the Indigenous People) was established in 1966 with the object of promoting, stimulating, facilitating and undertaking economic and social developments in the country especially in the rural areas. To achieve this aim, MARA is directing its efforts into 4 main spheres of activity, namely:

(1) To provide training for the Bumiputra;

(2) To provide credit finance facilities to the Bumiputra in the field of commerce and industry and to provide them with advisory services in management and technical matters;

(3) To carry out commercial and industrial ventures; and

(4) To operate bus services and to give assistance to the Bumiputra in this field.

TRAINING

384. The Training Division of MARA is carrying out a variety of projects for the training of Bumiputra. The projects range from skill training to University education. With regard to training of skill, about two thousand Bumiputra have been given training in the following:

(1) motor mechanic;

(2) machinery;

(3) electrical mechanic;

(4) construction and building;

(5) business management;

(6) sartorialogy and hairdressing;

(7) tailoring.

385. Malaysia today, is actively promoting a dynamic programme of industrialisation and consequently the demand for skilled workers to work in the newly established industries is increasing. MARA is making every effort to train the Bumiputra to fill in some of the new jobs created as a result of the implementation of the Government's industrialisation programme.

386. In addition to providing facilities for the training of skill, MARA also provides scholarships for students in colleges and in universities at home and overseas. Since the last session of Parliament, 396 scholarships have been offered, and out of this number 46% are for technical and science subjects, 36% for professional subjects in commerce and industry and 18% for others. MARA is aware that the number of Bumiputra qualified in the field of Science and Technology is small and it is doing all it can to encourage Bumiputra to take up Science and Technology. MARA hopes to be able to increase the present small number to a reasonable size.

387. This year MARA has launched a new type of scholarship in the form of a Loan Scholarship Fund. This will provide more opportunities for Bumiputra students to further their studies. MARA has also established a Career Development Section in its set-up. The function of the Section is to provide advice to intending students so that they will be in a better position to opt for the correct disciplines and training that may fit them into the present developing society. The Section also puts out brochures and pamphlets on career development and gives lectures and advice to various groups of students.

388. The MARA Institute of Technology, which is fast expanding, today has two thousand students. At the beginning of 1965, the student population was less than 300. In October 1967, the foundation stone of the new building of the Institute was laid at the new site in Batu Tiga, Klang. Apart from increasing its courses in the professional subjects, the Institute has also added courses in the various technical fields of engineering. As from last year, the Institute has started Pre-University classes. These Pre-University classes will give more places for students from the rural areas to prepare themselves for admission into institutions of higher learning. These classes give emphasis to the teaching of Science subjects. In 1968, the Institute will start preparatory courses for external degrees from the University of London. This is carried out with the co-operation of the University of London.

389. In order to further increase facilities for the training of Bumiputra in skill, MARA has also established a Vocational Training School in Malacca. When completed, the school is expected to produce 200 qualified youths annually in various technical skills. The success of the present efforts to train Bumiputra and the increasing number of Bumiputra obtaining certificates, diplomas and degrees are indeed encouraging and testify to the fact that MARA has, to a certain measure, been able to convince the Bumiputra that they also have the competence and ability to prove themselves in various fields of endeavour including commerce, industry, science and technology.

CREDIT FINANCE DIVISION AND ADVISORY SERVICES DIVISION

390. MARA will continue to provide credit finance facilities to Bumiputra in order to encourage them to widen their commercial and industrial ventures. Since the convening of the Konggeres Ekonomi Bumiputra in 1965, MARA has changed its policy on credit finance. MARA now will provide loan facilities only for viable commercial and industrial projects. In conformity with this policy, loans for agriculture, fishery and animal husbandry which are considered to be "primary production" have been stopped.

391. To carry out a systematic processing of loan applications, MARA has recruited a number of qualified and expert officers in the fields of finance and commerce. Systematic processing and investigations of the applications are necessary in order to ensure the success of all projects financed from MARA loans. MARA supplements its credit assistance with advice on technical, management, book-keeping and marketing aspects of the business or venture undertaken by the loanee. To cope with this type of operations, MARA has established an Advisory Services Division. MARA loanees are also encouraged to undergo MARA-sponsored training courses on the management of their business. With the implementation of the present policy regarding MARA's Credit Finance, a number of encouraging changes in the nature of the applications and behaviour of the loanees are discernable. One of the changes is the regularity of repayments of loans and the methods by which the Bumiputra entrepreneurs concerned carry out their ventures. The other notable change is that Bumiputra entrepreneurs have begun to go into bigger industries. Then, there is the change in the attitude of the MARA loanees themselves. They are now more eager to seek and accept advice, direction, and guidance from MARA Officers or from their brother Bumiputra businessmen. Although MARA stipulates stringent conditions on its loans, it is, however, noted that the Bumiputra businessmen and entrepreneurs concerned have been able to make a success of their business and commercial undertakings. This is attributable to their change of attitude which has enabled them to accept readily the advice given them by the experts in MARA. It has also been noted that an increasing number of them now have come forward for bigger loans for carrying out bigger business. Hitherto, most of the loan applications were for the purpose of carrying out retail trades, constructions and for operating taxis. The present trend is for loans to carry out printing, logging, hotel business, establishment of workshops, petrol stations and others.

392. As has been mentioned in the foregoing, MARA has established an Advisory Services Division in its set up. The Division is not only providing technical and management services to Bumiputra who have taken loans from MARA but is also making such services available to all Bumiputra businessmen in Malaysia. Up to date, the Division has made available technical advice and guidance to about 500 businesses of all kinds. The most important function of the Division is to determine the causes that lead a Bumiputra enterprise into difficulties and to recommend to the Bumiputra entrepreneur concerned the options open to him in order to make the business viable, financially and technically. The options may be in the form of regular visits by MARA Officers or agreement by him to accept a temporary attachment of MARA Officers to show

him how to run the trade or business. MARA recognises that assistance in the form of advice on management and technical matters is indeed as critically important as the provision of credit facilities.

393. The main objective of the Division of Commerce and Industry of MARA is to assist Bumiputra in the management of their commercial and industrial undertakings and to undertake industrial and commercial ventures with a view to handing them over at a future date to the Bumiputra when they are ready and equipped to run such ventures themselves. One of the steps taken by MARA is to assist Bumiputra small industries in the matter of securing supplies of raw materials. Sale of brass to Bumiputra brassware makers has increased by 40% over that of last year. MARA also supplies white cloths to the Batek makers at reasonable prices. In 1967, the sale of white cloths increased by 30%. The increase indicates that there is an increase in the capacity of the batek making industry. As from 1967, MARA has been supplying the batek makers with high quality dyestuffs. With regard to technical assistance to the batek makers, MARA channels it through its Handicraft Research Centre at Petaling Jaya. The Centre has carried out a research project on small cottage industries which produce silverware and brassware and also clothing materials from silks.

394. In the middle of last year, the Centre succeeded in printing batek cloth in rolls up to 50 yards in length. It has also proved the practicability of printing batek not only on cotton but also on linen, teteron, and other materials. The Centre has also carried out investigations on new designs which will attract customers from towns and overseas. A research laboratory for the purpose of carrying out experiments on the right types of dyestuffs has been established at the Centre. The results of the experiments that have been carried out in the laboratory have been extended to the batek makers so that they can take advantage of the new developments for the purpose of improving their products. The batek makers have also been invited to come to the Centre for training on the new techniques developed by the Centre.

395. With regard to the processing of hides, MARA has established a number of centres in Kelantan and Trengganu. It is planned to establish such centres in other areas if it is found economically feasible and viable. With regard to hide processing, the Handicraft Research Centre will carry out investigations on the efficient methods of producing better skin from hides.

396. One of the results of the research carried out by the Handicraft Research Centre is the establishment by MARA of 3 projects namely,

1. The Batek Malaysia Company Limited;
2. The Shirt Making Factory; and
3. The Leather Industries Company Limited.

397. These 3 projects have already been launched and will start production in 1968. The establishment of these projects is in line with the policy of MARA to undertake industrial ventures with the object of handing them over to the Bumiputra in time to come.

398. As a step to further encourage the Bumiputra to expand their industries, ventures, and also their businesses, MARA is actively implementing its programme of constructing shophouses, and of establishing bazaars and pekan sahari. These shophouses and bazaars will give further opportunities for the Bumiputra to conduct their business in towns where it is difficult to obtain business premises. In 1968, MARA will complete its shophouses in Kuala Kangsar, Telok Anson, Alor Gajah, Malacca and Kuala Trengganu.

PUSPAMARA

399. PUSPAMARA is the sale centre run by MARA for the purpose of selling the Bumiputra's handicraft products. The successful centres are in Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Kota Kinabalu and Kuala Trengganu. MARA is studying the possibility of extending these centres to other towns in Malaysia. Through the centres MARA is able to promote the sale of Bumiputra's handicraft products in towns and make them known to tourists from overseas.

400. As has been pointed out in the Appendix to the Royal Address in 1967, MARA has also participated actively in timber exploitation. The intention is to establish a complex for the exploitation of useful timber in the Jengka Triangle area. It is also the object of MARA to assist those Bumiputra timber operators who are willing to abide by MARA's advice and guidance and also any conditions that may be imposed by MARA in the exploitation of timber concessions. The National Timber Corporation Limited which was established in 1967, has now begun implementing the first phase of its logging operation in the Jengka Triangle area. The operations are according to plan and have shown satisfactory results. With the co-operation of State Governments, MARA is now encouraging small loggers all over the country to organise themselves to form into organisations so that they can pool their resources and carry out their logging operations in a sound and efficient manner. At the moment, efforts in this direction are directed to the small loggers in Perak, Pahang and Johore.

401. Similar action is also taken in other Bumiputra industries, for example, in Kelantan, MARA has sponsored a Batek Association in order to help the batek makers overcome the various common problems faced by them. The Association is also intended to promote the production of better quality batek. Yet another step taken by MARA to encourage the Bumiputra to conduct large businesses in the towns, is the purchase by MARA of 10 factory units from the Malaysian Industrial Estate Limited (MIEL) at Petaling Jaya. Eight of these units have already been sold to Bumiputra entrepreneurs on instalment basis.

402. The MARA Unit Trust Limited established in 1967 has now started to function. Units of Trust will be sold at the beginning of 1968 and in the meantime the Company has underwritten the shares of two big Companies in Malaysia.

TRANSPORT

403. The Transport Division of MARA is implementing the policy of operating bus services on new roads that have been opened up under the Rural Development Programme. The Division is also taking steps to train Bumiputra to take

over the bus services established by MARA when the services concerned have become viable and when the Bumiputra concerned have acquired the necessary know how and competence to take over such services. This exercise is in line with MARA's policy of starting bus services with a view to handing them later to the Bumiputra themselves.

404. During the last year, an additional bus service was launched in East Malaysia. Negotiations are being conducted with the appropriate authorities in Sarawak with a view to establishing bus services between Kuching and Sibu and between Kuching and Semantan. Negotiations are also being conducted with the State Government of Sabah in connection with a franchise for establishing services on new roads in Sabah, i.e., between Kota Kinabalu and Papar.

405. This year, MARA will expand its bus operations to cover an additional 800 miles of new roads using 56 additional buses. MARA will also put more buses on its existing roads for convenience of the rural people. For the first time in the history of MARA's bus operations, an express service from Johore Bahru to Kuantan has been inaugurated this year.

406. Apart from directly running the bus services, MARA is also establishing workshops for the purpose of repairing and overhauling its buses. At present, it has established workshops in Kuala Lumpur and Alor Star. An additional workshop will be established in Batu Tiga Klang. These workshops are also used as training places for Bumiputra youths to become mechanics and motor-repairers. In connection with this, a programme of training for Bumiputra from the lowest level, i.e., mechanic, to the highest level of management on bus transport services is being actively implemented by MARA.

MINISTRY OF INFORMATION AND BROADCASTING

407. The Ministry of Information and Broadcasting continues to perform the vital role as a communication machinery for the Government. This includes organizing and co-ordinating the various mass media departments under its wing which are charged with the responsibility to disseminate Government policies and information on development and other related matters. More significantly is the role of nation building, establishing unity and solidarity among the various races, and instilling the spirit of loyalty.

408. Progress in the Ministry's efforts to promote greater flow of news about Malaysia for use within and outside the country has been made with the launching of the National News Agency "BERNAMA" in 1967. This Agency will commence functioning by May, 1968.

409. In February, 1968 all the Administrative, Finance and the Service Branches of the Ministry, and the Departments of Information, Radio and Television were shifted to the new Ministry building Angkasapuri at Bukit Putra. The official opening which took place on 17th February, 1968, was

performed by the Honourable the Prime Minister. It is now hoped that the work on integration of the various departments within the Ministry would proceed speedily and smoothly. However, the technical staff of Television Malaysia will only be able to move into Angkasapuri next year when the installation of the electronic equipments in the Television House is completed. The technical staff of Radio Malaysia is scheduled to shift into the Radio House in 1970 as the building is now under construction. The Broadcasting Centre at Angkasapuri would therefore be fully operational in 1970 when all the departments have completely shifted into their respective buildings.

410. One item which deserves mention here is the collection of revenue. In addition to playing its role in co-ordinating the various functions and activities of the departments of mass communication media, the Ministry of Information and Broadcasting has succeeded in the collection of revenue in the form of radio and television licences and through the Commercial Division in the form of advertisement charges. In 1967, the total revenue raised through television and radio licences amounted to $6,427,561 compared to 1966 figures of $5,362,933. This represents an increase of $1,640,628 or 19.8%. Collection of revenue in 1967 through Commercial Advertising amounted to $7,021,815 compared to 1966 figures of $5,818,145 showing an increase of $1,211,670 or 20.8%.

INFORMATION DEPARTMENT

411. Information Services, through its diverse field activities, continues to maintain close contact or two-way links with the people, and this role has become increasingly more important as Government activity becomes more complex with the passage of time. In the discharge of its functions, the Department becomes directly or indirectly involved in every activity of the Government at kampong, district, state and national level. However, it is at the grass root level that the Department continues to play a positive role in activating movements, fostering or nourishing the growth of civic consciousness on the one hand and dispelling false rumours or countering malicious and unfounded distortions of facts or travesty of truths on the other.

412. Re-training programmes, which are extremely important to equip staff for their tasks, were held periodically, the field staff taking departmental tests on current affairs.

413. Nation-building, civics education, common loyalty, racial harmony and unity were accorded priority attention by the Department. The Department was called upon to participate actively, as part of the programme of civics education, in the campaign on Operation Good Citizen which was launched in July, 1967.

414. The important function of the Press liaison had its share of appreciation by all Ministries in consequence of which a number of Ministries have now their own public relations or liaison officers. Relationship with the Press had been very close and cordial as a result of which the South-East Asia Press Centre emerged. The Centre, with which this Department, the local Press, the International Press Institute, Zurich, and certain foundations are associated, provides training for local journalists as well as those from neighbouring countries.

415. The External Information Service, which was set up in 1965, is now being strengthened as a separate branch within the Ministry of Information and Broadcasting. There is now a total of 17 Information Attache posts, the latest to be approved being for Jakarta and Medan. Many of these posts have already been filled while the remaining ones are still in the process of recruitment by the Public Services Commission.

416. Publications produced for overseas circulation include periodicals which are issued in several other foreign languages. Although, purely due to financial limitation, no specific documentary films have been made for distribution overseas, in many cases films meant for showing in Malaysia have been specially edited and dubbed in appropriate languages for foreign audiences.

417. The Information Research Section which forms part of the External Information Service continues to make a study of several foreign newspapers and publications and to-date has produced 47 research papers dealing with various topics of interest, including a monthly summary of foreign press comments on Malaysia.

418. A total of 1.7 million leaflets in the various languages to explain the effects of the sterling devaluation on local currency were printed by the Department for distribution throughout the country. Mobile publicity units of the Department were also sent out to the rural areas to give talks to the people on the subject and distribute leaflets.

419. Among the more important publicity campaigns which the Department initiated and organised during the year were those on the "National Disaster Fund" for flood victims, the National Solidarity Week, the First General Elections in Sabah, the formation of ASEAN, the new Malaysian Currency, the National Language Bill, the 10th Merdeka Anniversary, the International Koran Reading Competition, the resumption of full diplomatic relation with Indonesia, the devaluation of the Sterling, and Goodwill Committees.

420. In Sarawak, where a state of emergency still prevails in some areas, psychological warfare continues to play an important part in obtaining the surrender of communist terrorists. The release of 180 detainees (45 in Sarawak, 60 in Sabah, 75 in West Malaysia) by the Central Government on Merdeka Day (31st August) was also fully publicised.

421. Wide publicity was accorded to the first general elections in Sabah right up to the eve of polling day on April 8th. The high percentage of voting and the low percentage of spoilt votes reflect creditably on the work of the Department. A notable effort was the coverage of the three-pronged inspection tours of the five-Nation Foreign Observers to the election and the assistance given to the foreign press.

Department of Radio

422. Radio remains the most significant and effective means of mass communication in Malaysia since almost every family now owns a radio set.

423. The Department of Radio has been successful in carrying out its duties in explaining and giving maximum publicity to Government policies and efforts.

Through its programmes and news bulletins, Radio Malaysia has been successful in counteracting the efforts of dangerous elements who spread false rumours and engage in other subversive activities in Malaysia.

424. Subjects deserving special mention are the devaluation of the old currency, the Penang riots and the international monetary crisis. In its task of giving maximum information on matters of great concern, the Department of Radio had succeeded in allaying fears, quashing rumours and preventing panic among the people.

425. Radio Malaysia also strives to strengthen the spirit of loyalty and national pride and to promote racial tolerance and understanding among the people.

426. In keeping with Government policy, the National Language was used extensively in the preparation of news bulletins and radio programmes during the year under review.

427. 1967 saw the completion of a number of studios and transmitters. The new transmitting station at Kajang was officially commissioned by H.R.H. the Sultan of Selangor. The new Ipoh studios were declared open by H.R.H. the Sultan of Perak in May last year. On February 10 this year, H.R.H. the Sultan of Pahang declared open a new transmitting station at Kuantan.

428. Another achievement is the launching of regional broadcast from 15th April this year. As from this date, the Penang, Ipoh, Melaka and Johor Bahru stations began their regional broadcasts every evening from 10.30 a.m. to 12.00 midnight. The main objective of these broadcasts is to give the people in these regions the opportunity of listening to more coverage of local events and programmes of essentially regional interest.

429. In its efforts to serve the people, Radio Malaysia has also brought the Government closer to the "ra'ayat". Beginning this year, Radio Malaysia has intensified its efforts in bringing itself closer to the audience by organising variety shows and public performances by the Radio Malaysia Orchestra outside the studio more regularly and on a bigger scale than before.

430. While efforts are being made to improve existing facilities, plans are also carried out to develop and expand these facilities to enable Radio Malaysia broadcasts, in the near future, to reach every nook and corner of this country through shortwave and mediumwave.

Television Malaysia

431. Television Malaysia enters its fifth year of operation in 1968. From a mere 1,000 over licensed sets in 1964 it has risen to a successful figure of 106,692 in November 1967. Television is, therefore, more than a medium, it has become a way of life for Malaysia.

432. Starting with a single transmitter pilot project to serve Kuala Lumpur and the surrounding districts, the service now extends to cover the whole of the West Coast of Malaya and a part of the East Coast. Transmitters are now carrying programmes via the Telecoms microwave system from Bukit Sungei Besi, Gunong Pulai, Gunong Tampin, Gunong Kledang, Gunong Jerai, Maxwell,

Batu Pahat, Kluang, Gunong Brinchang and Bukit Bakar. It is estimated that more than $\frac{3}{4}$ of a million people view television every evening.

433. Plans for extending television to the whole of the East Coast of West Malaysia and "pockets" of inland towns have reached a very advanced stage and it is anticipated that by the end of the year Kuantan would be served with television. Trengganu will get television later when the Telecoms microwave system is installed.

434. In East Malaysia too, planning has reached the final stage and in the not too distant future Sabah and Sarawak will have television.

435. Programme time has increased from 22 hours per week to 48 hours per week. Normal telecast time is 5.45 p.m. till about midnight but on Fridays, Saturdays, Sundays and national holidays additional programmes are broadcast.

436. About 45% of the programmes are "live" and are locally produced with a very high quality. In the future, when the facilities are better, it is the aim of the service to provide more and better quality locally-produced programmes.

437. Plans have been drawn up to serve the public better. When T.V. moves into Angkasapuri it is hoped to introduce a 2nd channel, giving the public a wider choice of programmes. Educational television too will be introduced and eventually built up to serve schools and also to enrich the whole nation.

438. T.V. Malaysia, although a Government department, also operates a commercial service by offering advertising spots of their airtime. Programmes are not interrupted by commercials, which are placed at the completion of each programme. Viewers are very pleased with the arrangement. Commercial advertisement was introduced into the service in 1965. In 1967, the revenue derived from Commercial advertisement reached a record figure of $3.6 million.

439. Through an exchange of items programme, T.V. Malaysia has been able to make Malaysia more known to other parts of the world particularly in the Asian Broadcasting Union area where monthly items on Malaysia are shown in national networks of 9 countries who subscribe to this programme.

Filem Negara

440. Despite the continued difficulty of recruiting experienced film production personnel, Filem Negara made good progress in the past one year. The volume of production work undertaken surpassed all previous records since the Unit was established 21 years ago. This has been achieved mainly through hard work on the part of Filem Negara staff in a national effort to promote loyalty, unity and solidarity and to keep Malaysians informed of progress in the country.

441. In 1967, Filem Negara produced a record number of 107 titles with a running time of 23 hours and 17 minutes. The increasingly popular Malaysia Sa-minggu, a weekly cine-magazine on current affairs and significant events of the country, account for 52 weekly and 5 special issues. A wide subject range was covered in nearly all aspects of social progress, education and nation-building.

442. Twenty-two documentary and educational films were produced covering such important aspects as Sa-puloh Tahun Merdeka, State Visits of foreign dignitaries, rural health and youth training in Sabah, Thomas Cup finals in Djakarta and national and rural development. Three colour productions—Hari Keputeraan Yang di-Pertuan Agong, Pesta Pulau Pinang, a cultural film, and Sentiasa di-Angkasaraya, a film about the role of the Royal Malaysian Air Force, are also included.

443. The popular Kesah Kampong Kita series dealing with social progress and rural development in the kampong and Tongkat Hitam series on the theme "crime does not pay" are included in four semi-feature dramatic productions.

444. In 1968, it is proposed to continue the weekly issues of Malaysia Sa-minggu and also to step up the production of documentaries dealing with nation-building and development. More films will also be made on the lines of Kesah Kampong Kita and Tongkat Hitam. A new series on "Inspector Zain" to combat juvenile delinquency and foster a deeper respect and regard for law and order is being planned. A study is being made into the feasibility of Filem Negara expanding its activities into feature productions and for it to operate as a corporation.

MINISTRY OF TRANSPORT

General

445. The prime function of the Ministry of Transport is to co-ordinate the development of transport facilities and services so that they will collectively represent an efficient system. It is also the objective of the Ministry to ensure that rail, road, water and air transport facilities can be provided as efficiently and as cheaply as possible.

446. In the First Malaysia Development Plan (1966-70), development expenditure covering the various means of transportation and communications under the Ministry of Transport as well as the Ministry of Works, Posts and Telecommunications are estimated to be almost $751 million.

447. At present, the General Transport Survey, carried out by a team of United Nations experts studying the various means of transportation, is in its final stages. The report and recommendations of the team are expected to be completed this October.

448. Revenue collected by the Department of Road Transport has increased by about $7 million in the year 1967. The Department of Civil Aviation is implementing the project of expanding the airports at Pulau Pinang and Kuala Trengganu. Although the Railway Administration is still confronted with an unsatisfactory financial situation, its development projects are being continued.

Road Safety

449. The Government is concerned with the problems of road safety and the occurrence of road accident, resulting in injuries and deaths. Prevention of road accidents is indeed a complex problem which cannot be easily tackled as

it is connected with various problems such as the characteristics and conduct of road users, road and vehicle conditions, weather conditions, etc. In short, to tackle these problems necessary action must be taken through the three spheres of activities, that is engineering, enforcement and education. Action in these three directions had been taken and is still being looked into.

450. In the education of road safety, the Government had organised campaigns from time to time and will step up these campaigns to create more safety consciousness in the minds of the public to enable them to realise the importance of good road behaviour and to take extra care on the roads. The Government will also look into the possibility of obtaining the co-operation and support of organisations and firms so that every road user would be aware that road safety is not only the responsibility of the Government but also of every member of the public. Road safety activities will be expanded and more publicity materials will be issued for the guidance of the public. Steps will also be taken to introduce the necessary regulations for the safety of road users.

451. In the campaign held last year, wide publicity was given through the Government publicity media, the press and cinema theatres. Thousands of booklets, literature and posters were distributed. Road safety films and cinema slides were screened throughout the country, and various other items to remind the public of road safety were included in the campaign. The campaign had received good public response and had succeeded in creating more safety consciousness in the minds of the public.

Road Transport

452. In pursuance of Government policy, progress in the field of Malay participation in the road transport industry continues to be maintained steadily. The target percentage in the States of Malacca, Negri Sembilan, Selangor, Perak, Penang and Pahang regarding Malay participation in the road transport industry in connection with hire cars and taxi cabs has been achieved. For the State of Kedah the percentage is only 0.14% below the target. Action is being taken to achieve the target for the States of Johore, Perlis, Trengganu and Kelantan as soon as possible. With regard to Carrier's Licences authorising vehicles for the carriage of goods, 393 licences were issued up to 31st March, 1968, to Malays and to companies owned by Malays and others jointly. The extent of Malay participation in bus companies has also maintained a satisfactory progress and the number of bus routes operated by Malay companies as on 31st March, 1968 was 268 compared with 242 on 1st January, 1967. As on 1st January, 1968, the amount of capital invested by Malays in Malay and non-Malay bus companies amounted to $8,262,752.

453. The expansion in road transport generally continues at a rapid rate, The total number of motor vehicles registered up to 31st March, 1968, was 514,927, an increase of 62,925 motor vehicles over the previous years. The revenue collected by the Road Transport Department during 1967 has also increased to 137.7 million dollars as compared to 130.3 million dollars during the preceding year.

454. In order to provide a more efficient service to the public in the various Registrars' Offices throughout the country, order has been placed for the purchase of receipting/analysis machines for more speedy and efficient issue of licences. It is expected that delivery and installation of these machines will be completed before the end of the year.

455. The construction of a new office of the Senior Registrar and Inspector of Motor Vehicles, Selangor, is now in progress and it is expected that the office will be moved to the new building at Petaling Jaya from the existing over-crowded wooden buildings at Jalan Tuanku Abdul Rahman by the middle of the year.

CIVIL AVIATION

WEST MALAYSIAN REGION

456. The task of providing better facilities for planes and passengers is progressing very well as expected.

457. Along with the expansion of the national airline, the Malaysia-Singapore Airline, the Penang Airport is being improved and expanded with the construction of a longer runway, the installation of more navigational aids and the construction of more buildings.

458. The airport at Kuala Trengganu is being improved and expanded to enable Fokker Friendship 27 to land there. Modern telecommunicational and ground aids have been installed.

459. The year 1967 saw complete safety in air travel without any accident occurring to civil aviation planes operating in West Malaysia.

460. Air traffic is steadily increasing at the Kuala Lumpur International Airport as four international airlines extended their operations to Kuala Lumpur last year.

EAST MALAYSIA REGION

461. In 1967, there was a considerable expansion in the services and in the traffic carried by the national airline, the Malaysia-Singapore Airline, which is reflected in the following figures:

1966 ... Total passengers at all aerodromes, 500,605.

1967 ... Total passengers at all aerodromes, 583,054.

This is an increase of 16.4% in one year.

462. In 1966, the total Civil Aircraft Movements was 48,726. In 1967, the total was 48,222.

463. The slight decrease in the number of aircraft movements is mainly due to the introduction of larger aircraft, namely, the Fokker Friendship, for use on the regional domestic services.

464. The programme for the construction and extension of aerodromes in the Borneo States progressed satisfactorily in 1967.

465. All work on the runways, taxiway and apron at Bintulu aerodrome was completed, and by the end of December work on the new aerodrome at Miri was seventy per cent completed. Work on the Lahad Datu aerodrome was completed. Considerable progress was made in the re-equipment of the Department's aerodromes with new telecommunication equipment, and in the last quarter of the year tenders were called for the installation of Very High Frequency Omni Range Beacons at Kota Kinabalu and Kuching Aerodromes. The installation of these beacons is expected to be completed in 1968.

466. Work on two aerodrome buildings was commenced in 1967 and will be completed in 1968; namely:

(*a*) A New Terminal Building and Fire Station at Tawau Aerodrome;

(*b*) An extension to the Bintulu Aerodrome Terminal Building.

The Ministry's policies to be implemented include:

(i) the provision of aerodromes and associated facilities throughout the Borneo States to permit Malaysia-Singapore Airlines to operate all main internal routes with Fokker Friendship aircraft.

(ii) to continue the programme laid down as part of the First Malaysia Plan to bring the Radio Navigation Services, the Telecommunication Services and the Aerodrome Lighting facilities to the standard required for the safe and proper utilisation of the national airline's aircraft and the provision of adequate air services to the public.

Meteorological Services

467. The Malaysian Meteorological Service continued its expansion in 1967 in order to be able to meet the increasing demands from both civil and military aviation for increased and extended meteorological facilities in both East and West Malaysia. A Meteorological Office in Kuantan and another one in Kota Kinabalu were being established to provide more efficient services to the Royal Malaysian Air Force. A new radiosonde/radio-wind station was also set up in Kota Kinabalu to measure upper-winds and temperatures up to heights of 100,000 ft to provide meteorological information for high-flying jet aircrafts operating in this area.

468. One significant achievement in 1967 was the establishment of the Climatological Division which saved the Government a sizeable sum of money in contribution to Singapore annually. This Division introduced the use of the punch-card system which would allow the future use of computers in data processing and analysis. New recording formats were introduced to enable the easy transfer of data to punch-cards for computer analysis. This new method was a vast improvement over the old method of recording and analysing data. Publications of meteorological data could be speeded up once this system is supplemented by a computer.

469. Progress in tropical weather forecasting technique had gained momentum when orders for electronic equipment to equip the APT Satellite Tracking Station were placed in 1967. The introduction of APT pictures in weather analysis

would result in a tremendous improvement on the quality and accuracy of weather forecast as cloud systems, which had hitherto escaped detection by conventional analysis, would be photographed and be included in the analysis.

470. Another notable progress in the Service was the establishment of a Training Division in the Head Office. This Division was entrusted with the task of training new recruits in meteorological practice and theory. It had, since its establishment, trained more than 35 new recruits. The Service hopes that training would be extended to other specialised topics like radar and satellite meteorology when qualified staff is available.

Marine and Ports

DEEP WATER WHARVES, BAGAN LUAR

471. The development of the $60 million Deep Water Wharves at Bagan Luar is well advanced, and the first three berths will be put into operation by September this year, thus enabling the Commission to earn revenue earlier than anticipated. This will, to a great extent, assist the Penang Port Commission in the repayment of its loan of $44.3 million from the Central Government including a loan of $16.3 million made by the Kreditanstalt fur Wiederaufbau, Federal Republic of Germany.

472. The remaining two berths are expected to be completed by the end of 1969 or early 1970 and they will be capable of being readily converted for the handling of containerised cargo, should this latest trend in cargo handling method be introduced to the port of Penang. The port will thus be in a position not only to meet the need to handle additional cargo by the end of this decade, but also to meet the new system of cargo handling and thus retain its position as the premier port of Malaysia.

473. In order to ensure that the new wharves operate at maximum efficiency, the Commission has, with the assistance of its Management Consultants, undertaken a complete review of all operations and procedures and has introduced many changes which will improve productivity and service to port users. Detailed planning and study into every aspect of the operation of the new wharves will allow the Commission to commence operation smoothly and efficiently when construction is complete.

WELD QUAY

474. The development of the middle section of Weld Quay has been completed, thus providing a straight line quay stretching from south of the Commission's premises to Pengkalan Raja Tun Uda, enabling private lighters to handle cargo at all states of tide. Consideration is being given to making the Weld Quay wharf a free trade area to take care of the entrepot trade of Penang.

FERRY SERVICE

475. Since 1st January, 1968, the Commission has introduced a new system of collecting ferry fares at one end only, which has enabled it to reduce expenditure on its staff at the terminals. The resultant savings have enabled the ferry charges to be reduced for the majority of the ferry users.

Marine and Ports, Sabah

476. The construction of the 120-ton slipway at Sandakan was completed and officially opened on 5th April, 1968, by the Minister of Transport. With the completion of the slipway, small vessels in the East Coast of Sabah need not travel to Labuan to be slipped and repaired.

477. The new 150 × 40 feet wharf at Semporna is now completed and will be opened to shipping very shortly. The wharf, when completed, will permit intermediate type vessels to berth alongside.

478. The contract for the new 200 × 40 feet wharf at Lahad Datu was awarded in October 1967 and work on this project is progressing satisfactorily.

479. The new launches constructed in Hong Kong were completed and delivered in 1967, namely:

One Grab/Hopper dredger.

One landing craft for the Public Works Department.

One administration launch.

A new administration launch is under construction locally and is expected to be completed soon.

Marine and Ports, Sarawak

480. During the past year, contracts have been placed for four new vessels to augment the Department's plant and passenger carrying capacity.

481. A special effort was made to assist in completing the new airfield development project at Miri, 4th Division, and to this end, Marine Stone Carriers moved a total of 20,000 tons of crushed stone travelling 83,200 miles between quarry and site.

482. All outstanding investigation work was carried out by the Department's Hydrographic Surveyor prior to his resignation in September. Construction of a new Hydrographic Survey Launch had started.

483. Insistence on improved safety measures in local craft continues with less resistance from the owners. A start was made on licensing the numerous speed boats which ply for hire on rivers.

484. Monthly "teach-ins" were instituted to improve seamanship and knowledge of Government procedure in floating staff.

485. The number of Sarawakians under training to take over from senior expatriate officers was increased from five to seven.

Railway Administration

486. In 1967, the Malayan Railway Administration expected a deficit of $9.1 million and with the accumulated deficits of $14.1 million over the previous years, the accumulated deficits to 1967 reached the total of $23.2 million.

487. The deteriorating financial position of the Administration had been caused by factors mainly outside the control of the Railway Administration, such as:

(*a*) the phenomenal increase in salaries and allowances since 1962;

(*b*) the increased amounts of loan charges paid by the Railway to the Government;

(*c*) severe competition from other forms of transport which forced the Railway to cut its freight charges;

(*d*) a severe drop in iron ore traffic due to the closure of many iron ore mines in Ipoh and Temangan areas; and

(*e*) the severe floods in 1967 causing not only heavy damage but loss in revenue.

488. With the assistance of the United Nation Development Programme, a general transport study is being carried out to consider co-ordinated transport planning and development in this country. The problems that are facing the Malayan Railway and causing its present financial crisis will be given due consideration as part of the overall study.

489. In 1967, one of the major projects under the Railway's modernisation programme, viz. the extension of the railway line from Prai to Butterworth, was completed. The total cost of the project was $11 million, $10 million of which was provided from development loan funds by the Government under the First Malaysia Five-Year Plan and the remainder from the Railway Administration's own sources.

490. The extension of the line to Butterworth involved the construction of a swing bridge across the Prai river, a new station building at Butterworth, within easy reach of the passenger ferry terminal, with related goods yards so planned as to serve the new deep-water wharves that are being constructed and the industries that will develop in that area. With the completion of the project, the Railway ceases to operate its own ferry services between Penang and Prai.

491. During 1967 also, in conjunction with the State Railway of Thailand, the express train services between Bangkok and the border station of Sungei Golok was extended to Tumpat whilst the diesel railcar services from Prai to Padang Besar (the other border station) was extended to run from Butterworth to Haadyai immediately after the opening of the Butterworth extension.

492. As a continuation of the dieselisation programme, ten more main line diesel hydraulic locomotives are being ordered.

MINISTRY OF COMMERCE AND INDUSTRY

TRADE

493. Malaysia's favourable trade balance decreased by $97.6 million during the period January-September, 1967 as compared to the same period in 1966. For the period January-September, 1966, the favourable trade balance stood at $388.7 million while during the same period in 1967 the figure was $291.1 million.

discuss possible solutions to the fall in the price of rubber. Malaysia also participated at the UNCTAD rubber meeting in Geneva and the meeting of the Natural and Synthetic Rubber Producers Consultative Committee in London. As a result of these conferences a better understanding between the producer countries of natural and synthetic rubber was achieved.

TIN

503. In 1967, Malaysia's tin production reached a remarkably high level of 72,120 tons, representing an increase of 4.7% over the previous year's production. This is the highest figure recorded for the past 25 years. This record production, however, came at a time of declining tin prices. The average price registered for 1967 was about $601 per picul or about 7% less than the previous year. Despite this price decline, the contribution of the tin industry to the Malaysian economy as a whole was significant. In 1967, the tin industry accounted for 25.8% of the total export earnings and 60% of the export duty collected for the country.

504. Malaysia has long been the leading tin producer in the world, and in 1967 her share of the world's production was 43%. In view of this, Malaysia has always taken a leading role in the affairs of the International Tin Council, an organisation aimed primarily at stabilising tin prices at levels which would, on the one hand, ensure a remunerative return for producers and, on the other, a fair purchase price for consumers. It is largely on account of the operation of the Buffer Stock Scheme under the Third International Tin Agreement that a reasonable measure of stability in the world tin price prevailed throughout 1967.

505. An important world event affecting the tin industry was the devaluation of pound sterling which took place on November 19th, 1967. Following this event, producer members of the International Tin Council succeeded in obtaining an upward revision of the price range to the full extent of the devaluation. The revised price range is as follows:

Lower sector	...	£1,280 to £1,400	per long ton
Middle sector	...	£1,400 to £1,515	„
Upper sector	...	£1,515 to £1,630	„

506. Following the devaluation of the pound sterling, uncertainties began to develop and the tin market became considerably weaker than previously. In order to cope with the situation, the International Tin Council, at its 7th meeting held in London in January 1968, passed a resolution calling upon all the producer members to pay up the second-half of the Buffer Stock contributions due from them, amounting in aggregate to £10 million. Malaysia's share, amounting to £4.674 million, was paid up by 31st January, 1968. This move was designed to furnish the Buffer Stock Manager with adequate funds to support the market in times of weakness.

507. The Government will continue to watch over closely world developments affecting the tin industry, and will endeavour to work in close collaboration with other members of the International Tin Council to find solutions to the problems that will arise from time to time. The Government will also continue to seek

the co-operation of the U.S. Government to exercise the greatest restraint possible in handling its tin stockpile disposal programme, since any unwarranted stockpile release, particularly at the present time when world production and world consumption are roughly in balance, is bound to cause serious disruptions in the tin market.

508. The record production level achieved by Malaysia in recent years was largely spurred by the prevalence of relatively high prices between the second-half of 1964 and the first-half of 1966. However, many of the small mines which were established during this period have now become uneconomical to operate, and will soon have to close down unless there is a price recovery. Quite apart from this, known ore reserves are gradually being depleted and must be replenished if Malaysia is to maintain her position as the foremost tin producer in the world. In this respect, the Government will continue to give every encouragement to the search for new tin deposits, including those in the off-shore areas.

TIMBER

509. The timber industry is becoming increasingly important to the Malaysian economy. It has today become the third largest foreign exchange earner for the country ranking next only to the traditional exports, rubber and tin. Timber accounted for 9.5 percent of the total Malaysian exports in 1966. However, this commodity is of greater significance to the East Malaysian States of Sabah and Sarawak, accounting for about 60.7 percent and 14.3 percent of their respective total exports for that year.

510. Malaysia's production of round timber in 1967 is estimated to be in the region of 8.3 million tons. Export for the same year amounted to 4.8 million tons valued at about $458.3 million. Production of sawn timber is estimated to be around 1.2 million tons. Export of sawn timber for that year amounted to 568,020 tons valued at $97.1 million.

511. With the opening up of areas for land development schemes in various parts of Malaysia, production of round timber is expected to show a steady increase over the next few years. Sawn timber production is also expected to increase to cope with the total and overseas demand.

512. Recognizing the importance of this particular industry to the country's economy, the Government has, for some time, been looking into the problems affecting the timber export trade. Problems such as non-fulfilment of contracts and claims arising from the defects of the timber shipped have been injurious to the good name of Malaysian timber. The Malaysian Timber Export Industry Board, a joint Board with Singapore, has been set up. This Board is responsible for promoting, regulating, and controlling the export of timber. The Board became fully operational in the early part of 1968, and by 1st April, 1968, for the first time, the timber exporters would have to be registered with the Board. This is the first step in getting the timber industry organised on a proper basis. It is hoped that the good name of Malaysian timber in overseas markets would be maintained in the same manner as Malaysian rubber and tin are recognised as the best in the world.

PINEAPPLE

513. Exports of canned pineapple dropped to 3 million std. cases in 1967 as compared to 3.2 million std. cases in 1966. A slight economic recession in most of the overseas markets was partly responsible for this drop, e.g., credit was tighter in West Germany and U.K. in 1967. Increased trade barriers also contributed to this drop in exports; the imposition of higher import duties in the European Economic Community on canned pineapples, restrictions on imports of canned pineapple by New Zealand, Japan and France are two examples of the trade barriers faced by this product. The recent devaluation of the pound sterling did have a slight effect in dampening the import of canned pineapples by the U.K. but it is expected that Malaysia's exports of canned pineapples to that country would be normal again after adjustments in line with the devaluation have been finalised.

514. The industry has continued to take measures to increase exports overseas. In 1967, the industry participated in trade fairs in West Germany and Japan as well as locally. Individual canneries sent out missions overseas to study overseas markets and to improve their marketing techniques. Some canneries have increased the number of their selling subsidiaries overseas. All these promotional efforts would help to increase exports overseas. The Government itself has taken steps to try to obtain easier entry of Malaysian canned pineapple into some of the important markets.

Industrial Development

515. A decade is over since the beginning of the diversification of the economy of Malaysia. With the introduction of the pioneer industries legislation in 1958, industrial development in this country gained momentum, and now Malaysia is proud of having attained fairly reasonable progress in industrial development. Although in the early stage of industrial development Malaysia started with import-substituting industries, it nevertheless attracted some of the most vital industries such as petroleum, chemical and iron and steel industries.

516. The year 1967 was a most promising and encouraging year in so far as the industrial development of the country was concerned. More than 35 pioneer companies, of various types, were established during that year. Another land mark in the progress of industrial development has been the establishment of six approved assembly plants to assemble motor vehicles, locally and five to assemble motorised two-wheelers. Action has also been taken to promote the establishment of industries manufacturing component parts for motor-vehicles.

517. The establishment of the Federal Industrial Development Authority during 1967 augers a new era in Malaysia's industrial development efforts. The Government has recognized that the next decade of industrial development is going to be more difficult than the decade that has just come through. It has been recognised that the time has come for the Government to set the pace and guidelines for future industrial development in order to utilise fully its scarce resources and thus maximize its productive capacity.

518. The Federal Industrial Development Authority will promote and co-ordinate industrial development in Malaysia. It will undertake economic feasibility studies on industrial possibilities in Malaysia, conduct industrial promotion work at home and abroad, facilitate exchange of information and co-ordination among institutions engaged in or connected with industrial development within and outside Malaysia and recommend policy on industrial site development. It will also be responsible for the evaluation of applications for pioneer status.

519. The task to be undertaken by FIDA is all the more important when seen in the light of the two basic problems that face the Malaysian economy: firstly, to create more employment opportunities for the youths of this country and secondly to help in the diversification programme of the economy by reducing the dependence on primary products. In assisting to meet the challenge that these problems provide, the Federal Industrial Development Authority will make recommendations to the Government on the manner in which such problems may be dealt with.

520. The Malaysian Government's unwavering policy of free private enterprise has resulted in the establishment of 131 pioneer companies by the end of 1967. The total nominal capital was $1,900 million and the total called-up capital was $320 million. These companies provided employment to approximately twenty thousand Federal citizens. Besides, there are 79 companies which have been granted pioneer status in principle, making a total nominal capital of $2,190 million and a total called-up capital of $398 million and providing employment opportunities for approximately 30,000 Malaysians. In addition to the pioneer companies, hundreds of non-pioneer manufacturing factories have been established. For example, in the clothing industry alone there are over two hundred factories giving employment to about two thousand persons.

521. Malaysia's economic and political stability has contributed enormously towards the growth of industrial development. The investments from more than 18 countries in Malaysia will bear silent testimony to the confidence that foreign nations have in the future of Malaysia's economic development and political stability.

522. It is hoped, that with the introduction of the new Incentives Act 1968, Malaysia would be able to attract more and more foreign investments. Entrepreneurs are given every possible encouragement under the new Incentives Act to establish industries in the country.

523. The physical and non-physical incentives embodied in the Investment Incentives Act will enhance Malaysia's ability to increase its exports so as to earn more foreign exchange. A young developing country like Malaysia must earn and save as much of her foreign exchange as possible in order to enable her to finance her various development programmes.

TOURISM

524. Further strides were made last year in the development of the tourist industry in Malaysia. Tourist receipts increased by 28.5% to reach an estimated total of $26.4 million as compared to $20.5 million in 1966.

EXPANSION

549. Owing to the current unfavourable financial situation, the expansion of the Malaysian Armed Forces will have to be carried out in phases. Some modifications have already been made to the existing expansion plan with the result that some new units and projects which were scheduled to be implemented this year have been deferred. Only a few essential projects required to sustain the Army's roles in both East and West Malaysia are to be undertaken in 1968. The Land Forces Headquarters in East Malaysia is now at full strength and has taken over fully the defence responsibility in East Malaysia from the British and Commonwealth forces. The nucleus of a second Divisional Headquarters is in the process of being formed to command Army units in West Malaysia. Another infantry battalion of the Royal Malay Regiment was formed during this period. The formation of this infantry battalion will be completed this year. The other units that were formed include the Malaysian Service Corps Training School, one Divisional Provost and Security Section, two Medical Centres, one Garrison HQ, Armed Forces Fire Inspectorate, Malaysian Air Support Signal Troop, two Port Units and one Air Despatch Company.

ACCOMMODATION

550. Accommodation is an essential aspect of the development of the Armed Forces. Thus it has always been the policy of the Government to provide adequate accommodation facilities for members of the Armed Forces and their families. As most of the military accommodation available in East Malaysia at the moment is of a temporary nature, priority has been given to the construction of permanent camps and married accommodation in this area. At present an Infantry Battalion complex and married quarters complex in East Malaysia are in the course of construction.

MALAYSIANISATION

551. The Malaysianisation programme of the Army has been progressing very satisfactorily. The key appointments of the Director of Electrical and Mechanical Engineers and the Director of Ordnance Services were Malaysianised in December 1967 and March 1968 respectively. The appointment of Commanding Officer, Central Ordnance Depôt at Batu Cantonment has also been Malaysianised. As a result, practically all the senior posts are now being held by Malaysians.

EQUIPMENT

552. The Army undertook the periodical review of its policy in regard to equipment in order to maintain a resupply of modern weapons and equipment. In conjunction with the two other services, attempts are now being made to standardise, as far as possible, all equipments used and a replacement programme would be drawn up so as to conform to standardisation and common user principles.

THE TERRITORIAL ARMY

553. Every effort is being made to bring the standard of the Territorial Army Infantry Battalions to that of the Regular Infantry Battalions so that they may lend support to the Regular Army in time of war or emergency in an efficient

manner. The Local Defence Corps will not be disembodied but their training periods which were formerly four times a month had been reduced to once a month. To those demobilized personnel, the Government would like to take this opportunity to record its appreciation for the valuable services rendered. In addition to the payment of bonus to the demobilized personnel, other forms of assistance are being rendered to them as a measure of help and an expression of gratitude. Over 1,000 members of the demobilized personnel are now being re-settled in the land schemes under the Federal Land Development Authority.

The National Service Corps

554. With the ending of Confrontation the National Service Department suspended the training of national servicemen. However, the shortage of medical and dental officers in the Armed Forces necessitated the calling up of a number of doctors and dentists for a one year service in the Armed Forces under the National Service Ordinance. Up till now, 42 doctors and 4 dentists have been called up for one year full time service in the Armed Forces.

The Royal Malaysian Navy

555. The expansion of the Royal Malaysian Navy reached a peak during the past year with the addition of several fast patrol boats and a large number of patrol crafts. Planned expansion for the period is, therefore, complete, with the exception of only the New Frigate, K.D. Hang Jebat, which will be in operation by 1969. It was launched at the end of 1967 and is now being fitted out in the United Kingdom.

556. The Royal Malaysian Navy has continued to assume responsibility for the country's security along its sea frontiers in East and West Malaysia. In addition, ships have been employed in protecting shipping and fishing craft from piracy which remains prevalent, especially in the Straits of Malacca. With the arrival of the new vessels, sea patrols have been intensified with a resultant decrease in the number of piracies committed.

557. The construction of advanced bases in East Malaysia proceeded as planned. The base at Tawau should be completed by early 1969.

558. Malaysianisation in the Navy is continuing satisfactorily. More and more officers are obtaining the required experience and several positions of responsibility, previously held by seconded personnel, have been Malaysianised. The post of the Chief of the Naval Staff was Malaysianised in December, 1967 when Commodore K. Thanabalasingam became the first Malaysian Officer to hold this appointment.

559. As a result of the increase in manpower, equipment and ships, the Royal Malaysian Navy is now facing many challenging problems. The future repair and refitting policy of the Navy is under very active consideration. Taking into account the importance of the Navy, in the light of the British withdrawal from Singapore and Malaysia, the Government will have to continue to provide for the maintenance of the present fleet and its proper support.

The Royal Malaysian Air Force

560. During the past year, the Royal Malaysian Air Force has continued to provide air transport support to the security forces in the field in both East and West Malaysia. Consequent upon the withdrawal of the remainder of the Commonwealth Air Force from East Malaysia, the Air Force has undertaken full responsibility for all air aspects of operations in Sarawak and Sabah. In addition, flood relief operations, including the air dropping of food and supplies, were carried out in the north-eastern areas of Sabah to help the unfortunate victims of the recent floods. The Air Force continues to play a vital role on the Thai/Malaysian border. Its tasks include the air transportation of troops and police, air dropping and air landing of supplies and equipment to forward ground forces, casualty evacuation, and reconnaissance.

561. The recently acquired Tebuan aircraft and the majority of the new Sikorsky helicopters are now established at the RMAF's modern operational base at Kuantan. Pilot training on this complex aircraft is progressing favourably

Development Authority in their planning of new settlement schemes, *ad hoc* surveys of potential agricultural areas for exploitation were also carried out. A total of 169,600 acres were examined and reported to the F.L.D.A. in 1967. The same services were rendered to State Governments and some 70,000 acres were covered.

573. A land use survey based on aerial photo interpretation was started in 1967 and by the end of the year the survey of the State of Malacca was completed. Land use survey interpretation of Trengganu and the padi areas of Kedah is still in progress.

574. Padi production was severely affected by the worst national flood in the past 30 years. However, the loss of the main season crop was to some extent compensated by increased yields of the second crop planted during the off-season.

575. The padi improvement programme continued with increased tempo. The breeding and selection of suitable high-yielding varieties resistant to diseases were given emphasis. The results obtained so far have been most encouraging and a number of hybrid varieties capable of giving very high yields are now in the final stages of testing. It is anticipated that in the very near future, at least one variety would be recommended for release to the farmers for general cultivation, especially in the double-cropping areas of the Muda River Irrigation Project.

576. Significant progress has been achieved in padi extension work especially in the field of double-cropping. In 1957, only some 6,600 acres of our total padi land were cultivated with double-cropping mainly in Province Wellesley. Within 10 years of Merdeka, double-cropping has spread to all States of West Malaysia with a total of 157,000 acres or about 22 times the acreage of 1957. It is expected that by this year an additional 15,000 acres will be added to last year's acreage to give a total area of 172,000 acres that will come under padi double-cropping. This represents approximately 1/5 of Malaysia's total padi land. The average

579. The Coconut Rehabilitation and Replanting Scheme continued to make satisfactory progress and brought about accrued benefits to the smallholders participating in the Scheme. More areas have been brought under the Scheme. Yields of coconut increased substantially (in some cases over 100%) from improved holdings.

580. In line with the agricultural diversification policy of the Government, improvement work on maize and sorghum was intensified and the improved maize variety, Metro, was multiplied and distributed for cultivation in large-scale pilot projects by Farmers Associations.

581. Pest and disease control of economic crops received much attention during the year and the identification of resistant material for use in the breeding programme is now a mandatory part of the programme of crop improvement.

582. Since the set-up of the Peat Research Unit under the First Malaysia Plan, considerable progress has been obtained from investigations into the utilisation of peat.

583. Plans for 1968 include the intensification of padi research and production into finding new and better rice varieties for use in double-cropping and increasing the acreage to be planted. Hand in hand with the intensification of rice improvement programme, work on maize, sorghum and other crops for agricultural diversification will be intensified.

Drainage and Irrigation Division

584. By the end of the second year of the First Malaysian Plan, the Drainage and Irrigation Division had completed in West Malaysia 17 drainage schemes, while 32 are in various stages of completion and are being continued this year. The major continued drainage schemes are Rengit (5,800 acres), Peserai (3,000 acres), Serom (18,000 acres), Kesang (9,200 acres) and Sungei Pinggan (19,700 acres) all in the State of Johore; Sungei Kelambu (2,000 acres), Bernam Peninsula Stage II (2,200 acres), Batang Berjuntai (30,000 acres) and Ujong Permatang (800 acres) all in the State of Selangor; Sitiawan (9,000 acres), Trans-Perak Stage II (50,000 acres) and Durian Sebatang (1,870 acres) in Perak; as well as Bukit Minyak/Tengah (12,000 acres) in Penang.

585. 62 irrigation schemes were completed, resulting in the provision of irrigation facilities to existing padi land totalling 33,070 acres and the conversion of 14,887 acres into padi land from jungle and uncultivated land. In addition, 38,949 acres were provided with irrigation facilities for double-cropping. The total acreage planted with two crops of padi annually in West Malaysia stands at 157,000 acres.

586. In Sabah, thirteen irrigation schemes were completed to provide irrigation facilities to 1,280 acres of padi land and 900 acres of newly-opened land for padi cultivation. Also, 7,000 acres of oil palm estate were provided with drainage facilities.

587. In Sarawak, 9,000 acres of cocount were provided with drainage facilities.

588. A total of $85 million will be spent in West Malaysia, $1.06 million in Sabah and $1.86 million in Sarawak on drainage and irrigation schemes during 1968. Among the projects in West Malaysia, there will be 32 drainage continuation schemes and one new scheme to benefit 212,268 acres of coconut and rubber, while for irrigation there will be 33 irrigation continuation schemes and one new scheme to provide irrigation facilities for double-cropping of padi to 223,642 acres and single cropping of padi 20,737 acres. The Muda Irrigation Project, the largest irrigation scheme undertaken and financed partly by the World Bank, is being continued according to schedule.

589. The other major irrigation scheme, the Trans-Perak State IV, for opening up 40,000 acres of jungle swamp for padi cultivation is progressing, and about 4,000 acres have been reclaimed. A further 2,000 acres will be reclaimed this year. In Kelantan, the Lemal Irrigation Scheme, Stage III is in the final stage of completion. In Trengganu the Nerus Irrigation Scheme is nearing completion and it will provide irrigation facilities for double-cropping to 6,300 acres.

590. In Sabah, the Klias Oil Palm Settlement will be completed this year. It will convert 8,000 acres of swamp land to oil palm cultivation. The largest area that will be improved this year will be the Tempasuk area in Kota Belud District which will receive an assured irrigation supply for the first time.

591. In Sarawak, work continued on the Kabong Nyabor Drainage Scheme, Stage I of 11,500 acres for coconut cultivation, and on the Mid-Sadong Drainage Scheme, Stage I for converting 1,700 acres of useless swamp land for agriculture. A start will be made on the Tanjong Bijat Drainage Scheme for 3,000 acres of fertile land for one crop of padi, with possible dry land crops during the off season. In the Lower Sibuti Drainage and Irrigation Schemes, irrigation facilities for Paya Selanyau of 350 acres and drainage facilities for the Bangai Mummon Area of 1,500 acres now under jungle will be provided.

601. Good progress was made in 1967 in strengthening and streamlining rural co-operative movement. A large number of weak societies were closed, and the supervision of these societies was transferred to special officers. In the same year co-operative societies have accumulated more than $300 million, and have given loans totalling about $90 million to members.

602. Rural co-operative societies receive loans from the co-operative Credit Trust Fund which has about $16.604 million. At the end of 1967, these societies received loans amounting to $14 million for padi cultivation and marketing, buying of fishing gears, transportation, growing and marketing of coffee, poultry rearing, purchase of ice factories and for field use.

603. Co-operative Societies in urban areas have capital and property valued more than $190 million. Loans released by the Loan Societies from 1967 totalled more than $80 million. The Malaysian Co-operative Insurance Society since its establishment has floated more than $200 million worth of life insurance policies. Co-operative Housing Societies continue to expand and progress.

608. Training at the two Marine Fisheries Schools continued and 87 fishermen trainees drawn from Sarawak, Sabah and the States of West Malaysia completed their training during the year. In addition, a training scheme for East Coast fishermen in trawling was started during the latter part of the year.

609. A significant development in freshwater fisheries was the successful induced spawning of the Chinese Carp at the Fish Breeding Station at Bukit Tinggi, Pahang. This major break-through will not only ensure a dependable source of this important Chinese Carp fry for stocking purposes, but it will also mean the saving of thousands of dollars in foreign exchange. Following this success, the Fisheries Division has launched a large scale programme for the production of Chinese Carp fry to meet the needs of the fish culture industry in the country.

610. The Aquarium for Freshwater and Marine Research in Penang was completed in 1967. An important project for 1968 is the implementation of the first phase of the Kuala Kedah Fisheries Complex costing approximately $1 million dollars.

611. Much progress has been achieved not only in fish production but also in laying a firm foundation for the development of the industry in such fields as the machanisation of fishing craft, the training of our fishermen in advanced techniques of fish capture, the provision of infrastructure facilities for larger fishing vessels and better handling of the catch and the training of staff for the Division. We therefore stand in the midst of a major technical break-through in the development of our fishing industry and the betterment of the livelihood of our fishermen.

612. In short, the tempo of fisheries development in the First Malaysia Plan has indeed reached a vital stage when further spectacular advances are to be expected in the remaining three years of the Plan. The results so far achieved, i.e., an increase of 52% in the last two years, has thus surpassed the anticipated increase of 45% estimated for the whole five years, 1966-1970.

Division of Food Technology

613. Projects which have been accorded priority in the field of Food Technology include a survey in the methods of storage, milling and marketing of padi. Results of this survey would indicate how much rice has decreased during storage and milling. Data from this survey would be the basis for a system for working out the grade and quality of padi and rice.

614. The Fruit and Vegetable Pilot Plant in Tampoi, Johore is fully equipped to undertake various techniques of food processing. The processing unit of this Plant will be completed in July this year. Apart from this, research has been undertaken to increase the grade and quality of pineapples as a raw material for processing. Tests have also been conducted at this Plant and at the laboratory in Kuala Lumpur to discover methods of preserving other fruits and vegetables.

615. Plans have already been drawn up with the co-operation of the Public Works Department to establish a new laboratory where research and tests in all aspects of food technology can be carried out and it is expected that it will be completed by the end of 1968. Steps have also been taken to build a pilot factory for the processing of fish in Kuala Trengganu.

616. This Division has also conducted training courses for rural housewives on how to process and preserve surplus fruits and vegetables for consumption during the off-season periods.

FEDERAL AGRICULTURAL AND MARKETING AUTHORITY

617. During the past year, FAMA has implemented four padi marketing schemes in the areas of Tanjong Karang and Sabak Bernam, Krian, Penang and Perlis. All these schemes are being managed and controlled by the Padi and Rice Marketing Board which has been set up under Section 6 of the FAMA Act, 1965. The Padi Marketing Scheme in Tanjong Karang and Sabak Bernam involves monopoly trading by the Board and the licensing of padi dealers who act as agents of the Board. The schemes in the other three areas are purely regulatory in nature and involve the licensing of padi dealers and provision of enforcement services.

618. Satisfactory results have been obtained in the operations of these four schemes. In the Tanjong Karang Scheme, through the operations of the Board, padi farmers there have obtained better prices for their padi than previously obtained in the past. The scheme has also been viable and has brought about orderly marketing whereby farmers are assured of market outlets, immediate cash payments, fair weight and deductions and an adequate supply of gunny sacks. In the other three scheme areas, strict enforcement of licensing terms and conditions has resulted in fair marketing practices on the part of padi buyers and also the curtailment of activities of illegal buyers.

619. The Authority has recently submitted recommendations to expand the padi marketing scheme to Kedah, Kelantan, Sungai Manik and Selangor excluding Tanjong Karang and Sabak Bernam. These recommendations have taken into account the objections raised at the Public Inquiries held in September 1967 in accordance with the requirements of the FAMA Act 1965. Studies on the padi marketing problems in Pahang, Trengganu and Malacca have also been completed.

620. Besides introducing measures to improve institutional marketing arrangements, the Authority has also set up a Market Development Promotion Unit, aimed at expanding the demand for agricultural produce either by way of export or import substitution. The Authority has carried out a number of studies to find markets for agricultural produce of this country as raw material. In this respect, the Authority is carrying a detailed study on the potential market for maize, tapioca and oils produced in this country.

621. The first phase of the National Padi and Rice Marketing Survey has been completed and the second phase will begin in early June. In the next Development Estimate for 1968, FAMA has been given a sum of $200,000 to carry out specialised surveys on the marketing problems of padi, coffee, coconut and vegetables.

622. One of the obstacles to efficient marketing of agricultural produce in this country is the absence of standards and grades. As a start, the Authority has undertaken a study of the grading problems of padi and rice under the supervision of a F.A.O. rice processing expert. Two papers containing proposed interdependent grades for padi and rice have been prepared and submitted to the Standards Institution of Malaysia with a request for the establishment of an appropriate committee to study the problems. It is also proposed to undertake a study of the grading problems of copra, pepper, coffee, tobacco and egg.

ECONOMICS AND STATISTICS BRANCH

623. The Economics and Statistics Branch has made valuable contribution in the fields of agricultural economics and statistics.

624. Last year, the Branch undertook an economic survey of small-holder pineapple growers in Pontian. This report when completed will be extremely useful to the Malayan Pineapple Industry Board for decision-making. Currently, the Branch has been approached to carry out an evaluation of the Coconut Rehabilitation and Replanting Scheme. A report entitled "Fisheries Development in West Malaysia" is being written and will be published soon.